

รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

การประเมินผล
มาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ตามนโยบายรัฐบาลในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559

คำนำ

ภาคธุรกิจถือเป็นเสมือนหัวใจหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งภาคธุรกิจนั้นไม่ได้หมายถึงเพียงกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ แต่ยังหมายรวมถึงธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือที่รู้จักกันเป็นอย่างดีในนาม “Small and Medium Business (SME)” โดยภาคธุรกิจสองกลุ่มนี้มีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนและรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

ด้วยบทบาทที่สำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อระบบเศรษฐกิจ รัฐบาลจึงออกนโยบายเพื่อผลักดันและส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เป็นหนึ่งในวาระแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาและส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถดำเนินธุรกิจไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ถือเป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งทางตรงและทางอ้อม อีกทั้งยังเป็นผู้จัดทำแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 - 2559) เพื่อการกำหนดยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ภายหลังการดำเนินโครงการเพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระหว่างปี พ.ศ. 2555 - 2559 สสว. ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล ในช่วงระยะเวลาปี พ.ศ. 2557 - 2559 เพื่อให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์ตลอดจนข้อปฏิบัติอันพึงสังเกต เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอนาคตให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

รายงานการศึกษานี้ได้จัดทำขึ้นเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์มาตรการการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557 - 2559 และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับการกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอนาคตเพื่อให้เกิดแนวทางการจัดการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีความสมบูรณ์ สอดคล้องทั้งความต้องการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและโลกธุรกิจที่มีการแปรผันอย่างบริบูรณ์

คณะที่ปรึกษา

กันยายน 2560

สารบัญ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-2
1.3 กลุ่มเป้าหมาย	1-2
1.4 พื้นที่ดำเนินการ	1-2
1.5 ขอบเขตการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิธีการศึกษาและแนวทางการประเมินผล (Methodology and Conceptual Model)	1-4
1.7 แผนการบริหารโครงการและการจัดกิจกรรม	1-15
1.8 คณะผู้ดำเนินงานวิจัย	1-18
บทที่ 2 มาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559	
2.1 สรุปมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาลในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559	2-1
2.2 ความเชื่อมโยงมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล พ.ศ. 2557-2559 กับแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3	2-21
2.3 หลักเกณฑ์การคัดเลือกมาตรการที่มีความสำคัญที่จะประเมินผล	2-25
บทที่ 3 วรรณกรรมปริทัศน์มาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล	
3.1 ตัวอย่างที่ดีสำหรับนโยบาย และมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในต่างประเทศ	3-1
3.2 การเข้าถึงสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีและแหล่งเงินทุนของธุรกิจขนาดเล็ก-กลาง	3-13
บทที่ 4 กรอบการวิเคราะห์และแนวทางการประเมินผล มาตรการส่งเสริม SME ตามนโยบายรัฐบาล	
4.1 กรอบแนวทางการประเมินผลมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตามนโยบายรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559	4-1
4.2 แนวทางการสำรวจกลุ่มเป้าหมายและการรวบรวมข้อมูล	4-5
บทที่ 5 สรุปผลการประเมินมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559	
5.1 กรอบแนวคิดในการประเมินผลเชิงมาตรการ	5-1
5.2 การประเมินผลมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	5-2
5.3 ผลการประเมินมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล	5-3

สารบัญ

	หน้า
5.4 บทสรุปการประเมินผลมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบาย รัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559	5-47
5.5 สรุปภาพรวมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามมาตรการของรัฐบาล	5-54
บทที่ 6 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตามนโยบายรัฐบาล	6-1
บรรณานุกรม	1
ภาคผนวก ก: นิยามวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและการจัดสรรงบประมาณในลักษณะ บูรณาการเชิงยุทธศาสตร์	ก-1
ภาคผนวก ข: สรุปการสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ข-1
ภาคผนวก ค: อักษรย่อหน่วยงานและหน่วยงานรับผิดชอบ	ค-1
ภาคผนวก ง: สรุปภาพรวมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559	ง-1
ภาคผนวก จ: เกณฑ์การให้คะแนน CIPP Model	จ-1

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1-1	แผนการบริหารโครงการและการจัดกิจกรรม	1-15
ตารางที่ 1-2	การบริหารจัดการโครงการ	1-18
ตารางที่ 2-1	ความเชื่อมโยงมาตรการส่งเสริม SME ตามนโยบายรัฐบาล พ.ศ. 2557-2559 กับแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 3	2-22
ตารางที่ 2-2	ตารางสรุปคะแนนการคัดเลือกมาตรการส่งเสริม SME ตามนโยบายรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559	2-28
ตารางที่ 2-3	รายชื่อมาตรการส่งเสริม SME ตามนโยบายรัฐบาลตามหลักเกณฑ์การคัดเลือก	2-30
ตารางที่ 2-4	ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรการที่คัดเลือกเพื่อประเมินผลและยุทธศาสตร์ตามแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559)	2-29
ตารางที่ 3-1	นิยาม SME ของประเทศเกาหลีใต้	3-10
ตารางที่ 3-2	การเข้าถึงสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีและแหล่งเงินทุนของ SME	3-13
ตารางที่ 4-1	ตัวอย่างแผนการวิเคราะห์และติดตามรายโครงการ	4-4
ตารางที่ ก-1	นิยามของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	ก-2

สารบัญแผนภาพ

		หน้า
แผนภาพที่ 1-1	มิติการประเมินผลโครงการ	1-5
แผนภาพที่ 1-2	แนวคิดการใช้แบบจำลองเศรษฐกิจมหภาคอย่างบูรณาการเพื่อประเมินผล นโยบาย/มาตรการ/โครงการส่งเสริม SME	1-7
แผนภาพที่ 1-3	แผนผังโครงสร้างแบบจำลองเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomic Model)	1-8
แผนภาพที่ 1-4	แผนผังโครงสร้างแบบจำลองดุลยภาพทั่วไป (Computable General Equilibrium: CGE)	1-11
แผนภาพที่ 1-5	แผนผังโครงสร้างแบบจำลองความยั่งยืนทางการคลัง (Fiscal sustainability model)	1-12
แผนภาพที่ 1-6	ขั้นตอนการสำรวจข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมินผลโครงการฯ	1-14
แผนภาพที่ 2-1	หลักเกณฑ์การคัดเลือกมาตรการที่มีความสำคัญที่จะประเมินผล	2-27
แผนภาพที่ 4-1	ตัวอย่างการจัดทำดัชนีชี้วัดความสำเร็จของโครงการตามแนวคิด CIPP Model	4-3
แผนภาพที่ 5-1	ความสัมพันธ์ของปัจจัยการประเมิน (CIPP Model)	5-2
แผนภาพที่ ก-1	แนวทางการจัดสรรงบประมาณแบบใหม่	ก-4
แผนภาพที่ ก-2	การจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์	ก-6

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) มีภารกิจหลักตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ว่าด้วยการเสนอแนะนโยบายและแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งมีหน้าที่ในการติดตามผลการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME)

ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายผลักดันให้การส่งเสริม SME เป็นวาระแห่งชาติ ประกอบด้วย สสว. ได้มีการจัดทำแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) ซึ่งมีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SME สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนา SME ดังนั้น สสว. จึงเห็นถึงความจำเป็นในการประเมินผลแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) เพื่อให้ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนา SME ได้รับทราบผลการพัฒนาและส่งเสริม SME ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) และการใช้ประโยชน์ในการจัดทำแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับต่อไป รวมทั้งการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริม SME จากแหล่งเงินอื่นๆ ที่เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมและสอดคล้องกับแผนฉบับนี้ ตลอดจนการประเมินผลมาตรการส่งเสริม SME ตามนโยบายรัฐบาลในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559 เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนา/ปรับปรุงส่งเสริม SME ในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์

- 1.2.1 เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559)
- 1.2.2 เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์มาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559 จำนวน 3-5 มาตรการ
- 1.2.3 เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่สามารถนำมากำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอนาคต

1.3 กลุ่มเป้าหมาย

- 1.3.1 หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- 1.3.2 ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME)

1.4 พื้นที่ดำเนินการ

ทั่วประเทศ

1.5 ขอบเขตการดำเนินงาน

❖ การประเมินผลแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2555-2559)

1.5.1 ศึกษาแผนและเป้าหมาย ตัวชี้วัด ของแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2555-2559) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2555-2559 ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.5.2 และรวบรวมผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริม SME ภายใต้กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และโครงการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายใต้งบประมาณนอกกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่หน่วยงานอื่นดำเนินการในช่วงระหว่างปี 2555-2559 ที่ใช้แนวทางสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) และกำหนดกรอบการวิเคราะห์และสร้างหลักเกณฑ์ประเมินผล

1.5.1.1 ศึกษาแผนและเป้าหมาย ตัวชี้วัด กำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎี (Conceptual Model) หลักเกณฑ์การประเมินผล การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการติดตามและประเมินผล การศึกษาที่เกี่ยวข้อง

1.5.1.2 กำหนดรูปแบบวิธีการดำเนินงาน วางกรอบกระบวนการทำงาน (Flow Chart) แผนการดำเนินงาน (ระบุรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน กำหนดเวลาและผู้รับผิดชอบ โดยจัดทำในรูปแบบตาราง Gantt Chart พร้อมคำอธิบายในแต่ละกิจกรรม

1.5.3 วิเคราะห์และประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2555-2559) ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 1.5.1 และปัญหาอุปสรรคที่จะสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริม SME ในอนาคต

1.5.4 สัมภาษณ์หรือจัดประชุมระดมความคิดเห็น (Focus Group) หน่วยงานภาครัฐหน่วยงานภาคเอกชน หน่วยงานสนับสนุนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องภายใต้แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) และสำรวจ (Survey) ผลการดำเนินงานส่งเสริม SME จากผู้ประกอบการ SME ที่ได้รับการพัฒนาหรือส่งเสริมจากโครงการต่างๆ ทั้งจากภายใต้งบประมาณกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และงบประมาณนอกกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้ได้ข้อมูลในการประเมินปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อแผนการส่งเสริมฯ ดังนี้

- 1.5.4.1 สร้างและตรวจสอบเครื่องมือในการประเมินผลโครงการตามระเบียบวิธีวิจัย ได้แก่
 - 1) การสัมภาษณ์ โดยจัดเตรียมรูปแบบและหัวข้อหลักในการสัมภาษณ์
 - 2) การเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามที่สามารถวัดความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องในเชิงความคุ้มค่าของการพัฒนา SME ผลลัพธ์และผลกระทบของแผนการส่งเสริมฯ ที่ผ่านมา ซึ่งจะต้องมีการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ และจำแนกแบบสอบถามตามความเหมาะสมของโครงการและภารกิจของแต่ละหน่วยงาน คือ หน่วยงานรับผิดชอบหลัก (Project Owner) หน่วยงานร่วมดำเนินการ (Stake Holders) และผู้ประกอบการ SME ที่เข้าร่วมโครงการ
- 1.5.4.2 การสำรวจและจัดเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ (Telephone Interview) และลงพื้นที่ (On-site Visit)

1.5.5 จัดทำร่างรายงานการประเมินผลแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) โดยมีผลการวิเคราะห์และสัมภาษณ์ตามแนวคิด ทฤษฎี ตามขอบเขตการดำเนินงาน ข้อ 1.5.1-1.5.3 พร้อมจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและแก้ไขจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.5.6 จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) การประเมินผลแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) พร้อมบทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary) และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการพัฒนางานส่งเสริม SME และการพัฒนาตัวชี้วัดเชิงคุณภาพในการประเมินผลงานส่งเสริม SME

❖ การประเมินผลมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559

1.5.7 สำรวจและศึกษามาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559 และคัดเลือกมาตรการที่มีความสำคัญ จำนวน 3-5 มาตรการ พร้อมหลักเกณฑ์และเหตุผลในการพิจารณาคัดเลือก เพื่อนำเสนอ สสว. ให้ความเห็นชอบ และรวบรวมผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น

- 1.5.7.1 ศึกษา และนำเสนอกรอบแนวคิดทฤษฎี (Conceptual Model) หลักเกณฑ์ การประเมินผล การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตามนโยบายรัฐบาล
- 1.5.7.2 วางกรอบกระบวนการทำงาน (Flow Chart) แผนการดำเนินงาน (ระบุรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน กำหนดเวลาและผู้รับผิดชอบ โดยจัดทำในรูปแบบตาราง Gantt Chart พร้อมคำอธิบายในแต่ละกิจกรรม)

1.5.8 วิเคราะห์และประเมินผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาลในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559 เปรียบเทียบกับกรอบแนวคิดและหลักเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนดไว้ในข้อ 1.5.6.1

1.5.9 สํารวจจัดเก็บข้อมูลตามระเบียบวิธีวิจัยที่เหมาะสม รวมถึงสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับมาตรการฯ เช่น หน่วยงานผู้ดำเนินมาตรการ ผู้รับผลจากการดำเนินมาตรการ เป็นต้น โดยรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการกำหนดมาตรการ และปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินมาตรการ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการประเมินผลต่อไป

1.5.10 จัดทำรายงานการประเมินผลมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559 โดยมีผลการวิเคราะห์และสัมภาษณ์ตามแนวคิด ทฤษฎีตามขอบเขตการดำเนินงานข้อ 1.5.6-1.5.8 พร้อมจัดประชุมเผยแพร่ผลการประเมินร่วมกับข้อ 1.5.4 เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.5.11 จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) การประเมินผลมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559 พร้อมบทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary) และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.6 วิธีการศึกษาและแนวทางการประเมินผล (Methodology and Conceptual Model)

กระบวนการประเมินแผนการบริหารโครงการมีความสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารยุทธศาสตร์การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การศึกษานี้จะดำเนินการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) กับโครงการและมาตรการต่างๆ ที่ได้ดำเนินการตามแผน ตลอดจนมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559 ว่ามีผลสัมฤทธิ์มากน้อยเพียงใด ครอบคลุมทั้งกระบวนการเพิ่มมูลค่า (Value Added) และการสร้างคุณค่า (Value Creation)

ทั้งนี้ ในส่วนการดำเนินโครงการการประเมินผลแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) การศึกษานี้จะดำเนินการประเมินผลโครงการครอบคลุมเฉพาะมิติต่างๆ ที่มีความสำคัญ โดยมีกรอบการประเมินผลการดำเนินโครงการตามแผนภาพที่ 1-1

แผนภาพที่ 1-1 : มิติการประเมินผลโครงการ

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ในการกำหนดหลักเกณฑ์ในการประเมินผลการดำเนินงานโครงการ การศึกษานี้แบ่งประเภทผลการดำเนินการไว้ 3 ระดับ คือ

- (1) ระดับโครงการ/การดำเนินการอย่างเดียว ที่เรียกว่า **“ผลผลิต”**
- (2) ระดับผลของการดำเนินการนั้นต่อเป้าหมายทางตรง ที่เรียกว่า **“ผลลัพธ์”** และ
- (3) ผลต่อประเทศโดยรวม หรือภายนอกที่ไม่ใช่เป้าหมายทางตรง ที่เรียกว่า **“ผลกระทบ”**

ยกตัวอย่างเช่น ในแผนการดำเนินการส่งเสริม SME นี้ ผลผลิต อาจได้แก่ จำนวน SME ที่เพิ่มขึ้นตามแผนฯ หรือนโยบายของรัฐบาล ผลลัพธ์ อาจได้แก่ มูลค่าเพิ่มของกิจการ SME ที่เพิ่มสูงขึ้น ส่วนผลกระทบ อาจหมายถึง เศรษฐกิจมหภาคที่เติบโตดีขึ้น การส่งออกที่มากขึ้น อันเป็นผลกระทบลูกโซ่จากมูลค่าเพิ่มของกิจการ SME ที่เพิ่มขึ้นจากกิจการนั้นๆ เป็นต้น

1.6.1 แบบจำลองที่ใช้ในการประเมินผล

ในการวิเคราะห์ผลของโครงการต่างๆ การศึกษานี้ใช้แบบจำลองเศรษฐกิจมหภาคอย่างบูรณาการเพื่อวิเคราะห์ถึงผลกระทบของนโยบาย ทั้งในระดับภาพรวม รายสาขา และหน่วยเศรษฐกิจต่างๆ ตลอดจนการวิเคราะห์ผลกระทบทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

แบบจำลองเศรษฐกิจมหภาคอย่างบูรณาการที่สำคัญประกอบด้วย 3 แบบจำลองหลัก คือ

- (1) แบบจำลองเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomic model)
- (2) แบบจำลองคำนวณดุลยภาพทั่วไป (Computable General Equilibrium: CGE) และ
- (3) แบบจำลองความยั่งยืนทางการคลัง (Fiscal sustainability model)

แบบจำลองดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการวิเคราะห์ผลจากการดำเนินโครงการและมาตรการต่างๆ ของภาครัฐ ตลอดจนผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศอื่นๆ ได้อย่างบูรณาการ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากแบบจำลองเศรษฐกิจมหภาคแต่ละแบบจำลองต่างมีจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) ที่แตกต่างกัน ดังนั้น ในการประเมินผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงใดๆ ต่อระบบเศรษฐกิจทั้งในระดับมหภาคและจุลภาคนั้น จำเป็นต้องมีการพิจารณาบริบทของการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ ว่ามีจุดเริ่มต้นอย่างไร และมีผลกระทบต่อเนื่องอย่างไรบ้าง ครอบคลุมทั้งระบบเศรษฐกิจ หรือมุ่งเน้นไปที่รายสาขาหรือหน่วยเศรษฐกิจใดแบบเฉพาะเจาะจง ภายใต้บริบทดังกล่าว ควรนำแบบจำลองเศรษฐกิจมหภาคใดบ้าง มาใช้ในการวิเคราะห์ผลของโครงการหรือมาตรการนั้นๆ จึงจะสามารถประเมินผลกระทบได้ใกล้เคียงความจริงมากที่สุด การใช้แบบจำลองเศรษฐกิจมหภาคอย่างบูรณาการนี้ จะช่วยให้ผลการศึกษามีความแม่นยำ น่าเชื่อถือ และสามารถอธิบายได้อย่างสมเหตุสมผล

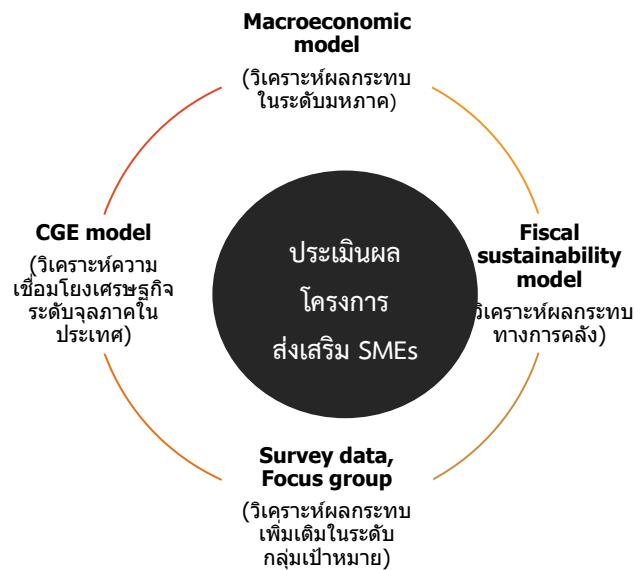
ในปัจจุบัน ระบบเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ และระบบเศรษฐกิจโลก ได้มีความเชื่อมโยงถึงกันและมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจต่างๆ การส่งผ่านของผลกระทบของวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจการเงินจากประเทศหนึ่งไปยังประเทศอื่นๆ อย่างรวดเร็ว ทำให้เห็นถึงความจำเป็นในการวิเคราะห์เศรษฐกิจอย่างบูรณาการ การใช้เครื่องมือใดเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอสำหรับการประเมินผลกระทบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บ่อยครั้งที่การดำเนินโครงการหรือมาตรการของภาครัฐอาจส่งผลกระทบเฉพาะเจาะจงลงไป ในอุตสาหกรรมเป็นรายสาขา แต่ก็มีความกระทบต่อเนื่องไปยังอุตสาหกรรมเชื่อมโยงที่เกี่ยวข้อง และส่งผลกระทบต่อผ่านตัวคูณทางเศรษฐกิจ (Multiplier effect) ต่อระบบเศรษฐกิจในภาพรวม ดังนั้น การใช้แบบจำลองที่สามารถวิเคราะห์ผลกระทบเป็นรายสาขาได้จะช่วยให้การประเมินผลกระทบของมาตรการมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทั้งต่อระบบเศรษฐกิจในภาพรวมและรายสาขา นอกจากนี้ การดูผลกระทบต่อเนื่องในมิติของเวลา จะช่วยให้เห็นภาพของผลกระทบทั้งในระยะสั้นและในระยะยาวได้อีกด้วย

ทั้งนี้ การใช้แบบจำลองเศรษฐกิจมหภาคอย่างบูรณาการ คือ การเลือกใช้แบบจำลองเศรษฐกิจมหภาคแบบใดแบบหนึ่งใน 3 แบบจำลองข้างต้น หรือการใช้แบบจำลองร่วมกัน โดยคำนึงถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของแต่ละแบบจำลอง เพื่อประเมินผลกระทบจากการดำเนินนโยบายและ/หรือมาตรการต่างๆ ของภาครัฐ ได้อย่างเหมาะสม ตรงตามบริบทของนโยบายและ/หรือมาตรการนั้นๆ ว่ามีช่องทางการส่งผ่านที่สำคัญอย่างไร มีกลุ่มเป้าหมายคือใคร และผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงทั้งโดยตรงและโดยอ้อม มีอะไรบ้าง เป็นไปตามที่รัฐบาลได้ตั้งเป้าหมายไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด

อย่างไรก็ตาม การสำรวจข้อมูลเพิ่มเติมในกรณีที่ข้อมูลพื้นฐานไม่เพียงพอจะสามารถช่วยการวิเคราะห์ผลกระทบรายกลุ่มเป้าหมายได้ และทำให้การวิเคราะห์ผลของนโยบายมีความถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น สามารถทำให้ทราบว่า ผู้ได้รับประโยชน์และผู้เสียประโยชน์คือกลุ่มใดบ้าง และอย่างไร เช่น ผลกระทบต่อธุรกิจขนาดใหญ่ หรือผู้ประกอบการ SME ผลกระทบต่อครัวเรือนที่มีระดับรายได้ต่ำ ปานกลาง และสูง เป็นต้น

แผนภาพที่ 1-2 : แนวคิดการใช้แบบจำลองเศรษฐกิจมหภาคอย่างบูรณาการ เพื่อประเมินผลนโยบาย/มาตรการ/โครงการส่งเสริม SME

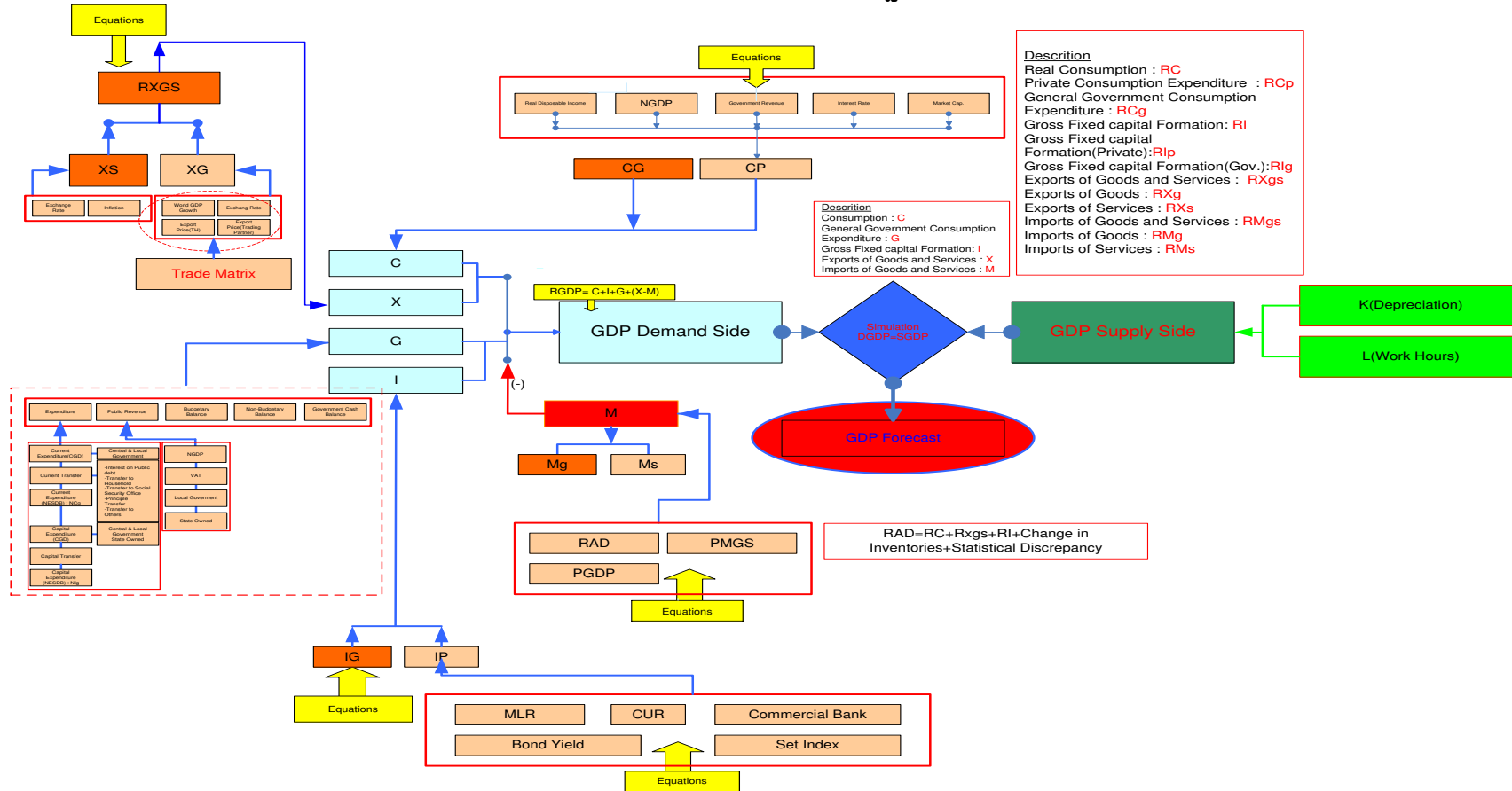
ที่มา: มุลินธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

(1) แบบจำลองเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomic model)

แบบจำลองเศรษฐกิจมหภาค¹ (Macroeconomic Model) เป็นเครื่องมือในการพยากรณ์เศรษฐกิจไทย เป็นแบบจำลองที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรในเศรษฐกิจไทยทั้ง 5 ภาคที่สำคัญ ได้แก่ ภาคเศรษฐกิจจริง ภาคการเงิน ภาครัฐบาล ภาคระหว่างประเทศ และภาคราคา โดยใช้ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและระหว่างภาคเศรษฐกิจเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจริง โดยแบบจำลองเศรษฐกิจมหภาคที่สร้างขึ้นสามารถใช้วิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจในเชิงลึก เพื่อเน้นการนำผลการประมาณการไปใช้ในเชิงรุก เช่น การวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อการกำหนดนโยบายที่มีประสิทธิภาพและทัน่วงที่ การวิเคราะห์ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหตุการณ์และนโยบายสำคัญทางเศรษฐกิจต่อเศรษฐกิจมหภาค เช่น ผลกระทบของอัตราขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าหลัก ผลกระทบของราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก และผลกระทบของอัตราแลกเปลี่ยนที่จะมีต่อภาวะเศรษฐกิจ ตลอดจนการประเมินผลของการใช้นโยบายเศรษฐกิจต่างๆ ของรัฐบาล

¹ แบบจำลองเศรษฐกิจมหภาคที่สร้างขึ้นนี้ เป็นแบบจำลองทางเศรษฐมิติ (Econometric) ที่ผสมผสานระหว่างโปรแกรม E-view และโปรแกรม Excel เข้าด้วยกัน เนื่องจาก ต้องการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในเชิงลึก และต้องการเห็นกระบวนการปรับตัวอย่างชัดเจน

แผนภาพที่ 1-3 : แผนผังโครงสร้างแบบจำลองเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomics Model)

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

จากแผนผังแบบจำลองข้างต้น ระบบเศรษฐกิจจะมีดุลยภาพต่อเมื่ออุปสงค์มวลรวม (Aggregate Demand) เท่ากับอุปทานมวลรวม (Aggregate Supply)

- ในด้านอุปสงค์มวลรวมประกอบด้วย
 - การบริโภคภาคเอกชน (Cp) ขึ้นอยู่กับรายได้ที่แท้จริง รายได้ภาษีของรัฐบาล อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม และดัชนีราคาการบริโภคภาคเอกชน
 - การลงทุนภาคเอกชน (Ip) ขึ้นอยู่กับอัตราการใช้กำลังการผลิต ต้นทุนของเงินทุน แพลตฟอร์ม และดัชนีราคาการลงทุนเอกชน โดยต้นทุนของเงินขึ้นอยู่กับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ อัตราดอกเบี้ยต่างประเทศ อัตราผลตอบแทนหุ้นกู้ และดัชนีตลาดหลักทรัพย์ และแพลตฟอร์ม ขึ้นอยู่กับสินเชื่อบริษัทพาณิชย์ค้ำประกัน หนี้ต่างประเทศภาคเอกชน มูลค่าหลักทรัพย์ภาคเอกชนออกใหม่ สินเชื่อเงินตราต่างประเทศค้ำประกัน
 - การบริโภคและการลงทุนภาครัฐ (Cg และ Ig) ขึ้นอยู่กับงบประมาณรายจ่ายอัตราการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ และดัชนีราคาการบริโภคและการลงทุนภาครัฐ
 - การส่งออกสินค้าและบริการและการนำเข้าสินค้าและบริการ (Xgs และ Mgs) ขึ้นอยู่กับอุปสงค์ต่อสินค้าและบริการทั้งในและนอกประเทศ ราคาสินค้าและบริการส่งออกและนำเข้า อัตราแลกเปลี่ยน และดัชนีราคาการส่งออกและนำเข้า
- ในด้านอุปทานมวลรวมนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยทุน ปัจจัยแรงงาน และปัจจัยอื่นๆ รวมถึงภาคเศรษฐกิจ รายสาขา เช่น ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ เป็นต้น

ในการดำเนินนโยบายต่างๆ จะมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรต่างๆ โดยแบบจำลองจะสามารถแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของ GDP จากการดำเนินนโยบายต่างๆ ได้ อาทิเช่น การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานฯ จะมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตัวแปรการลงทุนภาครัฐ (Ig) ซึ่งทำให้ GDP ของประเทศเปลี่ยนแปลงไปเท่าใด เป็นต้น

(2) แบบจำลองคำนวณดุลยภาพทั่วไป (Computable General Equilibrium: CGE)

แบบจำลองคำนวณดุลยภาพทั่วไป (Computable General Equilibrium) หรือเรียกโดยย่อว่าแบบจำลอง CGE ได้ถูกเริ่มต้นพัฒนาขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2503 เพื่อจุดประสงค์ในการวิเคราะห์ผลกระทบของนโยบายต่างๆ เช่น นโยบายด้านการเกษตร ด้านการค้า ด้านสิ่งแวดล้อม หรือด้านภาษี โดยส่วนใหญ่แล้วแบบจำลอง CGE มักถูกสร้างขึ้นเพื่อจำลองระบบเศรษฐกิจของประเทศใดประเทศหนึ่ง ณ ช่วงเวลาหนึ่งๆ ในขณะที่การพัฒนาแบบจำลองที่สามารถอธิบายโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจของหลายประเทศ (multiregional) และหลายช่วงเวลา (dynamic) ได้เกิดขึ้นควบคู่ไปด้วยเช่นกัน

แบบจำลอง CGE เป็นแบบจำลองคำนวณดุลยภาพทั่วไปของทั้งระบบเศรษฐกิจ ซึ่งความสัมพันธ์ของหน่วยเศรษฐกิจต่างๆ ถูกเชื่อมโยงผ่านรายรับ รายจ่าย ความต้องการของหน่วยเศรษฐกิจ และภาวะดุลยภาพของตลาด โดยมีราคาเป็นกลไกในการกำหนดปริมาณของสินค้าทั้งหมดที่ถูกผลิตและบริโภค แบบจำลอง CGE ยังประกอบไปด้วยพฤติกรรมของหน่วยเศรษฐกิจในการบรรลุเป้าหมายสูงสุดภายใต้ข้อจำกัดทางด้านเทคโนโลยี สถาบัน และทรัพยากร ดังนั้น เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงใดๆ เกิดขึ้น เช่น นโยบายของภาครัฐ แบบจำลองจะแสดงให้เห็นถึงผลกระทบที่มีต่อผู้ผลิตและผู้บริโภคทั้งระบบเศรษฐกิจ ผ่านทางกลไกราคาของตลาดต่างๆ

โดยพื้นฐานของภาวะดุลยภาพในตลาดสินค้าและตลาดปัจจัยการผลิตทั้งในแง่ของมูลค่าที่แท้จริง (Real value) และมูลค่าที่เป็นตัวเงิน (Nominal value) นั้น ถูกอธิบายโดยปริมาณและราคาที่ดุลยภาพ ซึ่งเป็นตัวแปรที่ถูกกำหนดโดยแบบจำลอง (Endogenous variable) ตามหลักการแล้วแบบจำลองดุลยภาพทั่วไปสามารถแสดงถึงความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยเศรษฐกิจผ่านการแลกเปลี่ยนสินค้าและเงิน โดยทั่วไปแล้วรูปแบบการใช้งานของแบบจำลองจะให้ผลการวิเคราะห์ที่อยู่ในรูปของการเปลี่ยนแปลงโดยเปรียบเทียบกับดุลยภาพเดิมของตัวแปรภายในอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรภายนอก (Exogenous variable) หรือนโยบายของภาครัฐบาล

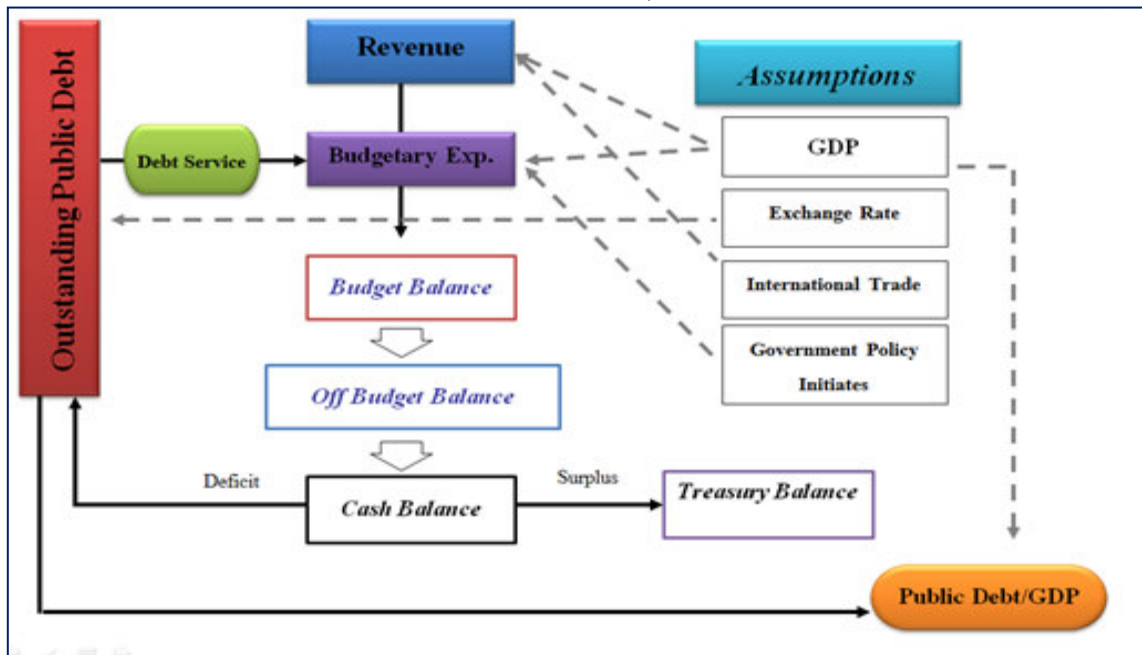
ทั้งนี้ แบบจำลองดุลยภาพทั่วไปแสดงถึงพฤติกรรมขององค์ประกอบด้านต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยในภาคการผลิตประกอบด้วย 42 สาขา ภาคครัวเรือน 5 กลุ่ม (จัดแบ่งตามระดับของรายได้) ภาคธุรกิจ ภาครัฐบาล และภาคต่างประเทศ ซึ่งความสัมพันธ์ของหน่วยต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจ จะตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของทั้งปริมาณและราคาของสินค้าต่างๆ ในระบบ ซึ่งฐานข้อมูลที่ใช้ในแบบจำลองนี้จะใช้ข้อมูลจากตารางบัญชีเมตริกซ์สังคม (Social Accounting Matrix) เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดสร้างและคำนวณ

สมการจำลองพฤติกรรมของแบบจำลองคำนวณดุลยภาพทั่วไปใช้ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์อธิบายถึงพฤติกรรมของหน่วยเศรษฐกิจต่างๆ อยู่ภายใต้กลไกการทำงานของตลาดในจัดสรรสินค้าและปัจจัยการผลิตของระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย และเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ที่ปรึกษาจะนำไปใช้ศึกษาถึงการปรับตัวและกลไกการส่งผ่านผลกระทบในระบบเศรษฐกิจเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายนอก หรือการเปลี่ยนแปลงของนโยบายต่างๆ ดังแสดงในแผนภาพที่ 1-4

ทั้งนี้ ด้านซ้ายของแผนภาพแสดงถึงโครงสร้างด้านอุปทาน ซึ่งอธิบายการผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัจจัยการผลิตที่เป็นทุนและแรงงาน ซึ่งผลผลิตที่ได้ส่วนหนึ่งถูกนำไปรวมกับสินค้านำเข้าเพื่อใช้ในการบริโภค การลงทุนและการนำไปใช้เป็นวัตถุดิบชั้นกลาง ในขณะที่ผลผลิตที่ได้อีกส่วนได้เป็นสินค้าส่งออก ในส่วนด้านล่างของแผนภาพ ได้แสดงถึงตลาดปัจจัยการผลิต โดยครัวเรือนและสถาบันอื่นๆ ในระบบเศรษฐกิจมีรายได้จากผลตอบแทนของแรงงานและทุน

สำหรับโครงสร้างของอุปสงค์ในระบบเศรษฐกิจนั้นได้แสดงในด้านขวาของแผนภาพ โดยการบริโภคของครัวเรือนและภาคธุรกิจขึ้นอยู่กับรายได้สุทธิหลังหักภาษีของครัวเรือน ในขณะที่เงินเก็บของครัวเรือนและภาคธุรกิจคือส่วนที่เหลือของรายได้หลังจากจ่ายภาษี รายจ่ายการบริโภคและเงินโอนไปยังสถาบันอื่นๆ ในระบบเศรษฐกิจ ในส่วนของรัฐบาลนั้นมีรายได้จากภาษีและผลตอบแทนทุน (ส่วนใหญ่คือปันผลกำไรของรัฐวิสาหกิจ) โดยรายจ่ายการบริโภคของรัฐบาลถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรภายนอก (Exogenous Variable) ของแบบจำลอง และส่วนที่เหลือของรายจ่ายและรายได้ของรัฐบาลคือมูลค่าการออมของรัฐบาล (หรือดุลงบประมาณ) ในส่วนของภาคต่างประเทศของแบบจำลองมีโครงสร้างตามหลักการทั่วไปของดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ (Balance of Payment) โดยดุลบัญชีเดินสะพัดเป็นผลรวมของดุลการค้าและบริการ (Current Account) และมีความสัมพันธ์ควบคู่กับการเปลี่ยนแปลงดุลการชำระเงิน (Capital Account) ซึ่งในแบบจำลองจะแสดงค่าของดุลการชำระเงินโดยตัวแปร FSAV (Foreign Saving) ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งของมูลค่ารวมของการออมทั้งระบบเศรษฐกิจ

แผนภาพที่ 1-5 : แผนผังโครงสร้างแบบจำลองความยั่งยืนทางการคลัง
(Fiscal sustainability model)

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ส่วนประกอบของแบบจำลองความยั่งยืนทางการคลังจะประกอบด้วย การวิเคราะห์เกี่ยวกับ

- ความสามารถในการจัดเก็บรายได้ ทั้งจาก 3 กรมจัดเก็บ และรายได้หลักอื่น
- กรอบการใช้จ่ายภาคสาธารณะ
- กรอบความยั่งยืนทางการคลัง/หนี้สาธารณะ

แบบจำลองความยั่งยืนทางการคลังสามารถประมาณการผลกระทบเชิงปริมาณ จากมาตรการด้านการจัดเก็บรายได้ การบริหารรายจ่าย การควบคุมและส่งเสริมให้เกิดการลงทุนที่เหมาะสม การบริหารหนี้สาธารณะ การบริหารทรัพย์สินของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ การบริหารเงินนอกงบประมาณ รวมถึงผลจากการดำเนินนโยบายของรัฐบาล

1.6.2 แนวทางการดำเนินโครงการ

การสำรวจข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์หรือจัดประชุมระดมความคิดเห็นของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จะมีการดำเนินการในหลายรูปแบบ เช่น การติดตามทางโทรศัพท์ และการประชุมกลุ่มย่อย เป็นต้น สำหรับการสุ่มตัวอย่างจะเป็นไปตามหลักสถิติเพื่อให้เป็นตัวแทนที่ดีของประชากรทั้งกลุ่ม ครอบคลุมในหลายมิติทั้งในเชิงความหลากหลายของกิจกรรม หน่วยนับ ขนาด และพื้นที่ดำเนินการ โดยสามารถสรุปขั้นตอนในการติดตามหลักๆ เป็นดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดเตรียมทีมติดตามและประเมินผล และแบ่งออกเป็น 2 ทีม (ทีมละไม่ต่ำกว่า 2 คน)

ขั้นตอนที่ 2 จัดทำหลักเกณฑ์หรือแบบฟอร์ม (Template) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำกับและติดตามทีมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทุกทีม

ขั้นตอนที่ 3 นำข้อมูลที่ได้จากการติดตาม Key เข้าระบบฐานข้อมูล เพื่อกรองและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในเบื้องต้น

ขั้นตอนที่ 4 นำข้อมูลที่ได้ส่งต่อไปให้กับทีมประเมินผล พร้อมเตรียมทำการสุ่มตัวอย่างข้อมูลสำรองเพิ่มเติมหากจำเป็น

ในส่วนของขั้นตอนการประเมินผล สามารถสรุปขั้นตอนในการประเมินผลหลักๆ เป็นดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นโดยวิเคราะห์ผลจากรายงานของทีมติดตามการดำเนินโครงการ

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดหลักเกณฑ์ในการวัดผล/ประเมินผล โดยพิจารณาจากข้อมูลที่ได้จากรายงานในขั้นตอนแรก โดยคำนึงถึงเครื่องชี้วัดที่จะสามารถทำการประเมินผลได้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทั้งหมด

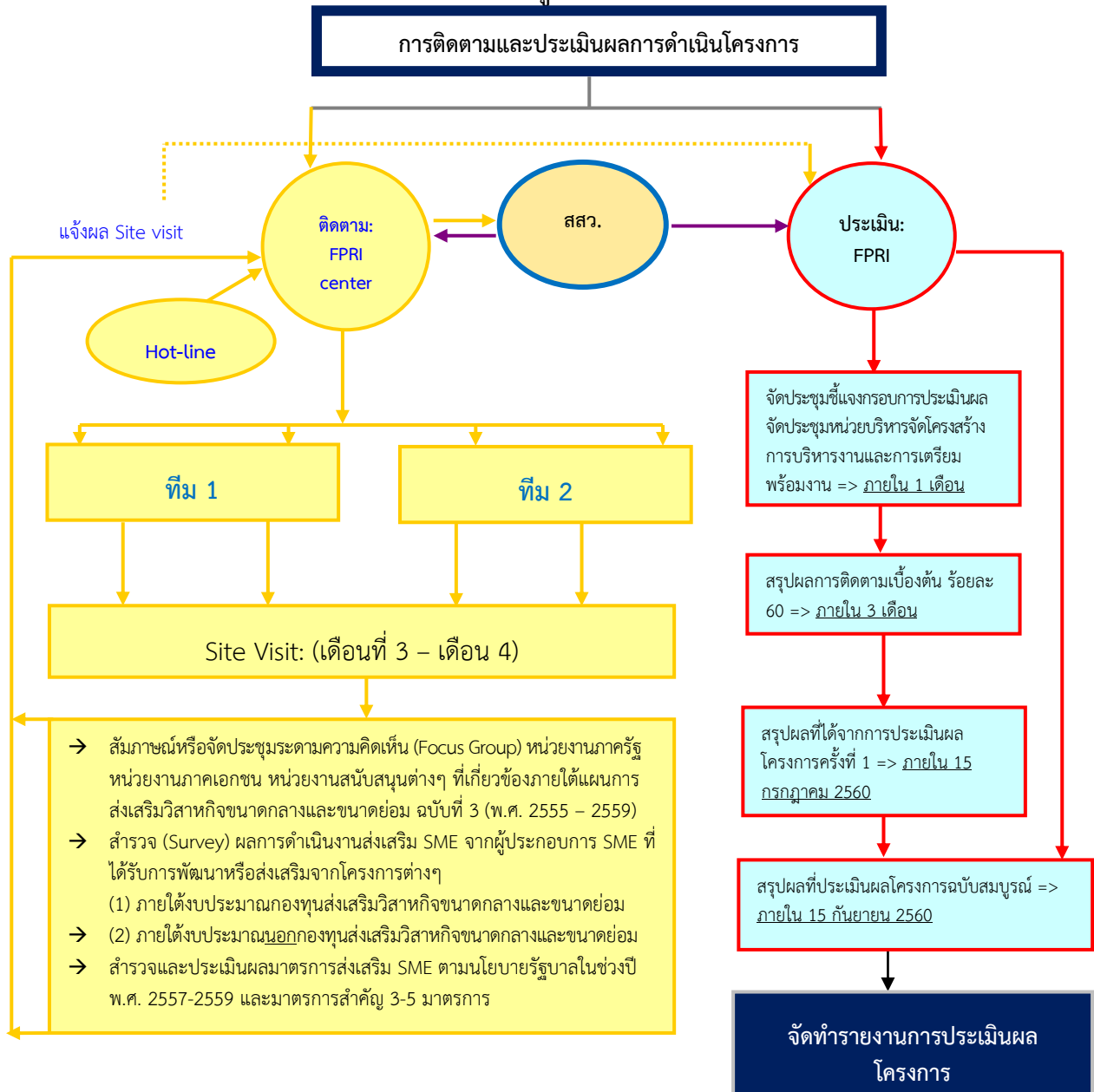
ขั้นตอนที่ 3 รวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมหากจำเป็น โดยมีการออกแบบสอบถามเพิ่มเติม และสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการเพิ่มเติม เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบในการวิเคราะห์ประเมินผล

ขั้นตอนที่ 4 เป็นขั้นตอนการประเมินผล ที่นำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 2 และ 3 มาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และขอบเขตการศึกษา

ขั้นตอนที่ 5 จัดทำรายงานผลการประเมินในภาพรวม รวมทั้งสรุปปัญหา/อุปสรรค และจัดทำข้อเสนอแนะ/แนวทางในการดำเนินโครงการในอนาคต

ทั้งนี้ สามารถสรุปแผนภาพแสดงขั้นตอนการสำรวจข้อมูลเพื่อใช้ในการดำเนินงานโครงการได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1-6 : ขั้นตอนการสำรวจข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมินผลโครงการฯ

1.7 แผนการบริหารโครงการและการจัดกิจกรรม

โครงการฯ เริ่มต้นวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2560 โดยมีระยะเวลาดำเนินโครงการประมาณ 6 เดือน และมีกำหนดสิ้นสุดโครงการฯ ในวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2560 โดยมีรายละเอียดของแผนการดำเนินงานตลอดระยะเวลาโครงการฯ ดังตารางที่ 1-1

ตารางที่ 1-1 : แผนการบริหารโครงการและการจัดกิจกรรม

	เมษายน				พฤษภาคม				มิถุนายน				กรกฎาคม				สิงหาคม				กันยายน				
	ส. 1	ส. 2	ส. 3	ส. 4	ส. 5	ส. 6	ส. 7	ส. 8	ส. 9	ส. 10	ส. 11	ส. 12	ส. 13	ส. 14	ส. 15	ส. 16	ส. 17	ส. 18	ส. 19	ส. 20	ส. 21	ส. 22	ส. 23	ส. 24	
1. จัดทำแผนงาน การดำเนินงานโครงการฯ (3 เม.ย. 60)	7 วัน																								
2. ศึกษาทบทวน แนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง																									
3. ประมวลวิเคราะห์ แผนฯ 3 และนโยบายด้าน SME ของรัฐบาล ทบทวนเอกสาร																									
4. คัดเลือกนโยบายรัฐบาล ที่จะทำการประเมินพร้อมส่ง หลักเกณฑ์การคัดเลือกให้ สสว. พิจารณา																									
5. รวบรวมและวิเคราะห์ ข้อมูลสถิติ ข้อมูลทุติยภูมิ เบื้องต้นที่ใช้ในการศึกษา																									
6. จัดเตรียมโครงร่างแบบจำลอง ฯ ที่จะใช้ในการศึกษา																									
7. ส่งมอบรายงานเบื้องต้น (Inception Report) (28 เม.ย. 2560)																									
8. วิเคราะห์ ข้อมูลสถิติ																									

	เมษายน				พฤษภาคม				มิถุนายน				กรกฎาคม				สิงหาคม				กันยายน				
	ส. 1	ส. 2	ส. 3	ส. 4	ส. 5	ส. 6	ส. 7	ส. 8	ส. 9	ส. 10	ส. 11	ส. 12	ส. 13	ส. 14	ส. 15	ส. 16	ส. 17	ส. 18	ส. 19	ส. 20	ส. 21	ส. 22	ส. 23	ส. 24	
ข้อมูลത്യภูมิที่ใช้ในการศึกษา																									
9. จัดทำประเด็นในการสัมภาษณ์/สัมมนา และกลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์เชิงลึก																									
10. ร่างประเด็นคำถาม/แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาพร้อมส่งให้ สสว. พิจารณา ทดสอบ (pre-test) และปรับปรุงหลังจากได้รับข้อคิดเห็น																									
11. จัดประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Pre-Evaluation)																									
12. ลงพื้นที่สัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อจัดเก็บ และรวบรวมข้อมูล																									
13. พัฒนาแบบจำลองทั้ง 3 ที่จะใช้ในการศึกษา																									
14. รายงานชิ้นกลาง (Interim Report) (14 ก.ค. 60)																									
15. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก																									
16. วิเคราะห์ประเมินผลของการดำเนินงานตามแผนฯ 3 และนโยบายรัฐบาลที่คัดเลือกไว้																									
17. จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลการประเมินผลโครงการ																									

	เมษายน				พฤษภาคม				มิถุนายน				กรกฎาคม				สิงหาคม				กันยายน				
	ส. 1	ส. 2	ส. 3	ส. 4	ส. 5	ส. 6	ส. 7	ส. 8	ส. 9	ส. 10	ส. 11	ส. 12	ส. 13	ส. 14	ส. 15	ส. 16	ส. 17	ส. 18	ส. 19	ส. 20	ส. 21	ส. 22	ส. 23	ส. 24	
18. จัดประชุมนำเสนอผลการประเมินผลการดำเนินโครงการ (Post-Evaluation)																									
19. ร่างสรุปผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ																									
20. ส่งมอบร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ (Draft Final Report) (15 ส.ค. 60)																									
21. จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางการพัฒนาตัวชี้วัดเชิงคุณภาพของแผนการส่งเสริม SME																									
22. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากการประชุมและ สสว.																									
23. จัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของ สสว. ในการวิเคราะห์และใช้เครื่องมือที่เป็นแบบจำลองในการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจมหภาค																									
24. จัดทำรูปเล่มรายงานฉบับสมบูรณ์ บทสรุปผู้บริหาร และบันทึกข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา																									
25. ส่งมอบร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) (15 ก.ย. 60)																									

1.8 คณะผู้ดำเนินงานวิจัย

ตารางที่ 1-2 : การบริหารจัดการโครงการ

รายชื่อ	ตำแหน่ง	ความรับผิดชอบ
หัวหน้าคณะที่ปรึกษาโครงการฯ		
นายสุวิทย์ สรรพวิทยศิริ	หัวหน้าคณะที่ปรึกษาโครงการ (ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง)	<ul style="list-style-type: none"> ○ ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการฯ ○ ให้ข้อคิดเห็นในการกำหนดกรอบการทำงาน
บุคลากรหลัก		
ดร. กวีพจน์ สัตตวัฒน์านนท์	นักวิจัย (หัวหน้าทีมวิจัย)	<ul style="list-style-type: none"> ○ การกำหนดกรอบการดำเนินงานโครงการทั้งหมด ○ วิเคราะห์ภาพรวมโครงการ ○ สรุปผลการดำเนินโครงการทั้งหมด
นายดาวุด ยูนูซ	นักวิจัย (ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิเคราะห์เศรษฐกิจและการจัดทำโครงการ)	<ul style="list-style-type: none"> ○ วิเคราะห์การติดตามและประเมินผลโครงการ
ดร. พิเศษพร วศวงศ์	นักวิจัย (ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม)	<ul style="list-style-type: none"> ○ วิเคราะห์เศรษฐกิจอุตสาหกรรม การดำเนินงานของ SMEs พร้อมทั้งจัดทำรายงานตามกรอบที่กำหนด
นายสิทธิพร พูลสวัสดิ์	นักวิจัย (ผู้เชี่ยวชาญด้านการติดตามและประเมินผลโครงการ)	<ul style="list-style-type: none"> ○ วิเคราะห์การติดตามและประเมินผลโครงการ
นางสาวชญาณิศา ใจชื้อกุล	ผู้ช่วยนักวิจัย (ด้านการวิเคราะห์เศรษฐกิจอุตสาหกรรม)	<ul style="list-style-type: none"> ○ รวบรวมข้อมูลแผนและมาตรการ SME เพื่อใช้ในการวิเคราะห์กรอบแนวทางการประเมินผลโครงการ
นางสาวชลิดา เพียรสร้าง	ผู้ช่วยนักวิจัย (ด้านการประเมินผลโครงการ)	<ul style="list-style-type: none"> ○ รวบรวมข้อมูลสำหรับการประเมินผลโครงการ
บุคลากรสนับสนุน		
นายวิรัตน์ ธนทานติ	ผู้ประสานงานโครงการ	<ul style="list-style-type: none"> ○ ประสานงาน และจัดการเอกสารสำคัญของโครงการ

มาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ตามนโยบายรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559

มาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตามนโยบายรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559

2.1 สรุปมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559

มาตรการ และ/หรือโครงการสนับสนุนและช่วยเหลือ SME ตามนโยบายของรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559 มีหลายช่องทาง รัฐบาลได้ให้ความช่วยเหลือผ่านหน่วยงานต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม การศึกษานี้แบ่งมาตรการ และ/หรือโครงการส่งเสริม SME ตามนโยบายของรัฐบาลออกเป็น 4 ด้านหลัก ได้แก่

- 1) มาตรการด้านการเงิน
 - 2) มาตรการด้านภาษี
 - 3) มาตรการด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน
 - 4) มาตรการด้านปัจจัยเอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจ
- ดังรายละเอียดต่อไปนี้

➤ มาตรการด้านการเงิน

- มาตรการสนับสนุนและช่วยเหลือ SME ด้านการเงิน เป็นการเพิ่มช่องทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ดอกเบี้ยต่ำของผู้ประกอบการ SME และช่วยเสริมสภาพคล่องให้ SME ที่มีปัญหาขาดสภาพคล่องให้สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างราบรื่น รวมถึงการร่วมลงทุนในกิจการที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์ ตลอดจนการช่วยเหลือด้านการค้าประกันสินเชื่อในกรณีที่ SME มีหลักทรัพย์ไม่เพียงพอ หรือไม่มีบุคคลค้ำประกัน ทั้งนี้ มาตรการสนับสนุนและช่วยเหลือ SME ด้านการเงิน สามารถแบ่งได้เป็น 3 วิธีการ ได้แก่ สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan) การค้ำประกันสินเชื่อ (Loan guarantee) และการร่วมลงทุนในกิจการ (Venture capital) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

● สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan)

มาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan) เป็นการสนับสนุน SME ที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนทางการเงินต่ำ โดยรัฐบาลช่วยเหลือ SME ให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ และให้บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ช่วยค้ำประกันในบางกรณี ประกอบด้วย 11 มาตรการ ดังนี้

1) มาตรการสินเชื่อเพื่อสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของประชาชนรายย่อย (สินเชื่อ Nano-Finance)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)

รายละเอียดมาตรการ:

- สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของประชาชนรายย่อย เนื่องจากยังมีครัวเรือนที่ใช้บริการหนี้นอกระบบประมาณ 6 แสนครัวเรือน และครัวเรือนที่ยังไม่เข้าถึงบริการทางการเงิน 1.34 ล้านครัวเรือน
- มีหลักเกณฑ์การกำกับดูแลที่เป็นธรรม และไม่เอาเปรียบผู้บริโภค เพื่อช่วยลดความเหลื่อมล้ำของสังคมโดยจัดให้มีระบบการกู้ยืมที่เป็นธรรม
- ปลดปล่อยสินเชื่อผ่านสถาบันการเงินที่เข้าร่วมโครงการของ ธปท. ให้ผู้ประกอบการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเงินทุนไปใช้ในการประกอบอาชีพ ทั้งที่มีหรือไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน
- ภายใต้สมมติฐานว่า ผู้ยื่นคำขอต้ง 18 รายได้รับใบอนุญาต คาดว่าจะสามารถให้สินเชื่อ Nano-Finance รวมสูงสุดประมาณ 80,242 ล้านบาท
- กลุ่มเป้าหมายผู้ขอสินเชื่อ
 - บุคคลธรรมดาที่ไม่มีรายได้ประจำ ไม่มีใบเสร็จรับเงินเดือน
 - ไม่เคยเดินบัญชีกับธนาคาร
 - มีความสามารถในการชำระหนี้
 - กู้ได้ไม่เกิน 100,000 บาท/ราย
 - ไม่ต้องใช้หลักประกัน

ระยะเวลาดำเนินการ: 26 มกราคม พ.ศ. 2558 - 29 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559

ผลการดำเนินงาน:

- ปัจจุบันมี 21 บริษัทและสถาบันการเงิน 1 แห่ง ที่เปิดให้บริการแล้ว
- ณ สิ้นเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2559 มีการปล่อยสินเชื่อแล้ว 66,146 ราย วงเงินรวม 1,710.7 ล้านบาท

ปัญหาการดำเนินงาน:

- ประชาชนบางส่วนยังเข้าใจผิดเกี่ยวกับมาตรการสินเชื่อ Nano-finance โดยคิดว่าเป็นเงินของรัฐบาลที่จะให้เปล่ากับประชาชน จึงมีหลายคนไปต่อกับบริษัท Nano-Finance ว่าไม่ยอมให้เงินกับประชาชน

2) มาตรการสินเชื่อประชารัฐเพื่อประชาชนโดยให้สินเชื่อผู้ประกอบการอาชีพอิสระรายย่อยทั่วไป
หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ธนาคารออมสิน

รายละเอียดมาตรการ:

- เป็น 1 ใน 3 โครงการตามมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยในชุมชนเมืองตามแนวทางประชารัฐ (วงเงินรวม 20,000 ล้านบาท)
- มาตรการสินเชื่อประชารัฐเพื่อประชาชนโดยให้สินเชื่อผู้ประกอบการอาชีพอิสระรายย่อยทั่วไป เช่น พ่อค้า แม่ค้า ผู้ขับซั้รถจักรยานยนต์รับจ้าง กลุ่มแม่บ้านที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เป็นต้น
- รายละเอียดไม่เกิน 50,000 บาท เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ แก้ปัญหาและบรรเทาความเดือดร้อนในการดำรงชีพ และชำระหนี้สินอื่นๆ รวมทั้งหนี้นอกระบบ ระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ 5 ปี ใช้บุคคลค้ำประกัน หลักทรัพย์เป็นหลักประกันหรือค้ำประกันโดยบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)

ระยะเวลาดำเนินการ: 2 สิงหาคม พ.ศ. 2559 - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559

ผลการดำเนินงาน: อนุมัติเงินกู้แล้ว 36,772 ราย วงเงิน 1,421 ล้านบาท

ปัญหาการดำเนินงาน:

ไม่พบปัญหาในการดำเนินงาน

3) มาตรการประชารัฐเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินประชาชนภายใต้ันนโยบายรัฐบาล

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ธนาคารออมสิน

รายละเอียดมาตรการ:

- เป็น 1 ใน 3 โครงการตามมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยในชุมชนเมืองตามแนวทางประชารัฐ (วงเงินรวม 20,000 ล้านบาท)
- เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ลูกค้าของธนาคารออมสินที่ใช้บริการสินเชื่อและอยู่ในระหว่างการผ่อนชำระคืนที่มีความประสงค์จะขอพักชำระหนี้ชั่วคราว หรือขอขยายระยะเวลาชำระหนี้เพื่อลดภาระรายจ่าย
- ขยายเวลาได้นานสูงสุดเป็นระยะเวลา 3 ปี ขยายระยะเวลาชำระหนี้เพิ่มได้เท่ากับระยะเวลาพักชำระเงินต้น หรือขยายเวลาการชำระหนี้ได้ 2 เท่าของระยะเวลาคงเหลือตามสัญญาเงินกู้

ระยะเวลาดำเนินการ: 2 สิงหาคม พ.ศ. 2559 - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559

ผลการดำเนินงาน: ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 โครงการได้อนุมัติพักชำระหนี้แล้ว 26,243 ราย คิดเป็นวงเงิน 17,614 ล้านบาท

ปัญหาการดำเนินงาน:

ไม่พบปัญหาในการดำเนินงาน

4) โครงการ “เอ็กซ์ิมฟอร์เอสเอ็มอี” (EXIM 4 SMEs)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.)

รายละเอียดมาตรการ:

- เพื่อสนับสนุนผู้ส่งออก SME ที่มีมูลค่าการส่งออกไม่เกิน 200 ล้านบาทต่อปี และช่วยให้ผู้ส่งออก SME ไทย ให้ความมั่นใจในการเริ่มต้นหรือขยายธุรกิจส่งออกไปยังตลาดการค้าเดิมหรือตลาดใหม่เพิ่มมากขึ้น
- ให้บริการประกันการส่งออกสำหรับผู้ส่งออก SME โดยคุ้มครองสำหรับเงื่อนไขการชำระเงินแบบ D/P, D/A และ O/A โดยครอบคลุมผู้ซื้อมากกว่า 135 ประเทศทั่วโลก

ระยะเวลาดำเนินการ: มีนาคม พ.ศ. 2552 (ไม่กำหนดวันสิ้นสุดโครงการ)

ผลการดำเนินงาน:

- ณ สิ้นเดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 ธสน. ได้จัดสรรวงเงินเพื่อสนับสนุนบริการประกันการส่งออก ทั้งที่ ธสน. ให้ตรงแก่ผู้ส่งออกและผ่านธนาคารพาณิชย์ เป็นวงเงินรวม 9,518 ล้านบาท
- มีภาระผูกพันการรับประกันการส่งออกระยะสั้น 14,111 ล้านบาท และมีมูลค่าการส่งออก ภายใต้การรับประกัน ในช่วงเดือนกันยายน พ.ศ. 2557 – ธันวาคม พ.ศ. 2559 จำนวน 180,994 ล้านบาท

ปัญหาการดำเนินงาน:

ไม่พบปัญหาในการดำเนินงาน

5) โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้แก่ผู้ประกอบการ SME

โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้แก่ผู้ประกอบการ SME เป็นหนึ่งในมาตรการการเงินการคลังเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระยะเร่งด่วน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ธนาคารออมสิน

รายละเอียดมาตรการ:

- ปลดปล่อยสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้แก่ผู้ประกอบการ SME ผ่านธนาคารและสถาบันการเงินที่ร่วมโครงการ โดยแบ่งเป็นระยะที่ 1 วงเงิน 100,000 ล้านบาท และระยะที่ 2 วงเงิน 50,000 ล้านบาท

ระยะเวลาดำเนินการ: 28 ธันวาคม พ.ศ. 2558 – 30 เมษายน พ.ศ. 2560

ผลการดำเนินงาน:

- ระยะที่ 1 วงเงิน 100,000 ล้านบาท มีสินเชื่อคงค้าง 91,365.9333 ล้านบาท
- ระยะที่ 2 วงเงิน 50,000 ล้านบาท มีสินเชื่อคงค้าง 43,682.20 ล้านบาท

ทั้งนี้ ธนาคารออมสินยังมีโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำแก่ผู้ประกอบการ SMEs โดยใช้วงเงินจากโครงการนี้ในระยะที่ 1 ได้แก่

- โครงการสินเชื่อเพื่อช่วยเหลือชาวประมง “ประมงไทยก้าวไกลสู่สากล” วงเงิน 500 ล้านบาท ให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการประมงที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ระยะเวลา 7 ปี สินเชื่อคงค้าง 153.0774 ล้านบาท และขยายระยะเวลาโครงการไปจนถึงวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2560
- โครงการสินเชื่อ SMEs เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการประหยัดพลังงาน
- โครงการสินเชื่อ SMEs เพื่อธุรกิจท่องเที่ยวและบริการ
- โครงการสินเชื่อ SMEs เพื่อผู้รับเหมางานภาครัฐ
- โครงการสินเชื่อ SMEs เพื่อเสริมสภาพคล่อง

ปัญหาการดำเนินงาน:

ไม่พบปัญหาในการดำเนินงาน

- 1) โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักรและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ธนาคารออมสิน

รายละเอียดมาตรการ:

- วงเงิน 30,000 ล้านบาท
- ปลดปล่อยสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำระยะยาว (L/T) ผ่านธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ 18 แห่ง เพื่อนำไปปล่อยกู้แก่ผู้ประกอบการ SME เพื่อการลงทุน หรือการต่อเติมเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับกิจการ แต่ไม่ใช่เป็นการซ่อมแซมให้คงสภาพเดิม
- ปลดปล่อยสินเชื่อใหม่ให้ SME โดยมีเงื่อนไขไม่ให้ Refinance หนี้เดิม ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4 ต่อปี ระยะเวลาให้สินเชื่อไม่เกิน 7 ปี

ระยะเวลาดำเนินการ: 28 มิถุนายน พ.ศ. 2559 - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559

ผลการดำเนินงาน:

- ปัจจุบันมีสินเชื่อคงค้าง 6,627.8919 ล้านบาท โดยเป็นสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เข้าร่วมโครงการ 17 แห่ง จำนวน 7,950.3629 ล้านบาท และสินเชื่อของธนาคารออมสิน จำนวน 76.7009 ล้านบาท

ปัญหาการดำเนินงาน:

ไม่พบปัญหาในการดำเนินงาน

- 2) โครงการสนับสนุนสินเชื่อนวัตกรรมดีไม่มีดอกเบี้ย

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (สนช.) โดยมีสถาบันการเงิน 9 แห่ง เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ 1) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) 2) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) 3) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) 4) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) 5) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) 6) ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) 7) ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) 8) ธนาคาร ซีไอเอ็มบี ไทย จำกัด (มหาชน) และ 9) ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

รายละเอียดมาตรการ:

- เพื่อสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการไทย ให้สามารถแสวงหาเทคโนโลยี ผลงานวิจัยและพัฒนาไปพัฒนาต่อยอดให้เกิดการลงทุนในธุรกิจใหม่
- เพื่อช่วยผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมสร้างธุรกิจนวัตกรรมที่มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม โดยสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (สนช.) ให้การสนับสนุน ดอกเบี้ย 3 ปี สูงสุด 5 ล้านบาท ต่อโครงการ ให้กับผู้ประกอบการ

ระยะเวลาดำเนินการ: พ.ศ. 2553 – ปัจจุบัน

ผลการดำเนินงาน:

- ผลการดำเนินงานสะสม ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 วงเงินอนุมัติ 23.00 ล้านบาท ยอดหนี้ 16.33 ล้านบาท

ปัญหาการดำเนินงาน:

- ผู้ประกอบการ SME ที่ดำเนินธุรกิจในโครงการนวัตกรรมใหม่ๆ มีน้อยรายและต้องผ่านความเห็นชอบจากสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (สนช.) ก่อนยื่นขอสินเชื่อจากธนาคาร

3) โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) และ บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)

รายละเอียดมาตรการ:

- วงเงิน 15,000 ล้านบาท
- เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SME ที่ประสบปัญหาขาดสภาพคล่อง ให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยมีวงเงินกู้ไม่เกิน 15 ล้านบาท สามารถให้ บสย. ค้ำประกัน โดยไม่ต้องมีหลักทรัพย์ ระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ 5 ปี

ระยะเวลาดำเนินการ: 16 มิถุนายน พ.ศ. 2558 – 31 มิถุนายน พ.ศ. 2559

ผลการดำเนินงาน:

- ธพว. อนุมัติสินเชื่อแล้วจำนวน 14,017 ล้านบาท ให้กับ SME จำนวน 4,524 ราย
- บสย. ค้ำประกันสินเชื่อแล้ว จำนวน 12,674 ล้านบาท ให้กับ SME จำนวน 4,378 ราย

ปัญหาการดำเนินงาน:

เนื่องด้วยระยะเวลาการดำเนินงานมีช่วงระยะเวลาซ้อนทับกับโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ Soft Loan ของธนาคารออมสิน ส่งผลให้วิสาหกิจให้ความสนใจต่อโครงการ Soft Loan มากกว่า

4) โครงการสินเชื่อ 1 ตำบล 1 SME เกษตร เพื่อสร้างความยั่งยืนของภาคเกษตรไทย

โครงการสินเชื่อ 1 ตำบล 1 SME เกษตร เพื่อสร้างความยั่งยืนของภาคเกษตรไทยเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการเพิ่มขีดความสามารถภาคการเกษตร

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

รายละเอียดมาตรการ:

- วงเงินสินเชื่อ 72,000 ล้านบาท (วงเงินกู้ไม่เกิน 20 ล้านบาทต่อราย)
- สนับสนุน SME ภาคการเกษตร ประกอบด้วย ผู้ประกอบการรายคน วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์การเกษตร หรือบริษัทชุมชน อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 4 ต่อปี เป็นเวลาไม่เกิน 7 ปี และ ปีที่ 8 - 10 อัตราดอกเบี้ย ปกติตามชั้นลูกค้า

ระยะเวลาดำเนินการ: 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 - 31 มีนาคม พ.ศ. 2560

ผลการดำเนินงาน:

- จ่ายสินเชื่อ 19,187 รายจำนวนเงิน 21,753.75 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 30.21 ของวงเงินงบประมาณ

ปัญหาการดำเนินงาน:

- ภาวะเศรษฐกิจของประเทศมีการชะลอตัว ภาครัฐมีภารกิจสำคัญและเร่งด่วนให้ ธ.ก.ส. ต้องดำเนินการ อาทิ การลงทะเบียนผู้มีรายได้น้อย การจัดทำประกันภัยพืชผล การลงทะเบียน National E-Payment และการดำเนินการโครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวปี พ.ศ. 2559/60
- ผู้ประกอบการไม่มั่นใจภาวะเศรษฐกิจของประเทศ จึงชะลอการตัดสินใจกู้เงิน

5) ผลิตภัณฑ์สินเชื่อ 9 เมนู คื่นความสุข SMEs

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.)

รายละเอียดมาตรการ: รายละเอียดปรากฏในข้อ 10.1 - 10.9

ระยะเวลาดำเนินการ: ธันวาคม พ.ศ. 2557 - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558 หรือจนกว่าจะเต็มวงเงิน

ผลการดำเนินงาน: รายละเอียดปรากฏในข้อ 10.1 - 10.9

ปัญหาการดำเนินงาน:

ไม่พบปัญหาในการดำเนินงาน

ผลิตภัณฑ์สินเชื่อ 9 เมนู คื่นความสุข SMEs ประกอบด้วย 9 ผลิตภัณฑ์ย่อย ได้แก่

10.1) สินเชื่อ OTOP หรือผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน

โดยมีวงเงิน 2,000 ล้านบาท ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนที่ต้องการเงินทุนตั้งตัว ขยายกิจการ หรือเงินทุนหมุนเวียนในธุรกิจ โดยกู้ได้สูงสุด 1 ล้านบาท ปลอดเงินต้นสูงสุด 1 ปี และสามารถใช่ บสย. ค่าประกันได้อนุมัติสินเชื่อแล้ว 193 ราย วงเงิน 54.94 ล้านบาท

10.2) สินเชื่อซื้อสถานประกอบการ Strong SMEs

โดยมีวงเงิน 3,000 ล้านบาท คื่นความสุขให้ผู้ประกอบการ SME ที่อยากเป็นเจ้าของโฮมออฟฟิศ ตึกแถว โรงงานขนาดเล็ก กู้ได้สูงสุด 15 ล้านบาท ผ่อนนานสูงสุด 15 ปี ปลอดเงินต้นสูงสุด 15 เดือน อนุมัติสินเชื่อแล้ว 15 ราย วงเงิน 125.10 ล้านบาท

10.3) สินเชื่อ Productivity Improvement Loan ระยะที่ 2

โดยมีวงเงิน 3,000 ล้านบาท สำหรับผู้ประกอบการ SME ที่ต้องการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิต เพื่อลงทุน หรือปรับปรุง พัฒนากิจการให้ดีขึ้น โดยเป็นผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการด้านพัฒนาผลผลิตภาพของกระทรวงอุตสาหกรรม หรือหน่วยงานพันธมิตร โดยให้กู้ 5 ล้านบาทต่อราย ปลอดชำระเงินต้นสูงสุด 1 ปี อนุมัติสินเชื่อแล้ว 2,808 ราย วงเงิน 8,952.47 ล้านบาท

10.4) สินเชื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการวิสาหกิจที่ลงทุนโครงการที่สนับสนุนแผนยุทธศาสตร์ กระทรวงอุตสาหกรรมหรือหน่วยงานพันธมิตร

โดยมีวงเงิน 2,000 ล้านบาท โดยช่วยเหลือผู้ประกอบการ SME ที่ลงทุนโครงการเพื่อสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน กู้ได้สูงสุด 15 ล้านบาท ระยะเวลากู้ 7 ปี ถ้าวางเงินไม่เกิน 5 ล้านบาท สามารถใช้ บสย. ค่าประกันได้ อนุมัติสินเชื่อแล้ว 532 ราย วงเงิน 1,967.24 ล้านบาท

10.5) สินเชื่อ Smile Factoring

โดยมีวงเงิน 1,000 ล้านบาท เครดิตการค้าสำหรับลูกหนี้การค้าที่รับโอนสิทธิ์จากภาครัฐ ช่วยด้านเงินทุนหมุนเวียน เสริมสภาพคล่องธุรกิจให้ลูกหนี้การค้ากลุ่มหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ มหาวิทยาลัยของรัฐ เอกชนแปรรูปจากกระบวนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ และบริษัทเอกชนจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อนุมัติสินเชื่อแล้ว 32 ราย วงเงิน 548.30 ล้านบาท

10.6) สินเชื่อ Extra SMEs

โดยมีวงเงิน 4,000 ล้านบาท เสริมสภาพคล่องให้กับลูกค้าเดิมของธนาคารที่ใช้ บสย. หรือ บุคคลนิติบุคคลค่าประกัน รวมถึงลูกค้าที่ไม่มีหลักประกัน ที่ต้องการเงินไปหมุนเวียนธุรกิจ ลงทุน ขยาย หรือปรับปรุงกิจการเพิ่มเติม สามารถกู้เพิ่มจากวงเงินเดิม สูงสุด 5 ล้านบาท โดยใช้ บสย. ค่าประกัน ณ สิ้นเดือนกันยายน พ.ศ. 2559 อนุมัติแล้ว 947 ราย เป็นวงเงิน 1,210.55 ล้านบาท

10.7) สินเชื่อ Happy Loan

โดยมีวงเงิน 2,000 ล้านบาท กู้ได้สูงสุดร้อยละ 120 ของมูลค่าคิดเป็นหลักประกัน ให้เงินทุนหมุนเวียน ลงทุน ขยายปรับปรุง พัฒนากิจการให้ดียิ่งขึ้น ณ สิ้นเดือนกันยายน พ.ศ. 2559 อนุมัติแล้ว 169 ราย เป็นวงเงิน 975.09 ล้านบาท

10.8) สินเชื่อสำหรับลูกค้าชั้นดี Special SMEs

โดยมีวงเงิน 1,000 ล้านบาท ให้เงินทุนและเสริมสภาพคล่อง ให้ลูกค้าเก่าชั้นดีของธนาคารที่มีหลักประกัน โดยใช้หลักประกันเดิมในการขอกู้ เพื่อต่อยอดธุรกิจ ณ สิ้นเดือนกันยายน พ.ศ. 2559 อนุมัติแล้ว 85 ราย เป็นวงเงิน 268.08 ล้านบาท

10.9) สินเชื่อ Factoring

โดยมีวงเงิน 1,000 ล้านบาท ช่วยเปลี่ยนลูกหนี้การค้าภาคเอกชนให้เป็นเงินสด แก้ปัญหาขาดเงินทุนหมุนเวียนจากทุนจม ช่วยธุรกิจเดินหน้าอย่างต่อเนื่อง อนุมัติแล้ว 7,492 ราย เป็นวงเงิน 4,917.91 ล้านบาท

6) บริการสินเชื่อแก่ผู้ส่งออกขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.)

รายละเอียดมาตรการ:

- ให้บริการสินเชื่อแก่ SME ทั้งในรูปแบบสินเชื่อระยะสั้นเพื่อเตรียมการส่งออก
- สินเชื่อระยะยาวเพื่อขยายกำลังการผลิต หรือประสิทธิภาพการผลิตของกิจการ
- การพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ SME ด้วยการให้ความรู้ด้านการส่งออก การค้าระหว่างประเทศ ผ่าน ธสน.

ระยะเวลาดำเนินการ: กันยายน พ.ศ. 2557 - ธันวาคม พ.ศ. 2559

ผลการดำเนินงาน:

- สิ้นเดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 ธสน. ได้จัดสรรวงเงินสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการ SME เป็นวงเงินรวม 88,977 ล้านบาท และมียอดคงค้างเงินสินเชื่อจำนวน 26,400 ล้านบาท
- โดยเป็นวงเงินที่อนุมัติในช่วงเดือนกันยายน พ.ศ. 2557 – ธันวาคม พ.ศ. 2559 จำนวน 73,357 ล้านบาท
- ด้านการส่งเสริมศักยภาพ SME
 - ช่วงเดือนกันยายน – ธันวาคม พ.ศ. 2557 ธสน. ได้จัดอบรมให้ความรู้ผู้ประกอบการ SME เรื่อง “เปิด AEC อย่างมั่นใจ SMEs ก้าวไกลไปกับ EXIM” จำนวน 4 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมรวม 264 ราย
 - ในปี พ.ศ. 2558 จัดอบรมให้ความรู้ผู้ประกอบการ ในหลักสูตร “เพิ่มโอกาสผู้ส่งออกไทย ขยายตลาดมั่นใจกับ EXIM” จำนวน 5 ครั้ง มีผู้เข้าร่วม 301 คน และหลักสูตร “ส่งออกปลอดภัย SMEs ไทย มีภูมิ” 4 ครั้ง มีผู้เข้าร่วม 256 คน
 - ในปี พ.ศ. 2559 จัดอบรมหลักสูตร “เพิ่มโอกาสผู้ส่งออกไทย ขยายตลาดมั่นใจกับ EXIM” จำนวน 3 ครั้ง โดยมีผู้เข้าร่วม 274 ราย

ปัญหาการดำเนินงาน:

ไม่พบปัญหาในการดำเนินงาน

● การค้ำประกันสินเชื่อ (Loan guarantee)

การค้ำประกันสินเชื่อ (Loan guarantee) เพื่อเป็นการช่วยเหลือให้ผู้ประกอบการ SME ให้สามารถขอสินเชื่อสำหรับการประกอบธุรกิจผ่านสถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ บยส. โดยมีเงื่อนไข คือ เป็นผู้ประกอบการ SME ที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน หรือมีหลักทรัพย์ค้ำประกันไม่เพียงพอ และเป็นผู้ประกอบการต้องมีทรัพย์สินถาวร (ไม่รวมที่ดิน) ไม่เกิน 200 ล้านบาท ประกอบไปด้วย 6 มาตรการที่สำคัญ ได้แก่

1) โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาผลิตภาพการผลิต (Productivity Improvement Loan)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)

รายละเอียดมาตรการ:

- วงเงิน 20,000 ล้านบาท
- บสย. ดำเนินการค้ำประกันสินเชื่อ และปล่อยสินเชื่อผ่าน ธพว.

- เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SME ที่นำไปซื้อและปรับปรุงเครื่องจักรหรือนำไปลงทุน ขยายปรับปรุงหรือพัฒนากิจการด้านต่างๆ เช่น ด้านบุคลากร/แรงงาน ด้าน logistic ด้าน layout หรือด้านการเงิน เป็นต้น
- สามารถค้ำประกันสูงสุด 5 ล้านบาทต่อราย อายุการค้ำประกัน 7 ปี และคิดค่าธรรมเนียมการค้ำประกัน ในอัตราร้อยละ 1.75 ต่อปี (ทั้งนี้ รัฐบาลจะรับภาระค่าธรรมเนียม ให้กับ SME ในปีแรก)

ระยะเวลาดำเนินการ: 1 กันยายน พ.ศ. 2557 - 23 เมษายน พ.ศ. 2559

ผลการดำเนินงาน:

- ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึงวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2559 มียอดการค้ำประกันสินเชื่อจำนวน 41 ราย วงเงินอนุมัติค้ำประกันจำนวน 152.65 ล้านบาท
- ส่งผลให้ SME ได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงิน 152.65 ล้านบาท ช่วยรักษาสภาพการจ้างงาน 971 คน และคาดว่าจะทำให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น 103 คน

ปัญหาการดำเนินงาน:

ไม่พบปัญหาในการดำเนินงาน

2) โครงการค้ำประกันสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการ Micro Entrepreneurs ระยะที่ 1

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)

รายละเอียดมาตรการ:

- เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการ SME รายย่อย มีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งช่วยแก้ไขปัญหากลัวเงินนอกระบบ และช่วยเสริมสภาพคล่องให้แก่กิจการเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SME รายย่อย
- วงเงินค้ำประกันรวม 5,000 ล้านบาท ค้ำประกันในลักษณะ Package Guarantee Scheme โดยค้ำประกันตั้งแต่ 10,000 บาท แต่ไม่เกิน 200,000 บาทต่อราย ระยะเวลาค้ำประกันสูงสุดไม่เกิน 10 ปี คิดอัตราค่าธรรมเนียมค้ำประกันต่อปีไม่เกินร้อยละ 1 - 3 ตามความเสี่ยงของลูกค้าที่สถาบันการเงินประเมิน (รัฐบาลจะรับภาระค่าธรรมเนียมให้กับ SME ในปีแรก) ผ่าน 5 ธนาคาร คือ ธนาคารออมสิน ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยเครดิต เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน) ธนาคารทีเอสโก้ จำกัด (มหาชน) และธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ระยะเวลาดำเนินการ: 24 มิถุนายน พ.ศ. 2557 - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558

ผลการดำเนินงาน:

- มียอดการค้ำประกันสินเชื่อจำนวน 49,950 ราย
- วงเงินอนุมัติค้ำประกันจำนวน 4,999.99 ล้านบาท
- ส่งผลให้ SME ได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงิน 5,140.24 ล้านบาท ช่วยรักษาสภาพการจ้างงาน 89,128 คน และคาดว่าจะทำให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น 11,373 คน

ปัญหาการดำเนินงาน:

- มีสถาบันการเงินที่มีผลิตภัณฑ์รองรับเงื่อนไขของโครงการค่อนข้างน้อย เพราะสถาบันการเงินจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการออกผลิตภัณฑ์ใหม่

- ต้นทุนในการปล่อยสินเชื่อและความเสี่ยงของผู้ประกอบการ SME รายย่อย มีค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับกลุ่มลูกค้าอื่นๆ

3) โครงการค้ำประกันสินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการ Micro Entrepreneurs ระยะที่ 2

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)

รายละเอียดมาตรการ:

- วงเงินค้ำประกันรวม 13,500 ล้านบาท
- ให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการที่มีทรัพย์สินถาวร (ไม่รวมที่ดิน) ไม่เกิน 5 ล้านบาท เพื่อเพิ่มโอกาสให้ SME รายย่อยสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้นและรับค้ำประกันต่อรายสูงสุดไม่เกิน 200,000 บาท ระยะเวลาการค้ำประกันสูงสุดถึง 10 ปี

ระยะเวลาดำเนินการ: 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560

ผลการดำเนินงาน:

- ณ สิ้นเดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 บสย. ได้ค้ำประกันสินเชื่อแล้วจำนวน 2,638 ล้านบาท ให้กับ SMEs จำนวน 29,548 ราย

ปัญหาการดำเนินงาน:

ไม่พบปัญหาในการดำเนินงาน

4) โครงการค้ำประกันสินเชื่อในลักษณะ Portfolio Guarantee Scheme ระยะที่ 5 (PGS ระยะที่ 5)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)

รายละเอียดมาตรการ:

- วงเงินค้ำประกันรวม 240,000 ล้านบาท
- เพื่อช่วยเหลือ SME ที่มีศักยภาพ แต่ขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน ให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินในระบบ วงเงินค้ำประกันได้สูงสุด 40 ล้านบาท ต่อรายต่อสถาบันการเงิน โดยมีระยะเวลาค้ำประกันสูงสุด 7 ปี ปัจจุบันอนุมัติวงเงินค้ำประกันแล้วเต็มจำนวน เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2559

ระยะเวลาดำเนินการ: 1 มกราคม พ.ศ. 2556 - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558

ผลการดำเนินงาน:

- ตั้งวงเงินชดเชยจากรัฐบาล ไม่เกิน 13,800 ล้านบาท
- ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึง 31 มกราคม พ.ศ. 2559 มียอดการค้ำประกันสินเชื่อรวม 34,968 ราย วงเงินอนุมัติค้ำประกันจำนวน 114,144.70 ล้านบาท ส่งผลให้ SME ได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงิน 166,611.52 ล้านบาท ช่วยรักษาสภาพการจ้างงาน 668,157 คน และคาดว่าจะทำให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น 137,340 คน

ปัญหาการดำเนินงาน:

ไม่พบปัญหาในการดำเนินงาน

5) โครงการค้ำประกันสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการ OTOP และวิสาหกิจชุมชน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)

รายละเอียดมาตรการ:

- วงเงินค้ำประกันรวม 10,000 ล้านบาท
- เพื่อช่วยเหลือ SME และ OTOP ให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งช่วยแก้ไขปัญหาการกู้เงินนอกระบบ
- วงเงินค้ำประกันสูงสุดไม่เกิน 3,000,000 บาทต่อราย ระยะเวลาค้ำประกันสูงสุดไม่เกิน 7 ปี โดยคิดอัตราค่าธรรมเนียมค้ำประกันร้อยละ 1.75 ต่อปี (รัฐบาลจะรับภาระค่าธรรมเนียมให้กับ SME ในปีแรก)

ระยะเวลาดำเนินการ: 24 มิถุนายน พ.ศ. 2557 - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558

ผลการดำเนินงาน:

- มียอดการค้ำประกันสินเชื่อจำนวน 221 ราย วงเงินอนุมัติค้ำประกัน 77.76 ล้านบาท

ปัญหาการดำเนินงาน:

- ฐานข้อมูลการจดทะเบียนกิจการ OTOP จากหน่วยงานรัฐเป็นการขึ้นทะเบียนในรูปแบบสินค้า จึงยากต่อการพิจารณาสินเชื่อที่ยึดตัวนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดาเป็นสำคัญ
- มีสถาบันการเงินที่มีผลิตภัณฑ์รองรับโครงการค่อนข้างน้อย เนื่องจากสถาบันการเงินจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการออกผลิตภัณฑ์

6) โครงการค้ำประกันสินเชื่อในลักษณะ Portfolio Guarantee Scheme สำหรับผู้ประกอบการใหม่ (PGS New/Start-up)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)

รายละเอียดมาตรการ:

- วงเงินค้ำประกัน 10,000 ล้านบาท
- สำหรับผู้ประกอบการ SME ที่เริ่มธุรกิจใหม่ซึ่งมีอายุกิจการไม่เกิน 3 ปี โดยค้ำประกันสูงสุด 2 ล้านบาท และอายุการค้ำประกัน 7 ปี ทั้งนี้ ผู้ประกอบการ SME จะต้องผ่านการอบรม หรืออยู่ระหว่างการดำเนินการเข้าร่วมการอบรมตามหลักสูตรบริหารจัดการธุรกิจจากหน่วยงานต่างๆ ตามเกณฑ์ที่ บสย. กำหนด

ระยะเวลาดำเนินการ: 1 กันยายน พ.ศ. 2557 - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558

ผลการดำเนินงาน:

- มียอดการค้ำประกันสินเชื่อ จำนวน 269 ราย วงเงินอนุมัติค้ำประกันจำนวน 155.26 ล้านบาท ส่งผลให้ SME ได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงิน 157.56 ล้านบาท ช่วยรักษาสภาพการจ้างงาน 1,297 คน และคาดว่าจะทำให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น 266 คน
- บสย. ได้รับงบประมาณสนับสนุนประจำปี พ.ศ. 2558 เป็นค่าชดเชย ค่าธรรมเนียม และค่าประกัน 4.82 ล้านบาท

ปัญหาการดำเนินงาน:

ไม่พบปัญหาในการดำเนินงาน

- **การร่วมลงทุนในกิจการ (Venture capital)**

การร่วมลงทุนในกิจการ (Venture capital) เป็นการสนับสนุนด้านการเงินให้แก่ SME ในลักษณะของการร่วมลงทุน (Equity Financing) ในกลุ่ม SME ที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์สูง และมีนวัตกรรมในการสร้างและพัฒนาธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน และเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ เพื่อให้ SME เหล่านั้น มีความสามารถในการบริหารจัดการสูงขึ้น มีความสามารถประกอบธุรกิจ และมีความสามารถในการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น โดยในช่วงปี พ.ศ. 2557 - พ.ศ. 2559 รัฐบาลได้จัดตั้ง 1 กองทุน ได้แก่

1) กองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ธนาคารออมสิน ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) และธนาคารกรุงไทย

รายละเอียดมาตรการ:

เพื่อช่วยเหลือ SME ในปัจจัยด้านการเงินและความสามารถในการดำเนินกิจการผ่าน ธพว. โดยดำเนินการผ่านกองทุนทรัสต์ (Trust) ที่ระดมทุนจาก Private Equity (ภาครัฐร่วมลงทุนร้อยละ 10 - 50) วงเงิน 10,000 - 25,000 ล้านบาท แบ่งเป็นกองทุนย่อยๆ ไม่เกิน 1,000 ล้านบาทต่อกองทุน โดยมี 3 เป้าหมายหลัก คือ

- กลุ่ม SME ที่มีศักยภาพ หรือที่มีการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ที่มีความคิดสร้างสรรค์
- กลุ่ม SME ขนาดเล็กที่มีศักยภาพในการขยายธุรกิจให้เติบโตขึ้นเป็น SME ขนาดกลาง
- กลุ่ม SME ขนาดกลางที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจที่เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศ พร้อมเติบโตและเข้าระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์

ระยะเวลาดำเนินการ: 16 ธันวาคม พ.ศ. 2557 - ปัจจุบัน

ผลการดำเนินงาน:

ธนาคารออมสิน ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) และธนาคารกรุงไทย ได้เริ่มดำเนินการจัดตั้งกองทุนทรัสต์ทั้ง 3 กองทุนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยมีผลการดำเนินงาน ณ สิงหาคม พ.ศ. 2560 ดังนี้

- ธนาคารออมสินได้เข้าลงทุนในกิจการ จำนวน 5 กิจการ
- ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) เข้าลงทุน จำนวน 2 กิจการ
- ธนาคารกรุงไทยได้เริ่มทำการพิจารณาเพื่อเข้าลงทุนแล้ว

ปัญหาการดำเนินงาน:

การให้ความสนับสนุนทางการเงินผ่านกองทุน Trust เป็นแนวทางการปฏิบัติที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยไม่คุ้นชิน ส่งผลให้ผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามที่มีการคาดการณ์ไว้

➤ **มาตรการด้านภาษี**

รัฐบาลได้ออกมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการ SME ด้านภาษี ผ่านกรมสรรพากร เพื่อลดภาระทางภาษีให้กับ SME ทำให้เกิดแรงจูงใจในการลงทุน เพิ่มความสามารถในการแข่งขันกับธุรกิจรายใหญ่ อีกทั้งยังช่วยให้ผู้ประกอบการ SME เข้าสู่ระบบภาษีมากขึ้น อันส่งผลดีต่อการเก็บภาษีในอนาคต โดยมาตรการด้านภาษีที่สำคัญในช่วงปี พ.ศ. 2557 - พ.ศ. 2559 ประกอบด้วย 5 มาตรการ ได้แก่

1) มาตรการยกเว้นภาษีส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่ (New Start-up)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: กรมสรรพากร

รายละเอียดมาตรการ:

- มาตรการภาษีส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่ช่วยบรรเทาภาระภาษีให้กับ Startup ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่เน้นการใช้เทคโนโลยีเป็นฐานในการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าและบริการ ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการลงทุนทางเทคโนโลยี ยกเว้นขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และสร้างโอกาสแก่ผู้ประกอบการที่อยู่นอกระบบภาษีให้เข้ามาอยู่ในระบบภาษีมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อการสร้างฐานภาษีที่ยั่งยืนในระยะยาว
- ผู้เข้าร่วมโครงการจะได้รับยกเว้นภาษีนิติบุคคลนาน 5 รอบระยะเวลาบัญชี
- คุณสมบัติผู้เข้าร่วมโครงการ
 - เป็นนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่เกิน 5 ล้านบาท และมีรายรับไม่เกิน 30 ล้านบาท
 - จดทะเบียนจัดตั้ง ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2558 ถึง วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559
 - เป็นกลุ่มอุตสาหกรรม New Engine of Growth ที่รับรองโดย สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) เช่น เกษตรแปรรูป เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง ดิจิทัล วิจัย-พัฒนา
 - ยื่นคำร้องขอรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีทาง Internet กับกรมสรรพากรภายในวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2560

ระยะเวลาดำเนินการ: 8 กันยายน พ.ศ. 2558 - 30 ธันวาคม พ.ศ. 2560

ผลการดำเนินงาน:

- คาดการณ์ว่าจะส่งผลให้ SME มีเงินทุนหมุนเวียนเพื่อดำเนินธุรกิจได้ต่อเนื่องจำนวน 60,000 ราย สามารถรักษาสภาพการจ้างงานได้ 240,000 คน และสามารถสร้างเงินทุนหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจได้ 1.94 ล้านล้านบาท

ปัญหาการดำเนินงาน:

เนื่องด้วยทัศนคติเชิงลบของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการเสียภาษี จึงคาดว่าอาจมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังคงไม่สนใจเข้าสู่ระบบภาษีของกรมสรรพากร

2) มาตรการลดภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการ SMEs (ที่มีกำไร 300,001 บาทขึ้นไป)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: กรมสรรพากร

รายละเอียดมาตรการ:

- เพื่อบรรเทาภาระภาษีให้แก่ผู้ประกอบการ SME และเพิ่มขีดความสามารถของ SME ให้สามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการรายใหญ่ได้
- ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับผู้ประกอบการ SME ที่มีกำไรสุทธิตั้งแต่ 300,001 บาทขึ้นไป จากเดิมร้อยละ 15 และ 20 ของกำไรสุทธิ เป็นร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ เป็นเวลา 2 รอบระยะเวลาบัญชีต่อเนื่องกัน
- รอบบัญชีจะเริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2558 จนถึงรอบระยะเวลาบัญชีวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559

ระยะเวลาดำเนินการ: 13 ตุลาคม พ.ศ. 2558 – 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559

ผลการดำเนินงาน:

- การออกและบังคับใช้พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 603) พ.ศ. 2559
- คาดว่ารัฐบาลจะสูญเสียรายได้ภาษีประมาณ 5,000 ล้านบาทต่อปี แต่ในอนาคตคาดว่าจะการจัดเก็บภาษีจะเพิ่มขึ้นจนสามารถชดเชยรายได้ภาษีที่สูญเสียไปได้ เนื่องจากการลดภาษีจะสามารถจูงใจให้ผู้ประกอบการ SME เข้าสู่ระบบภาษีมากขึ้น อันเป็นผลให้เกิดการขยายฐานการจัดเก็บภาษีในระยะยาว
- เนื่องด้วยระยะเวลาการมีผลของพระราชกฤษฎีกาไม่ตรงกับรอบปีบัญชีตามกฎหมาย จึงยังไม่สามารถเก็บจำนวนผู้ใช้สิทธิได้

ปัญหาการดำเนินงาน:

เนื่องด้วยทัศนคติเชิงลบของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการเสียภาษี จึงคาดว่าอาจมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังคงไม่สนใจเข้าสู่ระบบภาษีของกรมสรรพากร

3) มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนกิจการเงินร่วมลงทุน (Venture Capital)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: กรมสรรพากร

รายละเอียดมาตรการ:

- สำหรับการลงทุนในกิจการที่ใช้เทคโนโลยีหลักเป็นฐานในการประกอบธุรกิจ ส่งเสริมให้เกิดการกระตุ้นการลงทุนและการสร้างนวัตกรรมในภาคการผลิตกรณีขององค์กร Venture Capital
- ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับเงินปันผล/รายได้จากการโอนหุ้นที่ได้รับจากบริษัทเป้าหมายนาน 10 รอบบัญชี (10 ปี) และกรณีของผู้ร่วมลงทุนกับ Venture Capital ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดา/ภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับเงินปันผล/รายได้จากการโอนหุ้นที่จ่ายโดยบริษัท Venture Capital
- เงื่อนไขของเงินทุนของกิจการเงินร่วมลงทุน กรณีบริษัทซึ่งประกอบกิจการเงินร่วมลงทุน ต้องมีทุนจดทะเบียนชำระแล้วขั้นต่ำ 20 ล้านบาท และกรณีทรัสต์เพื่อกิจการเงินร่วมลงทุน ต้องมีมูลค่าเงินทุนชำระแล้วไม่น้อยกว่า 20 ล้านบาท
- สถานะของกิจการเงินร่วมลงทุน
 - เป็นบริษัทที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นกิจการเงินร่วมลงทุนกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ภายในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559 และไม่ใช่สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้ตามมาตรา 5 อนุวรรตส แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2500 ซึ่งเป็นมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนกิจการเงินร่วมลงทุนเพื่อการลงทุนในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
 - ทรัสต์ที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อประกอบกิจการเงินร่วมลงทุน ตามประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ภายในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559

ระยะเวลาดำเนินการ: ตุลาคม พ.ศ. 2558 – ธันวาคม พ.ศ. 2559

ขยายเวลาดำเนินการ 1 มกราคม พ.ศ. 2560 - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2561

ผลการดำเนินงาน:

การออกและบังคับใช้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 597) พ.ศ. 2559

ปัญหาการดำเนินงาน:

ไม่พบปัญหาในการดำเนินงาน

4) มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: กรมสรรพากร

รายละเอียดมาตรการ:

- เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นการลงทุนภาคเอกชนในประเทศ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว
- มีผลยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลสำหรับเงินได้ที่จ่ายเพื่อการลงทุนหรือการต่อเติม เปลี่ยนแปลง ขยายออก หรือทำให้ดีขึ้นซึ่งทรัพย์สิน แต่มิใช่เป็นการซ่อมแซมให้คงสภาพเดิม เป็นจำนวนร้อยละ 100 ของเงินที่จ่ายไป (ให้สามารถหักรายจ่าย เป็นจำนวน 2 เท่า โดยเป็นการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักของกิจการ
- ทั้งนี้ สำหรับเงินได้ที่จ่ายไประหว่างวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 ถึง วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2560 เห็นชอบขยายเวลามาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศตามที่กระทรวงการคลังเสนอออกไปอีก 1 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 โดยมีการปรับเงื่อนไขบางส่วน ในเรื่องของจำนวนการหักรายจ่ายจากเดิม 2 เท่า เหลือ 1.5 เท่า

ระยะเวลาดำเนินการ: 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560

ผลการดำเนินงาน:

การออกและบังคับใช้พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วย การยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 642) พ.ศ. 2560

ปัญหาการดำเนินงาน:

ไม่พบปัญหาในการดำเนินงาน

5) มาตรการบัญชีเล่มเดียว

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: กรมสรรพากร

รายละเอียดมาตรการ:

- ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดในหรือก่อนวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558 และรายได้ไม่เกิน 500 ล้านบาท แจ้งการจัดทำบัญชีและงบการเงินให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจการต่อกรมสรรพากร จะได้รับการยกเว้นจากการตรวจสอบภาษีอากรย้อนหลัง โดยแจ้งการใช้บัญชีเล่มเดียวผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทางเว็บไซต์ของกรมสรรพากร

ระยะเวลาดำเนินการ: 15 มกราคม พ.ศ. 2559 - 15 มีนาคม พ.ศ. 2560

ผลการดำเนินงาน:

- มีผู้ประกอบการจดทะเบียนจำนวน 465,266 ราย ซึ่งมากกว่าจำนวนผู้ประกอบการที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคลในรอบระยะเวลาบัญชี พ.ศ. 2557 จำนวน 51,888 ราย

ปัญหาการดำเนินงาน:

ไม่พบปัญหาในการดำเนินงาน

➤ **มาตรการด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน**

รัฐบาลมีโครงการพัฒนาศักยภาพของ SME เพื่อยกระดับความสามารถและประสิทธิภาพของผู้ประกอบการ เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระยะยาวของประเทศ ในปี พ.ศ. 2557 - พ.ศ. 2559 มี 2 โครงการ ได้แก่

1. โครงการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อยกระดับคุณภาพการ บริการให้กับ SMEs เพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ดิจิตอล (SIPA)

รายละเอียดมาตรการ:

- ส่งเสริม SME ใน 6 อุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ การท่องเที่ยว การบริการสุขภาพ การขนส่ง อาหาร และการเกษตร การค้าปลีก และหน่วยงานรัฐ
- ส่งเสริมการทำ Local Content ให้แก่ SME ไทย
- การพัฒนาบุคลากรด้านซอฟต์แวร์สู่ประชาคมอาเซียน

ระยะเวลาดำเนินการ: ตุลาคม พ.ศ. 2557 – กันยายน พ.ศ. 2558

ผลการดำเนินงาน:

- ผู้ประกอบการ SME นำซอฟต์แวร์ไทยไปใช้งานได้จริง 1,723 ราย
- จำนวนชิ้นงาน Local Digital Content ที่ SME เอาไปใช้งานได้จริง 13 ชิ้นงาน
- จำนวนผู้ประกอบการที่สามารถสร้างรายได้ 18 ราย (จากค่าเป้าหมาย 100 ราย)
- นอกจากนี้ยังเกิดมูลค่าการเจรจาธุรกิจ 1,500 ล้านบาท เกิดการซื้อขายจริง 69 สัญญา และเกิดมูลค่าซื้อขายจริง 30 ล้านบาท

ปัญหาการดำเนินงาน:

ไม่พบปัญหาในการดำเนินงาน

2. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาอาชีพและสร้างความรู้ทางการเงินแก่ผู้ประกอบการรายย่อยในชุมชนเมือง

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาอาชีพและสร้างความรู้ทางการเงินแก่ผู้ประกอบการรายย่อยในชุมชนเมือง เป็นหนึ่งในมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยในชุมชนเมืองตามแนวทางประชารัฐ โดยมีวงเงินรวม 20,000 ล้านบาท

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ธนาคารออมสิน

รายละเอียดมาตรการ:

- จัดอบรมหลักสูตรการให้ความรู้ทางการเงิน แก่บุคคลในครอบครัวของประชาชนฐานรากและการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้แก่ผู้ประกอบการรายย่อย ผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรือผู้ที่สนใจเข้ารับการอบรม จำนวน 150,000 ครอบครัว ครอบครัวละ 1 คน กระจายตามพื้นที่ทุกจังหวัดทั่วประเทศ

ระยะเวลาดำเนินการ: สิงหาคม พ.ศ. 2559 - ธันวาคม พ.ศ. 2559

ผลการดำเนินงาน: มีผู้เข้าอบรมครบตามจำนวน

ปัญหาการดำเนินงาน:

ไม่พบปัญหาในการดำเนินงาน

➤ **มาตรการด้านปัจจัยเอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจ**

รัฐบาลมีการสนับสนุน SME ด้านปัจจัยเอื้อในการทำธุรกิจ โดยให้สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุน หรือ ส่งเสริมและให้ความรู้ด้านการตลาด ตลอดจนด้านอื่นๆ ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ รวม 3 วิธีการ ได้แก่

● **การส่งเสริมการลงทุน**

1. **มาตรการเร่งรัดการลงทุน**

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.)

รายละเอียดมาตรการ:

- กิจการจะได้รับสิทธิประโยชน์การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติม โดยแบ่งกิจการออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่
 - กิจการที่ลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มอีก 2 ปี แต่รวมแล้วไม่เกิน 8 ปี หรือหากเป็นกิจการที่ได้รับยกเว้น 8 ปีอยู่แล้ว ให้ได้รับลดหย่อน ร้อยละ 50 อีก 5 ปี (ในปีที่ 9-13)
 - กลุ่มกิจการที่ตั้งนอกเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มอีก 1 ปี แต่รวมแล้วไม่เกิน 8 ปี มีผลครอบคลุมโครงการลงทุนที่ยื่นขอรับการส่งเสริมตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2558 ถึงสิ้นเดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 และต้องเริ่มดำเนินการจริงทั้งการผลิต หรือการให้บริการภายในสิ้นปี พ.ศ. 2560 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2557 - 30 มิถุนายน พ.ศ. 2559

ระยะเวลาดำเนินการ: 1 มกราคม พ.ศ. 2558 - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559

ผลการดำเนินงาน:

- มีโครงการที่เข้าร่วมในปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ. 2560 มูลค่าประมาณ 200,000 ล้านบาท และเป็นโครงการจากอุตสาหกรรมปิโตรเคมีใน Super Cluster อีกประมาณ 200,000 ล้านบาท

ปัญหาการดำเนินงาน:

ไม่พบปัญหาในการดำเนินงาน

2. **มาตรการเสริมการลงทุนขนาดเล็กของรัฐบาลทั่วประเทศ**

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: กระทรวงการคลัง

รายละเอียดมาตรการ:

- วงเงินรวมไม่เกิน 40,000 ล้านบาท

- กระตุ้นให้เกิดการจ้างงานและส่งเสริมให้มีการลงทุนทั้งในส่วนกลางและต่างจังหวัด โดยให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น ยกเว้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกองทุนและเงินทุนหมุนเวียน ที่มีแผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับมาตรการ จัดทำแผนการดำเนินการ รายการเสนอรายการละไม่เกิน 1 ล้านบาท ต้องดำเนินการเบิกจ่ายให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558

ระยะเวลาดำเนินการ: 1 กันยายน พ.ศ. 2558 - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558

ผลการดำเนินงาน: มียอดการเบิกจ่ายทั้งสิ้น จำนวน 21,860,207,499.12 บาท ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 แก่โครงการรวมทั้งหมด 55,444 โครงการ ใน 77 จังหวัดในประเทศไทย

ปัญหาการดำเนินงาน:

ไม่พบปัญหาในการดำเนินงาน

● **การส่งเสริมการตลาด**

1. โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทย

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ดิจิตอล (SIPA)

รายละเอียดมาตรการ:

- มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้ประกอบการกลุ่ม SME ได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มรายได้และสร้างโอกาสการแข่งขัน จากการนำระบบ ERP (Enterprise Resource Planning) ไปใช้ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพทั้งด้านการผลิตและการให้บริการในการดำเนินธุรกิจ รองรับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของภาคอุตสาหกรรมทั้งภาครัฐและเอกชน ส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศเกิดการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น

ระยะเวลาดำเนินการ: 1 มีนาคม พ.ศ. 2559 - 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2559

ผลการดำเนินงาน:

- มีผู้ใช้บริการในการทำธุรกรรมผ่านโครงการ 403 ราย
- มูลค่าการซื้อขาย ผ่านโครงการ 30.67 ล้านบาท
- มีผู้เข้าร่วมอบรม 630 ราย
- จำนวนผู้ประกอบการนำฐานข้อมูลการจัดเก็บสินค้าไปใช้งาน 624 ราย
- ข้อมูลสินค้าในระบบฐานข้อมูลกลางของสินค้า 1,389 บาท

ปัญหาการดำเนินงาน:

ผู้เข้ารับการอบรมบางส่วนไม่สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้จริง เนื่องจากความรู้อันจำกัดทางเทคโนโลยี และความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยี

● การส่งเสริมด้านอื่นๆ

1. โครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ดิจิตอล (SIPA)

รายละเอียดมาตรการ:

- การสนับสนุนผู้ประกอบการให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนของธนาคาร โดยร่วมกับสถาบันการเงิน พันธมิตรต่างๆ ได้แก่ ธพว. ธนาคารกสิกรไทย และ บสย. ในการพิจารณาและคัดกรองผู้ประกอบการซอฟต์แวร์และดิจิทัลคอนเทนต์ รวมถึงผู้ประกอบการ SME ที่มีความต้องการนำ IT ไปใช้ในกิจการเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้สถาบันการเงิน พิจารณาสันับสนุนด้านเงินทุน
- การส่งเสริมผู้ประกอบการให้ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ร่วมกับ BOI ในการอบรม สร้างความรู้ความเข้าใจ ให้คำปรึกษา คำแนะนำตลอดจนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุน ให้ผู้ประกอบการซอฟต์แวร์และดิจิทัลคอนเทนต์ เกิดการลงทุนและได้รับสิทธิประโยชน์ทั้งด้าน ภาษีและสิทธิประโยชน์อื่นๆ
- การจัดทำร่างมาตรการหรือสิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณา โดยจัดตั้งคณะทำงานร่วมกับกรมสรรพากร

ระยะเวลาดำเนินการ: 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 – 30 กันยายน พ.ศ. 2558

ผลการดำเนินงาน:

- มีผู้ประกอบการที่ได้รับอนุมัติแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินภายใต้ การสนับสนุนของ SIPA จำนวน 84 ราย วงเงินอนุมัติรวม 3,879,218.78 บาท
- มีผู้ประกอบการที่ผ่านการอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจในการขอรับ สิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI จำนวน 135 ราย และมีผู้ได้รับอนุมัติจาก BOI จำนวน 95 ราย
- ร่างมาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SME ใช้ IT ในการ ดำเนินธุรกิจโดยผ่าน ความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารของ SIPA และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารและได้มีการนำ เสนอให้กระทรวงการคลังพิจารณาต่อไปแล้ว

ปัญหาการดำเนินงาน:

- 1) ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน ตามเงื่อนไขหลักเกณฑ์ของสถาบันการเงินหรือใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันสินเชื่อที่มีอยู่จนเต็มวงเงิน และไม่สามารถขอสินเชื่อเพิ่มเติมได้อีกในโครงการนี้
- 2) ผู้ประกอบการส่วนมากจะพยายามเข้าถึงสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่ภาครัฐสนับสนุนแต่ไม่คำนึงถึง เงื่อนไขหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อไม่สามารถปฏิบัติตามได้มักจะถูกเพิกถอนหรือไม่ได้รับการ อนุมัติการสนับสนุนตามโครงการ
- 3) เนื่องด้วยตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยขั้นตอนการร่างพระราชกฤษฎีกาจำเป็นต้องใช้เวลาใน การพิจารณาจึงอาจทำให้มีผลช้าเกินกว่าช่วงระยะเวลาดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ของโครงการ

2.2 ความเชื่อมโยงมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล พ.ศ. 2557-2559 กับแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3

รัฐบาลในทุกยุคทุกสมัยล้วนให้ความสำคัญกับการกระตุ้นเศรษฐกิจให้มีความเจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีพื้นฐานใกล้ชิดกับภาคประชาชน โดยในช่วงที่ผ่านมา ในปี พ.ศ. 2557-2559 รัฐบาลได้ออกมาตรการ และ/หรือโครงการสนับสนุนและช่วยเหลือ SME ตามนโยบายของรัฐบาล ในหลากหลายช่องทาง ซึ่งมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) ในระดับยุทธศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 สนับสนุนปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้เติบโตอย่างสมดุลตามศักยภาพของพื้นที่
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ดังนี้

ทั้งนี้ ความเชื่อมโยงมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559 กับแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) แสดงดังตารางที่ 2-1

ตารางที่ 2-1 : ความเชื่อมโยงมาตรการส่งเสริม SME ตามนโยบายรัฐบาล พ.ศ. 2557 – 2559 กับแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 3

ระยะเวลา	มาตรการ/โครงการ	วงเงิน	หน่วยงาน	ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ แผน 3	ประเภท SME	พื้นที่ดำเนินการ	
มาตรการด้านการเงิน (18 มาตรการ/โครงการ)							
สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) 11 มาตรการ/โครงการ							
1	2558-2559	มาตรการสินเชื่อเพื่อสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของประชาชนรายย่อย (สินเชื่อ Nano-Finance)	80,242 ล้านบาท (สินเชื่อค้ำประกัน)	ธปท.	1, 3	Seed, Start-up	ทั่วประเทศ
2	2559	มาตรการสินเชื่อประชารัฐเพื่อประชาชนโดยให้สินเชื่อผู้ประกอบการรายย่อยทั่วประเทศ	20,000 ล้านบาท (3 มาตรการย่อย)	ธนาคารออมสิน	1, 3	Start-up, Turn around	ทั่วประเทศ
3	2559	มาตรการประชารัฐเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินประชาชนภายใต้ นโยบายรัฐบาล	17,614 ล้านบาท (ณ เดือนธันวาคม 2559)	ธนาคารออมสิน	1, 3	Start-up	ในชุมชนเมือง
4	2552-2560	โครงการ “เอ็กซ์ิมฟอร์เอสเอ็มอี” (EXIM 4 SMEs)	9,518 ล้านบาท (ณ เดือนธันวาคม 2559)	ธสน.	4	Rising star	ทั่วประเทศ
5	2558-2560	โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ระยะที่ 1	100,000 ล้านบาท	ธนาคารออมสิน	1	Start-up	ทั่วประเทศ
		โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ระยะที่ 2	50,000 ล้านบาท			Start-up	ทั่วประเทศ
6	2559	โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักรและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	30,000 ล้านบาท	ธนาคารออมสิน	1	Rising star	ทั่วประเทศ
7	2553-2560	โครงการสนับสนุนสินเชื่อนวัตกรรมดีไม่มีดอกเบี้ย	23 ล้านบาท (ก.ย. 2557 - ก.พ. 2560)	สนง. นวัตกรรมแห่งชาติ	1	Start-up	ทั่วประเทศ
8	2558-2559	โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan)	15,000 ล้านบาท	ธพว. บสย.	1, 2	Seed, Start-up, Rising star, Turn around	ทั่วประเทศ
9	2559-2560	โครงการสินเชื่อ 1 ตำบล 1 SME เกษตร เพื่อสร้างที่ยั่งยืนของภาคเกษตรไทย	72,000 ล้านบาท	ธ.ก.ส.	1, 3	Rising star	ทั่วประเทศ
10	2557-2558	สินเชื่อ OTOP หรือผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน	2,000 ล้านบาท	ธพว.	1	Start-up, Rising star, Turn around	ทั่วประเทศ
		สินเชื่อซื้อสถานประกอบการ Strong SMEs	3,000 ล้านบาท	ธพว.			
		สินเชื่อ Productivity Improvement Loan ระยะที่ 2	3,000 ล้านบาท	ธพว.			
		สินเชื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการวิสาหกิจที่ลงทุนโครงการที่สนับสนุนแผนยุทธศาสตร์ กระทรวงอุตสาหกรรมหรือ	2,000 ล้านบาท	ธพว.			
		สินเชื่อ Smile หน่วยงานพันธมิตร Factoring	1,000 ล้านบาท				
		สินเชื่อ Extra SMEs	4,000 ล้านบาท	ธพว.			
		สินเชื่อ Happy Loan	2,000 ล้านบาท	ธพว.			

	ระยะเวลา	มาตรการ/โครงการ	วงเงิน	หน่วยงาน	ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ แผน 3	ประเภท SME	พื้นที่ดำเนินการ
		สินเชื่อสำหรับลูกค้าชั้นดี Special SMEs	1,000 ล้านบาท	ธพว.			
		สินเชื่อ Factoring	1,000 ล้านบาท	ธพว.			
11	2557-2559	บริการสินเชื่อแก่ผู้ส่งออกขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	88,977 ล้านบาท (ณ เดือนธันวาคม 2559)	ธสน.	2, 4	Start-up Rising star	ทั่วประเทศ
การค้ำประกันสินเชื่อ (Loan guarantee) 6 โครงการ							
1	2557-2559	โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาผลิตภาพการผลิต (Productivity Improvement Loan)	20,000 ล้านบาท	บสย.	1	Rising star	ทั่วประเทศ
2	2557-2558	โครงการค้ำประกันสินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการ Micro Entrepreneurs ระยะที่ 1	5,000 ล้านบาท	บสย.	1	Start-up	ทั่วประเทศ
3	2559-2560	โครงการค้ำประกันสินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการ Micro Entrepreneurs ระยะที่ 2	13,500 ล้านบาท	บสย.	1	Start-up	ทั่วประเทศ
4	2556-2558	โครงการค้ำประกันสินเชื่อในลักษณะ Portfolio Guarantee Scheme ระยะที่ 5	240,000 ล้านบาท	บสย.	1	Rising star	ทั่วประเทศ
5	2557-2558	โครงการค้ำประกันสินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการ OTOP และวิสาหกิจชุมชน	10,000 ล้านบาท	บสย.	1	Start-up	ทั่วประเทศ
6	2557-2558	โครงการค้ำประกันสินเชื่อในลักษณะ Portfolio Guarantee Scheme สำหรับผู้ประกอบการใหม่ (PGS New/Start-up)	10,000 ล้านบาท	บสย.	1	Rising star	ทั่วประเทศ
การร่วมลงทุนในกิจการ (Venture capital) 1 กองทุน							
1	2557-2560	กองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund)	10,000 – 25,000 ล้านบาท	ธนาคารออมสิน ธพว. ธนาคารกรุงไทย	1,2	Start-up, Rising star	ทั่วประเทศ
มาตรการทางภาษี (5 มาตรการ)							
1	2558-2560	มาตรการยกเว้นภาษีส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่ (New Start-up)	-	กรมสรรพากร	1	Start-up	ทั่วประเทศ
2	2558-2559	มาตรการลดภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการ SMEs (ที่มีกำไร 300,001 บาทขึ้นไป)	-	กรมสรรพากร	1, 2	Seed, Start-up, Rising star, Turn around	ทั่วประเทศ
3	2558-2561	มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนกิจการเงินร่วมลงทุน (Venture Capital)	-	กรมสรรพากร	1	Start-up	ทั่วประเทศ

	ระยะเวลา	มาตรการ/โครงการ	วงเงิน	หน่วยงาน	ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ แผน 3	ประเภท SME	พื้นที่ดำเนินการ
4	2558-2560	มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศ	-	กรมสรรพากร	1	Rising star	ทั่วประเทศ
5	2559-2560	มาตรการบัญชีเล่มเดียว	-	กรมสรรพากร	1	Start-up	ทั่วประเทศ
มาตรการด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน (2 โครงการ)							
1	2557-2558	โครงการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อยกระดับคุณภาพการบริการให้กับ SMEs เพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	N/A	SIPA	2, 3, 4	Seed Start-up	ทั่วประเทศ
2	2559	โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาอาชีพและสร้างความรู้ทางการเงินแก่ผู้ประกอบการรายย่อยในชุมชนเมือง	20,000 ล้านบาท (3 มาตรการย่อย)	ธนาคารออมสิน	2	Start-up	ในชุมชนเมือง
มาตรการด้านปัจจัยเอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจ (4 มาตรการ/โครงการ)							
การส่งเสริมการลงทุน (2 มาตรการ)							
1	2558-2559	มาตรการเร่งรัดการลงทุน	N/A	BOI	1, 3, 4	Rising star	ทั่วประเทศ
2	2558	มาตรการเสริมการลงทุนขนาดเล็กของรัฐบาลทั่วประเทศ	40,000 ล้านบาท	กระทรวงการคลัง	1, 3	Seed, Start-up, Rising star Turn around	ทั่วประเทศ
การส่งเสริมการตลาด (1 โครงการ)							
1	2559	โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทย	4,500,000 บาท	SIPA	2, 4	Rising star	ทั่วประเทศ
การส่งเสริมด้านอื่นๆ (1 โครงการ)							
1	2557-2558	โครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project)	1,550,000 บาท	SIPA	1	Rising star	ทั่วประเทศ

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

หมายเหตุ: * หมายถึง รายชื่อมาตรการใหญ่ (Package) ตามนโยบายรัฐบาล อันประกอบไปด้วยโครงการย่อยหลายโครงการ

- หมายถึง ไม่มีงบประมาณการดำเนินงาน เนื่องจากเป็นภารกิจหลักของหน่วยงาน

N/A หมายถึง ไม่ทราบงบประมาณการดำเนินงาน

2.3 หลักเกณฑ์การคัดเลือกมาตรการที่มีความสำคัญที่จะประเมินผล

มาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายของรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559 ที่ผ่านมามีหลากหลายช่องทาง โดยรัฐบาลได้ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน SME ผ่านหน่วยงานต่างๆ ดังรายละเอียดในหัวข้อ 2.1-2.2 การศึกษาในส่วนนี้นำเสนอหลักเกณฑ์และการคัดเลือกมาตรการที่มีความสำคัญที่จะประเมินผลในการศึกษาส่วนต่อไป จำนวน 5 มาตรการ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกมาตรการดังกล่าว สะท้อนความสำคัญและครอบคลุมในมิติต่างๆ (พิจารณาจากข้อมูลในตารางที่ 2-1) โดยประกอบไปด้วย 6 เกณฑ์หลัก ได้แก่

(1) ประเภท/ช่องทางการส่งเสริม

การคัดเลือกมาตรการที่จะประเมินผล จะพิจารณามาตรการที่มีความกระจายตัว โดยครอบคลุมทั้ง 4 ด้านหลัก ได้แก่

- 1) มาตรการด้านการเงิน
- 2) มาตรการด้านภาษี
- 3) มาตรการด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน
- 4) มาตรการด้านปัจจัยเอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจ

(2) ประเภทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามแนวทางการส่งเสริม

การคัดเลือกมาตรการที่จะประเมินผล จะพิจารณาคัดเลือกมาตรการที่ส่งเสริม SME ที่มีความครอบคลุมหลากหลายประเภทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามยุทธศาสตร์การส่งเสริม ได้แก่

- *กลุ่มเมล็ดพันธุ์ความคิด (Seed)* ซึ่งหมายถึง ผู้ประกอบการที่เริ่มมีแนวคิดหรืองานวิจัยเชิงนวัตกรรมในการดำเนินธุรกิจ ต้องการการบ่มเพาะแนวทางและการสนับสนุนเบื้องต้นเพื่อเอาไปใช้ในการเริ่มดำเนินธุรกิจจริง
- *กลุ่มเริ่มต้น (Start-Up)* ซึ่งหมายถึง ผู้ประกอบการที่เริ่มประกอบธุรกิจแล้วไม่เกิน 1 ปี มีผลิตภัณฑ์หรือบริการต้นแบบ (Prototype) ที่ผ่านการทดสอบวิจัย พร้อมรับการสนับสนุนให้ต่อยอดขยายผลไปยังตลาดเชิงพาณิชย์ (Commercial Scale) ต่อไป
- *กลุ่มเติบโต (Rising-Star/Strong)* ซึ่งหมายถึง ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันสูง โดยมีผลการประกอบธุรกิจเติบโตต่อเนื่องติดต่อกัน 2-3 ปี ภายใต้อัตราการผลิตหรือบริการเดิมที่มีอยู่แล้ว และเริ่มมีผลกำไรและเงินทุนสะสมบ้างแล้ว ต้องการสนับสนุนเพื่อขยายธุรกิจดังกล่าว หรือต่อยอดสู่แนวคิดการขยายสายผลิตภัณฑ์หรือบริการที่เกี่ยวข้องเพิ่มมากขึ้น
- *กลุ่มฟื้นฟู (Turn Around)* ซึ่งหมายถึง ผู้ประกอบการที่ประสบปัญหา โดยมีผลประกอบการลดลงต่อเนื่องติดต่อกัน 2-3 ปี อันเนื่องจากสาเหตุต่างๆ เช่น ขาดสภาพคล่อง ขาดแคลนเทคโนโลยีและนวัตกรรม ไม่มีผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ๆ ที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นต้น และมีแนวโน้มสู่ผลประกอบการที่ขาดทุนและก่อหนี้ที่ไม่สามารถสร้างรายได้ (NPL) ถ้าไม่ได้รับการสนับสนุนอาจทำให้จำเป็นต้องปิดกิจการ

(3) การเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การส่งเสริมตามแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ยุทธศาสตร์หลัก ได้แก่

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 สนับสนุนปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้เติบโตอย่างสมดุลตามศักยภาพของพื้นที่
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ทั้งนี้ การคัดเลือกมาตรการที่จะประเมินผล จะพิจารณาคัดเลือกมาตรการที่ส่งเสริม SME ที่มีความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) โดยพิจารณาการดำเนินงานของมาตรการตามนโยบายรัฐบาลดังกล่าว ที่มีลักษณะความเชื่อมโยงกับแผนฯ 3 ในหลายยุทธศาสตร์

(4) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

การคัดเลือกมาตรการที่จะประเมินผล จะพิจารณามาตรการตามนโยบายรัฐบาลในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559 ที่มีการส่งเสริม SME ในเชิงบูรณาการ โดยมุ่งเน้นโครงการที่มีความร่วมมือกันหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ การพิจารณาคัดเลือกมาตรการที่จะประเมินผลในการศึกษานี้ ให้ความสำคัญกับหน่วยงานที่ดำเนินการอันสอดคล้องโดยตรงกับวิสัยทัศน์เชิงนโยบาย หรือกรอบความคิดหลักของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ อันได้แก่ Thailand 4.0 ที่มีแนวความคิดการพัฒนาประเทศไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ (เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม) เป็นต้น

(5) พื้นที่ดำเนินการ

การคัดเลือกมาตรการที่จะประเมินผล จะพิจารณามุ่งเน้นมาตรการส่งเสริม SME ตามนโยบายรัฐบาล ที่มีความครอบคลุมทุกพื้นที่ดำเนินการ

(6) มูลค่าโครงการ/ผลกระทบ/ผลลัพธ์

การคัดเลือกมาตรการที่จะประเมินผล จะพิจารณามุ่งเน้นมาตรการที่มีความสำคัญ โดยมีผลกระทบเชิงบวกต่อการส่งเสริม SME ในระดับสูงและยั่งยืน เช่น โครงการที่มีมูลค่าโครงการสูง ครอบคลุม SME จำนวนมาก และมาตรการส่งเสริม SME ดังกล่าว ควรเป็นประโยชน์กับ SME ที่เข้าร่วมโครงการในระยะยาว รวมทั้ง การพิจารณาผลการดำเนินงานโดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่วางแผนไว้ นอกจากนี้ การพิจารณาคัดเลือกมาตรการที่จะประเมินผลในการศึกษานี้ ให้ความสำคัญกับโครงการที่มีผลกระทบครอบคลุมเชิงกว้างต่อ SME ที่เกี่ยวข้องกับหลายลักษณะของการส่งเสริม (Cross Cutting Measure) ซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับหลายประเด็นหัวข้อสาระสำคัญ เช่น โครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมประสิทธิภาพ SME ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ข่าวสารข้อมูล และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

การคัดเลือกมาตรการที่มีความสำคัญที่จะประเมินผลสำหรับการศึกษา สรุปลักษณะที่ได้ครอบคลุม 6 มิติ ดังแสดงในแผนภาพที่ 2-1 และแสดงวิธีการคำนวณระดับคะแนนในแต่ละเกณฑ์สำหรับทุกมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายของรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559 ที่ผ่านมา ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 2-2

แผนภาพที่ 2-1 : ลักษณะเกณฑ์การคัดเลือกมาตรการที่มีความสำคัญที่จะประเมินผล

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

**ตารางที่ 2-2 : ตารางสรุปคะแนนการคัดเลือกมาตรการส่งเสริม SME
ตามนโยบายรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559**

มาตรการ/โครงการ	หลักเกณฑ์					คะแนนรวม (น้ำหนัก) (1.00)	
	เชื่อมโยงยุทธศาสตร์ (0.3)	หน่วยงาน (0.3)	ประเภท SMEs (0.2)	พื้นที่ดำเนินการ (0.1)	ผลกระทบ (0.1)		
มาตรการด้านการเงิน							
สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan)							
1	มาตรการสินเชื่อเพื่อสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของประชาชนรายย่อย (สินเชื่อ Nano-Finance)	15	15	10	10	10	60
2	มาตรการสินเชื่อเพื่อประชาชนโดยให้สินเชื่อผู้ประกอบการอาชีพอิสระรายย่อยทั่วไป	15	15	10	10	10	60
3	มาตรการประชารัฐเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินประชาชนภายใต้นโยบายรัฐบาล	15	15	5	5	10	50
4	โครงการ “เอ็กซ์พอร์ตเอสเอ็มอี” (EXIM 4 SMEs)	7.5	15	5	10	7.5	45
5	โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ระยะที่ 1	7.5	15	5	10	10	47.5
	โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ระยะที่ 2	7.5	15	5	10	10	47.5
6	โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักรและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	7.5	15	5	10	10	47.5
7	โครงการสนับสนุนสินเชื่อนวัตกรรมที่ไม่มีดอกเบี้ย	7.5	30	5	10	2.5	55
8	โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan)	15	30	10	10	10	75
9	โครงการสินเชื่อ 1 ตำบล 1 SME เกษตร เพื่อสร้างคามยั่งยืนของภาคเกษตรไทย	15	15	5	10	10	55
10	สินเชื่อ OTOP หรือผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน	7.5	15	15	10	10	57.5
	สินเชื่อซื้อสถานประกอบการ Strong SMEs						
	สินเชื่อ Productivity Improvement Loan ระยะที่ 2						
	สินเชื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการวิสาหกิจที่ลงทุนโครงการที่สนับสนุนแผนยุทธศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรมหรือหน่วยงานพันธมิตร						
	สินเชื่อ Smile Factoring						
	สินเชื่อ Extra SMEs						
	สินเชื่อ Happy Loan						
	สินเชื่อสำหรับลูกค้าชั้นดี Special SMEs						
สินเชื่อ Factoring							
11	บริการสินเชื่อแก่ผู้ส่งออกขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	15	15	10	10	10	60
การค้ำประกันสินเชื่อ (Loan guarantee)							
1	โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาผลิภาพการผลิต (Productivity Improvement Loan)	7.5	15	5	10	10	47.5
2	โครงการค้ำประกันสินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการ Micro Entrepreneurs ระยะที่ 1	7.5	15	5	10	7.5	45
3	โครงการค้ำประกันสินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการ Micro Entrepreneurs ระยะที่ 2	7.5	15	5	10	10	47.5
4	โครงการค้ำประกันสินเชื่อในลักษณะ Portfolio Guarantee Scheme ระยะที่ 5	7.5	15	5	10	10	47.5
5	โครงการค้ำประกันสินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการ OTOP และวิสาหกิจชุมชน	7.5	15	5	10	10	47.5
6	โครงการค้ำประกันสินเชื่อในลักษณะ Portfolio Guarantee Scheme สำหรับผู้ประกอบการใหม่ (PGS New/Start-up)	7.5	15	5	10	10	47.5
การร่วมลงทุนในกิจการ (Venture capital)							
1	กองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund)	15	30	15	10	10	80
มาตรการด้านภาษี							
1	มาตรการยกเว้นภาษีส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่ (New Start-up)	7.5	15	5	10	10	47.5
2	มาตรการลดภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการ SMEs (ที่มีกำไร 300,001 บาทขึ้นไป)	22.5	15	10	10	7.5	65
3	มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนกิจการร่วมลงทุน (Venture Capital)	7.5	15	5	10	10	47.5
4	มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศ	7.5	15	5	10	10	47.5

มาตรการ/โครงการ	หลักเกณฑ์					คะแนนรวม (น้ำหนัก) (1.00)
	เชื่อมโยงยุทธศาสตร์ (0.3)	หน่วยงาน (0.3)	ประเภท SMEs (0.2)	พื้นที่ดำเนินการ (0.1)	ผลกระทบ (0.1)	
5 มาตรการบัญชีเล่มเดียว	7.5	15	5	10	10	47.5
มาตรการด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน						
1 โครงการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อยกระดับคุณภาพการบริการให้กับ SMEs เพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	22.5	30	10	10	2.5	75
2 โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาอาชีพและสร้างความรู้ทางการเงินแก่ผู้ประกอบการรายย่อยในชุมชนเมือง	7.5	15	5	5	10	42.5
มาตรการด้านปัจจัยเอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจ						
การส่งเสริมการลงทุน						
1 มาตรการเร่งรัดการลงทุน	22.5	15	5	10	10	62.5
2 มาตรการส่งเสริมการลงทุนขนาดเล็กของรัฐบาลทั่วประเทศ	15	15	20	10	10	70
การส่งเสริมการตลาด						
1 โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทย	15	30	5	10	10	70
การส่งเสริมด้านอื่นๆ						
1 โครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project)	15	30	20	10	10	85

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นทั้ง 6 หลักเกณฑ์ และการสรุปคะแนนรวมในแต่ละหลักเกณฑ์ สามารถคัดเลือกมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายของรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557 - 2559 ได้จำนวน 5 มาตรการ (ดังแสดงในตารางที่ 2-3) ได้แก่

- 1) โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan)
- 2) กองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SME (SMEs Private Equity Trust Fund)
- 3) มาตรการลดภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการ SME (ที่มีกำไร 300,001 บาทขึ้นไป)
- 4) โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทย
- 5) โครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project)

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากโครงการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อยกระดับคุณภาพการบริการให้กับ SME เพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งดำเนินการโดยสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) (SIPA) มีข้อจำกัดเรื่องข้อมูล และโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาอาชีพและสร้างความรู้ทางการเงินแก่ผู้ประกอบการรายย่อยในชุมชนเมือง ซึ่งดำเนินการโดยธนาคารออมสิน ได้รับคะแนนการประเมินจากทั้ง 6 เกณฑ์ต่ำกว่า 50 คะแนน

ดังนั้นเพื่อการประเมินผลที่สมบูรณ์ที่สุด โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SME ไทย ซึ่งมีระดับคะแนนรองลงมา และมีความเหมาะสมด้านรายละเอียดข้อมูล ตลอดจนลักษณะของการดำเนินโครงการที่มีการสอดแทรกแนวทางการเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินกิจการแก่วิสาหกิจ จึงถูกคัดเลือกเพื่อประเมินผลแทนที่สองโครงการที่ประสบปัญหาข้างต้น ดังสรุปรายชื่อมาตรการส่งเสริม SME ได้ดังตารางที่ 2-3 และสรุปความเชื่อมโยงระหว่างมาตรการที่คัดเลือกเพื่อประเมินผลและยุทธศาสตร์ตามแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 - 2559) ดังตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-3 : รายชื่อมาตรการส่งเสริม SME ตามนโยบายรัฐบาลตามหลักเกณฑ์การคัดเลือก

มาตรการ/โครงการ	มูลค่าโครงการ/ผลกระทบ	หน่วยงาน	ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ แผน 3	ประเภท SME
มาตรการด้านการเงิน				
สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan)				
1. โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan)	15,000 ล้านบาท	ธพว. บสย.	1, 2	Seed, Start-up, Rising star, Turn around
การร่วมลงทุนในกิจการ (Venture capital)				
2. กองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund)	10,000 – 25,000 ล้านบาท	ธนาคารออมสิน ธพว. ธนาคารกรุงไทย	1, 2	Start-up, Rising star
มาตรการด้านภาษี				
3. มาตรการลดภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการ SMEs (ที่มีกำไร 300,001 บาทขึ้นไป)	-	กรมสรรพากร	1, 2	Seed, Start-up, Rising star, Turn around
มาตรการด้านปัจจัยเอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจ				
4. โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทย	4,500,000 บาท	SIPA	1,2	Rising star
5. โครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project)	1,550,000 บาท	SIPA	1, 2	Rising star

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

- หมายเหตุ: 1. ทั้ง 5 มาตรการที่ได้รับการคัดเลือก มีพื้นที่การดำเนินการครอบคลุมทั่วประเทศ
2. กรณีโครงการที่มีระดับคะแนนรวมสูงสุดในตารางที่ 2-2 มีข้อจำกัดในด้านข้อมูลสำหรับการประเมินผลโครงการการศึกษานี้จะเลือกโครงการที่มีระดับคะแนนรองลงมาที่มีข้อมูลสนับสนุนในการประเมินโครงการ
3. หมายถึง ไม่มีงบประมาณการดำเนินงาน

วรรณกรรมปริทัศน์มาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล

วรรณกรรมปริทัศน์มาตรการส่งเสริมวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล

3.1 ตัวอย่างที่ดีสำหรับนโยบาย และมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ใน ต่างประเทศ¹

3.1.1 ประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์มีพื้นที่ 697 ตารางกิโลเมตร (เป็นอันดับที่ 192 ของโลก) ประกอบด้วยเกาะหลัก
หนึ่งเกาะ และเกาะขนาดเล็กล้อมรอบอีก 62 เกาะ เกาะหลักมีเนื้อที่ 682 ตารางกิโลเมตร สิงคโปร์เป็นตลาด
เทคโนโลยีแห่งหนึ่งของเอเชีย ที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดการทรัพยากรบุคคล บริหารจัดการธุรกิจ และด้วย
สภาพภูมิประเทศที่ตั้งติดฝั่งทะเลทั้ง 3 ด้าน มีจุดเด่นเรื่องทำเลที่ตั้งทำให้เป็น เมืองท่าที่สำคัญของโลก
มีเครือข่ายทางธุรกิจกับคนในประเทศต่างๆ มีระบบขนส่ง (Logistics) ในการจัดการห่วงโซ่อุปทาน (Supply
Chain) ที่ได้มาตรฐานโลกรวมทั้งยังเป็นศูนย์กลางการค้าที่สำคัญทำให้สิงคโปร์ กลายเป็นฐานในการทำการค้า
กับทั่วโลก โดยเป็นประตูสู่เอเชียแปซิฟิก

ก ศูนย์กลางการค้าและการบริการของภูมิภาค ศูนย์กลางการเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์กลางการเงินของ
ภูมิภาค และศูนย์กลางการบินพาณิชย์

¹ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) (2555), “สรุปหัวใจหลัก การส่งเสริม SME ไทยก้าวไกลสู่สากล”, SMEs International, สำนักประสานงานการต่างประเทศ, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

นิยาม SME ของประเทศสิงคโปร์

วิสาหกิจที่มีทรัพย์สินน้อยกว่า 15,000,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ และมีลูกจ้างไม่เกิน 200 คน

โครงสร้าง SME ของประเทศสิงคโปร์

จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศสิงคโปร์มีจำนวน 130,000 วิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 99 ของจำนวนวิสาหกิจทั้งหมด ซึ่ง SME เป็นตัวขับเคลื่อนหลักในระบบเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มทั้งในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ คิดเป็นมูลค่า 57.5 พันล้านดอลลาร์สิงคโปร์ หรือคิดเป็นร้อยละ 47 นอกจากนี้ SME ยังก่อให้เกิดการจ้างงานจำนวน 779,096 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 62 ของการจ้างงานทั้งหมดในประเทศ

หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบด้าน SME ของประเทศสิงคโปร์

หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบด้าน SME ของประเทศสิงคโปร์ ได้แก่ Standards, Productivity and Innovation Board of Singapore หรือเรียกว่า SPRING ซึ่งเป็นคณะกรรมการมาตรฐาน ผลิตภาพและนวัตกรรมแห่งประเทศสิงคโปร์ ส่งเสริมผลิตภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันขององค์กรเพื่อความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของสิงคโปร์ โดย SPRING มีการประสานงานกับหน่วยงานจากภาคส่วนต่างๆ ในการให้ความช่วยเหลือวิสาหกิจในด้านการเงิน ด้านบริหารจัดการ เทคโนโลยีและความทันสมัยต่างๆ รวมทั้งด้านการเข้าสู่ตลาดของผลิตภัณฑ์และบริการใหม่

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนา SME ของประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์ไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริม SME ไว้โดยเฉพาะแต่มีกฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า (Competition Law) โดยได้กำหนดอัตราภาษี และสิทธิประโยชน์ทางภาษี ซึ่งสามารถส่งเสริมภาวะเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี โดยสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับ SME ได้แก่

- 1) การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลทั้งหมดแก่ธุรกิจ SME ที่จดทะเบียนใหม่สำหรับรายได้ 100,000 ดอลลาร์สิงคโปร์แรก เป็นเวลา 3 ปีภาษีติดต่อกัน ทั้งนี้จะต้อง เป็นธุรกิจที่ประกอบกิจการในประเทศ หรือสถานประกอบการ ในประเทศ
- 2) จัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 8.5 แก่ธุรกิจ SME ที่มีสถานประกอบการในประเทศสำหรับ รายได้ 300,000 ดอลลาร์สิงคโปร์แรก
- 3) SMEs Cash Grant เฉพาะปีภาษี พ.ศ. 2555 SME ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินสดจำนวนร้อยละ 5 แต่ไม่เกิน 5,000 ดอลลาร์สิงคโปร์

นโยบายและมาตรการที่ใช้ในการส่งเสริมพัฒนา SME ของประเทศสิงคโปร์

คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภาพและนวัตกรรมแห่งประเทศสิงคโปร์ (Standards, Productivity and Innovation Board of Singapore: SPRING) ได้จัดตั้งโครงการส่งเสริม SME หลายโครงการ ได้แก่

1) การเริ่มต้น (Starting Up)

ในขั้นตอนแรกในการดำเนินธุรกิจ SPRING จึงจัดให้มีโครงการต่างๆ เพื่อช่วยเหลือธุรกิจที่เพิ่งเริ่มต้น เช่น

Angel Investors Tax Deduction Scheme (AITD) การส่งเสริมทางภาษีอากร โดยให้สิทธิแก่ธุรกิจที่เพิ่งเริ่มต้นดำเนินกิจการ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการลงทุนทางธุรกิจของ SME รายใหม่ ดังนี้

- ธุรกิจรายใหม่ที่มีเงินลงทุนไม่เกิน 100,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ มีสิทธิเข้าร่วมโครงการ
- หักลดหย่อนภาษีในอัตราร้อยละ 50 ของเงินได้ทั้งหมดที่อยู่ในบังคับต้องนำมาคำนวณภาษี เมื่อดำเนินธุรกิจครบ 2 ปีภาษี
- หักลดหย่อนภาษีได้สูงสุดไม่เกิน 250,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ต่อหนึ่งปีภาษี

Business Angel Scheme (BAS) ให้ความช่วยเหลือทางการเงินในขั้นต้นของการดำเนินธุรกิจ เพื่อการพัฒนา ด้านผลิตภัณฑ์และการตลาด

Incubator Development Programme (IDP) การบ่มเพาะธุรกิจเพื่อการพัฒนาศักยภาพทางธุรกิจสำหรับธุรกิจที่เพิ่งเริ่มต้น โดยการให้ความช่วยเหลือทางด้าน การจัดการเงินทุน การตลาด และให้คำแนะนำทางธุรกิจ

Technology Enterprise Commercialization Scheme (TECS) กระตุ้นความก้าวหน้าของนวัตกรรม ด้านเทคโนโลยีควบคู่ไปกับความเข้มแข็งทางทรัพย์สินทางปัญญา

Action Community for Entrepreneurship Startups Scheme (ACE SARTUPS SCHEME) สนับสนุนเงินทุนแก่ผู้ประกอบการสัญชาติสิงคโปร์ ที่ต้องการเริ่มประกอบธุรกิจ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อซอฟต์แวร์ วัสดุ และอุปกรณ์ต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ

2) การเพิ่มศักยภาพทางธุรกิจ (Building Capabilities)

ด้านนวัตกรรม

Innovation and Capability Voucher (ICV) เป็นบัตรกำนัลที่มอบให้กับ SME เพื่อส่งเสริมพัฒนา ศักยภาพเบื้องต้นโดยการมอบเงินทุนจำนวน 5,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาทางด้าน นวัตกรรม ผลผลิต ทรัพยากรมนุษย์ หรือบริหารการเงิน

- Technology Innovation Programme (TIP) เสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันด้านนวัตกรรม
- Brand Pact ช่วยเหลือธุรกิจในการสร้างตราสินค้า ของตนเองเพื่อเป็นกลยุทธ์ในการแข่งขันทาง ธุรกิจ โดย SPRING ได้ร่วมมือกับสมาคมการค้าต่างๆ และผู้เชี่ยวชาญทางด้านตราสินค้า เพื่อ จัดการฝึกอบรม ให้คำปรึกษา และช่วยเหลือในการสร้างและพัฒนาตราสินค้า

ด้านประสิทธิภาพการผลิต

Quality for Enterprises Through Standards (QUEST) Programme สร้างมาตรฐานแก่องค์กรธุรกิจ อันเป็นกลยุทธ์ในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางธุรกิจ เช่น การลดการปล่อยก๊าซ คาร์บอนไดออกไซด์ การประหยัดพลังงาน และเทคโนโลยีสีเขียว เป็นต้น

Productivity @ Work ส่งเสริม SME ทางโลก ออนไลน์ โดยให้บริการทางข้อมูลการเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิต เช่น เครื่องมือการเพิ่มประสิทธิภาพทางการผลิต ตารางกิจกรรมการฝึกอบรม และการให้คำแนะนำการพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพผลิต

Micro Loan Programme (MLP) ช่วยเหลือทางการเงินแก่วิสาหกิจที่ลูกจ้างไม่เกิน 10 คน หรือมีรายได้ไม่เกิน 1 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ โดยให้สินเชื่อในวงเงิน 100,000 ดอลลาร์สิงคโปร์เป็นระยะเวลา 4 ปี

DIY Toolkits เป็นการจัดตั้งโครงการต่างๆ ขึ้นเพื่อส่งเสริมธุรกิจทางด้านการบริหารการเงิน การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบริการลูกค้า และการตลาด ซึ่งเป็นการบริการข้อมูลออนไลน์ที่ผู้ใช้บริการสามารถเรียนรู้และพัฒนาทักษะได้ด้วยตนเอง

3.1.2 ประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียเป็นประเทศสหพันธรัฐราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วยรัฐ 13 รัฐ และดินแดนสหพันธ์ 3 ดินแดน และมีเนื้อที่รวม 330,803 ตารางกิโลเมตร โดยมีทะเลจีนใต้แบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วนซึ่งมีขนาดใกล้เคียงกัน ได้แก่ มาเลเซียตะวันตกและมาเลเซียตะวันออก มาเลเซียตะวันตกมีพรมแดนทางบกและทางทะเลร่วมกับไทย และมีพรมแดนทางทะเลร่วมกับสิงคโปร์ เวียดนาม และอินโดนีเซีย มาเลเซียตะวันออกมีพรมแดนทางบกและทางทะเลร่วมกับบรูไนและอินโดนีเซีย และมีพรมแดนทางทะเลกับร่วมฟิลิปปินส์และเวียดนาม

นิยาม SME ของประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียวัดขนาดวิสาหกิจจากยอดจัดจำหน่าย หรือจำนวนลูกจ้างประจำ ดังนี้

1) **วิสาหกิจรายย่อย** ในภาคการผลิตมียอดจำหน่ายน้อยกว่า 250,000 รिंगิตต่อปี หรือลูกจ้างประจำน้อยกว่า 5 คน และในภาคบริการมียอดจำหน่ายน้อยกว่า 200,000 รिंगิตต่อปี หรือลูกจ้างประจำน้อยกว่า 5 คน

2) **วิสาหกิจขนาดเล็ก** ในภาคการผลิตมียอดจำหน่ายระหว่าง 250,000-10,000,000 รिंगิตต่อปี หรือลูกจ้างประจำน้อยกว่า 5-50 คน และในภาคบริการมียอดจำหน่ายระหว่าง 200,000-1,000,000 รिंगิตต่อปี หรือลูกจ้างประจำน้อยกว่า 5-19 คน

3) **วิสาหกิจขนาดกลาง** ในภาคการผลิตมียอดจำหน่ายระหว่าง 10,000,000-25,000,000 รिंगิตต่อปี หรือลูกจ้างประจำน้อยกว่า 51-150 คน และในภาคบริการมียอดจำหน่ายระหว่าง 1,000,000-5,000,000 รिंगิตต่อปี หรือลูกจ้างประจำน้อยกว่า 20-50 คน

โครงสร้าง SME ของประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียมี SME ประมาณ 550,000 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.2 ของจำนวนกิจการทั่วประเทศ แบ่งเป็นวิสาหกิจรายย่อย (Micro Enterprise) จำนวน 434,939 ราย (ร้อยละ 79.3 ของ SME ทั้งหมด) วิสาหกิจขนาดเล็ก (Small Enterprise) จำนวน 100,608 ราย (ร้อยละ 18.4) และวิสาหกิจขนาดกลาง จำนวน 12,720 ราย (ร้อยละ 2.3) หากแบ่งตามสาขาเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่อยู่ในภาคบริการร้อยละ 86.6 ของ SME ทั้งหมด ภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 7.2 และภาคเกษตรกรรมร้อยละ 6.2

นโยบายและมาตรการที่ใช้ในการส่งเสริมพัฒนา SME ของประเทศมาเลเซีย

แผนแม่บท SMEs “Game Changer”

ประเทศมาเลเซียมีการกำหนดแผนแม่บท SMEs “Game Changer” เพื่อใช้นำทางไปสู่แนวทางการพัฒนาใหม่ในทุกภาคส่วนจนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2563 โดยกลยุทธ์นี้จะเริ่มดำเนินการต่อจากแผนเริ่มต้นของ SME ที่มีอยู่แล้ว ซึ่งจะช่วยให้โครงสร้างปัจจุบันเข้มแข็งขึ้น และเพื่อสนับสนุน การปฏิรูปเศรษฐกิจขนาดใหญ่ด้วยแผนแม่บทนี้ จะมีการนำระบบที่ครอบคลุมและการประเมินผล (M&E) มาใช้ ซึ่งจะเป็แผนสด (Live Plan) ที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ ตามสถานการณ์ โดยแผนจะเปลี่ยนไปตามความต้องการที่จัดให้เข้ากับความต้องการทางเศรษฐกิจของ SME

แผนแม่บทดังกล่าวได้เสนอโครงสร้างใหม่ที่ทำให้การพัฒนา SME เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับนโยบายแห่งชาติที่ต้องการเป็นประเทศที่มีรายได้สูงในปี พ.ศ. 2563 ผ่านการใช้นวัตกรรมและการเติบโตโดยใช้แรงผลักดันทางการผลิต โดยมีวิสัยทัศน์ คือ การสร้าง SME ให้แข่งขันในตลาดโลกให้ทั่วทุกภาคส่วนเพื่อสร้างความมั่งคั่ง และนำไปสู่สภาพความเป็นอยู่ที่ดีในสังคมของชาติ กำหนดเป้าหมาย คือ ในปี พ.ศ. 2555-2563 สามารถเพิ่มการสร้างธุรกิจได้จำนวนร้อยละ 2 ขยายจำนวนของบริษัทนวัตกรรมและมีการเติบโตสูงจำนวนร้อยละ 10 เพิ่มการผลิตเป็นสองเท่าจากปี พ.ศ. 2553-2563 ทำให้เป็นทางการมากขึ้นคิดเป็นร้อยละ 15 ของ GNI โดยสรุปการดำเนินการเริ่มต้นภายใต้แผนแม่บท SME มีดังนี้

- การรวมการจดทะเบียนธุรกิจและใบอนุญาต เพื่อทำธุรกิจได้ง่ายขึ้น
- Technology Commercialisation Platform (TCP) เพื่อกระตุ้นนวัตกรรม
- SME Investment Program (SIP) เพื่อเตรียมแหล่งเงินทุนเบื้องต้น
- Going Export (GoEx) Programme เพื่อเร่งสร้าง ให้ SME มีความเป็นสากล
- Inclusive Innovation เพื่อสร้างอำนาจต่อรองให้กับกลุ่มจำนวนร้อยละ 40

นโยบายการพัฒนา SME ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2554-2558 (Tenth Malaysia Plan 2011-2015) สามารถสรุปได้ดังนี้

- 1) รัฐบาลกำหนดให้มีการลดภาระทางการเงินที่กฎหมายและข้อบังคับต่างๆ โดยการยกเว้นการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมที่รัฐเรียกเก็บจากการประกอบกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนให้แก่ SME ที่มีลูกจ้างไม่เกิน 5 คน
- 2) จัดตั้งโครงการพัฒนาทักษะแรงงานเพื่อเสริมสร้างความสามารถ และประสิทธิภาพแก่ SME
- 3) จัดตั้งโปรแกรม SMEs University Internship ให้นักศึกษาประกอบธุรกิจเป็นเวลา เพื่อให้มีประสบการณ์ในการทำธุรกิจ และมีทักษะการทำธุรกิจในทางปฏิบัติและสนับสนุนการแข่งขันการวางแผนทางธุรกิจในสถาบันการศึกษา
- 4) นโยบายเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ระบบการสนับสนุน SME เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการแก่ SME ได้อย่างเต็มที่ โดยมีโครงการต่างๆ เช่น
 - **จัดตั้งการรับรองคุณภาพแห่งชาติ** เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ SME พัฒนาตราสินค้าให้คำแนะนำในการสร้างตราสินค้า และขยายการบริการไปสู่ชุมชนเล็กๆ และจัดให้มีร้านค้าปลีก ขายสินค้าจากโรงงานเพื่อเป็นการส่งเสริมการตลาดให้แก่ SME อีกด้วย

- ส่งเสริมนวัตกรรมใหม่โดยการออกใบรับรอง 1-InnoCERT เพื่อแสดงว่า SME มีประสิทธิภาพ ทางนวัตกรรมใหม่และทางการพาณิชย์ และ SME ที่ได้รับใบรับรอง 1-InnoCERT นั้น จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี สำหรับการจัดการกิจกรรมการวิจัยและพัฒนา
- การขยายการให้บริการของ SME Corp. Malaysia โดยจัดตั้งสำนักงานสาขาในทุกรัฐ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเงินทุน การส่งเสริม SME การให้คำปรึกษาและคำแนะนำ และทำหน้าที่เป็นสำนักงานหักบัญชี (Clearing House) เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับ SME รวมทั้งเป็นศูนย์กลางข้อมูลทางการค้าออนไลน์เพื่อเพิ่มการเข้าถึงโอกาสทางการค้าระหว่างประเทศ

หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบด้าน SME ของประเทศมาเลเซีย

- สภาพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งชาติ (NSDC: National SME Development Council)

เป็นองค์กรหลักที่ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ในการส่งเสริม SME ในประเทศมาเลเซีย และเป็นผู้ประสานความร่วมมือระหว่างกระทรวง หน่วยงานของภาครัฐบาล และภาคเอกชน รวมถึงผลการดำเนินการตามโครงการพัฒนา SME โดยกำหนดแผนแม่บทและกลยุทธ์ต่างๆ เพื่อเป็นการส่งเสริม SME ดังต่อไปนี้

1. แผนแม่บทวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2555-2563 (SMEs Masterplan 2012-2020)

กำหนดทิศทางในการพัฒนา SME และเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามแผนแม่บทฯ NSDC จึงได้จัดตั้ง 6 โครงการ (Six High Impact Programmes: HIPs) อันเป็นการนำไปสู่การปฏิบัติ ได้แก่

- HIP 1 การบูรณาการด้านการจดทะเบียนและการออกใบอนุญาตการประกอบธุรกิจ
- HIP 2 การจัดตั้งเครือข่ายแพลตฟอร์ม (Platform) เทคโนโลยีการสื่อสารทั่วประเทศ
- HIP 3 โครงการลงทุน SME เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินในระยะเริ่มต้น
- HIP 4 โครงการส่งออก โดยให้ความช่วยเหลือ SME ผู้ส่งออกรายใหม่
- HIP 5 โครงการเร่งการพัฒนา โดยการสร้างธุรกิจตัวอย่างในหมู่บ้านเป้าหมาย
- HIP 6 การรวบรวมนวัตกรรมเพื่อสร้างศักยภาพนวัตกรรมแก่กลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่าร้อยละ 40

2. โครงการส่งเสริม SME ของประเทศมาเลเซีย

- จัดตั้งคณะกรรมการวางระเบียบ วาระการประชุมแห่งชาติ (National Steering Committee) เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ
- แคมเปญ “SMEs Week” จัดกิจกรรมการแข่งขัน การจัดนิทรรศการ การจัดหลักสูตร สร้างความรู้ และสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการ

3. SMEs Corporation Malaysia (SMEs Corp.)

เป็นผู้ประสานงานการสนับสนุนและส่งเสริม SME โดยทำหน้าที่เป็นสำนักเลขาธิการ ของ NSDC เพื่อการส่งเสริม SME จัดสรรงบประมาณเพื่อประเมินการส่งเสริม SME และเป็นผู้ประสานงานระหว่างกระทรวง และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง โครงการที่สำคัญที่ SME Corp. ได้ดำเนินการ

3.1.3 ประเทศบรูไนดารุสซาลาม

ประเทศบรูไนดารุสซาลามตั้งอยู่บนเกาะบอร์เนียวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ชายฝั่งทางด้านเหนือจรดทะเลจีนใต้ พรมแดนทางบกที่เหลือจากนั้นถูกล้อมรอบด้วยรัฐซาราวะก์ มาเลเซียตะวันออก บรูไนประกอบด้วย 2 ส่วนที่ไม่ติดกัน คือด้านตะวันตกและตะวันออก โดยที่ประชากรร้อยละ 97 อาศัยอยู่ในส่วนด้านตะวันตก และมีประชากรเพียงประมาณ 10,000 คนที่อาศัยอยู่ในด้านตะวันออก ซึ่งมีภูเขาเป็นจำนวนมาก เมืองหลักๆ ของบรูไนคือเมืองหลวงบันดาร์เซอรีเบอกาวัน เมืองท่ามัวรา และเซอเรีย

บรูไนเป็นประเทศที่ผลิตน้ำมันเป็นอันดับสามของอาเซียน รองจากอินโดนีเซียและมาเลเซีย ประชากรมีรายได้ต่อหัว 49,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี เป็นอันดับที่สองของภูมิภาครองจากสิงคโปร์ โดยปี พ.ศ. 2554 บรูไนมีการเติบโตทางเศรษฐกิจ (GDP Growth) ร้อยละ 2 ขณะที่อัตราเงินเฟ้อไม่สูงนักเพียงร้อยละ 2 เช่นกัน อนาคตของบรูไนกำลังเดินอยู่บนความไม่แน่นอนจากพลังงาน ซึ่งเป็นรายได้ร้อยละ 95 ของประเทศ ซึ่งกำลังจะหมดลงไปในปีไม่เกิน 20 ปีจากนี้ ผู้นำประเทศจึงเริ่มต้นแผนการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจครั้งใหญ่ เพื่อเพิ่มสัดส่วนรายได้ประชาชาติจากธุรกิจอื่นให้มากขึ้น

ในภาพรวมของธุรกิจในประเทศบรูไนดารุสซาลามนั้นร้อยละ 98 ของธุรกิจในประเทศเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยจำนวนร้อยละ 92 ของการจ้างงานทั้งหมดอยู่ในภาคเอกชน

นิยาม SME ของประเทศบรูไน

- วิสาหกิจรายย่อย 1-5 คน
- วิสาหกิจรายย่อม 6-50 คน
- วิสาหกิจรายกลาง 51-500 คน

โครงสร้าง SME ของประเทศบรูไน

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็กถือเป็นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศบรูไน ซึ่งร้อยละ 52.3 ของวิสาหกิจทั้งหมดอยู่ในกลุ่มวิสาหกิจรายย่อย (Micro) ร้อยละ 43.8 อยู่ในกลุ่มวิสาหกิจขนาดย่อม (Small) ร้อยละ 2.23 อยู่ในกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลาง (Medium) และร้อยละ 1.63 อยู่ในกลุ่มวิสาหกิจขนาดใหญ่ (Large) โดยมีสัดส่วนของ SME ประมาณร้อยละ 39 ของ SME จะอยู่ในภาคการผลิตและก่อสร้างร้อยละ 32 อยู่ในภาคบริการ และร้อยละ 23.5 อยู่ในภาคการค้า โดยมีแรงงานทั้งสิ้นประมาณร้อยละ 97 คิดเป็นจำนวน GDP ที่ร้อยละ 56.53 และมีการส่งออกอยู่ที่ประมาณร้อยละ 15

หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบด้าน SME ของประเทศบรูไน

ประเทศบรูไนมีหน่วยงานหลักที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบายการเงินการคลัง คือ Brunei Currency and Monetary Board (BCMB) ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้กระทรวงการคลังของบรูไน นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานที่ให้บริการและส่งเสริมพัฒนา ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือในการส่งเสริม SME ตัวอย่างเช่น

- Asia Inc Forum Sdn Bhd การให้บริการเพื่อช่วยเหลือ SMEs The Entrepreneurial
- Development Centre (ศูนย์พัฒนาผู้บริหารกิจการ) การตั้งศูนย์บ่มเพาะสำหรับ SME

นโยบายและมาตรการในการส่งเสริมพัฒนา SME ของประเทศบรูไน

1) ศูนย์พัฒนาผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Development Centre: EDC) ซึ่งเป็นหน่วยงานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ (MIPR) ทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนา SME ภายใต้ นโยบายและยุทธศาสตร์ของ MIPR โดย EDC ได้จัดโครงการต่างๆ เช่น โครงการฝึกอบรมผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Training Program) โครงการบ่มเพาะธุรกิจ (Business Incubation Program) การอบรมเชิงปฏิบัติการ SME ฮาลาล เป็นต้น

2) คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งบรูไน (Brunei Economic Development Board: BEDB) ได้จัดทำโครงการต่างๆ เพื่อส่งเสริม SME และกิจการทั่วไป ที่อยู่ระหว่างเริ่มต้นดำเนินกิจการในรูปแบบ Grant Schemes จำนวน 7 โครงการ เช่น Youth Skills Development Programme (YSDP) และ Village Enterprise Financial Grant เป็นต้น โดยกำหนดให้ผู้ที่มิสิทธิขอรับเงินทุน วิธีการ เงื่อนไข และจำนวนเงินแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

3.1.4 ประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นเป็นหมู่เกาะในภูมิภาคเอเชียตะวันออก ตั้งอยู่ในมหาสมุทรแปซิฟิก ทางตะวันตกติดกับคาบสมุทรเกาหลี และสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีทะเลญี่ปุ่นกั้นส่วนทางทิศเหนือติดกับประเทศรัสเซีย มีทะเลโอค็อตสค์เป็นเส้นแบ่งเขตแดน ญี่ปุ่นมีเนื้อที่มากกว่า 377,930 ตารางกิโลเมตร เกาะญี่ปุ่นประกอบไปด้วยเกาะน้อยใหญ่กว่า 3,000 เกาะ เป็นอันดับที่ 61 ของโลก

ช่วงหลายปีที่ผ่านมา ญี่ปุ่นเผชิญกับภาวะความต้องการซื้อในประเทศที่ลดลง ซึ่งแรงกดดันนี้ทำให้ผู้ประกอบการ SME ของญี่ปุ่นเริ่มแสวงหาโอกาสส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศมากขึ้น โดยประมาณร้อยละ 20 ของผู้ประกอบการ SME ทั้งหมดของญี่ปุ่นต้องการดำเนินธุรกิจส่งออก มูลค่าส่งออกของ SME ญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น 2 เท่าจากปี พ.ศ. 2545 เป็น 5,000 ล้านเยน หรือประมาณ 60,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี พ.ศ.2552

โครงสร้าง SME ของประเทศญี่ปุ่น

จำนวนบริษัทในประเทศญี่ปุ่นมีทั้งหมดประมาณ 4,213,000 บริษัท แบ่งออกเป็นบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็ก จำนวนประมาณ 4,201,000 บริษัท (คิดเป็นร้อยละ 99.7) ในจำนวนนี้เป็นบริษัทขนาดเล็กจำนวนประมาณ 3,665,000 บริษัท (คิดเป็นร้อยละ 87) และบริษัทขนาดใหญ่จำนวนประมาณ 12,000 บริษัท (คิดเป็นร้อยละ 0.3)

หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบด้าน SME ของประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นมีการจัดโครงสร้างการกำหนดนโยบายด้านเศรษฐกิจ โดยรวมศูนย์กลางภายใต้กระทรวงเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน (Ministry of Economy, Trade, and Investment: METI) ซึ่งมีบทบาทในการกำหนดนโยบายด้านการบริการ SME และมีการรวมศูนย์กลางชัดเจนภายใต้องค์กรวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (The Small and Medium Enterprise Agency: SMEA) และองค์กร เพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และนวัตกรรมภาคแห่งประเทศญี่ปุ่น (Organization for Small

and Medium Enterprise and Regional Innovation, Japan: SMRJ) โดย SMRJ ถือเป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนให้บริการแก่ SME ในระดับภูมิภาค ในปัจจุบันมีสาขา 9 แห่ง ในภูมิภาค และสำนักงานย่อยอีก 1 แห่งในจังหวัดโอกินาวา นอกจากนี้ ยังมีมหาวิทยาลัยสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME Universities) จำนวน 9 แห่ง

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนา SME ของประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นมีกฎหมายสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คือ Small and Medium-sized Enterprise Basic Act ฉบับแก้ไขปี พ.ศ. 2542 โดยกฎหมายฉบับนี้ได้วางนโยบายหลักในการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในด้านต่างๆ ประกอบด้วย

- การลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นการชั่วคราว จากร้อยละ 18 เหลือร้อยละ 15 ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2555 จนถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2558 อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลาดังกล่าว จะมีการเพิ่มภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นกรณีพิเศษอีกร้อยละ 10 เพื่อนำภาษีที่ได้ไปช่วยในการก่อสร้างสิ่งเสียหายจากมหาอุทกภัยสึนามิ
- มาตรการด้านภาษีที่ช่วยส่งเสริมการลงทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยอนุญาตให้มีการหักค่าเสื่อมในอัตราพิเศษร้อยละ 30 หรือได้เครดิตภาษีคืนร้อยละ 7 สำหรับการซื้อเครื่องจักรและเครื่องมือบางประเภท
- อนุญาตให้นำค่าเลี้ยงรับรองและค่าใช้จ่ายด้านการสังคมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมาหักเป็นค่าใช้จ่ายได้ถึงร้อยละ 90 ของค่าใช้จ่ายดังกล่าว เป็นจำนวนถึง 6 ล้านเยน โดยเริ่มจากปีภาษี พ.ศ. 2555 ถึง 31 มีนาคม พ.ศ. 2557
- การขาดทุนสะสม (Loss Carry Forward) ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตั้งแต่ 1 เมษายน พ.ศ. 2555 จะได้รับการขยายเวลาจาก 7 ปี เป็น 9 ปี

นโยบายและมาตรการที่ใช้ในการส่งเสริมพัฒนา SME ของประเทศญี่ปุ่น

- การเพิ่มขีดความสามารถในด้านเทคโนโลยี เพื่อช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันในตลาดต่างประเทศให้กับผู้ผลิต รัฐบาลมีนโยบายในการที่จะสนับสนุนในด้านการศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ไปพร้อมกับการสนับสนุนให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยจะใช้มาตรการพิเศษทางภาษีช่วยในการส่งเสริมให้เกิดการทำวิจัยการพัฒนาเทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์
- การให้ความสนับสนุนในการตั้งธุรกิจ/เปลี่ยนธุรกิจ/การพัฒนาธุรกิจใหม่ เพื่อที่จะช่วยสนับสนุนธุรกิจเกิดใหม่หรือธุรกิจเปลี่ยนผ่าน การช่วยเหลือในรูปแบบการให้กู้ยืมหรือการค้ำประกันของสถาบันการเงินของรัฐ นอกจากนี้ ยังจะมีการวางมาตรการภาษี (Support for Tackling Business Challenges) ที่จะช่วยสำหรับกิจการที่มีการลงทุนใหม่อีกด้วย
- การให้การสนับสนุนการพัฒนาการทำธุรกิจต่างประเทศ (Support for Overseas Business Development) ภายใต้โครงการ “Framework for Supporting SMEs in Overseas Business” ที่แก้ไขเมื่อเดือนมีนาคม ปี พ.ศ. 2555 สำหรับโครงการดังกล่าวนี้ จะสนับสนุนด้านการเงินและการขยายการลงทุนเพื่อที่จะดำเนินธุรกิจในตลาดต่างประเทศ

- มาตรการในการสนับสนุนการสร้างธุรกิจการก่อสร้างของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยการจัดให้มีโครงการที่เรียกว่า “Construction Enterprise Partnership Frontier Program” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการสร้างสิ่งปลูกสร้างและส่งเสริมให้มีแรงงานผู้ที่มีฝีมือเข้ามาช่วยพัฒนาธุรกิจด้านการก่อสร้างของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีการเติบโตยิ่งขึ้น

3.1.5 ประเทศเกาหลีใต้

เกาหลีใต้เป็นประเทศในเอเชียตะวันออก มีพื้นที่ครอบคลุมส่วนใต้ของคาบสมุทรเกาหลี พรมแดนทางเหนือติดกับประเทศเกาหลีเหนือ มีประเทศญี่ปุ่นตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้โดยมีทะเลญี่ปุ่นและช่องแคบเกาหลีกั้นไว้ จากการศึกษามาตรการในการส่งเสริม SME ของเกาหลีใต้ พบว่า มีลักษณะพิเศษ 2 ประการ ได้แก่ เกาหลีใต้มีการกำหนดสิทธิพิเศษในการลดหย่อนภาษี สำหรับการลงทุนและในการทำ R&D สำหรับ SME และ มาตรการด้านภาษีที่ประเทศเกาหลีใต้ใช้ในการส่งเสริม SME ล้วนแต่ผูกโยงเข้ากับกรยกระดับมาตรฐานในการผลิตหรือนวัตกรรม เพื่อเป็นการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของ SME ในระยะยาว

ตารางที่ 3-1 : นิยาม SME ของประเทศเกาหลีใต้

ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวนแรงงาน (คน)	ทุนจดทะเบียน (USD)
การผลิต	น้อยกว่า 300 คน	น้อยกว่า 8,000,000
เหมืองแร่ ก่อสร้าง การขนส่ง		น้อยกว่า 3,000,000
ร้านค้าปลีกทั่วไป โรงแรม คอนโด ด้านนันทนาการ การสื่อสารข้อมูล การประมวลผลอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ การให้คำปรึกษาด้านวิศวกรรม โรงพยาบาลและการกระจายเสียง		น้อยกว่า 30,000,000
เมล็ดพันธุ์และการผลิตกล้าไม้ ประมง แก๊ส การไฟฟ้าและการประปา การแพทย์ และการศัลยกรรมที่เกี่ยวข้องกับกระดูก ขยายส่งน้ำมันเชื้อเพลิงและที่เกี่ยวข้อง ขยายส่งผลิตภัณฑ์ที่ส่งช่องทางไปรษณีย์ ขยายแบบ door to door ขยายทัวร์ หน่วยงานคลังสินค้าและการขนส่งที่เกี่ยวข้อง บริหารระดับมืออาชีพ วิทยาศาสตร์และการบริการด้านเทคโนโลยีธุรกิจ support service ภาพยนตร์ สวนสนุก	น้อยกว่า 200 คน	น้อยกว่า 20,000,000
ธุรกิจประเภทอื่นๆ	น้อยกว่า 50 คน	น้อยกว่า 5,000,000

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

โครงสร้าง SME ของประเทศเกาหลีใต้

ประเทศเกาหลีใต้มีบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 99 ของวิสาหกิจทั้งหมด SME มีจำนวนประมาณ 3,000,000 ราย มีการจ้างงาน คิดเป็นร้อยละ 88 (ลูกจ้างมีจำนวนประมาณ 10.8 ล้านคน) ของการจ้างงานทั้งหมดของประเทศ ในปี พ.ศ. 2553 มีอัตราการว่างงาน คิดเป็นร้อยละ 3.7

หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบด้าน SME ของประเทศเกาหลีใต้

- SMBA หรือ Small and Medium Business Administration คือ สาขาของรัฐบาลที่เชี่ยวชาญในนโยบาย SME ในเกาหลีใต้ โดยหน่วยงานมีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายของรัฐบาล สำหรับ SME เกือบทั้งหมด โดยในแง่ของอำนาจ SMBA (Small and Medium Business Administration) เป็นของกระทรวงเศรษฐกิจฐานความรู้

บทบาทของภาครัฐบาลและภาคเอกชนในการให้บริการและส่งเสริมพัฒนา SME ของประเทศเกาหลีใต้

- การสนับสนุนทางการเงินของเทคโนโลยี R&D สำหรับ SME เกือบทั้งหมดในเกาหลีใต้นั้นถือว่าความสามารถทางเทคโนโลยีเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการแข่งขัน โดย SMBA ได้ส่งเสริมนวัตกรรมเทคโนโลยีของ SME ให้เป็นหนึ่งในนโยบายที่สำคัญที่สุด และมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ดังเช่น
 - o The SMEs Technological Innovation Programme ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2540 เป็นกระดูกสันหลังของการสนับสนุน R&D สำหรับ SME ของคนเกาหลีซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการสนับสนุนค่าใช้จ่ายของ R&D สำหรับการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่และผลิตภัณฑ์ใหม่ ซึ่งเป็นการมุ่งที่การพัฒนาในทางปฏิบัติ โดยจะสามารถซื้อขายได้ภายใน 3 ปี
 - o เงินทุนบางส่วนสำหรับค่าใช้จ่ายของ R&D มีสองประเภท ได้แก่ “โครงการยุทธศาสตร์” ซึ่งจำเป็นสำหรับ SME ที่อาจผลิตสิ่งของที่มีผลกระทบต่ออย่างมาก และ “โครงการทั่วไป” ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ภายใน 1 ปี
 - o “Purchase-Guaranteed New Product Development Programme” สนับสนุนการพัฒนาสินค้าใหม่ของ SME ในสองขั้นตอน ได้แก่
 - องค์กรภาครัฐบาลและบริษัทขนาดใหญ่ประกาศความต้องการของสินค้าที่ SME อาจพัฒนา
 - SMBA สนับสนุนการพัฒนาของสินค้าเหล่านี้ด้วยเงินมากถึง 500,000,000 วอน และองค์กรที่สั่งซื้อจะรับประกันการสั่งซื้อตามรายงานของ SMBA ในปี พ.ศ. 2552 ต่อ SME โดยโปรแกรมนี้มีประสิทธิภาพมากสำหรับ SME ในแง่การลดต้นทุนการพัฒนา ซึ่งจากมุมมองสากลแล้ว ในการปรับเปลี่ยนสินค้าที่นำเข้ามาด้วยสินค้าที่ผลิตในประเทศ และการมีส่วนร่วมได้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2551 พบว่ามีองค์กรที่สั่งซื้อมากกว่า 170 องค์กร
- Inno-biz และมาตรการเพื่อเสริมสร้างการลงทุนร่วม รัฐบาลเกาหลีใต้เข้มงวดกับการส่งเสริมโปรแกรม “Inno-Biz” (Innovative Business) อย่างมาก โครงการนี้จัดตั้งขึ้นเพื่อเพิ่มอัตราการเติบโตและศักยภาพของ SME ในการแข่งขันทางเทคโนโลยี ปัจจุบันมี SME ที่เข้าร่วมโครงการ Inno-Biz เป็นจำนวนมาก และมีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- การฟื้นคืนและการเป็นสากลของ SME เป็นการเจริญเติบโตใหม่ (The Global Stars) ประเทศเกาหลีมีการขยายความคิดริเริ่มที่มองออกไปด้านนอก ซึ่งเป็นการมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมองค์กรขนาดใหญ่โดยเพื่อให้ SME จากโปรแกรม “Global Star SMEs” เป็นกระดูกสันหลังของเศรษฐกิจ ดังตัวอย่างเช่น การใช้กลยุทธ์ของรัฐบาลและนโยบายการส่งออกของเกาหลี และธนาคารเพื่อการนำเข้าเปิดตัวโครงการ “300 Global Stars” ในปี พ.ศ. 2553 ซึ่งในช่วงเวลาสามปีเริ่มต้นในปี พ.ศ. 2553 โดย SME ที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการดังกล่าว จะได้รับการสนับสนุนในด้านต่างๆ ได้แก่ การสนับสนุนความสามารถทางเทคโนโลยี ศักยภาพการเติบโตของวิสาหกิจ ความสามารถของผู้บริหาร และความมั่นคงทางการเงิน

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนา SME ของประเทศเกาหลีใต้

ประเทศเกาหลีใต้มีกฎหมายการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนา SME ไว้เป็นการเฉพาะโดยการวางกรอบสำหรับ SME ที่อยู่ในข่ายที่จะได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากภาครัฐบาล กฎหมายที่สำคัญมีดังต่อไปนี้ Framework Act for SMEs in Korea (1966) SMEs Promotion Act (1978) SMEs Start-Up Support Act (1986) Special Measures on Venture Business Support (1997) และฉบับใหม่ล่าสุดคือ Act to Foster One Person Creative Corporations (2011) นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของรัฐบาล คือ SMEs Product Procurement Promotion Act (1981) และกฎหมายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทขนาดใหญ่และขนาดเล็ก

นโยบายและมาตรการที่ใช้ในการส่งเสริมพัฒนา SME ของประเทศเกาหลีใต้

ประเทศเกาหลีใต้ได้พัฒนาจากประเทศที่ด้อยพัฒนาเป็นประเทศหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งกับเศรษฐกิจโลก โดยรัฐบาลได้มีการวางนโยบายสนับสนุน SME อย่างเป็นรูปธรรม มีหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ที่รองรับและดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล อันมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

- 1) นโยบายด้านการสร้างธุรกิจใหม่ Biz-Start-Ups** เป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลในการสร้างธุรกิจใหม่ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจที่มีแนวคิดสร้างสรรค์ใหม่ เพื่อที่กระตุ้นให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจใหม่ โครงการที่สำคัญได้แก่
 - การจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ (Business Incubator) ขึ้นในมหาวิทยาลัยสถาบันวิจัยต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม
 - หลักสูตรการเริ่มต้นธุรกิจ (Start-Up Course) เพื่อที่จะให้ความรู้แก่ผู้ที่ต้องการจะเป็นเจ้าของกิจการ หรือกิจการที่เพิ่งเริ่มก่อตั้ง
 - ชมรมผู้ประกอบการ (Entrepreneur Club) ซึ่ง SMBA จะให้การสนับสนุนทั้งด้านการเงิน และการฝึกอบรมแก่ชมรม ซึ่งจะถูกจัดตั้งขึ้นในมหาวิทยาลัย
- 2) นโยบายด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์** SMBA ได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จึงได้จัดตั้งโครงการต่างๆ ขึ้น เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เช่น
 - On-site Work Condition Improvement Program การลดอุปสรรคการทำงาน และปรับปรุงคุณภาพชีวิตของพนักงานในธุรกิจ SME เช่น การปรับปรุงสถานที่ทำงานให้มีอุณหภูมิที่เหมาะสม มีภูมิทัศน์ที่ดี และมีความปลอดภัยในการทำงาน เป็นต้น
 - Preferential Treatment for SMEs Employees ได้มีการดำเนินโครงการย่อยหลายโครงการที่จะเพิ่มจำนวนของพนักงานในธุรกิจ SME ด้วยการให้สิทธิพิเศษต่างๆ
 - SMEs Experiencing Program for College Students เป็นโครงการที่สร้างเสริม และสนับสนุนให้เยาวชนมีความเข้าใจและเตรียมความพร้อมเพื่อเป็นเจ้าของกิจการ

3) นโยบายหลักสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปี พ.ศ. 2555

- ขยายการจ้างงานนักเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยม โดยการเตรียมความพร้อมทั้งด้านวิชาการ และจัดให้มีการศึกษาดูงานแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 1,100 คน ซึ่งคัดเลือกจากโรงเรียนต่างๆ 66 แห่งที่เข้าร่วมโครงการ
- สร้างความเข้มแข็งให้กับ SME ผ่านระบบ Healthcare System for SMEs ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์ การสั่งยา และการรักษา ซึ่งจะใช้กับอุตสาหกรรมที่อ่อนแอ

3.2 การเข้าถึงสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีและแหล่งเงินทุนของธุรกิจขนาดเล็ - กลาง

การเข้าถึงสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีสรรพากรและภาษีศุลกากรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งหมด 11 ประเภท² ตามที่ปรากฏในตารางที่ 3-2 พบว่า มาตรการส่วนมากเอื้อประโยชน์แก่วิสาหกิจขนาดกลางมากกว่าขนาดย่อม เนื่องจากวิสาหกิจที่มีขนาดเล็กมักขาดคุณสมบัติตามข้อกำหนดในการใช้สิทธิ ซึ่งส่วนหนึ่งเนื่องจากประมาณร้อยละ 80 ของธุรกิจขนาดย่อมเป็นธุรกิจที่อยู่นอกระบบ แต่ถึงแม้จะพิจารณาจากธุรกิจขนาดย่อมที่อยู่ในระบบมากกว่า 5 แสนราย การใช้ประโยชน์จากสิทธิพิเศษทางด้านภาษีตามที่ได้ศึกษายังคงน้อยมากเช่นกัน ยกเว้นในกรณีของการลดหย่อนอัตราภาษีนิติบุคคล ซึ่งมีการใช้สิทธิสูงกว่าร้อยละ 98 เนื่องจากมาตรการดังกล่าวชัดเจน และไม่มีเงื่อนไขข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคในการใช้สิทธิในทางปฏิบัติการให้สินเชื่อของ ธพว. มีจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับประโยชน์มากเป็นอันดับที่สอง โดยมีจำนวนมากกว่า 18,000 ราย อย่างไรก็ตาม ครึ่งหนึ่งเป็นการปล่อยกู้ตามโครงการของภาครัฐมากกว่าการปล่อยกู้ตามคำร้องขอของวิสาหกิจเอง

ตารางที่ 3-2 : การเข้าถึงสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีและแหล่งเงินทุนของ SME

มาตรการ	เงื่อนไข	จำนวน SME ที่ใช้สิทธิประโยชน์ ในปี 2552
1. การลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล	- ทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่เกิน 5 ล้านบาท	174,990
2. การลดอัตราค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน	- สินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดินไม่เกิน 200 ล้านบาท	ไม่มีข้อมูล
3. สิทธิพิเศษในการส่งเสริมการลงทุนทั่วไป	- การลงทุนไม่ต่ำกว่า 1 ล้านบาท ไม่รวมที่ดินและเงินทุนหมุนเวียนและมีอัตราหนี้สินต่อทุนไม่เกิน 3 ต่อ 1	550
4. สิทธิพิเศษในการส่งเสริมการลงทุนเฉพาะสำหรับ SME	- การลงทุนไม่ต่ำกว่า 500,000 ล้านบาท ไม่รวมที่ดินและเงินทุนหมุนเวียนและมีอัตราหนี้สินต่อทุนไม่เกิน 3 ต่อ 1	20 (ข้อมูลปี 50)
5. การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับนิติบุคคลที่ร่วมลงทุนกับ SME	- มีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่า 200 ล้านบาท และเป็นธุรกิจหลักทรัพย์	0
6. การร่วมทุนโดย สสว.	- เป็น SME ตามนิยามของประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม	55
7. การให้สินเชื่อโดย ธพว.	- เป็น SME ตามนิยามของประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม	8,789

² สรุปรายการสัมมนาวิชาการประจำปี 2553 เรื่อง “การลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ”, หัวข้อที่ 3 เรื่อง “การเข้าถึงสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีและแหล่งเงินทุนของธุรกิจขนาดเล็-กลาง”, ดร. เตือนเด่น นิคมบริรักษ์, สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

มาตรการ	เงื่อนไข	จำนวน SME ที่ใช้สิทธิประโยชน์ ในปี 2552
8. คลังสินค้าทัณฑ์บน	- ทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่ต่ำกว่า 1 ล้านบาท	50 (ข้อมูล ต.ค. 53)
9. เขตปลอดอากร	-	158 (ข้อมูล ธ.ค. 52)
10. มาตรา 19 ทวิ	-	1,423 (ข้อมูล ต.ค. 53)
11. การขอชดเชยอากร	-	3,092 (ข้อมูล ต.ค. 53)

ที่มา: ดร. เตือนเด่น นิคมบริรักษ์ (2553) สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

อย่างไรก็ตาม การเข้าถึงสิทธิประโยชน์ของ SME อาจยังมีข้อจำกัดบางประการ³ อาทิ

○ นิยามของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนั้นกว้างเกินไป ทำให้มาตรการในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ต้องการความช่วยเหลือไม่ไปถึงกลุ่มเป้าหมายที่แท้จริง จึงจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดคำจำกัดความใหม่ เพื่อให้แคบลง โดยอาจพิจารณาใช้รายได้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดนิยามแทนจำนวนแรงงานหรือทุนจดทะเบียน และในการเก็บข้อมูลควรจำแนกย่อยกลุ่มขนาดของรัฐวิสาหกิจตามโครงสร้างที่แท้จริงเพื่อให้ข้อมูลละเอียดเพียงพอที่จะนำไปใช้ในเชิงนโยบาย

○ เงื่อนไขในการให้สิทธิไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงทำให้ไม่สามารถใช้สิทธิได้ เช่น ในกรณีของการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับนิติบุคคลที่ร่วมลงทุนกับ SME (Venture Capitalist) กำหนดให้ผู้ร่วมทุนต้องเป็นบริษัทหลักทรัพย์ ซึ่งโดยทั่วไป ไม่มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาธุรกิจในการผลิตแต่อย่างใด จึงควรที่จะมีการทบทวนเงื่อนไขและข้อจำกัดเหล่านี้ เพื่อที่จะให้วิสาหกิจขนาดย่อมเข้าถึงสิทธิประโยชน์ได้อย่างทั่วถึง

○ มาตรการในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีอยู่ในปัจจุบันมีอยู่เป็นจำนวนมาก หากแต่ขาดการประเมินที่เป็นระบบเพื่อที่จะปรับปรุงมาตรการเหล่านี้ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้รัฐควรมีการตั้งเป้าหมายและการประเมินผลงานของหน่วยงานหลักที่ปฏิบัติหน้าที่ที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม อนึ่ง รัฐบาลไม่ควรใช้ตัวชี้วัดด้านการเงินสำหรับหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SME เนื่องจากการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่ใช่ภารกิจที่จะแสวงหากำไร ดังนั้น การกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติการที่ที่เหมาะสมจะช่วยกระตุ้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตรงตามเป้าหมาย

○ วิสาหกิจขนาดย่อมจำนวนมากกว่า 2 ล้านราย ยังคงอยู่นอกระบบ การนำวิสาหกิจเหล่านี้เข้ามาในระบบจึงเป็นภารกิจที่ทำหาย อัตราภาษีนิติบุคคลที่ค่อนข้างสูงเป็นอุปสรรคสำคัญ แม้จะมีมาตรการในการลดอัตราภาษีสำหรับวิสาหกิจที่ทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท ดังนั้น จึงควรต้องทบทวนสิทธิประโยชน์ทางภาษีทั้งหมดว่ามีลักษณะที่กระจุกและกระจายตัวอย่างไร เพื่อที่จะให้สิทธิประโยชน์เหล่านี้ตกสู่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งเป็นแหล่งการจ้างงานที่สำคัญของประเทศมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

³ สรุปรายการสัมมนาวิชาการประจำปี 2553 เรื่อง “การลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ”, หัวข้อที่ 3 เรื่อง “การเข้าถึงสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีและแหล่งเงินทุนของธุรกิจขนาดเล็ก-กลาง”, ดร. เตือนเด่น นิคมบริรักษ์, สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

กรอบการวิเคราะห์และแนวทางการประเมินผล
มาตรการส่งเสริม SME ตามนโยบายรัฐบาล

กรอบการวิเคราะห์และแนวทางการประเมินผล มาตรการส่งเสริม SME ตามนโยบายรัฐบาล

4.1 กรอบแนวทางการประเมินผลมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตามนโยบายรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557–2559

การศึกษานี้ประเมินมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาลในช่วงปี พ.ศ. 2557–2559 โดยคัดเลือกมาตรการที่มีความสำคัญจำนวน 3-5 มาตรการ โดยนำเสนอหลักเกณฑ์และเหตุผลในการคัดเลือกให้ สสว. ให้ความเห็นชอบ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ประเมินการดำเนินการโครงการ โดยจะดำเนินการเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1: การจัดระบบข้อมูลพื้นฐานการดำเนินงานและการประเมินผลเบื้องต้นของโครงการที่หน่วยงานต่างๆ ได้ดำเนินการแล้วและที่กำลังดำเนินการ จากข้อมูลที่ได้จากแหล่งทุติยภูมิ ซึ่งได้มีการจัดระบบข้อมูลพื้นฐานตามแหล่งที่มาของข้อมูล และเพิ่มกลุ่มเป้าหมายในด้านข้อมูลแนวทางการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับมาตรการดังกล่าว นอกจากการใช้ข้อมูลทุติยภูมิ จะมีการนำข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสำรวจความเห็นหน่วยงาน/ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์ผลการดำเนินนโยบาย โดยคำนึงถึงผลกระทบทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ อาทิ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ ผลกระทบต่อภาระทางการคลัง และผลกระทบในเชิงสังคม เป็นต้น

ส่วนที่ 2: การศึกษาวิเคราะห์จะเป็นการทำงานในเชิงลึกสำหรับโครงการเร่งด่วนที่ได้ดำเนินการไปแล้ว พร้อมทั้งเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะในแต่ละโครงการ รวมทั้งจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 3: การสำรวจความคิดเห็นต่อโครงการ (สำหรับบางโครงการที่จำเป็น) โดยเฉพาะบางโครงการที่มีผลต่อประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่จะนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงมาตรการต่อไปในอนาคต

สำหรับวิธีการดำเนินโครงการวิเคราะห์และประเมินผลนโยบายเศรษฐกิจรัฐบาลในเชิงลึกนี้ ที่ปรึกษาจะดำเนินการติดตามและประเมินผลใน 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดทำกรอบ แนวทาง แผนงาน และหลักเกณฑ์ โดยกำหนดตัวชี้วัด ซึ่งจะมีวิธีการในการติดตามประเมินผลที่นำไปสู่การกำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสม โดยวิธีการที่เป็นที่นิยมสำหรับการติดตามประเมินผลโครงการโดยทั่วไป คือ CIPP Model ซึ่งเป็นแนวคิดของ Daniel L. Stufflebeam ที่มุ่งเน้นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สำคัญ 4 ด้าน คือ การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น/ปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

สำหรับแนวทางการประเมินในด้านต่างๆ มีรายละเอียด คือ

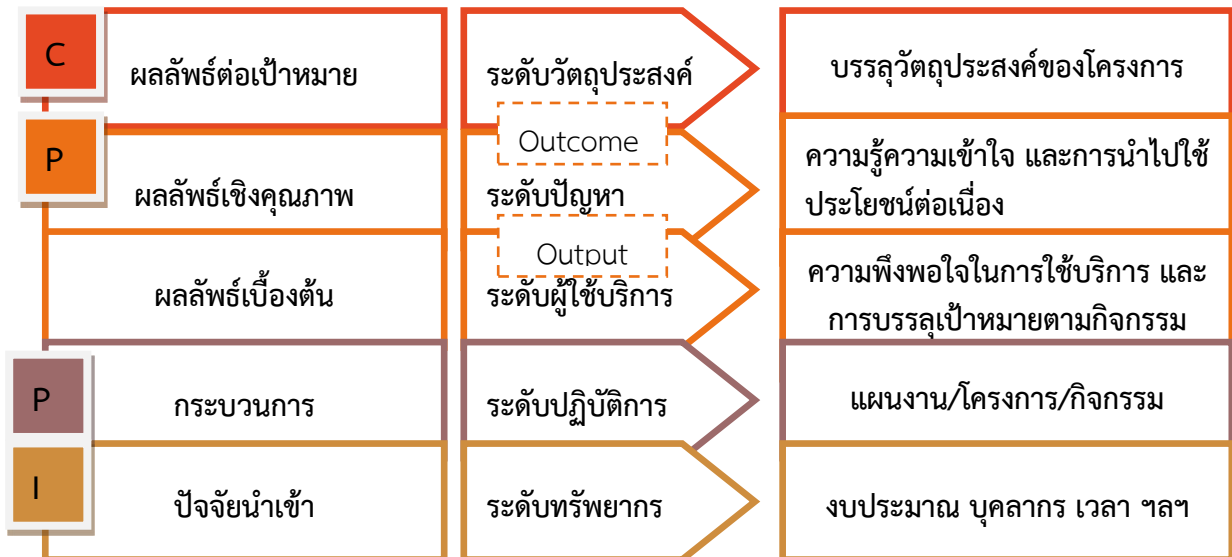
- **การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation: C)** เป็นการประเมินสภาพแวดล้อมของโครงการที่กำลังประเมินอยู่เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อช่วยในการตรวจสอบวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ เป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถาม เช่น เป็นโครงการที่สนองปัญหา หรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่ วัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจนเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร หรือ นโยบายของผู้บริหารหรือไม่ เป็นโครงการที่เป็นไปได้ในแง่ของโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ หรือไม่ เป็นต้น
- **ประเมินปัจจัยเบื้องต้น หรือการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I)** เป็นการประเมินเพื่อใช้ข้อมูลตัดสินปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการว่าเหมาะสมหรือไม่ โดยดูว่าปัจจัยที่ใช้จะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ เป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญ เช่น ปัจจัยที่กำหนดไว้ในโครงการมีความเหมาะสมเพียงพอหรือไม่ งบประมาณ บุคลากร กิจกรรม/แบบ/ทางเลือกที่ได้เลือกสรรแล้ว ที่กำหนดไว้ในโครงการ มีความเป็นไปได้และเหมาะสมเพียงใด เป็นต้น การประเมินปัจจัยนำเข้าเป็นกิจกรรม เช่น การพิจารณาปัจจัยนำเข้า/ทรัพยากรของโครงการ การเปรียบเทียบว่าการดำเนินโครงการที่กำลังประเมินกับโครงการอื่นๆ โครงการใดน่าจะคุ้มค่า/มีประโยชน์กว่ากัน การประเมินประโยชน์ของผู้ที่สนใจทำโครงการ เช่น ผลประโยชน์จะมากกว่าค่าใช้จ่ายของโครงการหรือไม่ เป็นต้น
- **ประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P)** เป็นการประเมินระหว่างการทำงานโครงการ เพื่อหาข้อดี และข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดไว้ และเป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานของโครงการนั้นๆ ด้วย ซึ่งเป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญ เช่น การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ กิจกรรมใดทำได้ หรือทำไม่ได้ เพราะเหตุใด เกิดปัญหา อุปสรรค ไม่ราบรื่น ไม่คล่องตัวหรือไม่ อย่างไร มีการแก้ไขปัญหาอย่างไร เป็นต้น การประเมินกระบวนการ เป็นการพิจารณาว่าจะดำเนินงานโครงการอย่างไร การติดตามว่าโครงการดำเนินการไปได้อย่างไร เพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินโครงการเป็นไปตามระเบียบกฎหมายและถูกต้อง ตามหลักจริยธรรม ตรวจสอบข้อผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นใน

ระหว่างการดำเนินโครงการ ผู้ประเมินจะได้รับข้อมูลในการดำเนินงานจริงที่เกิดขึ้น ผู้ประเมินจะต้องมีการแจ้งกลับให้กับผู้ดำเนินโครงการทราบในระหว่างการดำเนินโครงการเพื่อจะได้ช่วยตัดสินใจในการปรับปรุงโครงการ โดยทั่วไปการประเมินกระบวนการจะสามารถช่วยในการตัดสินใจให้การดำเนินการจริงในทางปฏิบัติไม่เบี่ยงเบนจากวัตถุประสงค์ของโครงการ

- การประเมินผลิตภัณฑ์ (Product Evaluation: P) เป็นการประเมินเพื่อดูว่าผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ โดยอาศัยข้อมูลจากการรายงานผลที่ได้จากการประเมินสภาพแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น และกระบวนการร่วมด้วย ซึ่งเป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญ เช่น เกิดผล/ได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ คุณภาพของผลลัพธ์เป็นอย่างไร เกิดผลกระทบอื่นใดบ้างหรือไม่ เป็นต้น

ทั้งนี้ CIPP Model หรือชิปโมเดล เป็นแนวคิดการประเมินของ Daniel Stufflebeam ซึ่งมีการใช้กันมานาน และเป็นที่ยอมรับในแวดวงการศึกษา CIPP Model เป็นโมเดลที่ง่ายต่อการนำมาใช้ในการประเมินผล โดยพื้นฐานของการประเมินมักจะมีการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) อยู่แล้ว ทั้งนี้ Stufflebeam ได้เพิ่มประเด็นสภาพแวดล้อม (Context) ร่วมกับการประเมินปัจจัยนำเข้าและกระบวนการด้วย ขณะเดียวกันได้มีการเปลี่ยนการเรียกผลผลิต (Output) เป็น Product และรวมค่าเป็น CIPP ซึ่งหมายถึงการประเมินทั้งสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต/ผลลัพธ์ อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติในการประเมินอาจจะประเมินแยกประเด็นใดประเด็นหนึ่งที่ละประเด็นเป็นขั้นเป็นตอน หรือประเมินรวมทุกประเด็นก็ได้ แล้วแต่วัตถุประสงค์ของการประเมิน ทั้งนี้ จากกรอบแนวทางการประเมินโดย CIPP Model จะนำไปสู่การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ ดังตัวอย่างในแผนภาพที่ 4-1 ดังนี้

แผนภาพที่ 4-1 : ตัวอย่างการจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการตามแนวคิด CIPP Model

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์และติดตามโครงการภาพรวม และรายโครงการ ในการวิเคราะห์และติดตามโครงการภาพรวม จะศึกษาข้อมูลรายโครงการและจัดกลุ่มเป็นภาพรวมของโครงการในลักษณะโครงการเชิงเศรษฐกิจ สังคม หรือสิ่งแวดล้อม และวิเคราะห์ว่าโครงการในแต่ละกลุ่มเหล่านี้อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงใด และจะนำมาจัดทำฐานข้อมูลรายโครงการโดยจะมีการติดตามแผนงาน และแผนเงิน โดยมีแผนในการกำกับติดตามรายโครงการ/กิจกรรม ดังตัวอย่างในตารางที่ 4-1 ดังนี้

ตารางที่ 4-1 : ตัวอย่างแผนการวิเคราะห์และติดตามรายโครงการ

โครงการ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
โครงการ.....	-----											
โครงการ.....			-----									
โครงการ.....												
โครงการ.....												
โครงการ.....												
โครงการ.....												

แผนงาน/แผนเงิน _____

ทำได้จริง -----

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลโดยรวมของโครงการ

- 1) การประเมินเชิงผลผลิต หมายถึง ผลที่ได้รับหลังจากการที่ได้ทำกิจกรรมต่างๆ ของโครงการเสร็จสิ้นแล้ว โดยการกำหนดตัวชี้วัดผลผลิตต้องสามารถแสดงค่าออกมาเป็นตัวเลขในลักษณะของจำนวน (Number) ร้อยละ (Percentage) อัตราส่วน (Ratio) สัดส่วน (Proportion) อัตรา (Rate) หรือค่าเฉลี่ย (Average/Mean) ทั้งนี้ ตัวชี้วัดต้องมีความชัดเจน สามารถวัดผลและจัดเก็บข้อมูลเพื่อการรายงานผลได้ หรือ ผลผลิต คือ สิ่งที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ ซึ่งอาจเป็นโครงสร้างทางด้านกายภาพ ด้านการให้บริการ หรือด้านการบริหารจัดการก็ได้ ทั้งนี้ แต่ละโครงการจะกำหนดเป้าหมายผลผลิตทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพซึ่งจะแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์เฉพาะของแต่ละโครงการ
- 2) การประเมินเชิงผลลัพธ์ นิยาม หมายถึงผลสำเร็จของวัตถุประสงค์ในระดับโครงการ ซึ่งเป็นผลที่ต่อเนื่องมาหลังจากการนำผลผลิตไปใช้ หรือผลแห่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากผลผลิต หรือ ผลลัพธ์ คือผลที่ได้รับจากการใช้ประโยชน์ผลผลิตของโครงการ ซึ่งมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ และมีหลากหลายมิติ ได้แก่ มิติด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความมั่นคง และคุณภาพชีวิต เป็นต้น และหมายรวมถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้ผลผลิตโดยกลุ่มเป้าหมาย
- 3) การประเมินเชิงผลกระทบ หมายถึง การประเมินผลต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมในด้านต่างๆ

การวิเคราะห์และประเมินผลมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาลในช่วงปี พ.ศ. 2557–2559 ประกอบด้วย

1. ตรรกะ หลักแนวคิดของนโยบาย รวมถึงเป้าหมายของการดำเนินโครงการ
2. หลักเกณฑ์ – ศึกษากลไก เครื่องมือ ขั้นตอนการดำเนินการ รวมถึงหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ

3. ผลการจัดสรร – ติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการ พร้อมสรุปความคืบหน้าของการเบิกจ่าย ผลของการเบิกจ่ายตามโครงการ
4. ผลการดำเนินการ (Output) – ติดตามและสรุปผลการดำเนินการตามโครงการ
5. ผลตามวัตถุประสงค์ (outcome) - วิเคราะห์ผลของการดำเนินโครงการตามวัตถุประสงค์ ทั้งผลในเชิงบวกและเชิงลบจากการดำเนินโครงการ อาทิ ผลกระทบในด้านเศรษฐกิจ ลักษณะทางประชากรและภูมิศาสตร์ของผู้ได้รับประโยชน์ ผลกระทบทางด้านสังคม ผลกระทบด้านการกระจายรายได้และโอกาส และผลกระทบต่อภาวะทางการคลัง เป็นต้น
6. ผลต่อเศรษฐกิจมหภาค-วิเคราะห์ผลของการดำเนินโครงการตามวัตถุประสงค์ต่อ GDP การคลัง หนี้สาธารณะ รวมถึงดัชนีชี้วัดทางเศรษฐกิจมหภาค (macro indicator) ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
7. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ
8. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย-นำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อให้การดำเนินนโยบายสามารถบรรลุวัตถุประสงค์สูงสุด

4.2 แนวทางการสำรวจกลุ่มเป้าหมายและการรวบรวมข้อมูล

การสำรวจกลุ่มเป้าหมายเพื่อวิเคราะห์และประเมินผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาลในช่วงปี พ.ศ. 2557–2559 สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ดำเนินการโดยรูปแบบการสัมภาษณ์ และการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ประกอบไปด้วย หน่วยงานรับผิดชอบหลัก (Project Owner) ผู้ดำเนินมาตรการ หน่วยงานร่วมดำเนินการ (Stake Holders) และผู้ประกอบการ SME ที่เข้าร่วมโครงการ โดยรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินมาตรการ ตลอดจนรวบรวมปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินมาตรการดังกล่าว เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อไป

สรุปผลการประเมินมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล
ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559

สรุปผลการประเมินมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559

5.1 กรอบแนวคิดในการประเมินผลเชิงมาตรการ

ในการดำเนินงานตามโครงการหรือการบริหารโครงการ การวางแผนโครงการถือเป็นการวางองค์ประกอบการดำเนินการเบื้องต้นทั้งหมด เพื่อให้เกิดความสอดคล้องในการดำเนินงานอันเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้สามารถมุ่งสู่เป้าหมายตามที่คาดหวังไว้ของการดำเนินโครงการ และก่อให้เกิดผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ดังที่ได้คาดหวังไว้ ดังนั้น การวางแผนโครงการที่ดีจึงเป็นการช่วยเพิ่มโอกาสสำหรับความสำเร็จ อย่างไรก็ตาม การวางแผนที่ดียังไม่ใช่หลักประกันความสำเร็จของการดำเนินโครงการหรือมาตรการต่างๆ เนื่องจากเมื่อปฏิบัติจริงนั้น อาจมีช่องว่าง (Gap) ของการปฏิบัติงานอยู่ในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง

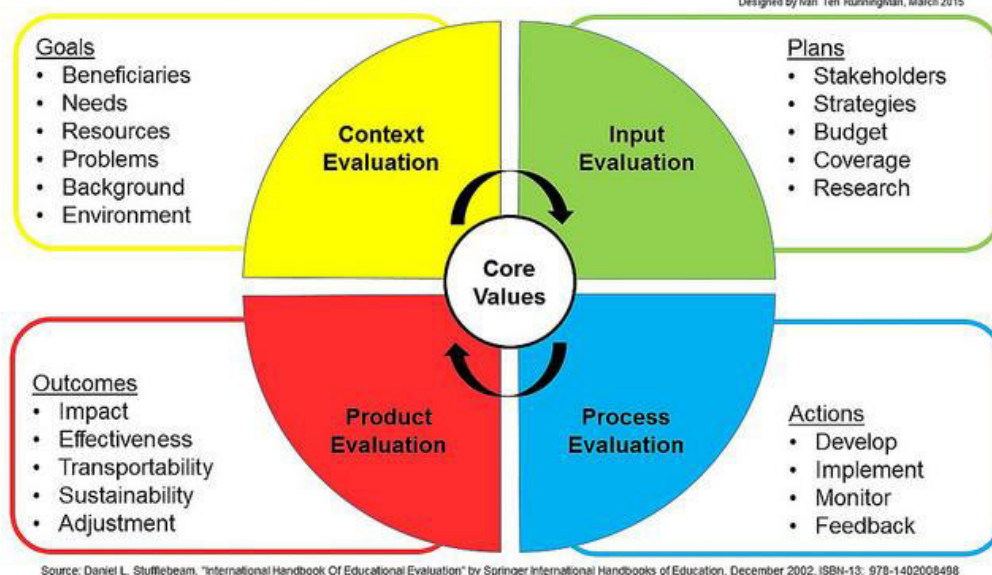
ด้วยเหตุนี้ การประเมินผลการดำเนินงาน จึงเป็นขั้นตอนภายหลังโครงการเสร็จสิ้น นอกจากนี้ยังสามารถแสดงถึงผลการปฏิบัติงานตามโครงการ/มาตรการนั้น ตลอดจนข้อบกพร่องที่ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นในการดำเนินโครงการอื่นๆ ในอนาคต

การประเมินผลโครงการโดยใช้ CIPP Model

แบบจำลอง (Model) คือ วิธีการหรือเครื่องมือถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ ที่มีต่อปรากฏการณ์หรือเรื่องราวให้ออกมาในรูปแบบทางตรรกวิทยา และสามารถนำเสนอเรื่องราวได้อย่างมีระบบ

ในการประเมินผลการปฏิบัติงานเชิงมาตรการตามนโยบายรัฐบาลในช่วงระยะเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2557 - 2559 เพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนั้น CIPP Model อันประกอบไปด้วย การวิเคราะห์ปัจจัยด้านสถานะแวดล้อม (Context) ทรัพยากร (Input) ขั้นตอน (Process) และผลลัพธ์ (Product) ได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการประเมินผล เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทั้ง 4 เพื่อวิเคราะห์การสรุปภาพรวม (Summative Evaluation) และกระบวนการ (Formative Evaluation) ในการดำเนินโครงการ/มาตรการ และค้นพบข้อเสนอแนะ อันนำไปสู่ข้อปรับปรุงการดำเนินงานในอนาคต

แผนภาพที่ 5-1 : ความสัมพันธ์ของปัจจัยการประเมิน (CIPP Model)
Context, Input, Process, Product (CIPP) Evaluation Model

ที่มา: reflectivelearning.net

5.2 การประเมินผลมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การศึกษาถึงแนวทางการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในช่วงระยะเวลาปีพ.ศ. 2557-2559 พิจารณาคัดเลือกมาตรการเพื่อการประเมินผล โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกโครงการและมาตรการที่สำคัญ ดังแสดงในบทที่ 2 อันสืบเนื่องจากแนวนโยบายของรัฐบาลเพื่อการสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยได้มีการคัดเลือกทั้งสิ้นจำนวน 5 มาตรการ ประกอบด้วย

- 1) โครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project)
- 2) มาตรการลดภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการ SMEs (ที่มีกำไร 300,001 บาท ขึ้นไป)
- 3) กองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund)
- 4) โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan)
- 5) โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทย

การประเมินในส่วนที่ 5.2 ผ่าน CIPP Model ได้มีการประเมินโดยแบ่งแยกแต่ละโครงการ อันมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ในส่วนที่ 5.3

5.3 ผลการประเมินมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล

การศึกษานี้ประเมินผลการดำเนินมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาลโดยใช้ CIPP Model ซึ่งเป็นวิธีการประเมินการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) ในการศึกษาข้อมูลและผลของการดำเนินมาตรการเพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนั้น การสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม การตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องในการดำเนินมาตรการ และการเข้าสัมภาษณ์หน่วยงานผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ได้ถูกนำมาใช้เพื่อการศึกษาถึงจุดประสงค์การดำเนินมาตรการวิธีการดำเนินงานผลการดำเนินงาน ตลอดจนรายละเอียดอื่นๆ ของโครงการเพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ดังนั้น การวิเคราะห์การดำเนินมาตรการเพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยใช้ CIPP Model จะมีการวิเคราะห์ถึงรายละเอียดการดำเนินโครงการ ข้อดีและข้อจำกัดของการดำเนินมาตรการ ตลอดจนข้อพึงสังเกตในการดำเนินโครงการ เพื่อสนองต่อมาตรการต่างๆ นำไปสู่การเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินมาตรการในอนาคต

จากการศึกษาผ่าน CIPP Model ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 มาตรการ/โครงการ มีผลการศึกษาดังต่อไปนี้

5.3.1 โครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project)

กรอบการประเมิน	ผลการประเมิน
สภาวะแวดล้อม (Context)	
เหตุผลและความจำเป็นของโครงการ	
ความสอดคล้องกับแผนฯ 3	
ความสอดคล้องของเป้าหมายกับความจำเป็นของโครงการ	
นโยบายการดำเนินโครงการ	
ทรัพยากร (Input)	
ข้อตกลงแนวทางการดำเนินงาน	
กรอบงบประมาณ	
ระยะเวลา	
ความสอดคล้องระหว่างมาตรการกับเป้าหมาย	
กระบวนการ (Process)	
แผนงานการดำเนินโครงการ	
ปัญหาของโครงการ	
ความสอดคล้องระหว่างวิธีการดำเนินงานและมาตรการ	
การจัดทำโครงการติดตามและประเมินผลโครงการ	
ผลลัพธ์ (Product)	
ผลผลิตที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์	
การพัฒนาของวิสาหกิจที่เข้าร่วมโครงการ	

ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ ●

ความมีประสิทธิภาพและแนวโน้มความยั่งยืนของผลการดำเนินโครงการ ●

ผลรวมการประเมิน ●

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

การแสดงผลด้วยสีมีความหมายดังต่อไปนี้

- สีเขียว หมายถึง การดำเนินการเป็นไปในแนวทางที่ดี
- สีเหลือง หมายถึง การดำเนินการยังมีข้อพึงสังเกต
- สีแดง หมายถึง การดำเนินการต่ำกว่าเป้าหมาย หรือการขาดการสนับสนุนตามความจำเป็น หรือไม่มี การดำเนินการ

5.3.1.1 การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation)

เหตุผลความจำเป็นของโครงการ

สำนักงานอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) (SIPA) ดำเนินโครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project) เพื่อวัตถุประสงค์การส่งเสริมและสร้างโอกาสในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการซอฟต์แวร์เพื่อช่วยเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ อันเป็นบทบาทตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2546 (SIPA) มาตรา 7 (2) อันมีหลักว่า “สำนักงานมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์โดยมุ่งเน้นการสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ของประเทศ การพัฒนาบุคลากร การตลาด การลงทุน กระบวนการผลิตและการให้บริการที่ได้มาตรฐานสากล รวมถึงการสร้างแรงจูงใจในการลงทุนทางด้านอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์”

การเลือกดำเนินการตามมาตรการทางการเงินเนื่องจาก “ทุน” ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินธุรกิจ แม้กระทั่งในช่วงเวลาที่มีการดำเนินกิจการมาจนอยู่ในระยะเติบโตแล้ว ซึ่งปัจจุบัน “เงิน” จัดเป็นทุนที่สำคัญมากที่สุดชนิดหนึ่ง เนื่องจากเป็นเสมือนสื่อกลางเพื่อการแลกเปลี่ยนปัจจัยการผลิต กำลังแรงงาน และการปรับแนวทางการดำเนินกิจการในยุคที่เทคโนโลยีก้าวเข้ามามีบทบาทมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การเข้าถึงระบบสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ทั่วไปไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เนื่องจากการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์จำเป็นต้องดำเนินการตามระเบียบและขั้นตอน ซึ่งหนึ่งในเงื่อนไขของการกู้ยืม คือการมีทรัพย์สินหรือผู้ค้ำประกันตามสัญญากู้ยืมเงิน ถึงแม้ว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจะมีความสามารถในการกู้ยืมเงิน แต่เนื่องจากยังไม่มีเสถียรภาพทางการเงินที่มั่นคงเพียงพอ ส่งผลให้ไม่มีความสามารถในการชำระอัตราดอกเบี้ยตามที่ธนาคารกำหนดได้ ดังนั้นถึงแม้ว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจะมีความจำเป็นในการใช้สินเชื่อในการประกอบธุรกิจ เช่น การกู้ยืมเงินเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เป็นต้น ระบบสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ทั่วไปก็ยังเป็นเรื่องยากในการเข้าถึง และเป็นข้อจำกัดด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่สำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เนื่องด้วยความยากลำบากในการเข้าถึงระบบสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ดังกล่าว สำนักงานอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) (SIPA) ด้วยความร่วมมือของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Development Bank) บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) และหน่วยงานอื่นๆ จึงได้ร่วมกันดำเนินโครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project) ซึ่งมีหลักเกณฑ์การปล่อยสินเชื่อที่ผ่อนปรนและอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าการกู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

นอกจากนี้ สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ยังได้ตระหนักถึงปัญหาการเข้าใช้สิทธิประโยชน์การส่งเสริมการลงทุนและระบบภาษีที่มีต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงได้ร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (The Board of Investment of Thailand: BOI) เพื่อดำเนินมาตรการการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ โดยมุ่งเน้นการให้ความรู้ด้านการขอสิทธิประโยชน์จากการส่งเสริมการค้าและการลงทุน รวมทั้งร่วมมือกับกรมสรรพากรในการดำเนินมาตรการทางภาษี โดยการจัดร่างพระราชกฤษฎีกาเพื่อการลด/งดเว้นอัตราภาษีแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ลงทุนในเทคโนโลยีซอฟต์แวร์ โดยมีการจัดรายละเอียดการดำเนินงานสอดแทรกในโครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project) นอกเหนือจากการจัดหาสินเชื่อเพื่อการสนับสนุนทางการเงินโดยตรง

ความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559)

โครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project) เป็นโครงการที่มุ่งเน้นการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจให้ได้รับการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข เพื่อการเอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีการสนับสนุนด้านการเงิน ผ่านทางมาตรการทางการเงินและมาตรการทางภาษี โดยให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้สะดวกขึ้น และมาตรการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินกิจการ โดยการส่งเสริมความสามารถในการใช้สิทธิประโยชน์ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้รับประโยชน์สูงสุด

การดำเนินการส่งเสริมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมดังกล่าว มีความสอดคล้องเป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่ 1 ของแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 - 2559) ภายใต้อายุทธศาสตร์ ดังนี้

- กลยุทธ์ที่ 2 การสนับสนุนข้อมูลองค์ความรู้เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการส่งเสริมและดำเนินธุรกิจแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- กลยุทธ์ที่ 3 การทบทวน ปรับปรุง และผลักดันกฎหมาย การให้สิทธิประโยชน์เพื่อเอื้ออำนวยและลดอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- กลยุทธ์ที่ 4 การเสริมสร้างระบบและเตรียมความพร้อมแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทางการเงิน

นอกจากนี้ การดำเนินการในโครงการนี้ยังเป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1 ว่าด้วย การสร้างเศรษฐกิจบนฐานความรู้และการสร้างปัจจัยแวดล้อม เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันโดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนผลักดันให้มีการประกาศใช้กฎหมายใหม่ๆ ให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ความสอดคล้องของเป้าหมายกับความจำเป็นของโครงการ

การเข้าถึงระบบสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ทั่วไปเป็นเรื่องที่ทำนายสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เนื่องจากการกีดกันจากธนาคารพาณิชย์จำเป็นต้องดำเนินการตามระเบียบและขั้นตอน ตลอดจนอัตราดอกเบี้ยที่เกินกำลังสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นอกจากนี้ เนื่องด้วยสิทธิประโยชน์ของการส่งเสริมการลงทุนยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย ประกอบกับข้อกำหนดบางประการที่ยังไม่เอื้อต่อการลงทุนในกิจการประเภทซอฟต์แวร์หรือกิจการที่ใช้ประโยชน์จากระบบซอฟต์แวร์มากนัก ส่งผลให้มีการดำเนินธุรกิจในกลุ่มนี้ยังไม่เป็นที่คล่องตัว

โครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project) จึงมีเป้าหมายหลักในการดำเนินงานคือ การพัฒนาปัจจัยแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจได้รับการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข ให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยแบ่งเป้าหมายย่อยของการทำงานออกเป็นสองระยะ กล่าวคือ ระยะสั้น ทางโครงการต้องการลดผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้สามารถปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงโดยการสนับสนุนด้านสินเชื่อเพื่อการพัฒนากิจการ และในระยะยาวโดยการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนั้น โครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project) จึงมีเป้าหมายการดำเนินงานที่เหมาะสมกับความจำเป็นและเหตุผลของการดำเนินโครงการที่ต้องการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น และสามารถเข้าใจและได้รับสิทธิประโยชน์ทางกฎหมายที่พึงได้รับ

นโยบายการดำเนินโครงการ

จากการวิเคราะห์บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (Memorandum of Understanding: MOU) ซึ่งมีการระบุในข้อ 2 ในหัวข้อ “ขอบเขตความร่วมมือ” อันมีใจความว่า “คัดกรองผู้ประกอบการรายย่อยและ SMEs ที่มีศักยภาพ” ชี้ให้เห็นว่า โครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project) มีกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป้าหมายหลัก คือ กลุ่มเติบโต (Rising-star) ดังนั้น จึงมีข้อสังเกตว่า การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนเพียง 1 กลุ่ม อาจส่งผลให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่มอื่นๆ (Seed, Start-up, และ Turn around) ขาดโอกาสในการมีส่วนร่วมในโครงการ

5.3.1.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)

ข้อตกลงแนวทางการดำเนินงาน

ภายใต้โครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project) หน่วยงานที่มีส่วนร่วมได้ร่วมลงนามใน บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (Memorandum of Understanding: MOU) ในชื่อว่า “โครงการส่งเสริมศักยภาพผู้ประกอบการ SMEs ไทย ให้เติบโตอย่างยั่งยืน” ณ วันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2557 โดยมีเนื้อหาหลักกล่าวถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการและบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานเหล่านั้น ซึ่งสามารถอธิบายโดยสรุปเป็นใจความสำคัญได้ ดังนี้

สำนักงานอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) (SIPA) เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำโครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ เพื่อสร้างโอกาสในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการซอฟต์แวร์เพื่อช่วยเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศตามนโยบายของรัฐบาล โดยได้รับความร่วมมือจาก 2 หน่วยงานหลัก ประกอบด้วย

- 1) ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Development Bank) ในฐานะผู้ปล่อยสินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- 2) บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ในฐานะผู้ให้การสนับสนุนด้านการค้ำประกันสินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

จากการศึกษาวิเคราะห์บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (Memorandum of Understanding) ดังกล่าวข้างต้น พบว่า มีการร่างถึงบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องในการดำเนินงานไว้อย่างสามารถเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ได้พอสมควร แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า มีหน่วยงานอื่นๆ ที่ปรากฏชื่อในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (Memorandum of Understanding: MOU) แต่ไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่เอาไว้ อย่างชัดเจนเพียงพอที่จะเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ อันอาจส่งผลให้เกิดความสับสนได้เมื่อปฏิบัติงาน ปัญหาที่อาจเกิดได้ อาทิ การทับซ้อนของกลุ่มวิสาหกิจเป้าหมายที่ต้องการส่งเสริม ซึ่งความทับซ้อนนี้เอง อาจทำให้เกิดการส่งเสริมด้วยวิธีการหรือต่อกลุ่มเป้าหมายเดิมซ้ำๆ ซึ่งเป็นการสูญเสียทรัพยากรอย่างไม่สมควร

นอกจากนี้ ได้มีความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) และผู้แทนจากกรมสรรพากร เพื่อดำเนินการจดทะเบียนและให้คำปรึกษาในการดำเนินการขอสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) และการจัดร่างมาตรการทางภาษี ตามลำดับ

กรอบงบประมาณ

งบประมาณในโครงการ (ล้านบาท)	ยอดเบิกจ่ายจริง (ล้านบาท)
1.55	1.275

ระยะเวลาการเบิกจ่ายเงินงบประมาณโครงการเป็นไปตามแผน ซึ่งเป็นการจัดการทางการเงินที่ดีทั้งในด้านของระยะเวลาการเบิกจ่าย และจำนวนงบประมาณการเบิกจ่ายที่ไม่เกินกว่างบประมาณที่จัดสรร ซึ่งมีการนำไปใช้กับการดำเนินโครงการ คือ

- 1) การจัดประชุมคณะทำงานเพื่อจัดทำร่างมาตรการทางภาษี
- 2) การจัดสัมมนาให้ความรู้ในการพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกับ SME Development Bank
- 3) การจัดจ้างอบรมให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการขอใช้สิทธิประโยชน์การส่งเสริมการลงทุนจาก BOI

การดำเนินงานโครงการภายใต้ 3 วิธีการ ได้แก่ การจัดประชุม การจัดสัมมนา และการอบรมให้ความรู้ ซึ่งเป็นการใช้งบประมาณที่ไม่สูง และเป็นการใช้งบประมาณเพื่อการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายและความจำเป็นของโครงการ

ระยะเวลา

ระยะเวลาการดำเนินงานตามโครงการรวมทั้งสิ้นประมาณ 14 เดือน นับตั้งแต่วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 - 30 กันยายน พ.ศ. 2558 ถือเป็นระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติที่สามารถใช้ช่วงเวลาได้สูงสุดตามกรอบงบประมาณ ถึงแม้ว่าการดำเนินโครงการดังกล่าวมีการใช้ระยะเวลามากกว่าที่กำหนดไว้เล็กน้อย แต่อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า ภายในระยะเวลาเพียง 14 เดือน สามารถดำเนินการได้ถึง 3 มาตรการ คือ มาตรการทางการเงิน มาตรการทางภาษี และมาตรการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินกิจการ

ความสอดคล้องระหว่างมาตรการและเป้าหมาย

โครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project) มีเป้าหมายหลักในการดำเนินงาน คือ การพัฒนาปัจจัยแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจได้รับการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข ให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยแบ่งเป้าหมายย่อยของการดำเนินงานออกเป็นสองระยะ กล่าวคือ ระยะสั้น ทางโครงการต้องการลดผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงโดยการสนับสนุนทางสินเชื่อ และในระยะยาวเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การดำเนินมาตรการทางการเงินโดยการปล่อยสินเชื่อภายใต้เงื่อนไขที่ต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ถือเป็นวิธีการที่สามารถช่วยเหลือและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผู้เข้าร่วมโครงการได้ เนื่องจากการให้การสนับสนุนทางการเงินโดยตรง เป็นการเสริมสภาพคล่องทางการเงินของวิสาหกิจให้สามารถดำเนินกิจการไปได้โดยลดปัญหาความกังวลเรื่องเงินทุนในระยะสั้นได้ดี นอกจากนี้ในส่วนของมาตรการทางภาษี ซึ่งถือว่าเป็นมาตรการที่มีส่วนช่วยในระยะยาวที่ทำให้วิสาหกิจสามารถนำเงินส่วนที่ต้องใช้เสียภาษีไปดำเนินการบริหารกิจการในรูปแบบและวิธีการต่างๆ ได้มากขึ้น ด้วยวิธีการเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย “การยกเว้นรายการแก่ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กและขนาดย่อมผู้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์” และมาตรการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินกิจการ โดยการให้ความรู้ด้านสิทธิพิเศษทางการลงทุนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board Of Investment) มาตรการทั้งสองจึงถือเป็นการส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยแวดล้อมการดำเนินกิจการในระยะยาวที่แท้จริง

ดังนั้น การดำเนินโครงการเพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งด้วยมาตรการทางการเงิน มาตรการทางภาษี และมาตรการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินกิจการ ถือว่าเป็นการดำเนินมาตรการซึ่งก่อให้เกิดการปรับปรุงปัจจัยแวดล้อม ให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อันเป็นไปตามความจำเป็นของการดำเนินโครงการ

5.3.1.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)

แผนงานการดำเนินโครงการ

ในการดำเนินงานด้านการปล่อยสินเชื่อ เมื่อพิจารณาจาก MOU ในหัวข้อ “ขอบเขตความร่วมมือ” ประกอบกับ “ขั้นตอนการจัดส่งลูกค้าจากหน่วยงานพันธมิตรเพื่อใช้บริการสินเชื่อ 9 เมนู คั้นความสุข SMEs” ถือได้ว่าการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในโครงการนี้ยังสามารถเข้าใจได้ หากทว่าเนื่องด้วยยังไม่มีผลการกล่าวถึงบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนของหน่วยงานร่วมอื่นๆ นอกเหนือจาก ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Development Bank) และบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) จึงอาจก่อให้เกิดความสับสนในบทบาทหน้าที่ในส่วนของการคัดกรองผู้ประกอบการที่มีศักยภาพได้

ในส่วนของการจัดอบรมการใช้สิทธิประโยชน์จากการส่งเสริมการลงทุนและการจัดทำมาตรการทางภาษี ได้มีการติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติเป็นผู้มีความชำนาญการจากหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่โดยตรงมาดำเนินงาน ได้แก่ นักวิชาการส่งเสริมการลงทุน ระดับชำนาญการพิเศษ จากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ผู้แทนจากกรมสรรพากร จากสำนักกฎหมายและสำนักวิชาการแผนภาษี และผู้แทนสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) (SIPA) เพื่อการจัดร่างมาตรการทางภาพ ดังนั้น จึงถือว่าการดำเนินการที่มีการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานที่ดี

ปัญหาของโครงการ

- 1) ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันตามเงื่อนไขหลักเกณฑ์ของสถาบันการเงินหรือใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันสินเชื่อที่มีอยู่จนเต็มวงเงินและไม่สามารถขอสินเชื่อเพิ่มเติมได้อีกในโครงการนี้
- 2) ผู้ประกอบการส่วนมากจะพยายามเข้าถึงสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่ภาครัฐสนับสนุนแต่ไม่คำนึงถึงเงื่อนไขหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อไม่สามารถปฏิบัติตามได้มักจะถูกเพิกถอนหรือไม่ได้รับการอนุมัติการสนับสนุนตามโครงการ
- 3) เนื่องด้วยตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยขั้นตอนการร่างพระราชกฤษฎีกาจำเป็นต้องใช้เวลาในการพิจารณาจึงอาจทำให้มีผลช้าเกินกว่าช่วงระยะเวลาดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ของโครงการ

ความสอดคล้องระหว่างวิธีการดำเนินงานและมาตรการ

โครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project) มีเป้าหมายหลักในการดำเนินงานคือ การพัฒนาซึ่งปัจจัยแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจได้รับการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข ให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยแบ่งเป้าหมายย่อยของการดำเนินงานออกเป็นสองระยะ กล่าวคือ ระยะสั้น ทางโครงการต้องการลดผลกระทบจากสภาวะเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงโดยการสนับสนุนทางสินเชื่อ และในระยะยาวเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การดำเนินมาตรการทางการเงินด้วยวิธีการปล่อยสินเชื่อภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ถือเป็นวิธีการที่สามารถช่วยวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผู้เข้าร่วมโครงการได้ทั้งในระยะสั้น เนื่องจากการให้การสนับสนุนทางการเงินโดยตรงเป็นการเสริมสภาพคล่องทางการเงินของวิสาหกิจให้สามารถดำเนินกิจการไปได้โดยลดปัญหาความกังวลเรื่องเงินทุน อีกทั้งการปล่อยสินเชื่อเป็นวิธีการที่ประชาชนทั่วไปพึงเข้าใจถึงระบบได้ง่ายและมีความกล้าในการเข้าร่วมโครงการมากกว่าการให้ความสนับสนุนด้านการเงินด้วยวิธีอื่นๆ

นอกจากนี้ ในส่วนของมาตรการทางภาษีได้ดำเนินการด้วยวิธีการเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย “การยกเว้นราชการแก่ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผู้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์” เพื่อให้ได้รับสิทธิประโยชน์อย่างกว้างขวางในรูปของกฎหมาย และมาตรการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินกิจการ ด้วยการให้ความรู้ด้านสิทธิพิเศษทางการลงทุนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board Of Investment) ด้วยการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment) มาดำเนินการให้การอบรมเพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถทราบข้อมูลได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนที่สุด ตลอดจนกิจกรรม workshop เพื่อการฝึกปฏิบัติจริงเบื้องต้น

วิธีการดำเนินงานทั้งหมดในโครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project) เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยแวดล้อมการดำเนินกิจการมีวิธีการดำเนินงานที่สามารถสนองต่อมาตรการ เป้าหมาย และความจำเป็นของโครงการได้อย่างเหมาะสมทั้งในการพัฒนาระยะสั้นและระยะยาวของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างเป็นขั้นตอน

การจัดทำโครงการติดตามและประเมินผลโครงการ

อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) (SIPA) ไม่มีการดำเนินการในส่วนนี้

5.3.1.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

ผลผลิตที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์

คำเป้าหมาย	ผลผลิต	ผลสัมฤทธิ์
1) จำนวนผู้ประกอบการที่สามารถเข้าถึงแหล่งทุนจากสถาบันการเงิน 50 ราย	สามารถสนับสนุนผู้ประกอบการทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลเข้าถึงแหล่งทุนของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Development Bank) โดยมีบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ให้การสนับสนุนด้านการค้ำประกันสินเชื่อ ภายใต้บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) “โครงการส่งเสริมศักยภาพผู้ประกอบการ SMEs ไทย ให้เติบโตอย่างยั่งยืน” จำนวน 84 ราย	ผู้ประกอบการได้รับอนุมัติสินเชื่อจากสถาบันการเงิน จำนวนรวม 271.74 ล้านบาท สำหรับนำไปใช้จัดหาเทคโนโลยีและเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินการและบริหารจัดการ
2) จำนวนผู้ประกอบการที่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับการขอรับการส่งเสริมการลงทุนและสิทธิประโยชน์จาก BOI 120 ราย	จัดอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจผู้ประกอบการเกี่ยวกับการขอรับการส่งเสริมการลงทุนเพื่อให้ได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI โดยมีผู้เข้าร่วมอบรม 135 ราย	ผู้ประกอบการได้รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI จำนวน 111 โครงการ เกิดการจ้างงานจำนวน 2,800 คน และเกิดการลงทุนในประเทศจำนวน 1,044.2 ล้านบาท
3) จัดทำร่างมาตรการหรือสิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อนำเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาอย่างน้อย 1 เรื่อง	จัดทำร่างมาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (ซอฟต์แวร์) นำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณา	คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบใน มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs) ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2560 และอยู่ในขั้นตอนการจัดทำของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ระดับการพัฒนาของวิสาหกิจที่เข้าร่วมโครงการ

สำนักงานอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) (SIPA) ไม่มีการดำเนินการในส่วนนี้

ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ

ผลการดำเนินงาน	ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ
ผู้ประกอบการได้รับอนุมัติสินเชื่อจากสถาบันการเงินจำนวนรวม 271.74 ล้านบาท สำหรับนำไปใช้จัดหาเทคโนโลยีและเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินการและบริหารจัดการ	เกิดเม็ดเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจราว 271.74 ล้านบาท
ผู้ประกอบการได้รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI จำนวน 111 โครงการ	เกิดการจ้างงานจำนวน 2,800 คน และเกิดการลงทุนในประเทศจำนวน 1,044.2 ล้านบาท
คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบใน มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก(SMEs)ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และอยู่ในขั้นตอนการจัดทำของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	มีแนวโน้มการเกิดการขยายฐานภาษีในกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายหลังการขอใช้สิทธิทางภาษีในอนาคต ภายหลังจากพระราชกฤษฎีกามีการประกาศใช้

ความมีประสิทธิภาพและแนวโน้มความยั่งยืนของผลการดำเนินโครงการ

การให้ความช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้วยการมุ่งเป้าหมายการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้มีความสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นสองระยะ ด้วยวิธีการสนับสนุนที่ต่างกัน กล่าวคือ การให้ความช่วยเหลือด้านการเงินในระยะสั้น และการปรับปรุงและให้ความรู้ด้านการใช้สิทธิประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับภาษีธุรกิจ เพื่อการสนับสนุนทางการเงินในระยะยาวนั้น ถือว่าเป็นการดำเนินโครงการที่มีแนวโน้มยั่งยืนเนื่องจาก เป็นการช่วยเหลือทั้งเพื่อเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินในการดำเนินธุรกิจทั้งเฉพาะช่วงเวลาและระยะยาว ซึ่งเป็นที่แน่นอนว่าหากเมื่อวิสาหกิจได้รับความช่วยเหลือทั้งสองระยะ สภาพคล่องทางการเงินของวิสาหกิจย่อมสามารถดำเนินไปได้โดยมีเสถียรภาพมากขึ้น และสามารถใช้ประโยชน์จากการส่งเสริมวิสาหกิจผ่านข้อกฎหมายได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

- 1) หน่วยงานผู้ดำเนินโครงการควรจัดทำการศึกษาติดตามและประเมินผลการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างต่อเนื่อง เพื่อการปรับปรุงโครงการในอนาคต
- 2) การจำกัดประเภทวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพียงประเภทเติบโต (Rising-star) อาจทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่มอื่นขาดโอกาสการได้รับการส่งเสริม หน่วยงานผู้จัดจึงควรดำเนินโครงการหรือวางหลักสูตรโครงการให้ครอบคลุมแก่วิสาหกิจทุกกลุ่ม
- 3) การร่าง MOU ควรมีการเพิ่มเติมในรายละเอียดของชื่อหน่วยงานและหน้าที่ในการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานให้ชัดเจนมากขึ้น แทนการใช้คำว่า “หน่วยงานของรัฐอื่นๆ” เนื่องจากการร่างบทบาทและหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานอย่างชัดเจนใน MOU ย่อมเป็นการกำหนดบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมได้ครบถ้วนและลดความทับซ้อนของการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5.3.1.5 สรุปผลการวิเคราะห์โครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์

โครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project) อันเกิดจากความร่วมมือโดยหลักของ สำนักงานอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) (SIPA) ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Development Bank) และบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ในการจัดทำมาตรการทางการเงิน มาตรการทางภาษี และมาตรการการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้อัปเดตการดำเนินธุรกิจ ขนานไปในขณะเดียวกัน การร่วมกันทำงานภายใต้โครงการนี้ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเศรษฐกิจไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการดำเนินการที่เหมาะสมและเป็นขั้นตอน โดยมีการแบ่งการดำเนินเพื่อบรรลุเป้าหมายทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยการปล่อยสินเชื่อภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนเพื่อช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถปรับตัวต่อภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงได้ อันเป็นการช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระยะสั้น และการส่งเสริมการใช้สิทธิการส่งเสริมการลงทุนตลอดจนการผลักดันพระราชกฤษฎีกาเพื่อการลด/งดเว้นราชการ แก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้ได้รับความช่วยเหลือในระยะยาวและมีเสถียรภาพในการส่งเสริม

การดำเนินงานที่เหมาะสม ชัดเจน และเป็นขั้นตอนอย่างบูรณาการ ทำให้โครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project) มีผลการดำเนินงานที่เหนือกว่าเป้าหมายที่ตั้ง ภายในระยะเวลาเพียง 14 เดือน จึงถือได้ว่าเป็นโครงการที่มีผลการดำเนินงานและการตอบรับจากผู้เข้าร่วมโครงการที่ดีมากภายใต้ทรัพยากรที่เหมาะสม

5.3.2 มาตรการลดภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการ SMEs (ที่มีกำไร 300,001 บาทขึ้นไป)

กรอบการประเมิน	ผลการประเมิน
สถานะแวดล้อม (Context)	●
เหตุผลความจำเป็นของโครงการ	●
ความสอดคล้องกับแผนฯ 3	●
ความสอดคล้องของเป้าหมายกับความจำเป็นของโครงการ	●
นโยบายการดำเนินโครงการ	●
ทรัพยากร (Input)	●
ข้อตกลงแนวทางการดำเนินงาน	●
กรอบงบประมาณ	●
ระยะเวลา	●
ความสอดคล้องระหว่างมาตรการกับเป้าหมาย	●
กระบวนการ (Process)	●
แผนงานการดำเนินโครงการ	●
ปัญหาของโครงการ	●
ความสอดคล้องระหว่างวิธีการดำเนินงานและมาตรการ	●
การจัดทำโครงการติดตามและประเมินผลโครงการ	●
ผลลัพธ์ (Product)	●
ผลผลิตที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์	●
การพัฒนาของวิสาหกิจที่เข้าร่วมโครงการ	●
ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ	●

กรอบการประเมิน	ผลการประเมิน
ความมีประสิทธิภาพและแนวโน้มความยั่งยืนของการดำเนินโครงการ	
ผลรวมการประเมิน	
	

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

การแสดงผลด้วยสีมีความหมายดังต่อไปนี้

- สีเขียว หมายถึง การดำเนินการเป็นไปในแนวทางที่ดี
- สีเหลือง หมายถึง การดำเนินการยังมีข้อพึงสังเกต
- สีแดง หมายถึง การดำเนินการต่ำกว่าเป้าหมาย หรือการขาดการสนับสนุนตามความจำเป็น หรือไม่มี การดำเนินการ

หมายเหตุ: การจัดทำโครงการติดตามและประเมินผลโครงการของกรมสรรพากร แม้ไม่มีการวางแผนดำเนินงานในอนาคต แต่ เนื่องจากการจัดทำโครงการติดตามและประเมินผลโครงการไม่ใช่หน้าที่หลักของหน่วยงาน ผู้วิจัยจึงใช้ดุลพินิจให้มีค่าเป็นสีเหลือง

5.3.2.1 การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation)

เหตุผลความจำเป็นของโครงการ

การเสียภาษีเป็นหน้าที่ของผู้มีรายได้ทุกคนที่จะต้องทำการจ่ายให้แก่รัฐตามข้อกำหนดที่กําหนด ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล อย่างไรก็ตาม เป็นการยากที่จะปฏิเสธได้ว่าหน้าที่การจ่ายภาษีนี้นี้ถูกมองเป็นเสมือนภาระที่ผู้มีรายได้ต้องแบกรับอีกภาระหนึ่ง และเป็นการดึงเม็ดเงินที่อาจนำไปสู่การลงทุนหรือเสริมสร้าง การดำเนินงานที่มีสภาพคล่องมากขึ้นของภาคเอกชนโดยเฉพาะในกลุ่มของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ยังขาดเสถียรภาพในการดำเนินงาน ส่งผลให้ผู้ประกอบการส่วนใหญ่โดยเฉพาะกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมดำเนินการเลี่ยงภาษีโดยการไม่แสดงตัวตนต่อกรมสรรพากร

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ ในวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2558 ให้กรมสรรพากรในฐานะผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดเก็บภาษีของผู้ประกอบกิจการ ดำเนินการออกมาตรการ ทางภาษีเพื่อลดอัตราภาษีแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผู้มีรายได้ตั้งแต่ 300,001 บาทขึ้นไป เมื่อคุณสมบัติเป็นไปตามกฎหมายเพื่อบรรเทาภาระภาษีและเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินให้แก่บริษัทหรือห้าง หุ้นส่วนบุคคลซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนเป็นการเพิ่มขีด ความสามารถในการแข่งขันของประเทศและจูงใจให้เกิดการลงทุน

ความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559)

มาตรการลดภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการ SMEs (ที่มีกำไร 300,001 บาทขึ้นไป) ถูกจัดทำขึ้น ภายใต้วัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจได้รับการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข ให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยการดำเนินมาตรการทางภาษี เพื่อบรรเทาภาระภาษีและเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งเป็นผู้ประกอบ กิจการที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ ประเทศและจูงใจให้เกิดการลงทุน

การดำเนินการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมดังกล่าว เป็นไปตามยุทธศาสตร์ของแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 - 2559) ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสนับสนุนปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย ในกลยุทธ์ที่ 3 ว่าด้วย การทบทวน ปรับปรุงและผลักดัน กฎหมาย และการให้สิทธิประโยชน์เพื่อเอื้ออำนวยและลดอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย ในกลยุทธ์ที่ 7 ว่าด้วยการสร้างและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ สร้างแรงจูงใจให้ผู้เริ่มต้นดำเนินธุรกิจจดทะเบียนนิติบุคคล โดยสนับสนุนสิทธิประโยชน์ด้านภาษี

นอกจากนี้ การดำเนินการในโครงการนี้ยังเป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ยุทธศาสตร์ที่ 1 ว่าด้วย การสร้างปัจจัยแวดล้อม โดยการผลักดันให้มีการประกาศใช้กฎหมายใหม่ๆ อันเอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ความสอดคล้องของเป้าหมายกับความจำเป็นของโครงการ

ด้วยทัศนคติของประชาชนทั่วไปที่มีมุมมองว่า การเสียภาษี เป็นเสมือนหนึ่งในภาระ และพยายามเลี่ยงการเสียภาษี ส่งผลให้การจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากรเป็นไปได้โดยยากลำบาก เนื่องจากผู้ประกอบการไม่มีการแสดงตัวต่อกรมสรรพากรเพื่อเข้าสู่ระบบการเสียภาษีที่ถูกต้อง

การดำเนินมาตรการการลดภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการ SMEs (ที่มีกำไร 300,001 บาทขึ้นไป) จึงถูกจัดทำขึ้นภายใต้วัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาซึ่งปัจจัยแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจได้รับการพัฒนาปรับปรุง แก้ไข ให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเป็นการดำเนินมาตรการทางภาษี เพื่อบรรเทาภาระภาษีและเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้ประกอบการที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและจูงใจให้เกิดการลงทุน เนื่องด้วยการยกเว้นภาษีในส่วนดังกล่าว คาดว่าผู้ประกอบการจะสามารถนำเงินส่วนที่ได้รับการยกเว้นไปใช้ในการดำเนินกิจการอันส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม

การดำเนินมาตรการทางภาษี อันมีเป้าหมายเพื่อบรรเทาภาระภาษีและเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ตลอดจนจูงใจให้เกิดการลงทุนมากขึ้น จึงเป็นมาตรการที่มีความเหมาะสมต่อความจำเป็นของมาตรการที่ต้องการเพื่อบรรเทาภาระภาษีแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เสริมสภาพคล่องทางการเงินให้แก่วิสาหกิจ อีกทั้งเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการลงทุนที่เพิ่มมากขึ้น

นโยบายการดำเนินโครงการ

เนื่องด้วยมาตรการการลดภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการ SMEs (ที่มีกำไร 300,001 บาทขึ้นไป) เป็นมาตรการทั่วไป เพื่อจูงใจให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผู้มีกำไร 300,001 บาทขึ้นไป เข้ามาใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีในการดำเนินมาตรการนี้ ดังนั้นกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงานจึงเป็น วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทุกกลุ่มประเภททั้ง จึงถือได้ว่าเป็นมาตรการการส่งเสริมที่ดีและครอบคลุมทุกกลุ่มประเภทวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

5.3.2.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)

ข้อตกลงแนวทางการดำเนินงาน

เนื่องด้วยการดำเนินมาตรการทางภาษีเป็นการดำเนินการตามอำนาจของกรมสรรพากร ว่าด้วยการจัดเก็บภาษี ตามประมวลรัษฎากร ในความมาตรา 5 บัญญัติว่า “ภาษีอากรซึ่งบัญญัติไว้ในลักษณะนี้ให้อยู่ในอำนาจหน้าที่และการควบคุมของกรมสรรพากร” ดังนั้น การดำเนินงานจึงเป็นอำนาจหน้าที่ของกรมสรรพากรในการดำเนินการด้านทางภาษี

การดำเนินการออกกฎหมายลำดับรอง ในที่นี้หมายถึง พระราชกฤษฎีกา เพื่อลด/งดเว้นภาษี จึงสามารถกระทำได้และเป็นหน้าที่โดยตรงของกรมสรรพากรในการออกกฎหมายทางภาษีอากร โดยการจรร่างจะเป็นไปตามขั้นตอนของรัฐธรรมนูญแห่งประเทศไทย

กรอบงบประมาณ

เนื่องด้วยการดำเนินมาตรการทางภาษีเป็นมาตรการที่เพื่อคลายความเข้มงวดของการจัดเก็บภาษี ดังนั้นกรอบงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการหลักจึงไม่มี จะมีการใช้งบประมาณองค์กรเพื่อการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อให้ภาคเอกชนสามารถเข้าถึงและรับรู้สิทธิประโยชน์

ระยะเวลา

มาตรการลดภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการ SMEs (ที่มีกำไร 300,001 บาทขึ้นไป) ได้รับการเสนอและจัดทำร่าง เริ่มต้นใน พ.ศ. 2557 และมีการประกาศผลแห่งการบังคับในราชกิจจานุเบกษาเมื่อปี พ.ศ. 2559 รวมระยะเวลาการเสนอร่าง การดำเนินการพิจารณา และการดำเนินการเผยแพร่ทั้งสิ้นราว 24 เดือน โดยข้อกฎหมายเรื่องมาตรการทางภาษีนี้นั้นได้มีการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วย “การลดอัตราและยกเว้นรัษฎากร” มีผลประกาศใช้ทางราชกิจจานุเบกษา ณ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2559 โดยพระราชกฤษฎีกานี้ไม่ได้มีการกำหนดซึ่งวันสิ้นสุดของกฎหมายไว้

ระยะเวลาในการจัดทำกฎหมายเป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบอันมีกำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงถือว่าเป็นการดำเนินงานตามระยะเวลาภายในที่กฎหมายกำหนด

ความสอดคล้องระหว่างมาตรการและเป้าหมาย

เนื่องด้วยมาตรการลดภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการ SMEs (ที่มีกำไร 300,001 บาทขึ้นไป) ถูกจัดทำขึ้นภายใต้จุดประสงค์เพื่อการพัฒนาซึ่งปัจจัยแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจได้รับการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข ให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเป็นการดำเนินมาตรการทางภาษี เพื่อสนองต่อเป้าหมายการบรรเทาภาระภาษีและเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและจูงใจให้เกิดการลงทุน เนื่องด้วยการยกเว้นภาษีในส่วนนั้นเอง คาดว่าผู้ประกอบการจะสามารถนำเงินส่วนที่ได้รับการยกเว้นไปใช้ในการดำเนินกิจการอันส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม

การดำเนินมาตรการลดภาษีถือเป็นมาตรการที่ตอบสนองต่อเป้าหมายที่ต้องการบรรเทาภาระภาษีและส่งเสริมการลงทุนที่ดี เนื่องจากมีความเป็นไปได้สูงในระบบเศรษฐกิจที่ เมื่อผู้ประกอบการเสียภาษีต่ำลงผู้ประกอบการจะสามารถนำเงินส่วนที่ได้รับการยกเว้นไปใช้ในการดำเนินกิจการอันส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม

5.3.2.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)

แผนงานการดำเนินโครงการ

กรมสรรพากรได้มีการจัดประชุมโดยผู้ทรงคุณวุฒิจากทั้งฝ่ายกฎหมาย นักวิชาการภาษีอากร และหน่วยงานอื่นๆ ของกรมสรรพากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาวิธีการขยายฐานภาษี โดยการสร้างแรงจูงใจจากมาตรการลดอัตราภาษีแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้ามาดำเนินการเสียภาษีอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

การประชุมจากหน่วยงานหลักภายในกรมสรรพากรที่มีบทบาทที่เกี่ยวข้อง เป็นการรวบรวมซึ่งความรู้ด้านภาษีอากร ความจำเป็นในการดำเนินมาตรการ และเหตุผลประกอบอื่นๆ จึงถือได้ว่าเป็นการดำเนินงานที่ผ่านขั้นตอนสำคัญในการดำเนินการ

อีกทั้งหลังการจัดร่างกฎหมายเพื่อลดอัตราภาษียังได้ผ่านกระบวนการรองของการจัดร่างพระราชกฤษฎีกาตามรัฐธรรมนูญ ดังนั้นจึงถือได้ว่า พระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ 603) พ.ศ. 2559 ที่ถูกจัดร่างนี้ เป็นผลจากการดำเนินงานที่ถูกต้องตามกระบวนการทั้งจากองค์กรที่เกี่ยวข้องและในบริบทของรัฐธรรมนูญแห่งประเทศไทย

ปัญหาของโครงการ

ถึงแม้ว่ามาตรการทางภาษีจะมีการออกเป็นพระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 603 (พ.ศ. 2559) เพื่อจูงใจให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ระบบการเสียภาษีที่ถูกต้อง หากแต่ด้วยทัศนคติเชิงลบที่มองว่า “ภาษี คือภาระ” ทั้งหากมีการจดทะเบียนนิติบุคคลจำต้องมีค่าใช้จ่ายในทางการบริหารอื่นที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังไม่เข้าสู่ระบบการเสียภาษีของกรมสรรพากรมากเท่าที่ควร

ความสอดคล้องระหว่างวิธีการดำเนินงานและมาตรการ

เนื่องด้วยมาตรการลดภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการ SMEs (ที่มีกำไร 300,001 บาทขึ้นไป) ถูกจัดทำขึ้นภายใต้จุดประสงค์เพื่อการพัฒนาซึ่งปัจจัยแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจได้รับการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข ให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเป็นการดำเนินมาตรการทางภาษี เพื่อสนองต่อเป้าหมายการบรรเทาภาระภาษีและเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและจูงใจให้เกิดการลงทุน

การดำเนินมาตรการทางภาษีด้วยวิธีการจัดทำร่างพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วย “การลดอัตราและยกเว้นรายการสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ที่มีกำไร 300,001 บาทขึ้นไป” เพื่อให้มีผลเป็นการประกาศใช้ในฐานะกฎหมายลำดับรอง ถือว่าเป็นวิธีการดำเนินมาตรการที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากการออกเป็นข้อบังคับทางกฎหมาย (พระราชกฤษฎีกา) ก่อให้เกิดการบังคับใช้เป็นวงกว้างและมีเสถียรภาพในประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งอาจเป็นอีกหนึ่งแรงจูงใจให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสนใจเข้าสู่ระบบการเสียภาษีที่ถูกต้องมากขึ้น เนื่องจากสามารถเชื่อถือถึงความมีเสถียรภาพของสิทธิประโยชน์ที่ตนจะพึงได้รับ

การจัดทำโครงการติดตามและประเมินผลโครงการ

ภายหลังจากวันที่พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วย “การลดอัตราและยกเว้นราชการ” มีผลประกาศใช้ทางราชกิจจานุเบกษา ณ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2559 กรมสรรพากรจึงยังไม่สามารถทำการสรุปจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ขอยื่นใช้สิทธิได้ ด้วยสาเหตุของระยะเวลาการยื่นแบบเสียภาษีไม่ตรงกับช่วงระยะเวลาการมีผลบังคับของพระราชกฤษฎีกา จึงไม่อาจสรุปจำนวนวิสาหกิจที่ให้ความสนใจในมาตรการทางภาษีนี้

5.3.2.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

ผลผลิตที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์

ค่าเป้าหมาย	ผลผลิต	ผลสัมฤทธิ์
1) มาตรการยกเว้นและลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับผู้ประกอบการ SMEs	พระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ 603) พ.ศ. 2559	กรมสรรพากรยังไม่สามารถทำการสรุปจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ขอยื่นใช้สิทธิได้ ด้วยสาเหตุของระยะเวลาการยื่นแบบเสียภาษีไม่ตรงกับช่วงระยะเวลาการมีผลของพระราชกฤษฎีกา
2) การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบของ Infographic	ประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อการผลิตและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์พร้อมทั้งขออนุมัติกรมสรรพากรเพื่อเผยแพร่สื่อต่างๆ	ดำเนินการเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์บนเว็บไซต์ของกรมสรรพากรและช่องทาง Social Media ตลอดจนประชาสัมพันธ์ผ่านหน่วยงานภาคี

กรมสรรพากรได้คาดการณ์ว่า ภายหลังจากการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ 603) พ.ศ. 2559 นี้ ภาครัฐจะสูญเสียรายได้ราว 5,000 ล้านบาทในระยะเริ่มต้น หากทว่ามีการคาดการณ์ว่าการลดภาษีเงินได้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนี้จะส่งผลให้เกิดการขยายฐานการจัดเก็บภาษีในอนาคต

การที่ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เข้าสู่ระบบภาษีที่ถูกต้องและการดำเนินกิจการในรูปแบบของนิติบุคคลยังส่งผลให้เป็นการลดปัญหาการฟอกเงินที่มีอยู่ในปัจจุบัน เนื่องจากการเข้าระบบการชำระภาษีและการดำเนินกิจการแบบนิติบุคคลจำเป็นต้องมีวิธีการจัดทำและตรวจสอบด้วยวิธีทางบัญชีถึงการดำเนินธุรกิจและการไหลเวียนของเงินในกิจการ ส่งผลให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้าสู่ระบบมีการดำเนินการที่โปร่งใสและเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

ระดับการพัฒนาของวิสาหกิจที่เข้าร่วมโครงการ

กรมสรรพากร ไม่มีการดำเนินการในส่วนนี้ เนื่องด้วยภารกิจหลักของหน่วยงานที่ไม่มีส่วนสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยตรง

ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ

ผลการดำเนินงาน	ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ
กรมสรรพากรยังไม่สามารถทำการสรุปจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ขอยื่นใช้สิทธิได้ ด้วยสาเหตุของระยะเวลาการยื่นแบบเสียภาษีไม่ตรงกับช่วงระยะเวลาการมีผลของพระราชกฤษฎีกา จึงไม่อาจสรุปจำนวนวิสาหกิจที่ให้ความสนใจในมาตรการทางภาษีนี้	เนื่องด้วยกรมสรรพากรยังไม่สามารถทำการสรุปจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ขอยื่นใช้สิทธิได้ ด้วยสาเหตุของระยะเวลาการยื่นแบบเสียภาษีไม่ตรงกับช่วงระยะเวลาการมีผลของพระราชกฤษฎีกา จึงไม่อาจสรุปจำนวนวิสาหกิจที่ให้ความสนใจในมาตรการทางภาษีนี้ และส่งผลให้ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจยังไม่ชัดเจน

นอกจากนี้ การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เข้าสู่ระบบภาษีที่ถูกต้องและการดำเนินกิจการในรูปแบบของนิติบุคคลยังส่งผลให้เป็นการแก้ปัญหาการฟอกเงินที่มีอยู่ในปัจจุบัน เนื่องจากการเข้าระบบการชำระภาษีและการดำเนินกิจการแบบนิติบุคคลจำเป็นต้องมีวิธีการจัดทำและตรวจสอบด้วยวิธีทางบัญชีถึงการดำเนินธุรกิจและการไหลเวียนของเงินในกิจการ ส่งผลให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้าสู่ระบบมีการดำเนินการที่โปร่งใสและเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

ความมีประสิทธิภาพและแนวโน้มความยั่งยืนของผลการดำเนินโครงการ

เนื่องด้วยมาตรการลดภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการ SMEs (ที่มีกำไร 300,001 บาทขึ้นไป) ถูกจัดทำขึ้นภายใต้จุดประสงค์เพื่อการพัฒนาซึ่งปัจจัยแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจได้รับการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข ให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเป็นการดำเนินมาตรการทางภาษี เพื่อสนองต่อเป้าหมายการบรรเทาภาระภาษีและเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและจูงใจให้เกิดการลงทุน

การดำเนินมาตรการทางภาษีด้วยวิธีการจัดทำร่างพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วย “การลดอัตราและยกเว้นรายการสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ที่มีกำไร 300,001 บาทขึ้นไป” เพื่อให้มีผลเป็นการประกาศใช้ในฐานะกฎหมายลำดับรอง ถือว่าเป็นวิธีการดำเนินมาตรการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน เนื่องจากการออกเป็นข้อบังคับทางกฎหมาย (พระราชกฤษฎีกา) ก่อให้เกิดการบังคับใช้เป็นวงกว้างและมีเสถียรภาพในประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งอาจเป็นอีกหนึ่งแรงจูงใจให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสนใจเข้าสู่ระบบการเสียภาษีที่ถูกต้องมากขึ้นเนื่องจากสามารถเชื่อถือได้ถึงความมีเสถียรภาพของสิทธิประโยชน์ที่ตนจะพึงได้รับ

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

- 1) มาตรการลดภาษีเป็นการช่วยเหลือเรื่องทุนมากเกินไป ในขณะที่ด้านการพัฒนาแรงงานยังไม่ได้รับการช่วยเหลือเท่าใดนัก
- 2) หน่วยงานอาจเพิ่มขึ้นตอนการติดตามและประเมินผลภายหลังการเสร็จสิ้นโครงการเพื่อการทราบถึงผลลัพธ์ และผลผลิตภายหลังการเข้าร่วมโครงการ เพื่อการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานในอนาคตต่อไป

5.3.2.5 สรุปผลการวิเคราะห์มาตรการลดภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการ SMEs (ที่มีกำไร 300,001 บาทขึ้นไป)

มาตรการลดภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการ SMEs (ที่มีกำไร 300,001 บาทขึ้นไป) ถูกจัดทำขึ้นภายใต้จุดประสงค์เพื่อการพัฒนาซึ่งปัจจัยแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจได้รับการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข ให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเป็นการดำเนินมาตรการทางภาษี ด้วยวิธีการลดอัตราภาษีอย่างเป็นทางการผ่านกฎหมายลำดับรอง เพื่อการบรรเทาภาระภาษีและเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและจูงใจให้เกิดการลงทุน

การดำเนินมาตรการทางภาษีด้วยวิธีการจัดทำร่างพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วย “การลดอัตราและยกเว้นราชการสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ที่มีกำไร 300,001 บาทขึ้นไป” เพื่อให้มีผลเป็นการประกาศใช้ในฐานะกฎหมายลำดับรอง ถือว่าเป็นวิธีการดำเนินมาตรการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน เนื่องจากการออกเป็นข้อบังคับทางกฎหมาย (พระราชกฤษฎีกา) ก่อให้เกิดการบังคับใช้เป็นวงกว้างและมีเสถียรภาพในประโยชน์ที่ได้รับ อีกทั้งการลดอัตราภาษีถือเป็นการส่งเสริมทางการเงินทางอ้อมที่ให้อิสระทางสภาพคล่องทางการเงินเพิ่มมากขึ้นและอาจนำเงินที่ได้รับการยกเว้นไปพัฒนากิจการของตน ตลอดจนเพิ่มการลงทุนอันมีผลต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ จึงถือได้ว่ามาตรการทางภาษีนี้เป็นมาตรการที่ดี และมีแนวโน้มมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างยั่งยืน

5.3.3 กองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund)

กรอบการประเมิน	ผลการประเมิน
สถานะแวดล้อม (Context)	●
เหตุผลความจำเป็นของโครงการ	●
ความสอดคล้องกับแผนฯ 3	●
ความสอดคล้องของเป้าหมายกับความจำเป็นของโครงการ	●
นโยบายการดำเนินโครงการ	●
ทรัพยากร (Input)	●
ข้อตกลงแนวทางการดำเนินงาน	●
กรอบงบประมาณ	●
ระยะเวลา	●
ความสอดคล้องระหว่างมาตรการกับเป้าหมาย	●
กระบวนการ (Process)	●
แผนงานการดำเนินโครงการ	●
ปัญหาของโครงการ	●
ความสอดคล้องระหว่างวิธีการดำเนินงานและมาตรการ	●
การจัดทำโครงการติดตามและประเมินผลโครงการ	●
ผลลัพธ์ (Product)	●
ผลผลิตที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์	●
การพัฒนาของวิสาหกิจที่เข้าร่วมโครงการ	●
ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ	●
ความมีประสิทธิภาพและแนวโน้มความยั่งยืนของผลการดำเนินโครงการ	●
ผลรวมการประเมิน	●

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

การแสดงผลด้วยสีมีความหมายดังต่อไปนี้

- สีเขียว หมายถึง การดำเนินการเป็นไปในแนวทางที่ดี
- สีเหลือง หมายถึง การดำเนินการยังมีข้อพึงสังเกต
- สีแดง หมายถึง การดำเนินการต่ำกว่าเป้าหมาย หรือการขาดการสนับสนุนตามความจำเป็น หรือไม่มี การดำเนินการ

5.3.3.1 การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation)

เหตุผลความจำเป็นของโครงการ

นโยบายจากรัฐบาลปี พ.ศ. 2557 โดยนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมถึงความเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการจ้างงานและสร้างรายได้ให้กับประเทศอย่างมีนัยสำคัญ แต่การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถเริ่มดำเนินการได้อย่างมั่นคงหรือสามารถขยายกิจการได้นั้นจำเป็นต้องใช้เงินทุนในการดำเนินงาน ซึ่งด้วยข้อเท็จจริงที่ว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนมากไม่มีศักยภาพเพียงพอในการทำสินเชื่อกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป เนื่องด้วยปัญหาทางหลักทรัพย์ค้ำประกันและความน่าเชื่อถือ (Creditability) ไม่สูงเพียงพอกับเงื่อนไขของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ดังนั้นการเข้าสู่ระบบสินเชื่อเพื่อนำเงินทุนมาดำเนินการพัฒนาธุรกิจจึงมีความเป็นไปได้โดยยาก

นอกเหนือจากปัญหาความยากในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย ปัญหาด้านศักยภาพในการดำเนินธุรกิจที่ยังเป็นอีกปัญหาหลักของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระบบการค้าเสรีนี้ ดังนั้นการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาซึ่งขีดความสามารถจึงเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่รัฐบาลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ

ด้วยความจำเป็นทั้งหมดนี้ รัฐบาลจึงมีแนวนโยบายให้ธนาคารภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ได้แก่ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารกรุงไทย และธนาคารออมสิน เข้าดำเนินมาตรการเพื่อเป็นการช่วยเหลือในการแก้ปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พร้อมทั้งเสริมสร้างซึ่งขีดความสามารถแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้สามารถเจริญเติบโตได้อย่างมั่นคงในบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของการดำเนินธุรกิจ ดังนั้นการดำเนินมาตรการจึงเป็นการดำเนินงานควบคู่กันทั้งมาตรการทางการเงินและมาตรการการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเจริญเติบโตได้อย่างมั่นคง

จากความต้องการช่วยเหลือทางการเงินและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน จึงมีการจัดตั้งกองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund) เพื่อเป็นการสนับสนุนทางการเงินแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการที่ร่วมลงทุน ในฐานะหุ้นส่วนทางธุรกิจเพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถดำเนินกิจการได้อย่างมั่นคงและมีเสถียรภาพที่แท้จริง

ความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559)

กองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund) ถูกจัดตั้งขึ้นภายใต้วัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาซึ่งปัจจัยแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจได้รับการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข ให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย โดยเป็นการดำเนิน มาตรการทางการเงินและมาตรการการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในขณะเดียวกัน เพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถดำเนินกิจการได้อย่างมีเสถียรภาพภายใต้บริบทที่ต่างออกไปจากอดีต

การดำเนินการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนี้เองเป็นไปตามยุทธศาสตร์ของแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 - 2559) ภายใต้กลยุทธ์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาปัจจัยแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจได้รับการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข ให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ภายใต้กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 4 การเสริมสร้างระบบและเตรียมความพร้อมเพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สามารถเข้าถึงเงินทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทางการเงิน

กลยุทธ์ที่ 9 การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการตลาดให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย ภายใต้กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 การเพิ่มผลผลิตและพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ

กลยุทธ์ที่ 5 การสร้างโอกาสและเพิ่มช่องทางการตลาดให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กลยุทธ์ที่ 7 การสร้างและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่

นอกจากนี้ การดำเนินการในโครงการนี้ยังเป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ยุทธศาสตร์ที่ 1 ว่าด้วย การสร้างปัจจัยแวดล้อม โดยการสร้างโอกาส ให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น และสามารถพัฒนาการดำเนิน กิจการได้บนพื้นฐานของความรู้

ความสอดคล้องของเป้าหมายกับความจำเป็นของโครงการ

ด้วยข้อเท็จจริงที่ว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนมากมีอุปสรรคในการเข้าถึงระบบสินเชื่อ ของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป เนื่องด้วยปัญหาทางหลักทรัพย์ค้ำประกันและความน่าเชื่อถือ (Creditability) ไม่เพียงพอกับเงื่อนไขของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ดังนั้นการทำสินเชื่อเพื่อนำเงินทุนมาดำเนินการพัฒนาธุรกิจ จึงมีความเป็นไปได้ต่ำ ยิ่งไปกว่านั้น นอกเหนือจากปัญหาความยากในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม ปัญหาด้านศักยภาพในการดำเนินธุรกิจก็ยังเป็นอีกปัญหาหลักของวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมในระบบการค้าเสรีนี้ ที่เปิดให้กิจการทุกประเภทและทุกระดับมีการแข่งขันกันอย่าง เสรี ดังนั้นการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาซึ่งขีดความสามารถจึงเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่รัฐบาลเล็งเห็นถึง ความสำคัญและต้องการเร่งแก้ไข

ด้วยเหตุผลดังกล่าวธนาคารภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ประกอบด้วย ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารกรุงไทย และธนาคารออมสิน จึงเข้ามามีส่วนร่วมในการ แก้ปัญหาทั้งทางด้านการเงินและความสามารถในการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ด้วยการ จัดตั้งกองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund) ของแต่ละธนาคาร เพื่อ เป้าหมายการเพิ่มโอกาสทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันแก่วิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมโดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการกิจการ จึงถือเป็นเป้าหมายที่มีความเหมาะสม ต่อความจำเป็นของการดำเนินโครงการที่ต้องการให้ความช่วยเหลือทั้งด้านการเงินและการเพิ่มขีด ความสามารถในการสามารถดำเนินกิจการได้อย่างมั่นคงและมีเสถียรภาพ

นโยบายการดำเนินโครงการ

ด้วยเป้าหมายการดำเนินงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันภายใต้ต้นนโยบายรัฐบาลปี พ.ศ. 2557 ของโดยนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา จึงได้มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของทั้งสามธนาคาร โดยมีการมุ่งเน้น วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกลุ่มเริ่มต้น (Start-up) และ กลุ่มเติบโต (Rising-Star) ซึ่งเป็นกลุ่มที่เริ่มมีเสถียรภาพในการดำเนินกิจการแล้ว

จากนโยบายการดำเนินมาตรการที่มุ่งเน้นในสองกลุ่มวิสาหกิจดังกล่าวข้างต้นอาจถือเป็นข้อจำกัดของมาตรการที่ยังไม่ให้ความช่วยเหลือแก่วิสาหกิจกลุ่มเมล็ดพันธุ์ (seed) และกลุ่มฟื้นฟู (Turn-around)

5.3.3.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)

ข้อตกลงแนวทางการดำเนินงาน

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารกรุงไทย และธนาคารออมสิน ไม่มีการจัดร่าง บันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding: MOU) ในการดำเนินงานร่วมกัน จึงเป็นการดำเนินงานที่เป็นเอกเทศ หากแต่มีการดำเนินการอยู่บนพื้นฐานของพันธกิจของแต่ละธนาคาร อันมีผลให้กลุ่มกิจการเป้าหมายที่จะเข้าร่วมลงทุนแตกต่างกันออกไป กล่าวคือ

ธนาคารออมสิน

- 1) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมระยะเริ่มต้น (Start – Up Stage) ที่มีศักยภาพสูง
- 2) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีศักยภาพในการเติบโต โดยเฉพาะที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจที่มีประโยชน์ต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ
- 3) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็น Supplier ธุรกิจภาครัฐและภาคเอกชนขนาดใหญ่ หรือเป็นสมาชิกของสภาหอการค้าไทย หรือหน่วยงานภาครัฐ
- 4) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นกิจการเพื่อสังคม (Social Enterprise)

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

- 1) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศ
- 2) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีศักยภาพเติบโตเป็นวิสาหกิจขนาดกลางในกลุ่มที่ประเทศไทยยังคงขาดแคลน
- 3) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็น Supplier ธุรกิจภาครัฐและภาคเอกชนขนาดใหญ่ หรือเป็นสมาชิกของสภาหอการค้าไทย หรือหน่วยงานภาครัฐ
- 4) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่ม 10 S-curve หรือ 5 Cluster แห่งอนาคต
- 5) ธุรกิจกลุ่มเกษตรกรรม และกลุ่มกิจการที่เกี่ยวข้องที่มีศักยภาพและนวัตกรรมในการพัฒนาธุรกิจ

ธนาคารกรุงไทย

1. กิจการที่กองทรัสต์จะลงทุนจะต้องตั้งอยู่ในประเทศไทย เป็นกิจการที่ประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งอยู่ในระยะเริ่มต้นที่มีศักยภาพสูงหรือมีโอกาสในการเติบโต หรืออยู่ในกลุ่มธุรกิจที่มีประโยชน์ต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือเป็น Supplier ของธุรกิจภาครัฐและภาคเอกชนขนาดใหญ่ หรือเป็นสมาชิกของสภาหอการค้าไทยหรือหน่วยงานของภาครัฐ

2. กิจการอื่นใดตามมติคณะรัฐมนตรี
3. กิจการอื่นใดตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติทรัสต์ และหลักเกณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้องตามที่สำนักงาน ก.ล.ต. จะได้ประกาศกำหนดหรือแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป
4. กิจการที่กองทรัสต์จะลงทุนจะต้องเป็นกิจการที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐานในการผลิตหรือให้บริการ กรอบงบประมาณ (เฉพาะกองทุนที่ 1)

เนื่องด้วยการดำเนินงานของสามธนาคารหลักไม่มีการจัดทำ MOU ถึงการแบ่งกลุ่มกิจการเป้าหมาย ในการส่งเสริมอย่างชัดเจน จึงเป็นข้อสังเกตว่า ในการปฏิบัติงานจริงอาจมีความเป็นไปได้ที่อาจเกิดความ สับสนและทับซ้อนของกลุ่มประเภทกิจการ และเกิดการให้การส่งเสริมทับซ้อนในวิสาหกิจราย/กลุ่มเดียวกัน อันก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรทับซ้อน

งบประมาณ

ธนาคารออมสิน		
จำนวนกองทุน	จำนวนเงิน (ล้านบาท)	ระยะเวลา
กองที่ 1	ไม่เกิน 500	ธ.ค. 58
กองที่ 2	ไม่เกิน 500	มิ.ย. 60
กองที่ 3	ไม่เกิน 1,000	มิ.ย. 60

ระยะเวลาการเบิกจ่ายงบประมาณเพื่อการจัดตั้งกองทุนเป็นไปตามแผน

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย		
จำนวนกองทุน	จำนวนเงิน (ล้านบาท)	ระยะเวลา
กองที่ 1	500	11 พ.ย. 58
กองที่ 2	501	19 เม.ย. 60
กองที่ 3	290	15 ก.ค. 59

ระยะเวลาการเบิกจ่ายงบประมาณเพื่อการจัดตั้งกองทุนเป็นไปตามแผน

ธนาคารกรุงไทย		
จำนวนกองทุน	จำนวนเงิน (ล้านบาท)	ระยะเวลา
กองที่ 1	1,000	24 ธ.ค. 58
กองที่ 2	1,000	21 ธ.ค. 59

หมายเหตุ: กองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund) ของ ธนาคารกรุงไทย มีการร่วมกันระหว่าง สวทช. และ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 100 ล้านบาท และ 200 ล้านบาท ตามลำดับ

เนื่องจากทั้ง 3 ธนาคารจัดตั้งกองทุนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ดังนั้น จึงเป็นที่แน่นอนว่า หากมีวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีเงื่อนไขเป็นไปตามที่ธนาคารกำหนด จะสามารถได้รับความช่วยเหลือตาม เป้าหมายของการดำเนินมาตรการ

อย่างไรก็ตาม งบประมาณจำนวน 2,000 ล้านบาท ของทั้งสามธนาคาร เป็นเงินจากการดำเนิน กิจการของแต่ละธนาคารเป็นหลัก โดยเฉพาะธนาคารกรุงไทยและธนาคารออมสิน โดยมิได้รับความช่วยเหลือ หรือสนับสนุนจากงบประมาณของรัฐบาลเท่าที่ควร ดังนั้นจึงปฏิเสธไม่ได้ว่า การดำเนินโครงการกองทุนร่วม ลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund) ธนาคารที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงความ เสี่ยงในการเข้าลงทุนควบคู่กับการให้ความช่วยเหลือวิสาหกิจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ระยะเวลา

การดำเนินการของกองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund) ทุกกองมีระยะเวลาลงทุนละ 10 ปี หากแต่สามารถขยายระยะเวลาได้กองทุนละ 1 ปี จำนวน 1 ครั้ง ทำให้อนุমানได้ว่า แต่ละกองทุนของแต่ละธนาคารมีอายุการดำเนินงานราว 11 ปี ซึ่งถือว่าเป็นการให้ความช่วยเหลือในระยะยาวแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งย่อมส่งผลในเชิงบวกแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้ารับการช่วยเหลือและกำลังจะเข้ารับการพัฒนาในระยะยาว เนื่องจากกองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund) ให้ความช่วยเหลือทั้งมาตรการทางการเงินและการพัฒนาขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ความสอดคล้องระหว่างมาตรการและเป้าหมาย

เนื่องด้วยข้อเท็จจริงที่ว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนมากมีอุปสรรคในการเข้าถึงระบบสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป เนื่องด้วยปัญหาทางหลักทรัพย์ค้ำประกันและความน่าเชื่อถือ (Creditability) ไม่เพียงพอกับเงื่อนไขของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ดังนั้นการทำสินเชื่อเพื่อนำเงินทุนมาดำเนินการพัฒนาธุรกิจจึงมีความเป็นไปได้ต่ำ ยิ่งไปกว่านั้น นอกเหนือจากปัญหาความยากในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปัญหาด้านศักยภาพในการดำเนินธุรกิจก็ยังเป็นอีกปัญหาหลักของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระบบการค้าเสรีในปัจจุบัน ที่เปิดให้กิจการทุกประเภทและทุกระดับสามารถแข่งขันกันอย่างเสรี ดังนั้นการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาซึ่งขีดความสามารถจึงเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่รัฐบาลเล็งเห็นถึงความสำคัญและต้องการเร่งแก้ไข

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ธนาคารภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ประกอบด้วย ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารกรุงไทย และธนาคารออมสิน จึงเข้ามามีส่วนร่วม ด้วยการดำเนินมาตรการทางการเงินและมาตรการการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยการจัดตั้งกองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund) ของแต่ละธนาคาร เพื่อเป้าหมายการเพิ่มโอกาสทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการกิจการ

การดำเนินมาตรการทางการเงินและมาตรการการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงถือเป็นการดำเนินมาตรการที่เหมาะสมกับเป้าหมายของโครงการที่มีต่อเหตุผลและความจำเป็นของการจัดทำโครงการ

5.3.3.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)

แผนงานการดำเนินโครงการ

การดำเนินการเข้าร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund) นั้น ทั้งสามธนาคารได้มีวิธีการดำเนินงานหลักที่เหมือนต้น เพื่อการตัดสินใจเข้าร่วมลงทุนในการกิจการ คือ ขั้นตอนตรวจสอบการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Due Diligence) เพื่อการศึกษาถึงการดำเนินกิจการและความโปร่งใสในการดำเนินกิจการ

การดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Due Diligence) ถือเป็นขั้นตอนมาตรฐานทางการพาณิชย์เมื่อภาคธุรกิจต้องการ ดำเนินการกิจการร่วมค้า (Joint venture) หรือ การควบรวมกิจการ (Merger and Acquisition) จึงถือได้ว่าการดำเนินการของหน่วยงานธนาคารทั้งสาม มีการดำเนินงานที่เป็นมาตรฐานและประเพณีปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจ

ปัญหาของโครงการ

- 1) การจับคู่กันระหว่างผู้ร่วมทุนกับกิจการสามารถทำได้ยาก เนื่องจากผู้ต้องการร่วมลงทุนไม่ทราบถึงกิจการที่ต้องการความช่วยเหลือ ทำให้สูญเสียโอกาสในการได้รับผลตอบแทนและเงินทุนของทั้งสองฝ่าย
- 2) การเกิดขึ้นของ Start-Up ในบางครั้งเป็นไปตามกระแส (trend) มากกว่าความต้องการดำเนินกิจการที่แท้จริง
- 3) การจัดงานเพื่อการประชาสัมพันธ์โครงการที่เกิดขึ้น มีผู้ให้ความสนใจน้อย
- 4) ระยะเวลาการพิจารณาการร่วมลงทุนจึงมีระยะเวลาที่ค่อนข้างนานในการตัดสินใจเข้าไปลงทุนในกิจการเป้าหมาย เนื่องจากขั้นตอนการตรวจสอบที่ละเอียด เพื่อให้เกิดความเสี่งต่ำที่สุด เช่น การตรวจสอบทางธุรกิจ (Due Diligence)
- 5) ทศนคติของผู้สนใจเข้าร่วมโครงการที่เป็นเชิงลบต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการกิจการของธนาคารเจ้าของกองทุนในฐานะหุ้นส่วนกิจการ
- 6) เนื่องด้วยเม็ดเงินการเข้าร่วมลงทุน เป็นเงินจากการดำเนินกิจการของธนาคารต่างๆ มิใช่เงินสนับสนุนจากรัฐบาล ทำให้ธนาคารต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในการเข้าร่วมลงทุนเสมือนการดำเนินกิจการตามปกติของธนาคาร
- 7) การดำเนินกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย ส่วนมากมีรูปแบบการดำเนินกิจการที่ไม่แสดงถึงหรือทำการบันทึกด้วยระบบบัญชีที่ถูกต้อง ส่งผลให้ธนาคารไม่สามารถตรวจสอบสภาพการดำเนินกิจการได้อย่างชัดเจน ทำให้วิสาหกิจกลุ่มนี้ไม่ได้รับความสนับสนุนเนื่องจากไม่ผ่านเงื่อนไขการตรวจสอบสภาพธุรกิจ (Due Diligence) อันเป็นเงื่อนไขหลักในการเข้าร่วมลงทุน
- 8) ข้อติดขัดในเรื่องข้อกำหนดที่กำหนดถึงขั้นตอนการดำเนินงานและหน่วยงานที่ธนาคารอยู่ภายใต้การกำกับดูแล ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างรวดเร็วและอิสระ โดยเฉพาะสำหรับธนาคารพาณิชย์

ความสอดคล้องระหว่างวิธีการดำเนินงานและมาตรการ

เนื่องด้วยข้อเท็จจริงที่ว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนมากมีอุปสรรคในการเข้าถึงระบบสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป เนื่องด้วยปัญหาทางหลักทรัพย์ค้ำประกันและความน่าเชื่อถือ (Creditability) ไม่เพียงพอกับเงื่อนไขของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ดังนั้นการทำสินเชื่อเพื่อนำเงินทุนมาดำเนินการพัฒนาธุรกิจจึงมีความเป็นไปได้ต่ำ ยิ่งไปกว่านั้น นอกเหนือจากปัญหาความยากในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปัญหาด้านศักยภาพในการดำเนินธุรกิจก็ยังเป็นอีกปัญหาหลักของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระบบการค้าเสรีนี้ ที่เปิดให้กิจการทุกประเภทและทุกระดับมีการแข่งขันกันอย่างเสรี ดังนั้นการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาซึ่งขีดความสามารถจึงเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่รัฐบาลเล็งเห็นถึงความสำคัญและต้องการเร่งแก้ไข

ด้วยเหตุผลข้างต้นทั้งหมดนั้นจึงได้มีการจัดตั้งกองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund) เพื่อเพิ่มโอกาสทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน แก้ววิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการกิจการในฐานะหุ้นส่วนทางธุรกิจ ถือเป็นวิธีการที่เหมาะสม เนื่องจากการให้เพียงการสนับสนุนทางการเงินด้วยระบบสินเชื่ออาจไม่ก่อให้เกิดผล การพัฒนาในระยะยาวเนื่องจาก จากการศึกษาพบว่ามีโครงการหลายโครงการที่มีการให้ความช่วยเหลือ การเงินแต่กลับไม่พบซึ่งผลผลิตจากการดำเนินกิจการ เนื่องจากผู้ประกอบการขาดศักยภาพในการดำเนิน กิจการที่แท้จริง ซึ่งพลันแต่นำไปสู่หนี้เสียในระบบเศรษฐกิจ (NPL) ดังนั้นการพัฒนาซึ่งความสามารถ ในการดำเนินกิจการเสมือนเป็นการแก้ซึ่งแก่นแท้ของปัญหาที่สำคัญ และด้วยวิธีการเข้าถึงหุ้นในสัดส่วน ร้อยละ 25 - 49 ของธนาคารผู้เข้าร่วมลงทุน ถือเป็นวิธีการให้ความช่วยเหลือทางการเงินควบคู่กับการพัฒนาขีด ความสามารถที่แท้จริง เนื่องจากด้วยสัดส่วนการเข้าถึงหุ้นนั้นแสดงถึงว่า ธนาคารผู้ลงทุนสามารถออกเสียงใน การดำเนินกิจการได้จริงเพื่อการพัฒนาการดำเนินงานของวิสาหกิจ แต่ไม่เป็นการครอบงำการดำเนินกิจการ เนื่องด้วยสัดส่วนการถือหุ้นที่น้อยกว่าร้อยละ 51 จึงเป็นที่มั่นใจได้ว่าอำนาจการดำเนินธุรกิจยังเป็นของ ผู้ประกอบการเช่นเคย

อย่างไรก็ตาม การดำเนินการให้ความช่วยเหลือด้วยวิธีการเข้าถึงลงทุนและการเพิ่มขีดความสามารถใน การดำเนินกิจการนั้น ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Development Bank) และธนาคารออมสิน ได้ถือเป็นหัวใจหลักในการดำเนินการในโครงการการจัดตั้ง กองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund) ในขณะที่ธนาคารกรุงไทยได้มุ่งเน้น การให้ความช่วยเหลือเฉพาะด้านการเงินเป็นหลัก การให้ความช่วยเหลือในการเพิ่มขีดความสามารถจะเป็น หน้าที่ของหน่วยงานอื่นผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการการจัดตั้งกองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund) เช่น สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

การจัดทำโครงการติดตามและประเมินผลโครงการ

เนื่องจากการดำเนินการของกองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund) มีระยะเวลากองทุนละ 10 ปี หากแต่สามารถขยายระยะเวลาได้กองทุนละ 1 ปี จำนวน 1 ครั้ง ทำให้อูมามันได้ว่า แต่ละกองทุนของแต่ละธนาคารมีอายุการดำเนินงานราว 11 ปี ดังนั้น ณ ปัจจุบัน ธนาคารพัฒนา วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารกรุงไทย และธนาคารออมสิน จึงยังไม่มี การดำเนินการในส่วนนี้ แต่อย่างไรก็ตาม ทั้งสามธนาคารมีการวางแผนงานเพื่อการจัดทำโครงการติดตามและ ประเมินผลโครงการในอนาคต

5.3.3.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

ผลผลิตที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์

ธนาคารออมสิน

คำเป้าหมาย	ผลผลิต	ผลสัมฤทธิ์
สามารถเข้าไปลงทุนในวิสาหกิจขนาดกลาง และย่อมได้ภายใต้งบประมาณ 2,000 ล้านบาท	ณ วันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2560 ธนาคาร ออมสินพิจารณาเข้าถึงลงทุนในวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อมจำนวน 5 กิจการ	ธนาคารออมสินอนุมัติเงินร่วมลงทุน จำนวน 115 ล้านบาท แก้ววิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมจำนวน 5 กิจการ

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

คำเป้าหมาย	ผลผลิต	ผลสัมฤทธิ์
สามารถเข้าไปลงทุนในวิสาหกิจขนาดกลางและย่อมได้ภายใต้งบประมาณ 2,000 ล้านบาท	ณ วันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2560 ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยตัดสินใจเข้าร่วมลงทุน 2 โครงการ และอยู่ระหว่างการพิจารณาการเข้าร่วมลงทุนอีก 10 โครงการ	ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยอนุมัติเงินร่วมลงทุนจำนวนเงิน 39 ล้านบาท แก่วิสาหกิจจำนวน 2 โครงการ

ธนาคารกรุงไทย

คำเป้าหมาย	ผลผลิต	ผลสัมฤทธิ์
สามารถเข้าไปลงทุนในวิสาหกิจขนาดกลางและย่อมได้ภายใต้งบประมาณ 2,000 ล้านบาท	ณ วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2560 ธนาคารกรุงไทย ยังไม่มีการตัดสินใจเข้าร่วมลงทุน	ความคืบหน้าในการดำเนินงานของกองทุนปัจจุบันได้มีการคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการการลงทุนรวมทั้งกำหนดกรอบนโยบายการลงทุนของกองทุนเรียบร้อยแล้ว ปัจจุบันอยู่ระหว่างการให้ที่ปรึกษาของกองทรัสต์ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้จัดการกองทรัสต์ศึกษาและวิเคราะห์กิจการที่กองทรัสต์จะเข้าไปร่วมลงทุนเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการการลงทุน ทั้งนี้คาดว่าจะสามารถร่วมลงทุนได้ภายใน ไตรมาส 4 ของปี พ.ศ. 2560

จากผลการดำเนินงานข้างต้น เมื่อพิจารณาถึงระยะเวลาเริ่มดำเนินโครงการ และผลการดำเนินงานของแต่ละธนาคาร พบว่า การดำเนินงานเป็นไปได้โดยล่าช้า เนื่องด้วยสาเหตุหลักเกิดจาก เงินที่นำมาจัดตั้งกองทุนนั้นเป็นงบประมาณจากการดำเนินงานของแต่ละธนาคารเอง มิได้เป็นเงินสนับสนุนจากภาครัฐ ดังนั้น การดำเนินงานทุกขั้นตอนก่อนการลงทุน จึงมีการดำเนินการพิจารณาการเข้าลงทุนโดยการพยายามลดซึ่งความเสี่ยงในการลงทุนให้ได้มากที่สุด นอกเหนือจากความพยายามในการให้ความช่วยเหลือแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

นอกจากนี้ ความล่าช้าในการดำเนินงาน ยังเกิดจากข้อติดขัดเรื่องข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พ.ร.บ. ธนาคารพาณิชย์ พ.ร.บ. ทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน เป็นต้น ทำให้เกิดการจัดตั้งกองทุนได้ล่าช้า ภายหลังจากรับนโยบายรัฐบาลเพื่อการปฏิบัติ

ระดับการพัฒนาของวิสาหกิจที่เข้าร่วมโครงการ

เนื่องจากการดำเนินการของกองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund) มีระยะเวลาลงทุนละ 10 ปี หากแต่สามารถขยายระยะเวลาได้กองทุนละ 1 ปี จำนวน 1 ครั้ง ซึ่งให้เห็นว่า แต่ละกองทุนของแต่ละธนาคารมีอายุการดำเนินงานประมาณ 11 ปี ดังนั้น ณ ปัจจุบัน ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Development Bank) ธนาคารกรุงไทย และธนาคารออมสิน จึงยังไม่มีการศึกษาผลการดำเนินการในส่วนนี้ อย่างไรก็ตาม ทั้งสามธนาคารมีการวางแผนงานเพื่อการจัดทำโครงการติดตามและประเมินผลโครงการในอนาคต

ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ

ผลการดำเนินงาน	ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับการเข้าร่วมลงทุนจากกองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund) ของทั้งสามธนาคารจำนวนรวม 7 กิจการ	เกิดเม็ดเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจราว 154 ล้านบาท จากการเข้าลงทุนของธนาคารออมสิน และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

ความมีประสิทธิภาพและแนวโน้มความยั่งยืนของผลการดำเนินมาตรการ

เนื่องด้วยข้อเท็จจริงที่ว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนมากมีอุปสรรคในการเข้าถึงระบบสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป และปัญหาทางหลักทรัพย์ค้ำประกันและความน่าเชื่อถือ (Creditability) ไม่เพียงพอกับเงื่อนไขของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ดังนั้นการทำสินเชื่อเพื่อนำเงินทุนมาดำเนินการพัฒนาธุรกิจจึงมีความเป็นไปได้ต่ำ ยิ่งไปกว่านั้น นอกเหนือจากปัญหาความยากในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปัญหาด้านศักยภาพในการดำเนินธุรกิจก็ยังเป็นอีกปัญหาหลักของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระบบการค้าเสรีนี้ ที่เปิดให้กิจการทุกประเภทและทุกระดับมีการแข่งขันกันอย่างเสรี ดังนั้น การให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาซึ่งขีดความสามารถจึงเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่รัฐบาลเล็งเห็นถึงความสำคัญและต้องการเร่งแก้ไข

ด้วยเหตุผลข้างต้นทั้งหมดนั้นจึงได้มีการจัดตั้งกองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund) เพื่อเพิ่มโอกาสทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการกิจการในฐานะหุ้นส่วนทางธุรกิจ

การดำเนินมาตรการทางการเงินควบคู่กับการดำเนินมาตรการการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันการแนวทางการพัฒนาที่มีแนวโน้มที่ยั่งยืน เนื่องจากจากการศึกษาพบว่า โครงการหลายโครงการที่ได้เพียงความสนับสนุนทางการเงิน ไม่พบผลผลิตจากการดำเนินกิจการ เนื่องจากผู้ประกอบการขาดศักยภาพในการดำเนินกิจการที่แท้จริง ข้ำรายยังนำไปสู่ปัญหาหนี้เสีย (NPL) แก่ระบบเศรษฐกิจในวงกว้าง

ดังนั้น การดำเนินมาตรการทางการเงินควบคู่กับการดำเนินมาตรการการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเป็นการแก้ปัญหาที่สำคัญถึงสองประการทั้งเรื่องของเงินทุนและความสามารถในการดำเนินกิจการซึ่งถือเสมือนเป็นรากแก้วของปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีแนวโน้มเกิดการพัฒนาที่มีความยั่งยืนแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากผลการดำเนินงานของแต่ละธนาคาร ภายหลังจากการรับนโยบายจากทางภาครัฐ และระยะเวลาเริ่มต้นการดำเนินโครงการ พบว่า การดำเนินงานเป็นไปได้โดยล่าช้า เนื่องด้วยสาเหตุหลักเกิดจาก เงินที่นำมาจัดตั้งกองทุนนั้นเป็นงบประมาณจากการดำเนินงานของแต่ละธนาคารเอง มิได้เป็นเงินสนับสนุนจากภาครัฐ ดังนั้นการดำเนินงานทุกขั้นตอนก่อนการลงทุน จึงมีการดำเนินการพิจารณาการเข้าลงทุนโดยการพยายามลดซึ่งความเสี่ยงในการลงทุนให้ได้มากที่สุด นอกเหนือจากความพยายามในการให้ความช่วยเหลือแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

นอกจากนี้ ความล่าช้าในการดำเนินงาน ยังเกิดจากข้อติดขัดเรื่องข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง เช่น พ.ร.บ. ธนาคารพาณิชย์ พ.ร.บ. ทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน เป็นต้น ทำให้เกิดการจัดตั้งกองทุนได้ล่าช้า ภายหลังจากการรับนโยบายรัฐบาลเพื่อการปฏิบัติ

ดังนั้น จึงถือได้ว่าแม้การดำเนินโครงการกองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund) เป็นการดำเนินทางมาตรการที่ดี เนื่องจากเป็นการดำเนินงานที่ควบคู่ทั้งมาตรการทางการเงิน และมาตรการการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน อันเป็นการส่งเสริมที่สำคัญทั้งสองประการที่ถือเสมือนเป็นรากแก้วของปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปัจจุบัน แต่ด้วยผลการดำเนินงานที่เป็นไปโดยล่าช้า และประสบปัญหาทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเข้าถือหุ้นเพื่อช่วยบริหารกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่งผลให้การดำเนินโครงการนี้ไม่ราบรื่นเท่าที่ควร ด้วยเหตุประการทั้งหมดจึงสรุปได้ แม้แนวคิดการดำเนินงานเป็นแนวคิดที่ดีและมีแนวโน้มยั่งยืน หากแต่ผลการดำเนินงานกลับไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

- 1) อาจมีการปรับโครงสร้าง การตรวจสอบสภาพธุรกิจ (Due Diligence) ให้ผ่อนคลายความเข้มงวดในบางส่วนเพิ่มมากขึ้น
- 2) การดำเนินการของกองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund) เป็นรูปแบบการให้การส่งเสริมที่ไม่คุ้นชินสำหรับการดำเนินกิจการของกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ส่งผลให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมบางส่วนไม่ต้องการเข้าร่วมโครงการนี้
- 3) เนื่องด้วยเม็ดเงินในการดำเนินโครงการ เป็นเงินและงบประมาณจากการดำเนินกิจการของธนาคารแต่ละธนาคาร ทำให้การป้องกันความเสี่ยงเป็นอีกหนึ่งในปัจจัยสำคัญนอกเหนือจากความต้องการช่วยเหลือ ดังนั้นรัฐบาลจึงควรจัดตั้งงบประมาณเพื่อการให้เปล่าหรือดอกเบี้ยยต่ำแก่สถาบันการเงินของรัฐ เพื่อให้สถาบันการเงินที่ดำเนินโครงการสามารถให้ความช่วยเหลือได้โดยการปล่อยสินเชื่อได้เต็มอัตราโดยไม่ต้องคำนึงถึงความเสี่ยงของเงินสินเชื่อที่ปล่อยไปมากนัก
- 4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาครัฐควรจัด Business Pitching และ/หรือ Business matching เพื่อเพิ่มโอกาสให้ภาคธนาคารและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ต้องการเข้าร่วมโครงการได้มีโอกาสเจอและเกิดการเจรจาต่อรองการเข้ารับการลงทุน
- 5) อาจมีการขยายนโยบายการดำเนินมาตรการให้ครอบคลุมถึงวิสาหกิจกลุ่มเมล็ดพันธุ์ (seed) และกลุ่มฟื้นฟู (Turn-around)

5.3.3.5 สรุปผลการวิเคราะห์กองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund)

จากปัญหาที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนมากไม่สามารถเข้าถึงระบบสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ทั่วไปได้โดยสะดวก เนื่องจากขาดซึ่งหลักทรัพย์ค้ำประกันและความน่าเชื่อถือ (Creditability) อันเป็นเงื่อนไขการขอสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ดังนั้นการเข้าทำสินเชื่อเพื่อนำเงินทุนมาดำเนินธุรกิจจึงมีความเป็นไปได้โดยยาก ยิ่งไปกว่านั้นนอกเหนือจากปัญหาด้านแหล่งเงินทุน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหลายแห่งยังขาดศักยภาพในการดำเนินธุรกิจซึ่งเป็นอีกปัญหาหลักของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยที่จำเป็นต้องดำเนินกิจการแข่งขันกับกิจการอื่นๆทั้งในประเทศและภายใต้บริบทของนานาชาติ

ด้วยเหตุผลข้างต้นทั้งหมดนั้น จึงได้มีการจัดตั้งกองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund) เพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินและมาตรการการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยวิธีการเพิ่มโอกาสทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการกิจการในฐานะหุ้นส่วนทางธุรกิจ ซึ่งแนวคิดนี้ ถือเป็นแนวคิดการพัฒนาที่มีแนวโน้มสร้างความยั่งยืนแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเนื่องจากสามารถแก้ปัญหาได้ทั้งเรื่องการเงินและขีดความสามารถของวิสาหกิจ

อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากเริ่มดำเนินโครงการ พบว่า การให้ความช่วยเหลือด้วยวิธีการเข้าลงทุน และการเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินกิจการนั้น เมื่อพิจารณาจากผลการดำเนินงานของแต่ละธนาคาร ภายหลังจากการรับนโยบายจากทางภาครัฐ และระยะเวลาเริ่มต้นการดำเนินโครงการ พบว่า การดำเนินงานเป็นไปได้โดยล่าช้า เนื่องด้วยสาเหตุหลักเกิดจาก เงินที่นำมาจัดตั้งกองทุนนั้นเป็นงบประมาณจากการดำเนินงานของแต่ละธนาคารเอง มิได้เป็นเงินสนับสนุนจากภาครัฐ ดังนั้นการดำเนินงานทุกขั้นตอนก่อนการลงทุน จึงมีการดำเนินการพิจารณาการเข้าลงทุนโดยการพยายามลดซึ่งความเสี่ยงในการลงทุนให้ได้มากที่สุด นอกเหนือจากความพยายามในการให้ความช่วยเหลือแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

นอกจากนี้ กองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund) ยังประสบปัญหาที่คะแนนที่ไม่ดีต่อการเข้าถึงหุ้นเพื่อช่วยบริหารกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่งผลให้การดำเนินโครงการนี้ไม่ราบรื่นเท่าที่ควร ด้วยเหตุประการทั้งหมดจึงสรุปได้ แม้แนวคิดการดำเนินงานเป็นแนวคิดที่ดีและมีแนวโน้มยั่งยืน หากแต่ผลการดำเนินงานกลับไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

5.3.4 โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan)

กรอบการประเมิน	ผลการประเมิน
สภาวะแวดล้อม (Context)	●
เหตุผลความจำเป็นของโครงการ	●
ความสอดคล้องกับแผนฯ 3	●
ความสอดคล้องของเป้าหมายกับความจำเป็นของโครงการ	●
นโยบายการดำเนินโครงการ	●
ทรัพยากร (Input)	●
ข้อตกลงแนวทางการดำเนินงาน	●
กรอบงบประมาณ	●
ระยะเวลา	●
ความสอดคล้องระหว่างมาตรการกับเป้าหมาย	●
กระบวนการ (Process)	●
แผนงานการดำเนินโครงการ	●
ปัญหาของโครงการ	●
ความสอดคล้องของวิธีการดำเนินงานและมาตรการ	●
การจัดทำโครงการติดตามและประเมินผลโครงการ	●
ผลลัพธ์ (Product)	●
ผลผลิตที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์	●
การพัฒนาของวิสาหกิจที่เข้าร่วมโครงการ	●

กรอบการประเมิน	ผลการประเมิน
ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ	●
ความมีประสิทธิภาพและแนวโน้มความยั่งยืนของผลการดำเนินโครงการ	●
ผลรวมการประเมิน	●

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง
การแสดงผลด้วยสีมีความหมายดังต่อไปนี้

- สีเขียว หมายถึง การดำเนินการเป็นไปในแนวทางที่ดี
- สีเหลือง หมายถึง การดำเนินการยังมีข้อพึงสังเกต
- สีแดง หมายถึง การดำเนินการต่ำกว่าเป้าหมาย หรือการขาดการสนับสนุนตามความจำเป็น หรือไม่มีการดำเนินการ

5.3.4.1 การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation)

เหตุผลความจำเป็นของโครงการ

ทุน ถือเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินธุรกิจทั้งในระยะก่อตั้ง ระยะเติบโต และช่วงเวลาแห่งการฟื้นฟูกิจการ ปัจจุบัน “เงิน” ถือเป็นทุนที่สำคัญมากที่สุดก็ว่าได้ เนื่องจากเป็นเสมือนสื่อกลางเพื่อการแลกเปลี่ยนซึ่งวัสดุการผลิต กำลังแรงงานเพื่อการดำเนินกิจการ และการดำเนินการอื่นๆ ของวิสาหกิจ โดยเฉพาะเพื่อการพัฒนาารูปแบบการดำเนินกิจการให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกธุรกิจ ภายใต้สภาวะเศรษฐกิจที่มีความผันผวน

อย่างไรก็ตาม การเข้าถึงระบบสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์โดยทั่วไปของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย เนื่องจากการขอสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ทั่วไปจำเป็นต้องดำเนินการตามระเบียบขั้นตอน รวมถึงการมีทรัพย์สินหรือผู้ค้ำประกันการกู้ยืมเงิน เพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่สมบูรณ์ในการทำสัญญากู้ยืมกับธนาคารพาณิชย์ นอกจากนี้แม้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความสามารถในการกู้ได้ แต่ด้วยความที่ยังไม่มีเสถียรภาพในการดำเนินกิจการที่มากนัก ส่งผลให้มีความสามารถในการใช้อัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ ดังนั้นการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้วยระบบสินเชื่อจึงเป็นไปด้วยความยากลำบาก โดยเฉพาะในช่วงระยะเวลาที่เศรษฐกิจเกิดความผันผวน

ดังนั้น ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Development Bank) ด้วยความร่วมมือกับบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ได้ดำเนินการเสนอโครงการไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อการช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น และในวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2558 คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการและให้ความเห็นชอบในการดำเนินโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) ซึ่งมีหลักเกณฑ์ที่ผ่อนปรนและอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ทั่วไป โดยมีบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) เป็นผู้ค้ำประกันให้ในวงเงินที่กำหนด ภายใต้จุดประสงค์เพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้นและสามารถนำเงินทุนไปใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจของตนและสามารถดำเนินกิจการได้อย่างมีเสถียรภาพมากขึ้นภายใต้ความผันผวนของเศรษฐกิจในปัจจุบัน

ความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559)

โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) ถูกจัดทำขึ้นภายใต้จุดประสงค์เพื่อการพัฒนาซึ่งปัจจัยแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจได้รับการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข ให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย โดยเป็นการดำเนินมาตรการทางการเงิน เพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพทางการเงินมากยิ่งขึ้น

การดำเนินการส่งเสริมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนี้เองเป็นไปตามยุทธศาสตร์ของแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 - 2559) ภายใต้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ว่าด้วย การพัฒนาปัจจัยแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจได้รับการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข ให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กลยุทธ์ที่ 4 ว่าด้วย การเสริมสร้างระบบและเตรียมความพร้อมเพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงเงินทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทางการเงิน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย

กลยุทธ์ที่ 6 ว่าด้วยการพลิกฟื้นธุรกิจเพื่อความอยู่รอดหรือลดผลกระทบจากการเลิกกิจการ โดยการให้ความสนับสนุนทางการเงินเพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้

นอกจากนี้ การดำเนินการในโครงการนี้ยังเป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ยุทธศาสตร์ที่ 1 ว่าด้วยการสร้างปัจจัยแวดล้อม โดยการสร้างโอกาสให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น และสามารถดำเนินธุรกิจได้ภายใต้สภาวะที่ผันปรนมากยิ่งขึ้น

ความสอดคล้องของเป้าหมายกับความจำเป็นของโครงการ

เนื่องด้วยการเข้าถึงระบบสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์โดยทั่วไปของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนั้นเป็นเรื่องที่ค่อนข้างมีอุปสรรค เนื่องจากการขอสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์จำเป็นต้องดำเนินการตามระเบียบขั้นตอน รวมถึงการมีทรัพย์สินหรือผู้ค้ำประกันการกู้ยืมเงิน เพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่สมบูรณ์ในการทำสัญญากู้ยืมกับธนาคารพาณิชย์ นอกจากนี้แม้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความสามารถในการกู้ได้ แต่ด้วยคามที่ยังไม่มีเสถียรภาพในการดำเนินกิจการที่มากนัก ส่งผลให้มีความสามารถในการใช้อัตราดอกเบี้ยต่ำ ดังนั้นการกู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์จึงเป็นไปได้ยากสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นอกจากนี้ ด้วยความที่มีอุปสรรคในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่สามารถมีเงินทุนเข้ามาดำเนินการพัฒนากิจการของตนให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกธุรกิจ อันอาจส่งผลให้บางวิสาหกิจต้องปิดตัวลงเพราะขาดซึ่งการพัฒนา

การดำเนินโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) ซึ่งมีหลักเกณฑ์ที่ผ่อนปรนและอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ทั่วไป โดยมีบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) เป็นผู้ค้ำประกันให้ในวงเงินที่กำหนด เป็นการเพิ่มโอกาสแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากยิ่งขึ้น จึงถือได้ว่ามีเป้าหมายการดำเนินงานที่สอดคล้องกับเหตุผลและความจำเป็นของการดำเนินโครงการ

นโยบายการดำเนินโครงการ

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ได้ให้การสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเมล็ดพันธุ์ (Seed) กลุ่มเริ่มต้น (Start-up) กลุ่มเติบโต (Rising-Star) และกลุ่มฟื้นฟู (Turn-around) โดยบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) อาจมุ่งเน้นกลุ่มเติบโต (Rising-Star) และกลุ่มฟื้นฟู (Turn-around) แต่อย่างไรก็ตามก็ได้ให้ความสนับสนุนกลุ่มเมล็ดพันธุ์ (Seed) กลุ่มเริ่มต้น (Start-up) เช่นกัน หากคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

การส่งเสริมที่ครอบคลุมทั้ง 4 กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงถือได้ว่าเป็นการดำเนินมาตรการที่ส่งเสริมอย่างครอบคลุมทุกกลุ่มประเภทวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดี

5.3.4.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)

ข้อตกลงแนวทางการดำเนินงาน

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ด้วยความร่วมมือกับบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ได้มีการลงนามใน บันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding: MOU) ว่าด้วยบทบาทหน้าที่ในการดำเนินโครงการ โดยมีรายละเอียด ในการปฏิบัติโดยย่อ ดังนี้

- ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Development Bank) เป็นผู้จัดตั้งกรอบงบประมาณ กลุ่มเป้าหมาย และอัตราดอกเบี้ยคงที่ ร้อยละ 4 ต่อปีเป็นระยะเวลา 3 ปี และมีการคิดอัตราดอกเบี้ยด้วยวิธีการ MLR (Minimum Lending Rate) ภายหลังจากกู้ 3 ปี ซึ่งอัตราดอกเบี้ยดังกล่าว ถือเป็นอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป โดยแต่ละรายสามารถกู้ได้ไม่เกิน 15 ล้านบาท
- บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) สามารถเป็นผู้ค้ำประกันผู้ขอกู้ได้ในวงเงินไม่เกิน 5 ล้านบาท จากจำนวนวงเงินสินเชื่อทั้งหมด และจะมีการเก็บค่าธรรมเนียมการค้ำประกันแก่ผู้ใช้สิทธิร้อยละ 1.75 จากจำนวนเงินที่ค้ำประกัน
- บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) จะชดใช้เงินค้ำประกันแก่ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Development Bank) ไม่เกินร้อยละ 18 ของจำนวนหนี้เสีย (NPL) จากการดำเนินโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan)

การวางข้อตกลงอย่างแน่ชัดซึ่งข้อปฏิบัตินั้น ถือเป็นสิ่งที่ดี โดยเฉพาะในการทำการแบบลายลักษณ์อักษร จึงถือได้ว่าการดำเนินการโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) มีการดำเนินงานที่มีแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน สามารถเข้าใจได้ถึงกรอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างดี

กรอบงบประมาณ

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

กลุ่มเป้าหมาย	วงเงิน (ล้านบาท)
1. SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจชะลอตัว	9,000
2. SMEs ที่เป็นผู้ประกอบการใหม่ (NEW/Start-up) ที่มีนวัตกรรม	2,250
3. SMEs ขนาดย่อมที่มีศักยภาพ และมีแนวโน้มสามารถเติบโตไปสู่ขนาดกลางได้	3,750
4. SMEs ที่มีความประสงค์ขยายธุรกิจเข้าสู่ตลาดในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน (ASEAN)	
รวม	15,000

ระยะเวลาการเบิกจ่ายงบประมาณเพื่อการจัดตั้งกองทุนเป็นไปตามแผนงานที่กำหนด ซึ่งถือเป็นการดำเนินการวางแผนด้านการเงินของโครงการที่เป็นระเบียบและมีขั้นตอนที่ดี โดยเม็ดเงินทั้งหมดมาจากการบริหารงานของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

รัฐบาลได้จัดตั้งโครงการ SMEs Power เพื่อวันใหม่แก่ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) เพื่อชดเชยดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 3 ในปี พ.ศ. 2559 เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)

เนื่องด้วยบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ดำเนินโครงการร่วมกับธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยด้วยการเข้าร่วมค้ำประกันตามสัญญากู้ยืมเงินที่ทางธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยปล่อยสินเชื่อ ซึ่งสัญญาค้ำประกันการกู้ยืมเงินถือเป็นสัญญาอุปกรณ์ที่ประกอบกับสัญญาประธาน (สัญญากู้ยืมเงิน) ดังนั้นการพิจารณากลุ่มเป้าหมายจึงเป็นไปตามธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยเป็นผู้กำหนด

กลุ่มเป้าหมาย	วงเงิน (ล้านบาท)
5. SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจชะลอตัว	15,000
6. SMEs ที่เป็นผู้ประกอบการใหม่ (NEW/Start-up) ที่มีนวัตกรรม	
7. SMEs ขนาดย่อมที่มีศักยภาพ และมีแนวโน้มสามารถเติบโตไปสู่ขนาดกลางได้	
8. SMEs ที่มีความประสงค์ขยายธุรกิจเข้าสู่ตลาดในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน (ASEAN)	
รวม	15,000

ระยะเวลาการเบิกจ่ายงบประมาณเพื่อการจัดตั้งกองทุนเป็นไปตามแผนงานที่กำหนด ซึ่งถือเป็นการดำเนินการวางแผนด้านการเงินของโครงการที่เป็นระเบียบและมีขั้นตอนที่ดี

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า งบประมาณเพื่อการชดเชยค่าธรรมเนียมการเข้าค้ำประกัน อันเป็นงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ ไม่มีการจ่ายตามแผนที่กำหนด คือ ตามข้อกำหนดบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมจะได้รับเงินชดเชยค่าธรรมเนียมการเข้าค้ำประกันจากรัฐบาลเพื่อการดำเนินโครงการในปี พ.ศ. 2559 และ 2560 ซึ่ง ณ ปัจจุบันยังไม่ได้รับทั้งหมด

จากการวิเคราะห์การใช้งบประมาณในการดำเนินการ มีข้อน่าสังเกตว่า ในบางกลุ่มหากมีความต้องการการกู้ยืมสูงกว่างบประมาณที่กำหนด ในขณะที่กลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ มีความต้องการไม่ถึงงบประมาณที่กำหนด การกำหนดเป้าหมายและจำนวนเงินที่ชัดเจน อาจก่อให้เกิดข้อจำกัดในการให้ความช่วยเหลือ ดังเช่น ในกรณีของกลุ่มเป้าหมายที่ 2 “SMEs ที่เป็นผู้ประกอบการใหม่ (NEW/Start-up) ที่มีนวัตกรรม” มีจำนวนวิสาหกิจที่มีคุณสมบัติเป็นไปตามกลุ่มเป้าหมายที่ต่ำ ทำให้งบประมาณที่เหลือไม่สามารถนำไปช่วยวิสาหกิจในกลุ่มเป้าหมายอื่นได้

นอกจากนี้ งบประมาณทั้งหมดในการปล่อยสินเชื่อและเข้าค้ำประกันเบื้องต้นเป็นเม็ดเงินจากการดำเนินกิจการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด มิได้รับความช่วยเหลือหรืองบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล ดังนั้นจึงปฏิเสธไม่ได้ว่า การดำเนินโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) ธนาคารที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในการเข้าถึงเงินเช่นกัน

ระยะเวลา

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย เริ่มดำเนินการ ณ วันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2558 ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559 รวมทั้งสิ้น ราว 18 เดือน

บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) เริ่มดำเนินการรับคำขอ ณ วันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2558 ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559 รวมทั้งสิ้นประมาณ 15 เดือน

ด้วยระยะเวลาที่กำหนด ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ด้วยความร่วมมือกับบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือเกินกว่าร้อยละ 55 ของผู้ขอสินเชื่อสิทธิจึงถือว่าการบริหารการดำเนินงานที่ดี

ความสอดคล้องระหว่างมาตรการและเป้าหมาย

การดำเนินโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) ได้ดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มโอกาสแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากมีหลักการปล่อยสินเชื่อที่ผ่อนปรนและอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ทั่วไป โดยมีบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) เป็นผู้ค้ำประกันให้วงเงินที่กำหนด

การดำเนินโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) จึงเป็นการดำเนินมาตรการทางการเงินที่เหมาะสมกับเป้าหมายที่ต้องการให้เพิ่มโอกาสแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากยิ่งขึ้น เพื่อช่วยลดอุปสรรคในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพราะเป็นการให้การสนับสนุนการแก้ปัญหาทางการเงินที่ตรงจุดประสงค์ของวิสาหกิจที่ต้องการความช่วยเหลือทางการเงิน

5.3.4.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)

แผนงานการดำเนินโครงการ

การพิจารณาให้สินเชื่อและการให้บริการค้ำประกัน ภายใต้โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) นี้มีระบบการพิจารณาเสมือนการให้สินเชื่อและการค้ำประกันโดยทั่วไป คือ การวิเคราะห์งบการเงิน (Financial Analysis) การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของผู้ขอสินเชื่อ (Creditability Analysis) และ การวิเคราะห์ตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย (Actuarial Analysis) เป็นต้น

การดำเนินการวิเคราะห์ก่อนการให้สินเชื่อ ภายใต้เงื่อนไขเกณฑ์การตัดสินที่ต่ำกว่าปกติ นั้น ถือว่าเป็นการให้ความช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดี เนื่องจากหากทำการปล่อยสินเชื่อโดยไม่คำนึงถึงศักยภาพที่แท้จริงแก่วิสาหกิจ อาจนำไปสู่ปัญหาหนี้เสีย (NPL) และการดำเนินการทางทรัพย์สินของผู้กู้ทางกฎหมายเมื่อผิดสัญญา ซึ่งจะส่งผลร้ายยิ่งกว่าในระยะยาว ดังนั้นการดำเนินการวิเคราะห์ตามขั้นตอนทั้งหมดจึงถือเป็นการดำเนินงานที่ดี

ปัญหาของโครงการ

- 1) เนื่องจากในช่วงที่ธนาคารออกคำสั่งโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) คณะรัฐมนตรี (ครม.) ได้อนุมัติโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs (Soft Loan) วงเงิน 100,000 ล้านบาท เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2558 และโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ระยะที่ 2 วงเงิน 50,000 ล้านบาท เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2558 ซึ่งมีหลักเกณฑ์ที่ผ่อนปรนและอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) ทำให้ลูกค้าที่ยื่นความประสงค์จะเข้าโครงการเปลี่ยนไปใช้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs (Soft Loan) ระยะที่ 1 และ ระยะที่ 2 แทน จึงส่งผลกระทบต่อ การดำเนินโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย
- 2) โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) มีการกำหนดกรอบวงเงินกลุ่มลูกค้าเป้าหมายแต่ละกลุ่ม ซึ่งไม่สามารถใช้ร่วมกันได้ ทำให้เกิดปัญหาในการให้บริการ เนื่องจากลูกค้าในบางกลุ่มมีความต้องการสนับสนุนสินเชื่อเกินกว่ากรอบวงเงินที่กำหนด จึงไม่สามารถสนับสนุนสินเชื่อได้
- 3) ข้อจำกัดเกี่ยวกับคุณสมบัติของลูกค้าเป้าหมาย เช่น SMEs ที่เป็นผู้ประกอบการใหม่ (NEW/Start-up) ที่มีนวัตกรรม ซึ่งผู้ประกอบการต้องเป็นทั้งผู้ประกอบการใหม่และมีนวัตกรรม ทำให้มีกลุ่มเป้าหมายที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดค่อนข้างจำกัด
- 4) การกำหนดค่านายหน้าแก่กลุ่มเป้าหมายทำให้ความสามารถในการให้ความช่วยเหลือจำกัดลง
- 5) เนื่องด้วยบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ต้องทำการขออนุมัติงบประมาณในการดำเนินโครงการแต่ละครั้ง เพื่อของบประมาณสนับสนุน เนื่องจากบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ไม่สามารถดำเนินการแสวงหาประโยชน์จากเงินที่องค์กรถืออยู่ได้ ทำให้ไม่สามารถดำเนินโครงการเพื่อส่งเสริมวิสาหกิจได้อย่างต่อเนื่องด้วยตนเอง
- 6) เนื่องด้วยบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) เป็นผู้ให้การค้ำประกันทั้งลูกหนี้ที่มีหลักทรัพย์และไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน โดยอาจเป็นการค้ำประกันไม่เต็มจำนวนวงเงินการกู้ หรือไม่มีการค้ำประกันใดๆหากผู้เข้าร่วมโครงการมีหลักทรัพย์ค้ำประกันเพียงพอ ดังนั้นการเบิกจ่ายเงินเพื่อการดำเนินโครงการจึงอาจไม่เป็นไปตามกรอบงบประมาณ และอยู่ในจำนวนที่ต่ำกว่าจำนวนวงเงินที่ปล่อยกู้จากรถธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

ความสอดคล้องระหว่างวิธีการดำเนินงานและมาตรการ

การดำเนินโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) ได้ดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มโอกาสแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากมีหลักเกณฑ์การปล่อยสินเชื่อที่ผ่อนปรนและอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ทั่วไป โดยมีบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) เป็นผู้ค้ำประกันให้วงเงินที่กำหนด

การดำเนินโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) จึงเป็นการดำเนินมาตรการทางการเงินด้วยวิธีการปล่อยสินเชื่อที่มีเงื่อนไขที่ผ่อนปรนและอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าการกู้ยืมเงินจากธนาคารทั่วไป และอาจได้รับการช่วยเหลือด้านการค้าประกันจากบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) หากผู้เข้าร่วมโครงการมีความต้องการ เพื่อช่วยลดอุปสรรคในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้สามารถนำเงินไปดำเนินกิจการ พัฒนากิจการ หรือฟื้นฟูให้มีเสถียรภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งวิธีการปล่อยสินเชื่อของมาตรการทางการเงินนี้ถือว่าเป็นการสนองต่อความต้องการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ที่ตรงตามจุดประสงค์ของผู้เข้าร่วมโครงการที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินเป็นหลัก

จากการศึกษาพบว่า การให้ความช่วยเหลือด้วยวิธีการปล่อยสินเชื่อ นั้น มีทั้งข้อดีและข้อเสีย กล่าวคือ ข้อดีของการให้ความช่วยเหลือในรูปแบบของการให้สินเชื่อ คือ การปล่อยสินเชื่อเป็นรูปแบบการให้ความช่วยเหลือที่คุ้นเคยของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงเป็นที่สนใจของผู้ต้องการเข้าร่วมโครงการอย่างแพร่หลาย ส่งผลให้มีจำนวนผู้สนใจเข้าร่วมโครงการจำนวนมาก

แม้การให้ความช่วยเหลือด้านการเงินด้วยวิธีการปล่อยสินเชื่อมีข้อดี อย่างไรก็ตามก็มีข้อเสียเช่นกัน กล่าวคือ การให้ความช่วยเหลือที่อาจไม่เป็นการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระยะยาว เนื่องจากปัญหาในการเข้าถึงสินเชื่อของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มักเกิดจากการมีระบบบริหารธุรกิจที่ไม่เป็นมาตรฐาน อาทิ การขาดระบบบัญชี ทำให้ไม่สามารถดำเนินการขอสินเชื่อกับธนาคารพาณิชย์ได้ อีกทั้งการให้ความช่วยเหลือแต่เพียงการปล่อยสินเชื่อทั้งที่วิสาหกิจขาดความสามารถในการทำธุรกิจอาจนำไปสู่หนี้เสีย (NPL) มากกว่าการต่อยอดธุรกิจ

ดังนั้นจากการวิเคราะห์ข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ความสอดคล้องและแนวโน้มความมีประสิทธิภาพของวิธีการปล่อยสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ เพื่อสนองต่อมาตรการทางการเงิน เป็นการดำเนินงานด้วยวิธีการที่มีประสิทธิภาพปานกลาง คือ เป็นโครงการที่ง่ายแก่การเสนอความช่วยเหลือแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพราะ ระบบสินเชื่อเป็นสิ่งที่ง่ายแก่การทำความเข้าใจระบบการให้ความช่วยเหลือ แต่การให้สินเชื่ออาจไม่เป็นการแก้ปัญหาที่ครอบคลุมถึงปัญหาทั้งหมดด้านการเงินและความยากในการเข้าถึงระบบสินเชื่อของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การจัดทำโครงการติดตามและประเมินผลโครงการ

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม มีการเตรียมแผนการดำเนินงาน เพื่อเข้าเยี่ยมวิสาหกิจผู้เข้าโครงการเพื่อติดตามผลในขั้นตอนถัดไป

5.3.4.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

ผลผลิตที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

คำเป้าหมาย	ผลผลิต	ผลสัมฤทธิ์
การปล่อยสินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 15,000 ล้านบาท	การอนุมัติสินเชื่อแล้วจำนวน 13,929.38 ล้านบาทแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวน 4,577 ราย	วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวน 4,438 ราย ได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินเพื่อลดปัญหาสภาพคล่องทางการเงินจำนวน 13,537.77 ล้านบาท

บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)

ค่าเป้าหมาย	ผลผลิต	ผลสัมฤทธิ์
การค้ำประกันสินเชื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 15,000 ล้านบาท	การอนุมัติสินเชื่อแล้วจำนวน 12,674 ล้านบาท แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวน 4,378 ราย (นับจากจำนวน Letter of guarantee)	วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวน 4,355 ราย ได้รับความช่วยเหลือให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนจำนวน 13,195 ล้านบาท การจ้างงานเพิ่มขึ้น 10,185 คน

เนื่องด้วยบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ดำเนินโครงการร่วมกับธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยด้วยการเข้าร่วมค้ำประกันตามสัญญากู้ยืมเงินที่ทางธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยปล่อยสินเชื่อ ในบางกรณีผู้กู้อาจใช้หลักประกันของตนเองแทนบริการการค้ำประกันจากบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ดังนั้นจำนวนผู้เข้าใช้บริการและยอดเงินของบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) อาจต่ำกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

ระดับการพัฒนาของวิสาหกิจที่เข้าร่วมโครงการ

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Development Bank) มีการเตรียมแผนการดำเนินงานเพื่อเข้าเยี่ยมวิสาหกิจผู้เข้าโครงการเพื่อติดตามผลในขั้นตอนถัดไป

ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ

ผลการดำเนินงาน	ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวน 4,438 ราย ได้รับความช่วยเหลือด้านการเงิน	เงินทุนเวียนในระบบเศรษฐกิจประมาณ 13,537.77 ล้านบาท และการจ้างงานเพิ่มขึ้น 10,185 คน

ความมีประสิทธิภาพและแนวโน้มความยั่งยืนของผลการดำเนินโครงการ

การดำเนินโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) เป็นการดำเนินมาตรการทางการเงินด้วยวิธีการปล่อยสินเชื่อที่มีเงื่อนไขที่ผ่อนปรนและอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าการกู้ยืมเงินจากธนาคารทั่วไป และ/หรือได้รับการช่วยเหลือด้านการค้ำประกันจากบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) เพื่อช่วยลดอุปสรรคในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้สามารถนำเงินไปดำเนินกิจการ พัฒนากิจการ หรือฟื้นฟูให้มีเสถียรภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งวิธีการปล่อยสินเชื่อของมาตรการทางการเงินนี้ถือว่าการสนองต่อความต้องการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้เข้าร่วมโครงการที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านการเงิน

การให้ความช่วยเหลือทางการเงินโดยวิธีการปล่อยสินเชื่อ แม้ในโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) นี้ สามารถให้ความช่วยเหลือให้วิสาหกิจทุกประเภทสามารถดำเนินกิจการได้ด้วยสถานะทางการเงินที่มีสภาพคล่องมากขึ้น ย่อมก่อให้เกิดการดำเนินกิจการที่ยาวนานและมีแนวโน้มความยั่งยืนในการดำเนินกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากขึ้นได้จริง เนื่องจากเมื่อพิจารณาจากอัตราของหนี้เสีย (NPL) ของโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 3 ซึ่งถือเป็นอัตราที่ต่ำ ซึ่งสามารถแสดงถึงศักยภาพการดำเนินธุรกิจภายหลังการรับสินเชื่อ จึงสามารถเป็นเครื่องแสดงถึงความยั่งยืนในการช่วยเหลือในรูปแบบหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม วิธีการสนับสนุนด้วยการปล่อยสินเชื่ออาจเป็นเพียงการให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาปัญหาในเบื้องต้นเท่านั้น เนื่องจากจากการศึกษาพบว่า ปัญหาที่ทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่สามารถเข้าถึงระบบสินเชื่อได้โดยทั่วไป มีสาเหตุหลักอันเนื่องมาจากระบบการบริหารที่ขาดความเป็นมาตรฐาน เช่น การบันทึกการดำเนินงานทางบัญชี เป็นต้น ทำให้ธนาคารพาณิชย์ทั่วไปไม่สามารถปล่อยสินเชื่อให้ได้ ดังนั้นจึงถือได้ว่าการดำเนินการโครงการการช่วยเหลือด้วยการปล่อยสินเชื่อมีแนวโน้มความยั่งยืนในระดับปานกลาง เนื่องจากความยั่งยืนของการให้ความช่วยเหลือนี้ยังมีตัวแปรเรื่องความสามารถของวิสาหกิจที่เข้าร่วมโครงการที่จะสามารถนำเงินที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบยังมิได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาในส่วนนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

- 1) การส่งเสริมควรมีการดำเนินมาตรการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน นอกเหนือจากมาตรการด้านการเงิน เช่น การพัฒนาการทำการตลาด การพัฒนาการผลิต การสอนทำบัญชี เนื่องจากเป็นเสมือนหัวใจหลักในการดำเนินธุรกิจที่ยั่งยืน
- 2) บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ในฐานะรัฐวิสาหกิจและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Development Bank) ในฐานะธนาคารรัฐที่ถูกจัดตั้งเพื่อวัตถุประสงค์ให้ความช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรมีการทำโครงการแบบร่วมมือกันในระยะยาว นอกเหนือจากโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) ในลักษณะของการจัดทำผลิตภัณฑ์เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า (customization) มากขึ้น
- 3) การคิดโครงการของภาครัฐ ควรมีการดำเนินงานอย่างบูรณาการและการสอบถามกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ธนาคารของรัฐ ฯลฯ ก่อนดำเนินโครงการใหม่ เพื่อการลดผลกระทบกับหน่วยงานที่ดำเนินโครงการ และลดความซ้ำซ้อนของการให้ความช่วยเหลือแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- 4) บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) เสนอให้มีการร่างกฎหมายเพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ทำการส่งกำไรบางส่วนจากการดำเนินงานให้แก่บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) เพื่อให้องค์กรสามารถทราบถึงแนวโน้มรายได้แต่ละปี และสามารถจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินโครงการส่งเสริมวิสาหกิจได้อย่างต่อเนื่องมากขึ้น
- 5) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรมีการวางแผนยุทธศาสตร์ในการดำเนินการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกลุ่มที่ต่างกันไปอย่างชัดเจน เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแต่ละประเภทมีความต้องการการสนับสนุนที่แตกต่างกันไป
- 6) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรเป็นองค์กรกลางในการจัดร่างค่านิยมมาตรฐานของคำว่า “วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” เนื่องจากปัจจุบันค่านิยมของแต่ละหน่วยงานแตกต่างกัน ส่งผลให้เกิดการดำเนินโครงการส่งเสริมที่ทับซ้อนและแตกต่างกันไป

5.3.4.5 สรุปผลการวิเคราะห์ โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan)

เนื่องด้วยอุปสรรคในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทำให้ขาดโอกาสในการได้รับทุนเพื่อมาดำเนินกิจการและพัฒนา ตลอดจนฟื้นฟูให้ธุรกิจสามารถดำเนินต่อไปได้ โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) จึงได้ถือกำเนิดขึ้นเพื่อสร้างโอกาสให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนด้วยระบบสินเชื่อที่มีหลักเกณฑ์ที่ผ่อนปรนและอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ทั่วไป โดยมีบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) เป็นผู้ค้ำประกันให้ในวงเงินที่กำหนด การดำเนินโครงการนี้จึงเป็นประโยชน์แก่วิสาหกิจที่ต้องการความช่วยเหลือด้านการเงิน

จากการศึกษาการดำเนินงาน เหตุผลความสำเร็จของโครงการ มาตรการลดต้นทุนการดำเนินการ ซึ่งมาตรการเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมนั้นพบว่า มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกันทั้งระบบและมีผลการดำเนินงานที่ดี

อย่างไรก็ตาม มีข้อพึงสังเกตว่าการให้ความช่วยเหลือด้วยการปล่อยสินเชื่อ นั้น จากการศึกษาพบว่า มีทั้งข้อดีและข้อเสีย กล่าวคือ ข้อดีของการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินในรูปแบบของการให้สินเชื่อ คือ การปล่อยสินเชื่อเป็นรูปแบบการให้ความช่วยเหลือที่คุ้นเคยของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงเป็นที่สนใจของผู้ต้องการเข้าร่วมโครงการอย่างแพร่หลาย อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่า การให้ความช่วยเหลือด้านการเงินด้วยวิธีการปล่อยสินเชื่อมีข้อเสียคือ เป็นการให้ความช่วยเหลือที่อาจไม่เป็นการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างยั่งยืน เนื่องจากปัญหาการเข้าถึงสินเชื่อของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มักเกิดจากการมีระบบบริหารธุรกิจที่ไม่เป็นมาตรฐาน อาทิ การขาดระบบบัญชี ทำให้ไม่สามารถดำเนินการขอสินเชื่อกับธนาคารพาณิชย์ได้ อีกทั้งการให้ความช่วยเหลือแต่เพียงการปล่อยสินเชื่อทั้งที่วิสาหกิจขาดความสามารถในการทำธุรกิจอาจนำไปสู่หนี้เสีย (NPL) มากกว่าการต่อยอดธุรกิจ

ดังนั้น จากการวิเคราะห์ทั้งหมดจึงสรุปได้ว่า ความสอดคล้องและแนวโน้มความมีประสิทธิภาพของวิธีการปล่อยสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ เพื่อสนองต่อมาตรการทางการเงิน เป็นการดำเนินงานด้วยวิธีการที่มีประสิทธิภาพปานกลาง กล่าวคือ เป็นโครงการที่เข้าถึงการเสนอความช่วยเหลือแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ส่งผลให้วิสาหกิจจำนวนมากต้องการเข้าร่วมรับการสนับสนุน แต่การให้สินเชื่ออาจไม่เป็นการแก้ปัญหาที่ครอบคลุมถึงปัญหาทั้งหมดด้านการเงินและอุปสรรคในการเข้าถึงระบบสินเชื่อของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนก่อให้เกิดการพัฒนาการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน

5.3.5 โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทย

กรอบการประเมิน	ผลการประเมิน
สถานะแวดล้อม (Context)	●
เหตุผลความจำเป็นของโครงการ	●
ความสอดคล้องกับแผนฯ 3	●
ความสอดคล้องของเป้าหมายกับความจำเป็นของโครงการ	●
นโยบายการดำเนินโครงการ	●
ทรัพยากร (Input)	●
ข้อตกลงแนวทางการดำเนินงาน	●
กรอบงบประมาณ	●
ระยะเวลา	●
ความสอดคล้องระหว่างมาตรการกับเป้าหมาย	●
กระบวนการ (Process)	●
แผนงานการดำเนินโครงการ	●
ปัญหาของโครงการ	●
ความสอดคล้องระหว่างวิธีการดำเนินงานและมาตรการ	●
การจัดทำโครงการติดตามและประเมินผลโครงการ	●
ผลลัพธ์ (Product)	●
ผลผลิตที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์	●
การพัฒนาของวิสาหกิจที่เข้าร่วมโครงการ	●
ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ	●
ความมีประสิทธิภาพและแนวโน้มความยั่งยืนของผลการดำเนินโครงการ	●
ผลรวมการประเมิน	●

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

การแสดงผลด้วยสีมีความหมายดังต่อไปนี้

- สีเขียว หมายถึง การดำเนินการเป็นไปในแนวทางที่ดี
- สีเหลือง หมายถึง การดำเนินการยังมีข้อพึงสังเกต
- สีแดง หมายถึง การดำเนินการต่ำกว่าเป้าหมาย หรือการขาดการสนับสนุนตามความจำเป็น หรือไม่มี การดำเนินการ

5.3.5.1 การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation)

เหตุผลความจำเป็นของโครงการ

ในระบบเศรษฐกิจแต่เดิมนักกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยหลักดำเนินไปในรูปแบบของ การซื้อขาย ต่อหน้า (Face-to-face shopping) ด้วยความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เทคโนโลยีและสารสนเทศต่างๆ นั้นวันยังมีบทบาทมากขึ้นในทางเศรษฐกิจ ที่รู้จักในชื่อสากลว่า “Technology Disruption” การซื้อขายได้มีการเริ่มเปลี่ยนแปลงรูปแบบจากแต่เดิมไปสู่การซื้อขายบนโลกออนไลน์ (Online shopping) มากขึ้น เนื่องจากช่องทางนี้สามารถทำได้โดยสะดวกทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ค้าและผู้ขายสามารถทำการซื้อขายได้ในตลาดที่กว้างขึ้นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งง่ายและสะดวกอย่างยิ่งแก่ผู้ซื้อและผู้ขาย ด้วยเหตุผลเหล่านั้น การซื้อขายทางออนไลน์ (Online shopping) จึงเริ่มเป็นที่นิยมมากขึ้นอย่างชัดเจนในปัจจุบัน

อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) (SIPA) และด้วยความร่วมมือของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ภายใต้การดำเนินงานของสถาบันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่ออุตสาหกรรม (ICTI) ได้ดำเนินโครงการ Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทย โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อมุ่งเน้นพัฒนาผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อเตรียมความพร้อมผู้ประกอบการไทยให้สามารถเข้าถึงการใช้งานเครื่องมือในการทำ E-Business ด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังเสริมสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจ ระบบเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล (Digital Economy) ในการทำธุรกิจรูปแบบ E-Business อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อช่วยลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทางธุรกิจ เป็นการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ SMEs ไทยให้เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้นทั้งในประเทศตลาดอาเซียน (AEC) และตลาดโลกในอนาคต

ความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559)

โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทยถูกจัดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์มุ่งเน้นการส่งเสริมความสามารถใช้เทคโนโลยีในการทำการตลาดในช่องทางที่ต่างออกไปจากการทำการตลาดรูปแบบมาตรฐานแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยให้สามารถเข้าถึงการใช้งานเครื่องมือในการทำ E-Commerce ด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจ ซึ่งระบบเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล (Digital Economy) ในการทำธุรกิจรูปแบบ E-Business อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อช่วยลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทางธุรกิจ เป็นการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้สามารถดำเนินการแข่งขันทั้งตลาดภายในประเทศ ตลาดอาเซียน (AEC) และตลาดโลกในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ด้วยจุดประสงค์การมุ่งเน้นการพัฒนาซึ่งความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและการพัฒนาการดำเนินธุรกิจในบริบทของนานาชาตินี้โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทย จึงมีแนวทางการดำเนินโครงการที่เป็นไปยุทธศาสตร์ต่างๆภายใต้แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 - 2559) ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย ว่าด้วย

- กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจ การรวมกลุ่มและการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ
- กลยุทธ์ที่ 5 การสร้างโอกาสและเพิ่มช่องทางการตลาดให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเสริมสร้างศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

- กลยุทธ์ที่ 2 การเสริมสร้างศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ
- กลยุทธ์ที่ 3 การสร้างความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับธุรกิจ ในต่างประเทศ

นอกจากนี้ ยังเป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ในยุทธศาสตร์ที่ 1 กล่าวคือ การพัฒนาซึ่งองค์ความรู้ในการดำเนินกิจการ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสาขาธุรกิจที่มีศักยภาพ ขยายฐานการตลาดภาคธุรกิจ ตลอดจนสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจโดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ความสอดคล้องของเป้าหมายกับความจำเป็นของโครงการ

เนื่องด้วยความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เทคโนโลยีและสารสนเทศต่างๆ นับวันยังมีบทบาทมากขึ้น ในทางเศรษฐกิจ ที่รู้จักในชื่อสากลว่า “Technology Disruption” การซื้อขายได้มีการเริ่มเปลี่ยนแปลง รูปแบบจากแต่เดิมไปสู่การซื้อขายบนโลกออนไลน์ (Online shopping) มากขึ้น เนื่องจากช่องทางนี้สามารถทำได้โดยสะดวกทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ค้าและผู้ขายสามารถทำการซื้อขายได้ในตลาดที่กว้างขึ้นทั้งภายในและต่างประเทศ ซึ่งง่ายและสะดวกอย่างยิ่งแก่ผู้ซื้อและผู้ขาย ด้วยเหตุผลเหล่านั้นการซื้อขายทางออนไลน์ (Online shopping) จึงเริ่มเป็นที่นิยมมากขึ้นอย่างชัดเจนในปัจจุบัน ดังนั้นการไม่พัฒนารูปแบบการดำเนิน ธุรกิจ รวมถึงการทำการตลาดในรูปแบบใหม่ อาจส่งผลให้ธุรกิจไม่อาจดำเนินอยู่ได้และจำต้องปิดตัวลง

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้นโครงการ Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทย จึงมีการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นกลุ่มกิจการที่มีข้อจำกัดเรื่องของ ศักยภาพในการเปลี่ยนแปลง ให้สามารถเข้าถึงการใช้งานเครื่องมือในการทำ E-Business ด้วยอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังเสริมสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจ ระบบเศรษฐกิจและสังคม ดิจิทัล (Digital Economy) ในการทำธุรกิจรูปแบบ E-Business อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อช่วยลดต้นทุนและ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทางธุรกิจ เป็นการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ SMEs ไทยให้เพิ่มขีด ความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้นทั้งในประเทศ ตลาดอาเซียน (AEC) และตลาดโลกในอนาคต เพื่อให้ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถดำเนินกิจการไปได้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของโลก

ดังนั้นจึงถือได้ว่าโครงการ Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทย มีความเหมาะสมแก่สาเหตุและ ความจำเป็นของการดำเนินโครงการ

นโยบายการดำเนินโครงการ

จากการวิเคราะห์ MOU ข้อ 2 ในหัวข้อ “ขอบเขตความร่วมมือ” อันมีใจความว่า “คัดกรอง ผู้ประกอบการรายย่อยและ SMEs ที่มีศักยภาพ” จึงสามารถเข้าใจได้ว่า โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทยมีกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป้าหมายหลัก คือ กลุ่มเติบโต (Rising-star) อย่างชัดเจน

ด้วยเหตุนี้เองจึงมีข้อสังเกตว่า การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน 1 กลุ่มอาจส่งผลให้ วิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่มอื่นๆ (Seed, Start-up, Turn around) ขาดโอกาสในการมีส่วนร่วมใน โครงการ

5.3.5.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)

ข้อตกลงแนวทางการดำเนินงาน

ข้อตกลงแนวทางการดำเนินงานในโครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทย ของ อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) (SIPA) เป็นการวางแผนการดำเนินงานภายในองค์กร ไม้มีความจำเป็นต้องทำ MOU ร่วมกับหน่วยงานใด ดังนั้นด้วยการวางแผนโดยวิธีการประชุมหารือภายใน ถือได้ว่าเป็นการดำเนินงานที่เพียงพอกับการดำเนินงานในโครงการนี้

กรอบงบประมาณ

งบประมาณในโครงการ (ล้านบาท)	ยอดเบิกจ่ายจริง (ล้านบาท)
4,500,000.00	3,879,218.78

ระยะเวลาการเบิกจ่ายเงินงบประมาณของการดำเนินโครงการเป็นไปตามแผน ถือว่าดีทั้งเรื่องของระยะเวลาการเบิกจ่ายและยอดการเบิกจ่ายที่ไม่เกินกว่างบประมาณที่ตั้ง

ระยะเวลา

ด้วยระยะเวลาดำเนินการตามโครงการรวมทั้งสิ้นราว 3 เดือน (มีนาคม-พฤษภาคม พ.ศ.2559) อาจทำให้จัดกิจกรรมค่อนข้างสั้น และไม่ได้ใช้ทรัพยากรในด้านเวลาและงบประมาณเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ได้เต็มที่ จึงเป็นข้อสังเกตว่าหากมีการดำเนินโครงการที่เพิ่มขึ้นในงบประมาณที่กำหนดทั้งหมด อาจมีผลการดำเนินงานสูงกว่านี้หรือไม่

ความสอดคล้องระหว่างมาตรการและเป้าหมาย

โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทยถูกจัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์มุ่งเน้นการส่งเสริมความสามารถการใช้เทคโนโลยีในการทำการตลาดในช่องทางที่ต่างออกไปจากการทำการตลาดรูปแบบมาตรฐานแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยให้สามารถเข้าถึงการใช้งานเครื่องมือในการทำ E-Commerce ด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจในระบบเศรษฐกิจและสังคมยุคดิจิทัล (Digital Economy) ในการทำธุรกิจรูปแบบ E-Business อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อช่วยลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทางธุรกิจ เป็นการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้สามารถดำเนินการแข่งขันทั้งตลาดภายในประเทศ ตลาดอาเซียน (AEC) และตลาดโลกในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การดำเนินงานโครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทย เป็นการดำเนินงานด้านมาตรการการเพิ่มขีดความสามารถแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีความสามารถในการแข่งขันเพิ่มมากขึ้นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งถือเป็นมาตรการที่ดี เนื่องจากมีการดำเนินมาตรการที่เป็นไปตามเหตุผลและความจำเป็นตลอดจนมีเป้าหมายที่เหมาะสมในการดำเนินโครงการ

5.3.5.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)

แผนงานการดำเนินโครงการ

โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ดำเนินโครงการโดยการเน้นการให้การอบรมการดำเนินธุรกิจบนโลกอิเล็กทรอนิกส์ (E-business) และการทำ workshop ภายหลังการให้การอบรม

การจัดการอบรมเพื่อการสร้างความรู้ระดับพื้นฐานและการจัดกิจกรรม workshop เพื่อการฝึกปฏิบัติจริง ถือได้ว่า เป็นแผนการดำเนินการที่หวังผลให้เกิดการนำความรู้ที่ได้รับการอบรมไปปฏิบัติจริง อันเป็นการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อไปในอนาคต

ปัญหาของโครงการ

ผู้เข้ารับการอบรมบางส่วนอาจไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เนื่องด้วยความรู้อันจำกัดทางเทคโนโลยี และความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยี

ความสอดคล้องของวิธีการดำเนินงานและมาตรการ

โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทยถูกจัดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์มุ่งเน้นการส่งเสริมความสามารถการใช้เทคโนโลยีในการทำการตลาดในช่องทางที่ต่างออกไปจากการทำการตลาดรูปแบบมาตรฐานแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยให้สามารถเข้าถึงการใช้งานเครื่องมือในการทำ E-Commerce ด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจในระบบเศรษฐกิจและสังคมยุคดิจิทัล (Digital Economy) ในการทำธุรกิจรูปแบบ E-Business อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อช่วยลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทางธุรกิจ เป็นการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้สามารถดำเนินการแข่งขันทั้งตลาดภายในประเทศ ตลาดอาเซียน (AEC) และตลาดโลกในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปตามมาตรการการเพิ่มขีดความสามารถแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการดำเนินธุรกิจ

โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทย มีวิธีการดำเนินงานโดยหลักแล้วเป็นการให้การอบรมและทดลองใช้ Platform ตลอดจนการเข้า workshop เพื่อฝึกปฏิบัติ ซึ่งถือเป็นการให้ความรู้ที่ควบคู่กับการฝึกปฏิบัติจริง จึงเป็นวิธีการดำเนินงานที่ดีมาก เนื่องจากสามารถลดปัญหาการไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงภายหลังเสร็จสิ้นการอบรม อันเป็นปัญหาที่หลายโครงการที่ดำเนินวิธีการเพียงให้การอบรมเผชิญอยู่

นอกเหนือจากการให้การอบรมในการทำ Digital Marketing โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทย ยังดำเนินงานด้วยวิธีการ B2B หรือ Business Matching ซึ่งถือเป็นการที่ดีที่ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถมาเจอคู่ค้าที่สามารถต่อยอดกันได้ ทั้งในระดับประเทศ และนานาชาติ เนื่องจากการดำเนินการนี้มีแนวโน้มก่อให้เกิดพัฒนาซึ่งสายพานการผลิต ในส่วนของ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ในระบบเศรษฐกิจ

การจัดทำโครงการติดตามและประเมินผลโครงการ

อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) (SIPA) มีการดำเนินการในส่วนนี้ด้วยการวัดผลค่าความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม (Customer Satisfaction Index: CSI)

การวัดผลความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม (Customer Satisfaction Index: CSI) โดยมีจำนวนผู้เข้าร่วมลงทะเบียนกิจกรรมอบรม/สัมมนาเชิงปฏิบัติการ (workshop) ทั้ง 5 ภูมิภาค คิดเป็นร้อยละ 88.25 ของผู้ร่วมลงทะเบียนกิจกรรมทั้งหมด พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอบรม / สัมมนาเชิงปฏิบัติการ (workshop) มีความพึงพอใจโดยรวมเฉลี่ยในทุกๆ ด้าน (Customer Satisfaction Index: CSI) อยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 96.34

5.3.5.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

ผลผลิตที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์

คำเป้าหมาย	ผลผลิต	ผลสัมฤทธิ์
จำนวนผู้ใช้บริการในการทำธุรกรรมผ่านทางโครงการ 800 ราย	จำนวนผู้ใช้บริการในการทำธุรกรรมผ่านทางโครงการ 771 ราย	เกิดการซื้อขายผ่านทางโครงการในจำนวน 52.67 ล้านบาท
จำนวนผู้เข้าร่วมอบรมโครงการพัฒนาผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบการค้าแบบดิจิทัล 1,000 ราย	จำนวนผู้เข้าร่วมอบรมโครงการพัฒนาผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบการค้าแบบดิจิทัล 1,254	จำนวนผู้เข้าร่วมอบรมโครงการพัฒนาผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบการค้าแบบดิจิทัล

จากผลการดำเนินงานทั้งหมดถือว่า โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทย มีผลการดำเนินงานที่ดี เนื่องจากมีผู้สนใจเข้ารับการอบรมเกินกว่าเป้าหมายร้อยละ 20 และมียอดการซื้อขายผ่านทางโครงการสูงกว่าเป้าหมายราวร้อยละ 5 ทั้งที่มีผู้เข้าร่วมโครงการน้อยกว่าเป้าหมายร้อยละ 3.6

ระดับการพัฒนาของวิสาหกิจที่เข้าร่วมโครงการ

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (SIPA) ไม่มีการดำเนินการในส่วนนี้

ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ

เนื่องจากโครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs เป็นโครงการการจัดการอบรมให้ความรู้เป็นหลัก และรองลงมาด้วยกิจกรรม Business Matching ทำให้ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจเบื้องต้นยังไม่ชัดเจน เนื่องจากเป็นโครงการที่จะแสดงผลในระยะยาว

ความมีประสิทธิภาพและแนวโน้มความยั่งยืนของผลการดำเนินโครงการ

โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทยถูกจัดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์มุ่งเน้นการส่งเสริมความสามารถการใช้เทคโนโลยีในการทำการตลาดในช่องทางที่ต่างออกไปจากการทำการตลาดรูปแบบมาตรฐานแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยให้สามารถเข้าถึงการใช้งานเครื่องมือในการทำ E-Commerce ด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจในระบบเศรษฐกิจและสังคมยุคดิจิทัล (Digital Economy) ในการทำธุรกิจรูปแบบ E-Business อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อช่วยลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทางธุรกิจ เป็นการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้สามารถดำเนินการแข่งขันทั้งตลาดภายในประเทศ ตลาดอาเซียน (AEC) และตลาดโลกในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปตามมาตรการการเพิ่มขีดความสามารถแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการแข่งขันการค้าในธุรกิจ

ด้วยวิธีการดำเนินงานโดยหลักแล้วเป็นการให้การอบรมและทดลองใช้ Platform และ ทำ workshop ซึ่งถือเป็นการปูพื้นฐานการทำการตลาดและการดำเนินธุรกิจที่เหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริงภายหลังเสร็จสิ้นโครงการและการดำเนินการ B2B หรือ Business Matching ซึ่งทั้งสองวิธีนี้ถือเป็นวิธีการดำเนินงานที่เป็นที่นิยมในกิจกรรมส่งเสริม และมีแนวโน้มการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอย่างยั่งยืนเนื่องจากเมื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถปรับตัวให้เข้ากับบริบทการทำธุรกิจที่แปรเปลี่ยนไป ตลอดจนได้รับการส่งเสริมเรื่องช่องทางการขาย ย่อมส่งผลให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถดำเนินกิจการและมีแนวทางการพัฒนาตนได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

หน่วยงานควรมีการติดตามและประเมินผลภายหลังการเสร็จสิ้นโครงการเพื่อการทราบถึงผลลัพธ์และผลผลิตภายหลังการเข้าร่วมโครงการ เพื่อการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานในอนาคตต่อไป

5.3.5.5 สรุปผลการวิเคราะห์โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทย

โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทยถูกจัดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์มุ่งเน้นการส่งเสริมความสามารถการใช้เทคโนโลยีในการทำการตลาดในช่องทางที่ต่างออกไปจากการทำการตลาดรูปแบบมาตรฐานแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยให้สามารถเข้าถึงการใช้งานเครื่องมือในการทำ E-Commerce ด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจในระบบเศรษฐกิจและสังคมยุคดิจิทัล (Digital Economy) ในการทำธุรกิจรูปแบบ E-Business อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อช่วยลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทางธุรกิจ เป็นการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้สามารถดำเนินการแข่งขันทั้งตลาดภายในประเทศ ตลาดอาเซียน (AEC) และตลาดโลกในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การดำเนินการของโครงการมีแนวทางการดำเนินงานที่เป็นไปตามความจำเป็นของการดำเนินโครงการที่ต้องการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถปรับวิธีการดำเนินธุรกิจให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในปัจจุบัน ด้วยมาตรการการเพิ่มขีดความสามารถแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผ่านวิธีการดำเนินงานในการจัดการอบรม ให้ความรู้ ตลอดจนการเข้า workshop เพื่อฝึกปฏิบัติ และการเข้าร่วม B2B หรือ Business Matching เพื่อขยายช่องทางการตลาด

การดำเนินการทั้งหมดนั้นสามารถช่วยให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืนในระยะยาวภายใต้การใช้ทรัพยากรในการดำเนินโครงการที่คุ้มค่า จึงถือได้ว่า โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทย เป็นโครงการที่มีศักยภาพในการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

5.4 บทสรุปการประเมินผลมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559

กรอบการประเมิน	ผลการประเมิน
สถานะแวดล้อม (Context)	●
เหตุผลความจำเป็นของโครงการ	●
ความสอดคล้องกับแผนฯ 3	●
ความสอดคล้องของเป้าหมายกับความจำเป็นของโครงการ	●
นโยบายการดำเนินโครงการ	●
ทรัพยากร (Input)	●
ข้อตกลงแนวทางการดำเนินงาน	●
กรอบงบประมาณ	●
ระยะเวลา	●
ความสอดคล้องระหว่างมาตรการกับเป้าหมาย	●
กระบวนการ (Process)	●
แผนงานการดำเนินโครงการ	●
ปัญหาของโครงการ	●
ความเหมาะสมของวิธีการดำเนินงานและมาตรการ	●
การจัดทำโครงการติดตามและประเมินผลโครงการ	●
ผลลัพธ์ (Product)	●

กรอบการประเมิน	ผลการประเมิน
ผลผลิตที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์	●
การพัฒนาของวิสาหกิจที่เข้าร่วมโครงการ	●
ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ	●
ความมีประสิทธิภาพและแนวโน้มความยั่งยืนของผลการดำเนินโครงการ	●
ผลรวมการประเมิน	●

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

การแสดงผลด้วยสีมีความหมายดังต่อไปนี้

- สีเขียว หมายถึง การดำเนินการเป็นไปในแนวทางที่ดี
- สีเหลือง หมายถึง การดำเนินการยังมีข้อพึงสังเกต
- สีแดง หมายถึง การดำเนินการต่ำกว่าเป้าหมาย หรือการขาดการสนับสนุนตามความจำเป็น หรือไม่มี การดำเนินการ

● การประเมินสถานะแวดล้อมโดยภาพรวม (Context Evaluation)

เหตุผลความจำเป็นของโครงการ

จากการศึกษาทั้งหมด พบว่า การดำเนินมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระหว่างปี พ.ศ. 2557 - 2559 นั้น โดยหลักเป็นไปตามนโยบายการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของการให้การสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยในด้าน การเงิน การพัฒนาขีดความสามารถ และการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ ให้เอื้อต่อการดำเนินกิจการ

ด้วยวิสัยทัศน์การพัฒนา จึงได้มีการวางมาตรการหลักจำนวน 4 มาตรการ อันเป็นแนวทางในการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย

1. มาตรการทางภาษี
2. มาตรการทางการเงิน
3. มาตรการการพัฒนาขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
4. มาตรการการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมอื่นๆให้เอื้อต่อการดำเนินกิจการ

ซึ่งมาตรการทั้งหมดได้ถูกพิจารณาจากการศึกษาปัญหาในวงกว้างที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปัจจุบันกำลังเผชิญอยู่ กล่าวคือ

- a. ปัญหาความลำบากในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน
- b. ปัญหาการขาดความรู้เรื่องการบริหารธุรกิจ
- c. ปัญหาการขาดความรู้เรื่องการใช้สิทธิประโยชน์ในการดำเนินกิจการ
- d. ปัญหาความผันผวนของสถานะเศรษฐกิจ เป็นต้น

ความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559)

จากการศึกษาโครงการที่ถูกคัดเลือกมาทั้งหมด พบว่า มาตรการที่มีการดำเนินการเพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้มีการดำเนินมาตรการอันสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 - 2559) อันมีรายละเอียดดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1: การพัฒนาซึ่งปัจจัยแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจให้ได้รับการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข เพื่อการเอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ภายใต

กลยุทธ์ที่ 2 การสนับสนุนข้อมูลองค์ความรู้เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการส่งเสริมและดำเนิน ธุรกิจแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กลยุทธ์ที่ 3 การทบทวน ปรับปรุงและผลักดันกฎหมาย การให้สิทธิประโยชน์เพื่อเอื้ออำนวยและ ลดอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กลยุทธ์ที่ 4 การเสริมสร้างระบบและเตรียมความพร้อมแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทางการเงิน

กลยุทธ์ที่ 9 การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการตลาดให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย

กลยุทธ์ที่ 1 การเพิ่มผลิตภาพและพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ

กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจ การรวมกลุ่มและการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ

กลยุทธ์ที่ 5 การสร้างโอกาสและเพิ่มช่องทางการตลาดให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กลยุทธ์ที่ 6 ว่าด้วยการพลิกฟื้นธุรกิจเพื่อความอยู่รอดหรือลดผลกระทบจากการเลิกกิจการ โดยการให้ ความสนับสนุนทางการเงินเพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจให้ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้

กลยุทธ์ที่ 7 การสร้างและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ สร้างแรงจูงใจให้ผู้เริ่มต้นดำเนินธุรกิจ จัดทะเบียนนิติบุคคล โดยสนับสนุนสิทธิประโยชน์ด้านภาษี

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเสริมสร้างศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้เชื่อมโยง กับเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ 2 การเสริมสร้างศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการประกอบธุรกิจระหว่าง ประเทศ

กลยุทธ์ที่ 3 การสร้างความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับธุรกิจในด้านต่างประเทศ

ความสอดคล้องของเป้าหมายกับความจำเป็นของโครงการ

รายชื่อโครงการ	เหตุผลและความจำเป็น	เป้าหมายโครงการ
โครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิ ประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project)	ปัญหาความยากในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และ การขาดความรู้ในการขอเข้ารับ ประโยชน์จากกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. การส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน 2. การบรรเทาภาระภาษี 3. การให้ความรู้เพื่อการเข้าใช้สิทธิตาม กฎหมาย
มาตรการลดภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการ SMEs (ที่มีกำไร 300,001 บาท ขึ้นไป)	ปัญหาสภาพคล่องทางการเงินของวิสาหกิจ	การบรรเทาภาระภาษี และการส่งเสริม การลงทุน
โครงการกองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund)	ปัญหาความยากในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และ ปัญหาการขาดความรู้ในการดำเนิน ธุรกิจ	บรรเทาปัญหาความยากในการเข้าถึง แหล่งเงินทุน และ ปัญหาการขาด ความรู้ในการดำเนินธุรกิจ
โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan)	ปัญหาความยากในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน	บรรเทาปัญหาความยากในการเข้าถึง แหล่งเงินทุน
โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทย	ปัญหาการขาดความรู้ในการดำเนินธุรกิจ ในยุค Digital Economy	การให้ความรู้เพื่อการปรับตัวทางธุรกิจ ให้เข้ากับ Digital Economy

จากโครงการทั้งหมด ทุกโครงการมีการดำเนินมาตรการอันเป็นไปเพื่อสนองต่อเหตุผลความจำเป็นของโครงการทั้งหมด จึงถือได้ว่าความสอดคล้องของเป้าหมายกับความจำเป็นของโครงการเป็นไปในเกณฑ์ที่ดี

ปัญหาของโครงการ

จากการศึกษา พบว่า ทุกหน่วยงานที่ดำเนินโครงการเพื่อสนองต่อมาตรการการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าใจและทราบได้ถึงปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แม้จะเป็นการดำเนินโครงการที่สนองต่อมาตรการที่แตกต่างกัน โดยปัญหาจากทั้ง 5 โครงการที่ถูกคัดเลือกมาเพื่อการประเมิน สามารถสรุปถึงปัญหาร่วมที่ทุกโครงการประสบ กล่าวคือ

1. ความไม่พร้อมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยในการดำเนินธุรกิจในระดับทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป
2. ทักษะคนที่เข้าไปในทางลบในการเข้าร่วมโครงการบางประเภท
3. การขาดความรู้ในเรื่องของการบริหารธุรกิจที่เป็นมาตรฐาน

ทั้งสามสาเหตุนี้เองเป็นเสมือนสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดอุปสรรคอื่นๆ ตามมาในการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือของภาครัฐ

● การประเมินปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวม (Input Evaluation)

ข้อตกลงแนวทางการดำเนินงาน

จากการศึกษาพบว่า แนวทางการดำเนินงาน มักมีการจัดร่างเป็นลายลักษณ์อักษรในรูปของ MOU ในกรณีการดำเนินโครงการระหว่างหน่วยงาน และการจัดบันทึกการประชุมหารือในกรณีการดำเนินงานภายในองค์กร

การจัดทำข้อตกลงแนวทางการดำเนินงานเป็นลายลักษณ์อักษร ถือเป็นมาตรฐานการดำเนินงานที่ดี เนื่องจากสามารถลดปัญหาความสับสนในการปฏิบัติงาน ทั้งสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานได้ดี

กรอบงบประมาณ

การใช้งบประมาณของหน่วยงานผู้ดำเนินการตามมาตรการมีการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปตามระยะเวลากรอบงบประมาณ และมียอดการเบิกจ่ายที่ไม่เกินไปกว่ากรอบงบประมาณที่กำหนด

อย่างไรก็ตาม พบว่า บางหน่วยงาน อาทิ สำนักงานอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) (SIPA) ดำเนินโครงการโดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล ในขณะที่ธนาคารออมสิน และธนาคารกรุงไทย ในฐานะหน่วยงานที่มีบทบาทในการสนับสนุนในมาตรการทางการเงินไม่ได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐเต็มจำนวน ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดและความไม่คล่องตัวในการดำเนินมาตรการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธนาคารกรุงไทย ซึ่งมีการดำเนินงานในลักษณะของธนาคารพาณิชย์

ระยะเวลา

หน่วยงานผู้ดำเนินการตามมาตรการดำเนินงานภายใต้กรอบระยะเวลาที่กำหนด อาจมีการล่าช้าบ้างในผลของการดำเนินมาตรการ อาทิ มาตรการทางภาษี เนื่องจากการออกพระราชกฤษฎีกาจำเป็นต้องดำเนินการไปตามกรอบระยะเวลาตามกฎหมาย เป็นต้น ดังนั้นในภาพรวมจึงถือได้ว่าการดำเนินมาตรการที่ดี

ความสอดคล้องระหว่างมาตรการและเป้าหมาย

รายชื่อโครงการ	เป้าหมายโครงการ	มาตรการ
โครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project)	1. การส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน 2. การบรรเทาภาระภาษี 3. การให้ความรู้เพื่อการเข้าใช้สิทธิตามกฎหมาย	1. มาตรการพัฒนาปัจจัยแวดล้อม 2. มาตรการพัฒนาขีดความสามารถ 3. มาตรการทางภาษี
มาตรการลดภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการ SMEs (ที่มีกำไร 300,001 บาท ขึ้นไป)	การบรรเทาภาระภาษี และการส่งเสริมการลงทุน	มาตรการทางภาษี
โครงการกองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund)	บรรเทาปัญหาความยากในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และ ปัญหาการขาดความรู้ในการดำเนินธุรกิจ	1. มาตรการทางการเงิน 2. มาตรการการพัฒนาขีดความสามารถ
โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan)	บรรเทาปัญหาความยากในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน	มาตรการทางการเงิน
โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทย	การให้ความรู้เพื่อการปรับตัวทางธุรกิจให้เข้ากับ Digital Economy	มาตรการการพัฒนาขีด-ความสามารถ

จากทั้ง 5 โครงการที่มีการดำเนินงานสนองต่อมาตรการที่ต่างกันออกไปนั้น ทุกโครงการมีการดำเนินงานที่สอดคล้องระหว่างมาตรการและเป้าหมายการดำเนินงานดี ทุกโครงการ

● การประเมินด้านกระบวนการโดยภาพรวม (Process Evaluation)

แผนงานการดำเนินโครงการ

จากทั้ง 5 โครงการที่มีการคัดเลือกเพื่อการประเมินมาตรการการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีการจัดร่าง MOU เพื่อการสร้างความเข้าใจระหว่างหน่วยงาน ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่ดีเนื่องจากการลดปัญหาความสับสนและการทับซ้อนในการให้การส่งเสริม แม้จะมี 1 โครงการคือ กองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund) ที่ระหว่างหน่วยงานผู้ดำเนินมาตรการไม่ได้มีการร่าง MOU ร่วมกัน

นโยบายการดำเนินโครงการ

จากทั้ง 5 โครงการที่มีการดำเนินงานสนองต่อมาตรการที่ต่างกันออกไปนั้น มีเพียง 2 โครงการที่ให้การสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมครอบคลุมทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเมล็ดพันธุ์ (seed) กลุ่มเริ่มต้น (Start-up) กลุ่มเติบโต (Rising-Star) และกลุ่มฟื้นฟู (Turn-around)

ด้วยเหตุนี้เองจึงตั้งข้อสังเกตว่า การดำเนินมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายชัดเจน จะเป็นผลดีต่อการส่งเสริมหรือไม่ หรือเป็นอุปสรรคแก่การส่งเสริม ซึ่งส่งผลให้การดำเนินมาตรการการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่ครอบคลุมแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมครอบคลุมทั้ง 4 กลุ่ม

ความสอดคล้องระหว่างวิธีการดำเนินงานและมาตรการ

รายชื่อโครงการ	มาตรการ	วิธีการดำเนินงาน
โครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project)	1. มาตรการพัฒนาปัจจัยแวดล้อม 2. มาตรการพัฒนาขีดความสามารถ 3. มาตรการทางภาษี	การอบรม และ workshop และ การจัดร่าง พรฎ.
มาตรการลดภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการ SMEs (ที่มีกำไร 300,001 บาท ขึ้นไป)	มาตรการทางภาษี	ออก พรฎ.
โครงการกองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund)	1. มาตรการทางการเงิน 2. มาตรการการพัฒนาขีดความสามารถ	การเข้าร่วมลงทุน
โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan)	มาตรการทางการเงิน	การปล่อยสินเชื่อ
โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทย	มาตรการการพัฒนาขีด-ความสามารถ	การอบรมและ workshop และ Business Matching

จากทั้ง 5 โครงการที่มีการดำเนินงานสนองต่อมาตรการที่ต่างกันออกไปนั้น ทุกโครงการมีการดำเนินงานที่สอดคล้องระหว่างวิธีการดำเนินงานและมาตรการที่ดี

การจัดทำโครงการติดตามและประเมินผลโครงการ

จากทั้ง 5 โครงการที่มีการดำเนินงานสนองต่อมาตรการ จำนวน 4 โครงการ ที่มีการวางแผนการจัดทำโครงการติดตามและประเมินผลโครงการในขั้นตอนถัดไป มีเพียงโครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project) ที่ไม่มีการดำเนินการในส่วนนี้

● การประเมินด้านผลผลิตโดยภาพรวม (Product Evaluation)

ผลผลิตที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์

จากทั้ง 5 โครงการที่มีการดำเนินงานสนองต่อมาตรการ จำนวน 4 โครงการ มีผลการดำเนินการที่เป็นไปตามเป้าหมายหรือเหนือกว่า หากแต่โครงการกองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund) มีผลการดำเนินงานที่อยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ เมื่อเทียบกับระยะเวลาการเริ่มดำเนินการโครงการ

ระดับการพัฒนาของวิสาหกิจที่เข้าร่วมโครงการ

จากทั้ง 5 โครงการที่มีการดำเนินงานสนองต่อมาตรการ มีเพียงจำนวน 2 โครงการ ที่มีการวางแผนจะดำเนินการในส่วนนี้ และเป็นเพียงแผนการในอนาคต

ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ

จากการประเมินการดำเนินมาตรการการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้ง 5 โครงการ คาดว่า เกิดการไหลเข้าของเม็ดเงินสู่ระบบเศรษฐกิจทั้งสิ้นราว 15,060.18 ล้านบาท และเกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้นราว 12,985 คน

นอกจากนี้ ในส่วนของมาตรการที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดและโครงการที่ต้องรอผลระยะยาว อาทิ โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทย ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจเบื้องต้นยังไม่อาจประเมินได้

ความมีประสิทธิภาพและแนวโน้มความยั่งยืนของผลการดำเนินโครงการ

จากตารางสรุปความสอดคล้องระหว่างวิธีการดำเนินงานและมาตรการ จะเห็นได้ว่า วิธีการดำเนินมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสอดคล้องกับมาตรการที่ต้องการแก้ปัญหาให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเรื่องที่ต่างกันอย่างชัดเจน ซึ่งจากวิธีการดำเนินงานนั้น พบว่า การให้การอบรมพร้อมการทำ workshop การออก พรฎ. เพื่อการให้สิทธิประโยชน์ในการดำเนินกิจการ ถือเป็น การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีแนวโน้มที่ยั่งยืน

การปล่อยสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องทางการเงินแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แม้เป็นการช่วยเหลือในระยะสั้นมากกว่าการให้ความสนับสนุนในระยะยาว อย่างไรก็ตามการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยสามารถต่อสายพานการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นอย่างชัดเจน ทั้งนี้หากมีการให้ความรู้ด้านการจัดการทางการเงินควบคู่ไปในขณะเดียวกัน ย่อมส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า จากการศึกษาความมีประสิทธิภาพและแนวโน้มความยั่งยืนของผลการดำเนินโครงการของทั้ง 5 โครงการนั้น ยังมีแนวโน้มความยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

- 1) ก่อนการดำเนินโครงการเพื่อสนองต่อมาตรการต่างๆ ควรมีการทำการสำรวจทัศนคติ และรูปแบบการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น เพื่อทราบถึงแนวโน้มความต้องการความช่วยเหลือที่แท้จริง และดำเนินด้วยวิธีการที่เป็นไปตามบริบทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย เพื่อเพิ่มโอกาสในการให้การสนับสนุนแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) การดำเนินโครงการเพื่อสนองต่อมาตรการต่างๆ ควรมีการประชาสัมพันธ์เป็นวงกว้าง เพื่อให้ว่าการสนับสนุนเข้าถึงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยมากขึ้น
- 3) การให้การสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรมีการให้การส่งเสริมที่แตกต่างกันไป ตามระดับของวิสาหกิจ ได้แก่ กลุ่มเมล็ดพันธุ์ (seed) กลุ่มเริ่มต้น (Start-up) กลุ่มเติบโต (Rising-Star) และกลุ่มฟื้นฟู (Turn-around) เนื่องจากวิสาหกิจแต่ละประเภทมีความต้องการที่แตกต่างกัน
- 4) การจัดร่าง MOU เพื่อใช้เป็นข้อตกลงแนวทางการดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน ควรมีการระบุโดยชัดเจนถึงหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน เพื่อลดปัญหาการทับซ้อนของการดำเนินกิจกรรม
- 5) หน่วยงานผู้ดำเนินงานควรมีการติดตามและประเมินผลภายหลังการเสร็จสิ้นโครงการเพื่อทราบถึงผลลัพธ์และผลผลิตภายหลังการเข้าร่วมโครงการ เพื่อการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานในอนาคตต่อไป

สรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินมาตรการการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

จากการศึกษาและประเมินทั้ง 5 โครงการ เพื่อการดำเนินมาตรการการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในมาตรการต่างๆ สามารถสรุปได้ว่า แนวทางการดำเนินการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้ง 5 โครงการเป็นการดำเนินงานที่เป็นไปตามเหตุผลและความจำเป็นของการแก้ปัญหาและให้การสนับสนุนแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปัจจุบัน โดยมีการตั้งเป้าหมาย และวิธีการดำเนินงานที่สอดคล้อง เพื่อการบรรลุผลการดำเนินงานอย่างสมบูรณ์

อย่างไรก็ตาม มีข้อพึงสังเกตในปัจจัยด้านงบประมาณการดำเนินโครงการ บางหน่วยงานได้รับเงินสนับสนุนจากภาครัฐ ในขณะที่บางหน่วยงานไม่ได้รับเงินสนับสนุน นอกจากนี้ในส่วนของผลกระทบทางเศรษฐกิจเบื้องต้น พบว่า การดำเนินโครงการเพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามมาตรการรัฐยังไม่มีผลกระทบที่สูง เมื่อเทียบกับงบประมาณที่มีการจัดตั้งไว้ โดยเฉพาะในส่วนของโครงการกองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund) อันมีปัญหาการดำเนินงานเนื่องมาจากวิธีการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย

ด้วยผลการศึกษาและการประเมินผลทั้งหมดสามารถสรุปได้ว่า การดำเนินมาตรการการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นไปได้อย่างน่าพอใจ หากแต่มีข้อพึงสังเกตในเรื่องของงบประมาณการดำเนินโครงการ ผลกระทบทางเศรษฐกิจเบื้องต้น และควมมีประสิทธิภาพและแนวโน้มความยั่งยืนของผล โดยทุกโครงการควรมีการดำเนินการศึกษาระดับการพัฒนาของวิสาหกิจที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อทราบถึงระดับการพัฒนาที่แท้จริงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายหลังการเข้ารับการลงทุน เพื่อการพัฒนาการดำเนินโครงการในอนาคต

5.5 สรุปภาพรวมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามมาตรการของรัฐบาล

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูล อันเกี่ยวเนื่องกับโครงการตามมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายของรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559 (รายละเอียดแสดงใน ภาคผนวก ง) พบว่า มาตรการทางด้านการเงินเป็นมาตรการที่ถูกเลือกเพื่อการดำเนินการให้ความสนับสนุนแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายของรัฐบาลมากที่สุด โดยธนาคารออมสิน บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Development Bank) เป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาทในการดำเนินตามมาตรการทางการเงิน ในขณะที่มาตรการด้านการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและมาตรการทางภาษีเป็นมาตรการที่ภาครัฐใช้เป็นเครื่องมือเพื่อการให้การช่วยเหลือแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในลำดับรองลงมา อย่างไรก็ตาม เป็นที่สังเกตว่า มาตรการด้านการพัฒนาขีดความสามารถให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีจำนวนโครงการตามนโยบายรัฐบาลน้อยที่สุด เมื่อเทียบกับการดำเนินมาตรการประเภทอื่นๆ สำหรับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559

เมื่อทำการวิเคราะห์บนพื้นฐานของกลุ่มเป้าหมายเพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สามารถสรุปการดำเนินมาตรการเพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามประเภทวิสาหกิจ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

ประเภทวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม	ประเภทมาตรการส่งเสริม			
	ทางการเงิน	การพัฒนาขีดความสามารถ	การพัฒนาปัจจัยแวดล้อม	ทางภาษี
กลุ่มเมล็ดพันธุ์ (Seed)	☑	☑	☑	-
กลุ่มเริ่มต้น (Start-up)	☑	☑	☑	☑
กลุ่มเติบโต (Rising-Star)	☑	-	☑	☑
กลุ่มฟื้นฟู (Turn-around)	☑	-	☑	-

หมายเหตุ : (☑) หมายถึง มีการดำเนินมาตรการ และ (-) หมายถึง ไม่มีการดำเนินมาตรการ

ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559 วิสาหกิจกลุ่มเริ่มต้น (Start-up) และวิสาหกิจกลุ่มเติบโต (Rising-Star) ได้รับการสนับสนุนจากมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล มากที่สุด ทั้งในมิติของจำนวนโครงการตามมาตรการและวงเงินงบประมาณ (รวมกันทั้ง 2 กลุ่ม คิดเป็นสัดส่วนมากกว่า ร้อยละ 80 ของงบประมาณที่จัดสรรผ่านมาตรการทั้งหมด) ผ่านการปล่อยสินเชื่อตามมาตรการทางการเงิน เป็นส่วนใหญ่ โดยมีสถาบันการเงินเฉพาะกิจของภาครัฐเป็นหน่วยงานขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว รองลงมาได้แก่ วิสาหกิจกลุ่มเมล็ดพันธุ์ (Seed) และกลุ่มฟื้นฟู (Turn-around) โดยมีงบประมาณการส่งเสริมผ่านมาตรการตามนโยบายรัฐบาล คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.7 และ 6.5 ตามลำดับ

วิสาหกิจกลุ่มเมล็ดพันธุ์ (Seed) ถึงแม้ว่าที่ผ่านมาเป็นกลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนจากมาตรการตามนโยบายรัฐบาลไม่มากนักเมื่อเทียบกับกลุ่ม Start-up หรือ Rising-star แต่มาตรการมีความครอบคลุม 3 ประเภทหลัก ได้แก่ มาตรการทางด้านการเงิน (ผ่านโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ และการร่วมลงทุนในกิจการ) มาตรการด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน และมาตรการด้านการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจ อย่างไรก็ตาม จากผลการศึกษา พบว่า ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว รัฐบาลยังไม่ออกมาตรการทางภาษีที่มีการดำเนินงานเพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจกลุ่มเมล็ดพันธุ์ (Seed) เป็นการเฉพาะ ซึ่งทางรัฐบาลอาจริเริ่มได้ผ่านการลดหย่อนหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม หรือภาษีที่เกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนนิติบุคคล หรือปัจจัยการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มกิจการใหม่ของวิสาหกิจ

วิสาหกิจกลุ่มเริ่มต้น (Start-up) เป็นกลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนที่ครอบคลุมจากทุกประเภทมาตรการส่งเสริม โดยมาตรการเพื่อการส่งเสริมส่วนใหญ่เป็นมาตรการทางการเงิน ครอบคลุมทั้งลักษณะการช่วยเหลือในรูปแบบสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan) การค้ำประกันสินเชื่อ (Loan guarantee) และการร่วมลงทุนในกิจการ (Venture capital) โดยส่วนใหญ่ดำเนินมาตรการผ่านสถาบันการเงินของรัฐ เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย เป็นหลัก รองลงมาเป็นมาตรการทางภาษี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นลักษณะมาตรการยกเว้นภาษีส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่ (New Start-up) ซึ่งดำเนินการโดยกรมสรรพากร และมาตรการด้านการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งส่วนใหญ่ดำเนินการโดยกระทรวงการคลัง และสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (DEPA) ซึ่งเป็นการให้ความรู้ทางด้านเทคโนโลยี การตลาด รวมถึงการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและสิทธิประโยชน์

วิสาหกิจกลุ่มเติบโต (Rising-star) เป็นอีกกลุ่มที่ได้รับความสำคัญในลำดับต้น โดยการส่งเสริมผ่านมาตรการตามนโยบายของรัฐบาล ทั้งในด้านการเงิน ภาษี และการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจ ทั้งนี้ ผู้ประกอบการในกลุ่มนี้มีความต้องการเงินทุนสูง เพื่อขยายกิจการและเสริมสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจ จึงมียอดเงินงบประมาณซึ่งส่วนใหญ่ผ่านโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ และการค้ำประกันสินเชื่อสูงที่สุด โดยจัดสรรงบประมาณรวมสำหรับวิสาหกิจกลุ่มนี้มากกว่า 5 แสนล้านบาท ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559 ที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม จากผลการศึกษา พบว่า มีช่องว่างของการดำเนินมาตรการประเภทการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน สำหรับวิสาหกิจกลุ่มนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรการส่งเสริมการดำเนินธุรกิจให้เชื่อมโยงกับบริบทการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ ทั้งในรูปแบบการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าระหว่างประเทศ และการพัฒนาการค้าผ่านระบบเศรษฐกิจดิจิทัล

สำหรับวิสาหกิจกลุ่มฟื้นฟู (Turn-around) เป็นกลุ่มที่ได้รับการส่งเสริมจากมาตรการเพียงสองกลุ่ม ได้แก่ มาตรการทางการเงิน และมาตรการด้านการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจ โดยมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับมาตรการตามนโยบายรัฐบาลเพื่อช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกลุ่มนี้น้อยที่สุด ซึ่งสะท้อนระดับความสำคัญที่น้อยที่สุดสำหรับการส่งเสริมในช่วง ปี พ.ศ.2557 - 2559

จากข้อมูลทั้งหมด สามารถสรุปได้ว่า การดำเนินนโยบายรัฐบาลระหว่างปี พ.ศ. 2557 – 2559 เพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนั้น มาตรการทางการเงินเป็นมาตรการที่ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากที่สุดอย่างมีนัยสำคัญ และรองลงมาด้วย มาตรการด้านการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมและมาตรการทางภาษี ตามลำดับ โดยมาตรการด้านการพัฒนาขีดความสามารถแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งเปรียบเสมือนเป็นหัวใจในการส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถดำเนินกิจการได้อย่างยั่งยืน ได้ถูกดำเนินการน้อยที่สุดอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งเนื่องมาจาก การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันนั้น ส่วนใหญ่ดำเนินโครงการผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามภารกิจพื้นฐาน และการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามยุทธศาสตร์ชาติผ่านงบประมาณตามปกติทุกปีอยู่แล้ว

อย่างไรก็ดี รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการดำเนินมาตรการดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น โดยให้หน่วยงานรัฐที่มีความชำนาญในแต่ละสาขาเข้าดำเนินมาตรการด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มมากขึ้น ตัวอย่างเช่น กรมวิชาการเกษตร สามารถเข้าให้ความรู้แก่เกษตรกรเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เป็นต้น ทั้งนี้ จากการศึกษา พบว่า เมื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความสามารถในการดำเนินธุรกิจนั้น ข้อจำกัดอื่นๆ เช่น ความยากลำบากในการเข้าถึงสินเชื่อ อุปสรรคในการทำการตลาด ปัญหาความสามารถในการชำระภาษี ฯลฯ จะมีแนวโน้มบรรเทาลง ส่งผลให้ธุรกิจสามารถดำเนินกิจการได้อย่างยั่งยืนและมั่นคงอย่างแท้จริง นอกจากนี้ มาตรการด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันนั้น จำเป็นต้องดำเนินการให้ครอบคลุมทั้ง 4 ประเภทวิสาหกิจ ไม่เว้นแม้แต่วิสาหกิจกลุ่มเติบโต (Rising-star) ที่มีความสามารถดำเนินกิจการได้อย่างมั่นคงแล้ว หากด้วยความเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกธุรกิจในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องพัฒนาประสิทธิภาพการส่งเสริมและให้น้ำหนักความสำคัญในการช่วยเหลือแก่วิสาหกิจต่างๆ กลุ่มอย่างไม่แตกต่างกันมาก เนื่องจากเมื่อพิจารณาในภาพรวมของประเทศ แต่ละกลุ่มวิสาหกิจล้วนมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจด้วยกันทั้งสิ้น และเพื่อการดำรงไว้ซึ่งความสามารถในการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย สำหรับมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล

การดำเนินโครงการต่างๆ เพื่อสนองต่อมาตรการของรัฐบาลที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แต่ละมาตรการมีจุดประสงค์เพื่อบรรเทาปัญหาและเป้าหมายการส่งเสริมที่แตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตาม จากผลการศึกษาการประเมินผลมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2557–2559 สามารถสรุปได้ว่า ภาครัฐอันเป็นเสมือนฟันเฟืองหลักในการออกนโยบายเพื่อการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ พึงมีการสนับสนุนเชิงนโยบาย ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการดำเนินมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1. การสนับสนุนด้านการเงิน

รัฐบาลควรมีการจัดตั้งกองทุนประมาณเพื่อการสนับสนุนทางการเงินแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยผ่านธนาคารของรัฐเป็นผู้ช่วยในการเข้าถึงวิสาหกิจ โดยเป็นการจัดสรรงบประมาณเฉพาะที่มีใช้การดำเนินงานโดยพึ่งพาเม็ดเงินจากธนาคารของรัฐเป็นหลัก เพื่อการลดอุปสรรคในการพิจารณาถึงความเสี่ยงใน

การให้การสนับสนุนทางการเงิน เนื่องจากการใช้เงินกองทุนจากสถาบันการเงินเอง ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการดำเนินธุรกรรมตามกระบวนการปกติ ซึ่งทำให้การเข้าช่วยเหลือทางการเงินไม่บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

ทั้งนี้ งบประมาณดังกล่าวควรมีการจัดสรรเพื่อวัตถุประสงค์การช่วยเหลือและส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากเงินงบประมาณภาครัฐทั้งจำนวน ภายใต้แผนงานการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นการเฉพาะ โดยให้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เป็นหน่วยงานกลางในการจัดสรรเงินทุนและกระจายงบประมาณสู่หน่วยงานหรือสถาบันการเงินผู้ดำเนินโครงการเพื่อสนองต่อมาตรการทางการเงิน เนื่องจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ในฐานะหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และเป็นหน่วยงานกลางในการบูรณาการผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านต่างๆ พร้อมทั้งทราบถึงความต้องการของวิสาหกิจ จึงทำให้เกิดการใช้งบประมาณเพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนประโยชน์ด้านลดความทับซ้อนของโครงการในช่วงระยะเวลาเดียวกัน เนื่องจากหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลงบประมาณย่อมสามารถกำหนดตารางเวลา (Timeline) ของช่วงระยะเวลาการดำเนินโครงการเพื่อการส่งเสริมด้านต่างๆ เป็นอย่างดี

2. โครงสร้างพื้นฐานทางด้านกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

การปรับปรุงแก้ไขข้อบัญญัติทางกฎหมายให้มีบทกเว้นมากขึ้น จะส่งผลให้เกิดความคล่องตัวและยืดหยุ่นในการดำเนินงานสนับสนุนวิสาหกิจ หากมีการดำเนินการอันเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี อาทิ พระราชบัญญัติทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน พ.ศ. 2550 เป็นต้น ข้อที่พึงได้รับการปรับปรุงอย่างชัดเจนในข้อกฎหมายนั้น หากการดำเนินงานเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี ควรมีบทกเว้นในกฎหมายฉบับต่างๆ ถึงระยะเวลาการพิจารณาจัดตั้งกรอบงบประมาณและการจัดตั้งโครงการให้เกิดความกระชับมากยิ่งขึ้น โดยมีใช้เพียงแต่การจัดตั้งกองทุนทรัสต์ ตามพระราชบัญญัติทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน พ.ศ. 2550 ข้างต้น หากหมายรวมถึงการจัดตั้งโครงการและการอนุมัติงบประมาณต่างๆ เนื่องจากเป็นที่ชัดเจนว่า แม้ภาครัฐจะทราบถึงปัญหาและอุปสรรคแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แต่ด้วยข้อระเบียบต่างๆ ในการดำเนินการจัดตั้งโครงการและการอนุมัติงบประมาณ ส่งผลให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมบางส่วนที่ไม่สามารถคำนวณตนเองเพื่อความอยู่รอดได้ ณ เวลานั้น อาจเกิดการปิดตัวลงในที่สุด เนื่องจากไม่สามารถทนต่ออุปสรรคและความกดดันทางธุรกิจได้ อาทิ ในกรณีของเงินกองทุนเพื่อช่วยเหลือวิสาหกิจที่ประสบอุทกภัย เป็นต้น

3. การทับซ้อนของการดำเนินมาตรการ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรปรับปรุงตารางการดำเนินโครงการแต่ละโครงการ (Timeline) โดยประสานการกำหนดมาตรการประเภทเดียวกันอย่างบูรณาการ ผ่านหน่วยงานกลางอย่างสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เพื่อลดปัญหาการทับซ้อนของโครงการ เนื่องจากการทับซ้อนของโครงการที่มีลักษณะคล้ายกันนั้น ส่งผลให้โครงการอื่นๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันในช่วงเวลาเดียวกันได้รับผลกระทบ โดยอาจก่อให้เกิดผลการดำเนินงานที่ไม่ดีเท่าที่ควรหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่คาดไว้ ดังนั้น จะเห็นว่าปัญหาดังกล่าวทำให้เกิดการส่งเสริมที่ซ้ำซ้อน และเป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากรโดยไม่เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ตัวอย่างเช่น กรณีของโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy loan) ที่ร่วมดำเนินการโดยธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) และบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)

มีช่วงระยะเวลาดำเนินโครงการในช่วงเวลาที่ซับซ้อนกันกับโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan) ของธนาคารออมสิน ส่งผลให้โครงการ Policy loan ซึ่งมีเงื่อนไขที่มีแรงจูงใจและเอื้อประโยชน์ต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่น้อยกว่า จำเป็นต้องขยายระยะเวลาดำเนินการออกไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการดำเนินโครงการที่ตั้งไว้

การลดปัญหาการทับซ้อนของตารางเวลา (Timeline) การดำเนินโครงการเพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สามารถกระทำได้โดยการกำหนดให้มีหน่วยงานกลางอย่างเช่นสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เป็นหน่วยงานกลางผู้มีอำนาจในการควบคุม และกระจายเม็ดเงินสู่องค์กรผู้ดำเนินโครงการต่างๆ เพื่อสนองต่อมาตรการ เนื่องจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ในฐานะหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและมีผลการศึกษากิจการส่งเสริมวิสาหกิจด้านต่างๆ ย่อมเป็นหน่วยงานที่มีความชำนาญการและทราบถึงความต้องการของวิสาหกิจมากที่สุด การมอบหมายหน่วยงานกลางเช่นนี้ นำไปสู่การทำงานอย่างบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐทั้งระบบ เนื่องจากแต่ละหน่วยงานสามารถวางแผนการดำเนินงานของตนให้สอดคล้องกับภารกิจหลักขององค์กร โดยลดปัญหาการทับซ้อนของการดำเนินโครงการส่งเสริมในลักษณะเดียวกัน เนื่องจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ในฐานะหน่วยงานกลางย่อมสามารถให้คำแนะนำและจัดการปัญหาการทับซ้อนของการดำเนินโครงการส่งเสริมเหล่านั้นได้ ซึ่งรวมถึงการทราบถึงตารางเวลา (Timeline) ของช่วงระยะเวลาการดำเนินโครงการเพื่อการส่งเสริมต่างๆ เป็นอย่างดี และสามารถจัดการกับปัญหาการทับซ้อนของระยะเวลาการดำเนินโครงการต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. มาตรการในลักษณะการบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์

การดำเนินมาตรการทางการเงินควรดำเนินการควบคู่กับมาตรการด้านการพัฒนาขีดความสามารถ และมาตรการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจการในลักษณะส่งเสริมและสอดคล้องกัน เนื่องจากปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนั้น นอกเหนือจากการขาดหลักประกันการกู้ยืม อีกสาเหตุหนึ่งเกิดจากการขาดระบบการบริหารธุรกิจที่เป็นมาตรฐาน เช่น การขาดระบบการทำบัญชี เป็นต้น ทำให้กิจการขาดความน่าเชื่อถือทางการเงินและไม่เข้าเกณฑ์พื้นฐานของสถาบันการเงิน ในกระบวนการขอสินเชื่อได้ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมองค์ความรู้ให้แก่วิสาหกิจ ให้สามารถดำเนินกิจการอย่างมีมาตรฐาน

นอกจากนี้ การให้การสนับสนุนทางการเงินโดยปราศจากการพัฒนาขีดความสามารถในการดำเนินธุรกิจ จะส่งผลให้เป็นการให้ความช่วยเหลือเพียงระยะสั้นและไม่เกิดความยั่งยืน กล่าวคือ จากผลการศึกษาพบว่า วิสาหกิจจำนวนมากที่ไม่มีความสามารถดำเนินกิจการได้อย่างมั่นคง ส่วนใหญ่มีสาเหตุอันเกิดจากการขาดความรู้เรื่องการบริหารธุรกิจ อาทิ การทำการตลาด เป็นต้น ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมองค์ความรู้ที่จำเป็นในบริบทปัจจุบัน อาทิ การจัดการอบรมการทำ E-commerce การจัด workshop ด้านการผลิตอย่างมาตรฐานสากล เป็นต้น เพื่อให้วิสาหกิจสามารถดำเนินกิจการได้อย่างมั่นคง ควบคู่กับการเพิ่มโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ซึ่งจะส่งผลให้วิสาหกิจสามารถดำเนินกิจการได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้บริบททางธุรกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

5. กลไกทางสถาบัน

การคัดเลือกหรือมอบหมายภารกิจเพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนั้น ควรพิจารณาภารกิจหลักของหน่วยงานนั้นๆ และความสอดคล้องกับหน้าที่การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เนื่องจากการมอบหมายภารกิจเพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่อาจกระทบถึงภารกิจหลักของหน่วยงาน อาจส่งผลให้การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร เช่น การมอบหมายให้ธนาคารกรุงไทย ซึ่งมีภารกิจหลักที่ดำเนินกิจการธนาคารพาณิชย์ให้เป็นหน่วยงานหลักในการช่วยเหลือ SME ด้านการเงิน ตามมาตรการทางการเงินและมาตรการการเพิ่มขีดความสามารถแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในโครงการกองทุนร่วมลงทุน (SMEs Private Equity Trust Fund) ซึ่งส่งผลให้ผลของการดำเนินโครงการมีความคืบหน้าที่ล่าช้า เนื่องจากข้อจำกัดด้านกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในการดำเนินธุรกรรมของธนาคารพาณิชย์ ทำให้มีกระบวนการตรวจสอบที่เข้มงวดและซับซ้อน

6. ความต่อเนื่องของการดำเนินมาตรการ

การจัดสรรงบประมาณแก่หน่วยงานหลักที่มีส่วนร่วมในการให้ความสนับสนุนแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ควรมีความต่อเนื่องในปัจจัยด้านงบประมาณสนับสนุน ทั้งนี้เพื่อการวางแผนโครงการและการดำเนินการตามมาตรการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบในระยะยาว และสามารถพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับระดับการพัฒนา

ดังนั้น รัฐบาลควรมีการบริหารเงินงบประมาณจัดสรรเพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยการวางแผนการจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินโครงการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีการจัดทำกรอบงบประมาณผูกพันในช่วงระยะเวลาอย่างน้อย 3 ปีอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองโครงการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีความจำเป็นต้องพัฒนาให้เกิดความต่อเนื่อง เพื่อให้วิสาหกิจมีแนวโน้มการดำเนินการไปได้อย่างยั่งยืน

7. การเผยแพร่ข่าวสารและประชาสัมพันธ์

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ควรเป็นหน่วยงานกลางเพื่อบูรณาการโครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งระบบ รวมทั้งทำการเผยแพร่ข่าวสารของโครงการผ่านช่องทางสื่อต่างๆ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ เว็บไซต์ และประชาสัมพันธ์ผ่านหน่วยงานร่วมอื่นๆ ตลอดจนการจัด Road show ในภูมิภาคต่างๆ เนื่องจากปัจจุบันข่าวสารด้านการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังค่อนข้างจำกัด ส่งผลให้วิสาหกิจที่ไม่เคยเข้าร่วมโครงการไม่ทราบข้อมูลการจัดโครงการและพลาดโอกาสการเข้าร่วม

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการประเมินผลการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1. การศึกษาแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจตามกลุ่มเป้าหมาย

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ควรมีการจัดทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจตามกลุ่มเป้าหมายแต่ละประเภท ประกอบด้วย กลุ่มเมล็ดพันธุ์ความคิด (Seed) กลุ่มเริ่มต้น (Start-up) กลุ่มเติบโต (Rising-star) และ กลุ่มฟื้นฟู (Turn-around) และกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเฉพาะกลุ่ม เนื่องจากลักษณะกิจการทั้ง 4 แบบมีรูปแบบการดำเนินกิจการ ระยะเวลาการดำเนินกิจการ ตลอดจนความต้องการความช่วยเหลือที่ต่างกัน

ทั้งนี้ โครงการการศึกษาดังกล่าวควรมีการศึกษาด้วยระเบียบวิธีวิจัยทั้งเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) และเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology) เพื่อให้สะท้อนผลการศึกษาทั้งในระดับภาพรวมและเชิงลึกอันสอดคล้องกับความต้องการการพัฒนา ระดับการพัฒนา ข้อจำกัด รวมถึงปัญหาและอุปสรรคของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยในบริบทของธุรกิจปัจจุบัน และสามารถนำผลการศึกษาในแต่ละฉบับมาประกอบการจัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์เพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามแต่ละกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

2. การกำหนดนิยามและศัพท์บัญญัติในเชิงบูรณาการ

ปัจจุบันหน่วยงานผู้ให้การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหลายหน่วยงานมีการกำหนดนิยามหรือคำจำกัดความของคำว่า “วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ที่แตกต่างกัน หรือมีเกณฑ์ในการจำแนกขนาดของวิสาหกิจต่างๆ ที่ยังไม่สอดคล้องกัน ตลอดจน การกำหนดนิยามของประเภทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่แตกต่างกัน อันได้แก่ “กลุ่มเมล็ดพันธุ์ความคิด (Seed)” “กลุ่มเริ่มต้น (Start-up)” “กลุ่มเติบโต (Rising-star)” และ “กลุ่มฟื้นฟู (Turn-around)” ส่งผลให้เกิดความสับสนในการส่งเสริมวิสาหกิจดังกล่าว เนื่องจากไม่ทราบความต้องการที่แท้จริงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

ดังนั้น เพื่อขจัดปัญหาข้างต้น สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ควรเป็นหน่วยงานกลางในการบูรณาการดังกล่าว เพื่อกำหนดคำจำกัดความและขอบเขต คำว่า “วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” และ “ประเภทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” อย่างเป็นทางการ โดยระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานที่มีส่วนร่วมในการให้การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทุกภาคส่วน เพื่อให้ได้คำจำกัดความที่ครอบคลุมสมบูรณ์ และเกิดการยอมรับให้มากที่สุด และเผยแพร่คำนิยามนี้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทั้งหมด เพื่อให้หน่วยงานมีความรู้ความเข้าใจที่ตรงกัน และสามารถกำหนดกลุ่มเป้าหมายการส่งเสริมได้ตรงตามความต้องการที่แท้จริงของวิสาหกิจในแต่ละประเภทได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ

3. การกำหนดช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมในการประเมินผล

การทำการศึกษาในโครงการประเมินผลแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 - 2559) พบว่า มีข้อจำกัดด้านข้อมูลในการศึกษาและระยะเวลาภายหลังการดำเนินโครงการไม่พร้อมแก่การประเมินที่ครบถ้วนสมบูรณ์มากนัก เนื่องจากบางโครงการมีการดำเนินโครงการที่เสร็จสิ้นมาเป็นระยะเวลาหลายปี จึงขาดความสมบูรณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของผลการส่งเสริมและรายละเอียดวิสาหกิจที่เข้าร่วมโครงการ ในทางตรงข้าม บางโครงการมีระยะเวลาดำเนินโครงการที่ค่อนข้างสั้น ส่งผลให้ไม่สามารถติดตามและประเมินผลในประเด็นความยั่งยืนของการดำเนินกิจการอันเป็นผลจากการส่งเสริมของวิสาหกิจได้

ดังนั้น การจัดทำโครงการประเมินผลการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ควรมีการจัดทำการศึกษาเพื่อติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระยะเวลาประมาณ 3 ปี เพื่อให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์อันเกิดจากการส่งเสริมที่มีแนวโน้มความยั่งยืน เนื่องจากการทำการศึกษาในระยะเวลาที่ต่ำกว่า 3 ปี อาจไม่สามารถทราบถึงแนวโน้มความยั่งยืนของผลการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างแท้จริง ในทางตรงข้าม หากทำการศึกษาประเมินผลเมื่อโครงการต่างๆ ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วมากกว่า 3 ปี การศึกษาอาจประสบกับข้อจำกัดในด้านการรวบรวมข้อมูล เช่น ข้อจำกัดในการติดต่อเจ้าหน้าที่หรือบุคคลากรที่รับผิดชอบโครงการเพื่อการสัมภาษณ์ หรือข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากหน่วยงานรับผิดชอบไม่สมบูรณ์ เป็นต้น ทำให้ไม่สามารถทราบถึงผลการส่งเสริมได้อย่างครบถ้วน

4. ระบบการจัดเก็บข้อมูลการติดตามการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของหน่วยงานรัฐ ยังขาดการบูรณาการและการจัดเก็บที่เป็นระบบ ส่งผลให้การศึกษาระเมินผลสัมฤทธิ์และผลกระทบของการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีข้อจำกัด

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ในฐานะหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการให้การสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ควรเป็นหน่วยงานกลางในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อรวบรวมข้อมูลการดำเนินการโครงการของหน่วยงานต่างๆ ทั้งหมด โดยอาศัยเทคโนโลยีและระบบบริหารจัดการสมัยใหม่ที่สามารถเพิ่มเติมและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน สามารถแสดงผลในหลายรูปแบบในมิติต่างๆ ได้ทันทีเมื่อต้องการทราบ เช่น การรวบรวมข้อมูลผ่านโปรแกรม Qualtrics ที่เป็นโปรแกรมแบบสำรวจ และสามารถทำการแสดงผลเบื้องต้นได้ทันทีในรูปของแผนภาพ และตารางต่างๆ เป็นต้น เพื่อการรวบรวมที่เป็นระบบ และเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ

นอกจากนี้ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ควรเป็นหน่วยงานกลางในการรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เช่น มติคณะรัฐมนตรีในการจัดทำโครงการ Policy Loan ฯลฯ เนื่องจากปัจจุบันข่าวสารการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีมากมายและอาจทำให้เกิดความสับสนของผู้รับบริการในกรณีที่ข้อมูลเกิดความขัดแย้งกัน ซึ่งส่งผลให้เป็นอุปสรรคแก่ผู้ศึกษาในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาและการประเมินผล โดยการรวบรวมนี้ควรมีการเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงาน เพื่อความสะดวกในการเข้าถึง

5. การบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ควรเป็นหน่วยงานหลักในกระบวนการเร่งสร้างการมีส่วนร่วมในระดับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อาทิ การร่วมร่าง MOU ระหว่างหน่วยงานในการดำเนินการร่วมกัน เนื่องจากการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ชำนาญการเฉพาะด้าน เช่น การส่งเสริมวิสาหกิจในบริบทที่เชื่อมโยงกับตลาดต่างประเทศ ภารกิจดังกล่าวเป็นความเชี่ยวชาญตามภารกิจพื้นฐานของกรมการค้าต่างประเทศ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) เป็นต้น ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน อีกทั้งเพื่อลดอุปสรรคด้านความไม่ลงรอยกัน (Inconsistency) ในการจัดทำ การประเมินผลการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอนาคต

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

Ex-Post Evaluation of Japanese ODA Loan Project, “Kingdom of Thailand: Integrated Agriculture Development in Land Reform Areas”, External Evaluators: Yuko Kishino and Mikayo Yamazaki, IC Net Limited

Lisa Johnson, Ph.D. (2015). Methods and Models for Evaluating Instructional Experiences. Retrieved from www.reflectivelearning.net, Date 5 August 2016.

เยาว์ดิรางชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2542). การประเมินโครงการแนวคิดและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (พ.ศ. 2555), “นโยบายและแผนวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2555-2564)”, สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ, ประเทศไทย

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. 2555), “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 - 2559”, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ประเทศไทย

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (พ.ศ. 2555- 2559), “ข้อมูลสถิติภูมิ”, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, ประเทศไทย

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, “การจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประจำปี”, สำนักประสานและบริหารโครงการ, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, ประเทศไทย

สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง (พ.ศ. 2559), “มาตรการฟื้นฟูกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผ่านกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม”, กลุ่มสาระนิเทศการคลัง, สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง, ประเทศไทย

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (พ.ศ. 2555), “การประชุมคณะรัฐมนตรีวันที่ 2 พฤศจิกายน 2555 เรื่อง การบูรณาการยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy)”, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, ประเทศไทย

ภาคผนวก ก

นียบามวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
และการจัดสรรงบประมาณในลักษณะ
บูรณาการเชิงยุทธศาสตร์

ภาคผนวก ก

นิยามวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการจัดสรรงบประมาณในลักษณะบูรณาการ เชิงยุทธศาสตร์

- นิยามวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) จะทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตามที่ระบุในพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ได้แก่ ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์การเอกชน โดยกิจการ SMEs ที่ สสว. ให้การสนับสนุนและส่งเสริม จะครอบคลุมเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกิจการผลิตสินค้า กิจการให้บริการ และกิจการค้าส่ง และค้าปลีก โดยความหมายของแต่ละกิจการ มีดังนี้

กิจการผลิตสินค้า หมายความครอบคลุมถึง การผลิตที่เป็นลักษณะของการประกอบการอุตสาหกรรมทุกประเภท โดยความหมายที่เป็นสากลของการผลิตก็คือ การเปลี่ยนรูปวัตถุดิบให้เป็นผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ด้วยเครื่องจักรกล หรือเคมีภัณฑ์ โดยไม่คำนึงว่างานนั้นทำโดยเครื่องจักรหรือด้วยมือ ทั้งนี้ กิจการผลิตสินค้าในที่นี่รวมถึงการแปรรูปผลิตผลการเกษตรอย่างง่ายที่มีลักษณะเป็นการอุตสาหกรรม การผลิตที่มีลักษณะเป็นวิสาหกิจชุมชน และการผลิตที่เป็นการประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือนด้วย

กิจการบริการ หมายความครอบคลุมถึง การศึกษา การสุขภาพ การบันเทิง การขนส่ง การก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ การโรงแรมและที่พัก การภัตตาคาร การขายอาหาร การขายเครื่องดื่มของ ภัตตาคารและร้านอาหาร การให้บริการเช่าสิ่งบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ การให้บริการส่วนบุคคล บริการในครัวเรือน บริการที่ให้กับธุรกิจ การซ่อมแซมทุกชนิด และการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

กิจการค้าส่งและค้าปลีก หมายถึง การให้บริการเกี่ยวกับการค้า โดยที่การค้าส่ง หมายถึง การขายสินค้าใหม่และสินค้าใช้แล้วให้แก่ ผู้ค้าปลีก ผู้ใช้ในงานอุตสาหกรรม งานพาณิชย์กรรม สถาบัน ผู้ใช้ในงานวิชาชีพ และรวมทั้งการขายให้แก่ผู้ค้าส่งด้วยตนเอง ส่วนการค้าปลีก หมายถึง การขายโดยไม่มี การเปลี่ยนรูปสินค้าทั้งสินค้าใหม่และสินค้าใช้แล้วให้กับประชาชนทั่วไปเพื่อการบริโภคหรือการใช้ประโยชน์เฉพาะส่วนบุคคลในครัวเรือน การค้าในที่นี้มีความหมายรวมถึง การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนการซื้อขาย สถาบันบริการ น้ำมัน และสหกรณ์ผู้บริโภค

ภายใต้นิยาม SMEs ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตามกฎกระทรวง ซึ่งกำหนดจำนวนการจ้างงาน และมูลค่าสินทรัพย์ถาวร ที่ให้ไว้ ณ วันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2545 ดังนี้

ตารางที่ ก-1 : นิยามของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

วิสาหกิจขนาดย่อม			
ประเภทกิจการ		การจ้างงาน	มูลค่าสินทรัพย์ถาวร
กิจการการผลิต		ไม่เกิน 50 คน	ไม่เกิน 50 ล้านบาท
กิจการ	ค้าส่ง	ไม่เกิน 25 คน	ไม่เกิน 50 ล้านบาท
	ค้าปลีก	ไม่เกิน 15 คน	ไม่เกิน 30 ล้านบาท
กิจการบริการ		ไม่เกิน 50 คน	ไม่เกิน 50 ล้านบาท
วิสาหกิจขนาดกลาง			
ประเภทกิจการ		การจ้างงาน	มูลค่าสินทรัพย์ถาวร
กิจการการผลิต		50 – 200 คน	เกิน 50-200 ล้านบาท
กิจการ	ค้าส่ง	26 – 50 คน	เกิน 50-100 ล้านบาท
	ค้าปลีก	16 – 30 คน	เกิน 30-60 ล้านบาท
กิจการบริการ		51 – 200 คน	เกิน 50-200 ล้านบาท

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

หมายเหตุ : ในกรณีที่จำนวนการจ้างงานของกิจการใดเข้าลักษณะของวิสาหกิจขนาดย่อม แต่มูลค่าสินทรัพย์ถาวรเข้าลักษณะวิสาหกิจขนาดกลาง หรือมีจำนวนการจ้างงานเข้าลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางแต่มูลค่าสินทรัพย์ถาวรเข้าลักษณะของวิสาหกิจขนาดย่อม ให้ถือจำนวนการจ้างงานหรือมูลค่าสินทรัพย์ถาวรที่น้อยกว่าเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา

• การจัดสรรงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์

สำนักงบประมาณเป็นส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากรม สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยเป็นหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่จัดทำงบประมาณแผ่นดินเพื่อเสนอนายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาอนุมัติ ก่อนที่รัฐบาลจะนำเสนอรัฐสภา เพื่อพิจารณาอนุมัติให้ประกาศใช้เป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป ดังนั้น สำนักงบประมาณต้องทำหน้าที่จัดสรรงบประมาณของชาติที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน และประเทศชาติ โดยจัดสรรออกมาในรูปแบบของงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ นำไปใช้จ่ายในกิจกรรมของรัฐ เพื่อการพัฒนาประเทศ และกิจการที่จำเป็นทั้งหมด รวมทั้งจะต้องดูแลให้การใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินเป็นไปอย่างประหยัดที่สุด โดยมีให้มีการรั่วไหลหรือสูญเสียไปโดยเปล่าประโยชน์

การจัดสรรงบประมาณของสำนักงบประมาณ ให้แก่กระทรวง กรม และหน่วยงานต่างๆ นั้น จะได้รับการจัดสรรโดยแบ่งตามความเหมาะสมของความต้องการของหน่วยงานนั้นๆ โดยที่กระทรวง กรม และหน่วยงานต่างๆ นั้น มีความจำเป็นจะต้องร่างงบประมาณที่จะต้องใช้ในแต่ละปีงบประมาณ และส่งให้กับทางสำนักงบประมาณ ซึ่งทางสำนักงบประมาณจะมีคณะกรรมการเพื่อพิจารณาการอนุมัติงบประมาณให้แก่หน่วยงานต่างๆ อย่างเหมาะสมและยุติธรรม

สำหรับแนวทางการจัดสรรงบประมาณตามวิธีการงบประมาณใหม่¹ โดยการจัดสรรงบประมาณในปัจจุบันนั้น สามารถจัดสรรงบประมาณได้เป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่

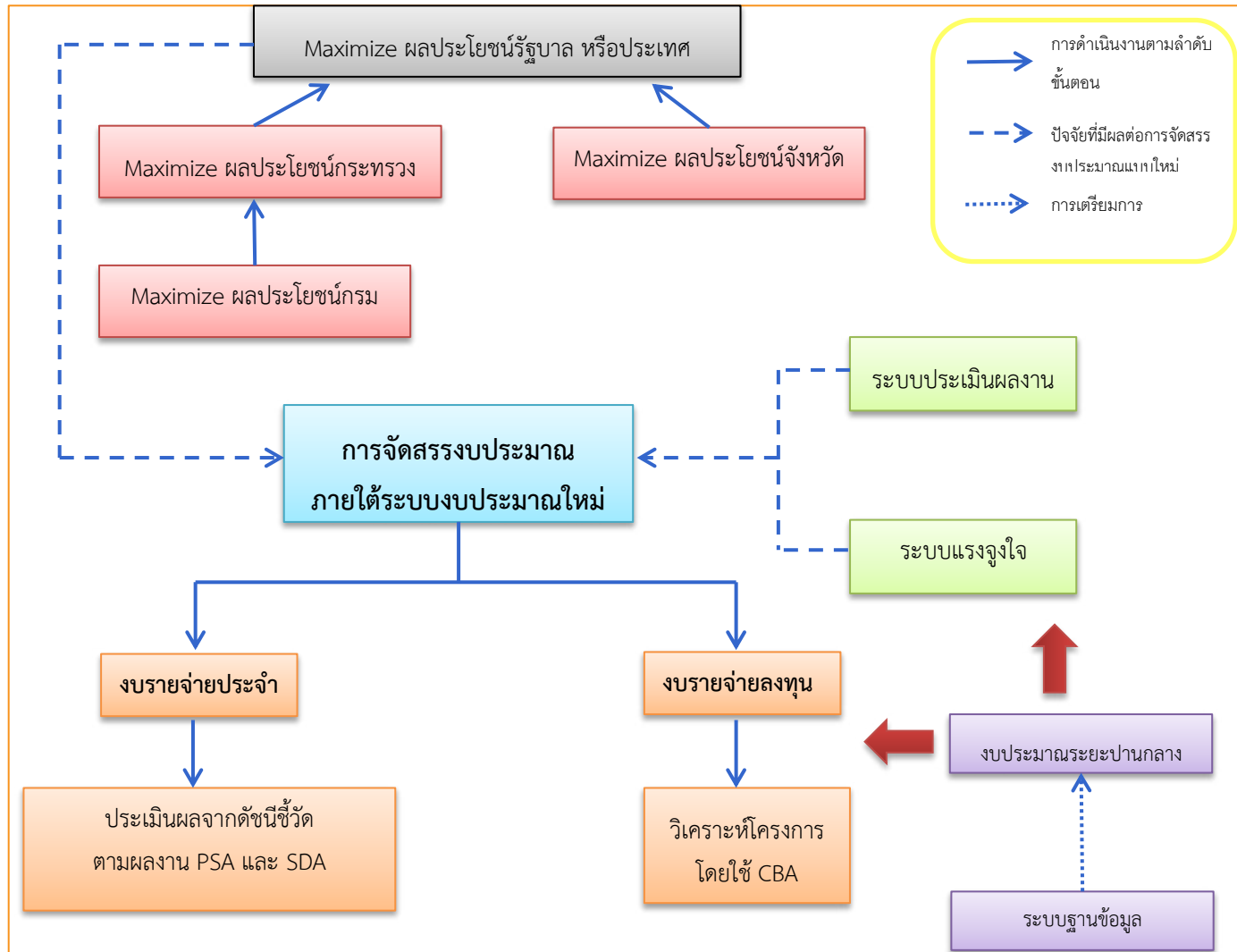
- 1) งบรายจ่ายประจำ หมายถึง รายจ่ายที่รัฐบาลจ่ายเพื่อให้ได้รับสิ่งตอบแทนเป็นบริการ หรือสิ่งของที่มีใช้ทรัพย์สินประเภททุน หรือมีใช้สินค้าและบริการที่จะนำมาใช้ผลิตสินค้าทุน เช่น รายจ่ายเงินเดือน ค่าสาธารณูปโภค ค่าสินค้าสิ้นเปลือง ค่าเช่าทรัพย์สิน เป็นต้น
- 2) งบรายจ่ายลงทุน หมายถึง รายจ่ายที่รัฐบาลจ่ายเพื่อจัดหาทรัพย์สินประเภททุน ทั้งที่มีตัวตน เช่น ครุภัณฑ์ ที่ดิน อาคาร และสิ่งก่อสร้างต่างๆ เป็นต้น และทรัพย์สินที่ไม่มีตัวตน เช่น สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า และสัมปทานอื่นๆ ที่เกี่ยวกับที่ดิน เป็นต้น

ทั้งนี้ การจัดสรรงบรายจ่ายลงทุนนั้น สามารถวัดผลงานจากผลผลิตหรือโครงการต่างๆ ที่ได้ดำเนินการไปโดยใช้หลักการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการลงทุนโดยอาศัยหลักการ Cost-Benefit Analysis มาใช้วิเคราะห์ร่วมด้วย เพื่อให้สามารถตัดสินใจเลือกลงทุนในโครงการที่ทำให้เกิดผลประโยชน์ต่อส่วนรวม และมีการใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้งบประมาณที่จำกัด

นอกจากนี้ การจัดสรรงบประมาณที่ผ่านมา จะเป็นการตั้งงบประมาณแบบรายปี ทำให้แผนงานหรือโครงการที่มีระยะเวลาในการบรรลุงานที่เกินกว่าหนึ่งปีเกิดความไม่ชัดเจนและไม่ต่อเนื่องในการจัดสรรงบประมาณ จึงมีแนวคิดให้มีการจัดทำกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง (Medium Terms of Expenditure Framework: MTEF) เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่น และความคล่องตัวในการบริหารงบประมาณ ทำให้ยุทธศาสตร์บรรลุตามเป้าหมาย โดยสามารถอธิบายเป็นกรอบแนวคิดในการจัดสรรงบประมาณตามวิธีการงบประมาณแบบใหม่ รายละเอียดดังแผนภาพที่ ก-1

¹ วิธีการงบประมาณใหม่ ในการศึกษาี้ หมายถึง วิธีการงบประมาณที่เกิดโดยระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 พ.ศ. 2554

แผนภาพที่ ก-1 : แนวทางการจัดสรรงบประมาณแบบใหม่

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

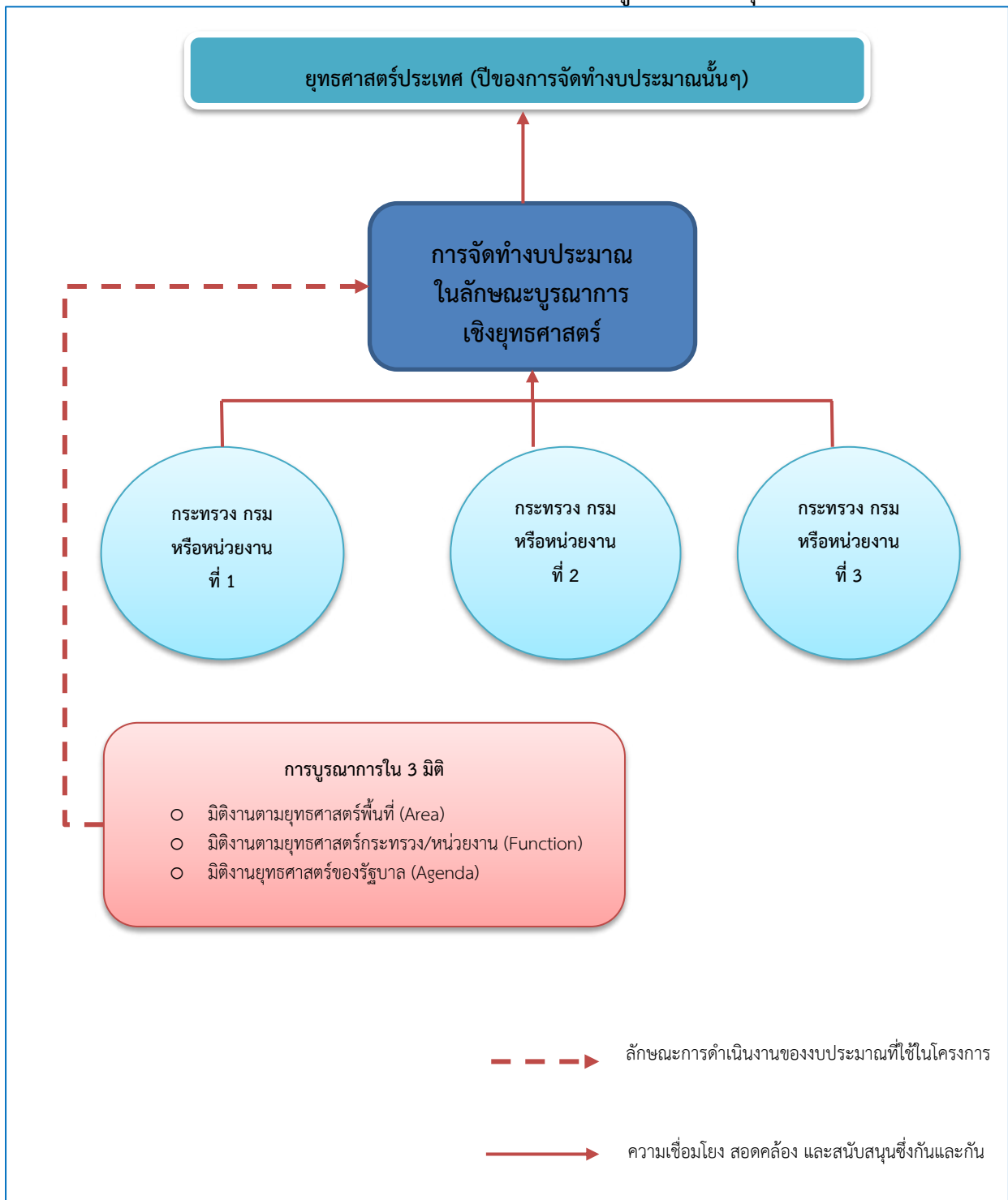
การจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์

การจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์เป็นการจัดทำงบประมาณตามนโยบายสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาลที่มีการดำเนินงานของหน่วยงานตั้งแต่สองหน่วยงานขึ้นไป โดยที่ทั้งสองหน่วยงานนั้นจะต้องมีความเชื่อมโยง สอดคล้อง และสนับสนุนซึ่งกันและกัน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และไม่ซ้ำซ้อน โดยมีมิติในการบูรณาการของโครงการที่จัดทำภายใต้งบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ได้แก่

1. มิติงานตามยุทธศาสตร์พื้นที่ (Area)
2. มิติงานตามยุทธศาสตร์กระทรวง/หน่วยงาน (Function)
3. มิติงานยุทธศาสตร์ของรัฐบาล (Agenda)

การจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์จะไม่มี ความแตกต่างจากการจัดทำงบประมาณรายปีของกระทรวง/หน่วยงาน ในเชิงลำดับวิธีการของงบประมาณ แต่จะแตกต่างในส่วน ของลักษณะและรูปแบบของโครงการที่อยู่ในส่วนของงบการลงทุน ซึ่งในงบการลงทุนจะมีการทำโครงการต่างๆ ร่วมกับกระทรวง กรม หรือหน่วยงาน ตั้งแต่ 2 หน่วยงานขึ้นไป และทั้งสองหน่วยงานนั้น จะต้องมีความเชื่อมโยง สอดคล้องและ สนับสนุนซึ่งกันและกัน และการจัดทำข้อเสนอของงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ประจำปีงบประมาณ จะต้องจัดทำแผนแม่บท ระยะปานกลางและระยะยาว แผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อนำส่งสำนักงบประมาณด้วย รายละเอียดดังแผนภาพที่ ก-2

แผนภาพที่ ก-2 : การจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

การจัดทำงบประมาณของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี พ.ศ. 2555-2559

การจัดทำงบประมาณของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในช่วง ปี พ.ศ. 2555-2559 สามารถแบ่งได้เป็นสองส่วน กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2555-2558 การจัดสรรงบประมาณจะเป็นแบบระบบวิธีงบประมาณใหม่ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งจะมีการวางแผนงานและเขียนรายงานคำขอของงบประมาณตามระบบของสำนักงานงบประมาณ โดยสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และยุทธศาสตร์ของประเทศ แต่เนื่องจากในปี พ.ศ. 2558 ได้มีการประชุมของคณะรัฐมนตรีคณะใหม่ โดยได้มีมติให้ทุกกระทรวง กรม และหน่วยงานต่างๆ จัดทำแผนงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 ซึ่งการทำแผนงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์จะเป็นการลดการใช้ทรัพยากรที่ซ้ำซ้อนโดยไม่จำเป็น การทำแผนงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ จึงทำให้กระทรวง กรม และหน่วยงานต่างๆ ได้จัดทำโครงการหรือการดำเนินงานที่ทางกระทรวง กรม และหน่วยงานต่างๆ มีความเชี่ยวชาญ อย่างต่อเนื่องและไม่มีการดำเนินงานหรือโครงการที่ซ้ำซ้อนกันระหว่างหน่วยงาน

ดังนั้น การจัดทำแผนงบประมาณของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงมีทั้งการจัดทำแผนงบประมาณแบบระบบวิธีงบประมาณใหม่ และการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ อย่างไรก็ตาม ทางสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมก็ยังคงมีการจัดทำโครงการและการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 แผนการพัฒนากิจการขนาดกลางและขนาดย่อมของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และนโยบายการบูรณาการยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) เป็นต้น

ภาคผนวก ข

สรุปการสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก ข สรุปการสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy Promotion : DEPA)

ผู้ให้สัมภาษณ์: ดร. ณัฐพล นิมมานพัชรินทร์ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
วันที่ 7 กรกฎาคม 2560

เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงบทบาทของสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ (Software Industry Promotion Agency : SIPA) จึงทำให้ถูกโอนความรับผิดชอบของโครงการเป็นของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy Promotion : DEPA) โครงการอยู่ในปีงบประมาณ 2558 แต่ดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องในปี 2559 ซึ่งมีการปรับหน้าที่และกิจกรรมตามความเหมาะสม ปัจจุบันมีมาตรการส่งเสริม SME ทั้งหมด 5 สาขา ได้แก่

1. ซอฟต์แวร์ (Software) คือ หน้าที่หลักของ SIPA
2. ฮาร์ดแวร์ สมาร์ท ดีไวด์ (Hardware Smart Divide)
3. ดิจิตอล เซอร์วิส (Digital Service)
4. ดิจิตอลคอนเทนต์ (Digital Content) เช่น ภาพยนต์ อนิเมชั่น เกมส์
5. การสื่อสารโทรคมนาคม (Telecommunication) เช่น ดาวเทียม เคเบิล

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลไม่ได้มีหน้าที่ในการส่งเสริม SME โดยตรง แต่เป็นส่วนหนึ่งของแผนที่ส่งเสริม SME ด้วย Platform เพื่อให้ SME สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้มากขึ้น โดยมีเป้าหมายในระยะ 20 ปี จำนวน 500,000 ราย แบ่งเป็น SME ที่มีศักยภาพ 350,000 ราย (อย่างไรก็ตาม อาจเหลือเพียง 200,000 ราย) ปัจจุบัน SME ลงทุนในอุตสาหกรรมบริการมากขึ้น พยายามให้มีการเปลี่ยนแปลงด้วยการใช้นวัตกรรมมากขึ้น

- ผลการดำเนินโครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project) พบว่า ผู้ประกอบการที่ได้รับอนุมัติแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินภายใต้การสนับสนุนของ SIPA จำนวน 84 ราย วงเงินอนุมัติรวม 271,740,000 บาท
- ความคิดเห็นด้านการส่งเสริม SME การเข้าถึงแหล่งเงินทุนและสิทธิประโยชน์ในภาพรวม
 - 1) การเข้าถึงแหล่งเงินทุน (Mechanism) ควรมีการวางระบบที่เป็นภาพรวมมากกว่า คือ การอนุมัติเงินบนฐานของแต่ละกองทุน (Grant Based On Matching Fund) หรือการให้มหาวิทยาลัยมาเตรียมความพร้อม (Grooming) เช่น
 - (1) การให้ความรู้และตั้งเงื่อนไข (อนุมัติเงินร้อยละ 70 อีกร้อยละ 30 SME ต้องหาเอง)
 - (2) กลุ่ม Early Growth (ช่วยเหลือร้อยละ 50 ต่อ SME ร้อยละ 50)
 - (3) การขอสินเชื่อเป็นเงินกู้ (สสว. อาจมีการอุดหนุนในส่วนนี้)

ทั้งนี้ การวางระบบที่ชัดเจน เช่น การจัดทำข้อมูล Check-List ของธนาคารพาณิชย์ต่างๆ จะช่วยคัดกรอง SME ที่มีศักยภาพและลดความเสี่ยงการเกิดหนี้เสีย (NPLs) เช่น เรื่องบัญชี เรื่องแผนธุรกิจ ตลอดจนการลดภาระการค้ำประกันสินเชื่อของ บสย. แตกต่างจากปัจจุบันที่เกิดการแยกส่วนการทำงาน (Jigsaw) โดยมองว่าเป็นการสนับสนุนแบบการตลาดมากกว่าการช่วยเหลือ SME อย่างจริงจัง

- 2) เมื่อเปรียบเทียบการทำงานระหว่างธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Bank) และธนาคารพาณิชย์ต่างๆ (เช่น ธนาคารกสิกรไทย) ในหลายครั้ง ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ไม่อนุมัติเงินกู้ให้กับ SME ซึ่งต่างจากธนาคารพาณิชย์ ทั้งที่ควรแบกรับความเสี่ยงได้มากกว่า ดังนั้น การอนุมัติสินเชื่อหรือไม่จึงขึ้นอยู่กับความคิดเห็นหรือความเข้าใจธุรกิจของผู้พิจารณาด้วย โดยเฉพาะ

เมื่อเป็นด้านนวัตกรรมที่พบว่าการลงทุนเป็น fix asset ไม่เยอะ แต่มียอดขายสูง ในด้านธุรกิจดิจิทัลมีการเปลี่ยน Platform เป็นรูปแบบดังกล่าวมากขึ้น

- 3) จำนวนการปล่อยสินเชื่อกับจำนวนเงินที่ SME ได้รับจริง พบว่า ไม่เกิดผลกระทบมากนัก เช่น SME ขอเงินทุนกับ SME Bank จำนวน 50 ล้านบาท แต่ได้รับการอนุมัติเงินจริง 1 ล้านบาท ซึ่งไม่เพียงพอต่อการลงทุนของกิจการ
- 4) ผลการประเมินของแต่ละหน่วยงาน อาจให้ความคิดเห็นในภายหลังว่าเป็นข้อตกลงกับสำนักงานประมาณตั้งแต่แรก ทำให้บางครั้งไม่ยอมรับผลการประเมิน
- 5) แม้จะมีการช่วยเหลือด้านซอฟต์แวร์ (Software) ของหน่วยงาน SIPA แก่ SME ด้านเงินทุน แต่เมื่อไม่มีกลไกการให้ความช่วยเหลือต่อ ทำให้การสนับสนุนไม่ต่อเนื่อง

● ข้อเสนอแนะ

- 1) สำนักงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรมองภาพรวมที่เป็นผลกระทบ (Impact) กล่าวคือ การกระตุ้น SME ด้วยการอัดฉีด ท้ายที่สุดแล้วให้ผลอย่างไร หรือส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่น SME อย่างไร อาจพิจารณาจากดัชนีความเชื่อมั่นของ SME โดยตัดผลกระทบภายนอกออก (External Factors)
- 2) พิจารณาจากเศรษฐศาสตร์ในการสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ว่าเกิดผลอย่างไร
- 3) ภาครัฐควรพิจารณากลไกด้านแหล่งเงินทุนใหม่ (Mechanism) ว่าส่งผลอย่างไร และควรมีกลไกในรูปแบบใดเพื่อให้ช่วยเหลือได้จริง
- 4) พิจารณานโยบายของประเทศเกาหลี มีการวางนโยบายแบบ Aggressive Policy คือ มีการคัดกรอง SMEs ที่เป็นกลุ่มประสบความสำเร็จ (Success Case) มีกระบวนการคัดกรองจาก 10,000 ราย เป็น 1,000 ราย และเหลือ 100 ราย ที่สามารถเกิดผลจริง ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่เห็นกรณีนี้ การสนับสนุนที่ผ่านมาเป็นแบบภาพรวม (Mass) หรือการหว่านแห ทำให้เกิดผลเช่นนี้ได้ยาก สำหรับกลุ่ม SME ระดับล่างจึงควรยกกรณี Success Case เพื่อให้เกิดการลอกเลียนแบบการพัฒนา (Copy Development)
- 5) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ต้องพิจารณา คือ (1) กลยุทธ์ (Strategic) และ (2) กลไก (Mechanism) เช่น กลไกของสมาคมให้เกิดการขับเคลื่อนแทน สสว. กลไกสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนกับภาครัฐ เป็นต้น
- 6) ควรเน้นเรื่อง Output ที่ชัดเจนมากกว่าจำนวนการให้ความช่วยเหลือที่เยอะมากเกินไป
- 7) รัฐบาลกำลังมีการจัดตั้ง สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ลักษณะเป็นองค์การมหาชน) ซึ่งการจัดตั้งหน่วยงานดังกล่าวอาจทับซ้อนกับทางสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ซึ่งในปัจจุบันยังไม่พบความรับผิดชอบและบทบาทของ สสว. ในด้านนี้

กรมสรรพากร

ผู้ให้สัมภาษณ์: ดร. วิจิตร วิเศษสุวรรณภูมิ

ผู้อำนวยการ ปฏิบัติราชการ กองบริหารภาษีธุรกิจขนาดกลางและเล็ก กรมสรรพากร

ศูนย์บริการข้อมูลสรรพากร กรมสรรพากร

วันที่ 11 กรกฎาคม 2560 ณ ห้องประชุม ชั้น 19 อาคารสำนักงาน

มาตรการลดภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการ SME เริ่มดำเนินการจากแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 3 (ปี พ.ศ. 2555-2559) เป็นมาตรการจากกระทรวงการคลัง โดยมองเป็นการให้สิทธิประโยชน์ในมหภาค (Macro) และมีการพิจารณาแล้วว่า ผู้ประกอบการควรได้รับการลดภาระภาษี (การให้ค่าความยุ่งยาก) ซึ่งการให้สิทธิประโยชน์จะให้ควบคู่กัน 2 ส่วน คือ 1) การยกเว้นอัตราภาษีนิติบุคคล และ 2) การลดภาระค่าใช้จ่าย

- มาตรการทางภาษี โดยมีการปรับลดภาษีลงเรื่อยๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2559 กล่าวคือ
 - 1) ปี พ.ศ. 2555-2556 ตั้งแต่ 150,001-300,000 บาท เสียภาษี 15%
 - 2) ปี พ.ศ. 2556-2557 ไม่เกิน 300,000 บาท ยกเว้นภาษี
300,001-1,000,000 บาท เสียภาษี 15%
ตั้งแต่ 1,000,000 บาท เสียภาษี 20%
 - 3) ปี พ.ศ. 2558 ไม่เกิน 300,000 บาท ยกเว้นภาษี
300,001-3,000,000 บาท เสียภาษี 15%
ตั้งแต่ 3,000,000 บาท เสียภาษี 20%
 - 4) ปี พ.ศ. 2559 300,000 บาท ยกเว้นภาษี
ตั้งแต่ 300,000 บาทขึ้นไป เสียภาษี 15%

กรมสรรพากรมีการพิจารณาแล้วว่าการลดอัตราภาษีนิติบุคคลแบบขั้นบันได ถือเป็น การลดค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นแก่ธุรกิจในช่วงแรกในการเข้าเป็นนิติบุคคล เมื่อเปรียบเทียบการชำระภาษีระหว่างบุคคลธรรมดา กับนิติบุคคล พบว่า บุคคลธรรมดาเสียภาษีประมาณร้อยละ 35 ขณะที่นิติบุคคลเสียภาษีประมาณร้อยละ 28 ซึ่งต่ำกว่า นอกจากนี้ การเป็นนิติบุคคลยังให้ผลทางบัญชีคือสามารถขาดทุนได้ แตกต่างจากบุคคลธรรมดา ซึ่งมีผลต่อการชำระภาษีที่ลดลงด้วย ทำให้การ Roll Over คุ่มกว่ามาก จึงถือเป็นการจูงใจให้ผู้ประกอบการขนาดเล็กเข้ามาดำเนินการทางภาษีอย่างถูกต้องและโปร่งใสมากขึ้น

- คำจำกัดความของ SME

คำจำกัดความของ SME แตกต่างจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ซึ่งกรมสรรพากรจะพิจารณาตามกฎหมาย คือ กลุ่มธุรกิจที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท ในขณะที่ความหมายของ สสว. จะเป็นการตีความตามการเจริญเติบโตของธุรกิจ (Seed, Start-Up, Rising Star และ Turn-Around)

- ความคาดหวังสำหรับมาตรการลดภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการ SME

- 1) เพื่อจูงใจให้ SME เข้าสู่ระบบการชำระภาษีมากขึ้น (ประโยชน์ทางอ้อม)
- 2) ลดภาระค่าใช้จ่ายให้แก่ SME (ประโยชน์ทางตรง)

- ผลการดำเนินมาตรการภาษี พบว่า การยื่นแบบภาษีของนิติบุคคลเพิ่มขึ้นทุกปี แสดงถึงผลการใช้มาตรการที่ได้ผล

- ปัญหาและอุปสรรค

- 1) อาจเกิดการกระจายภาษีขึ้น แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับต้นทุนในการตั้งบริษัทเพื่อลดหรือเลี่ยงภาษีของบริษัท พบว่า ไม่ส่งผลจึงไม่น่าเกิดปัญหาส่วนนี้
- 2) แม้จะส่งผลให้รายได้ของภาครัฐลดลงในช่วงแรก แต่เมื่อเป็นนโยบายจากกระทรวงการคลัง จึงคาดว่าจะมีการคำนวณที่เหมาะสมแล้ว
- 3) การลดภาษีส่วนใหญ่เป็นการช่วยเรื่อง Capital มากเกินไป ในขณะที่ด้าน Labor ไม่ได้รับการช่วยเหลือเท่าที่ควร

- ข้อเสนอแนะ

- 1) ข้อมูลการจัดเก็บภาษีเป็นข้อมูลที่สำคัญได้รับการปกปิดจากกฎหมาย ทำให้การวิเคราะห์จากหน่วยงานต่างๆ ทำได้ยาก
- 2) กรมสรรพากรต้องการให้ความรู้เพื่อส่งเสริม SME เพื่อปรับทัศนคติแก่ผู้ประกอบการให้ดีขึ้น ซึ่งพร้อมให้ความร่วมมือและคาดหวังให้มีการร่วมมือกันในแต่ละหน่วยงานมากขึ้น
- 3) ปัจจุบันให้การสนับสนุนกลุ่มธุรกิจขนาดเล็กมากเกินไป ในขณะที่กลุ่มธุรกิจขนาดกลางซึ่งมีกำลังแรงงานในภาคนี้จำนวนมาก ไม่ค่อยได้รับการสนับสนุนเท่าใดนัก หากมองในแง่หนึ่งพบว่าเป็นการช่วยเหลือ SME มากเกินไป พิจารณาได้จากการเก็บภาษีนิติบุคคลที่ลดลงเรื่อยๆ ตั้งแต่ร้อยละ 30 ลดลงเป็นร้อยละ 23 และปัจจุบันเป็นร้อยละ 20
- 4) เรื่องของ Venture Capital และ Crowd funding ควรให้ความสนใจมากขึ้น เนื่องจากหลายหน่วยงานไม่ได้เข้ามาดูส่วนนี้ และมีความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน

ธนาคารออมสิน

ผู้ให้สัมภาษณ์: คุณปภากร รัตนเศรษฐ ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสิน

สายงานการลงทุน กลุ่มลงทุนและบริหารการเงิน

วันที่ 12 กรกฎาคม 2560 ณ ห้องอัญชัญ ชั้น 2 อาคารสำนักงานใหญ่ ธนาคารออมสิน

- การดำเนินมาตรการกองทุนร่วมในกิจการมีการดำเนินการในกลุ่มธนาคาร ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว. หรือ SME Bank) ธนาคารกรุงไทย และธนาคารออมสิน ธนาคารละ 2,000 ล้านบาท และมีการดำเนินการจัดการเอง ตามเป้าหมายของแต่ละแห่ง ธนาคารออมสินมีอายุของกองทุน 10 ปี แบ่งเป็น 3 กองทุน ได้แก่
 - กองทุนที่ 1 มูลค่า 500 ล้านบาท จดทะเบียนวันที่ 29 ธันวาคม 2558
 - กองทุนที่ 2 มูลค่า 500 ล้านบาท จดทะเบียนวันที่ 13 มิถุนายน 2559
 - กองทุนที่ 3 มูลค่า 1,000 ล้านบาท จดทะเบียนวันที่ 13 มิถุนายน 2559

โดยมีการพิจารณาเพื่อร่วมลงทุนกับ SME ในแต่ละราย และมีการพิจารณาความเสี่ยง ถ้าเป็นกลุ่ม SME ทั่วไป 100 ล้านบาทต่อราย ถ้ากลุ่ม Start Up จัดตั้งไม่เกิน 3 ปี มีการร่วมทุน 10 ล้านบาทต่อราย มีการกระจายความเสี่ยงในทุก Sector และการกระจายการลงทุนไม่เกินร้อยละ 25 ของ Port

- ความคาดหวังของกองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fun) ต่อการช่วยเหลือ SME
 - 1) เนื่องจาก SME ส่วนใหญ่หาแหล่งเงินทุนเพื่อให้การดำเนินธุรกิจได้ยาก การดำเนินมาตรการกองทุนร่วมลงทุนในกิจการ ทั้ง Equity Trust Fund และ Venture Capital จึงถือว่าเป็นการร่วมทุนและช่วยเหลือ SME ซึ่งถือเป็นประโยชน์ทางตรง
 - 2) ไม่ได้คาดหวังในเรื่องของผลตอบแทน เนื่องจากเป็นมาตรการการคลัง ธนาคารออมสิน มีหน้าที่สนับสนุนนโยบายของรัฐบาลอยู่แล้ว

- ปัญหาและอุปสรรค
 - 1) การจับคู่กันระหว่างผู้ร่วมทุนกับกิจการ ซึ่งบางครั้งมีผู้มีความต้องการอยากร่วมลงทุนแต่ขาดโอกาสในการลงทุนร่วมกัน ทำให้สูญเสียโอกาสในการได้รับผลตอบแทนและเงินทุนของทั้งสองฝ่าย
 - 2) การจัดทำรายงานการประเมินผลบางครั้งพบว่ามีความซ้ำซ้อน
 - 3) การเกิดขึ้นของ Start-Up ในบางครั้งเป็นไปตามสมัยนิยม (Trend) บ่อยครั้งจึงพบว่าการจัดงานที่เกิดขึ้นในบางสถานที่ที่มีผู้ให้ความสนใจน้อย

- ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานของธนาคารออมสินมีความคืบหน้ามากกว่าธนาคารกรุงไทย และ SME Bank เนื่องจากการดำเนินมาตรการเพื่อสนองนโยบายของรัฐบาล ซึ่งให้ความสำคัญและช่วยเหลืออย่างจริงจัง

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว. หรือ SME BANK)

ผู้ให้สัมภาษณ์:

1.คุณนารณาริ รัฐปัติย์ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ ผู้รับผิดชอบสายงานพัฒนาผู้ประกอบการและร่วมทุน

2.คุณภวิวัฒน์ ไชยานุกิจ ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายพัฒนาผู้ประกอบการและร่วมลงทุน 1

3.คุณลักษณะาวดี เลิศศราวุธ ผู้อำนวยการ ฝ่ายพัฒนาผู้ประกอบการและร่วมลงทุน 3

วันที่ 3 สิงหาคม 2560 ณ ห้องเพทาย ชั้น 11 เวลา 10:00-12:00 น.

อาคารสำนักงานใหญ่ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

● ความเป็นมาของกองทุน

กองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund) ที่ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย จัดตั้งขึ้นเนื่องจากมติคณะรัฐมนตรี (ครม.) เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2557 โดยมีขนาดกองทุน 10,000-25,000 ล้านบาท ซึ่งมีสัดส่วนการลงทุนจากภาครัฐร้อยละ 10-50 ส่วนที่เหลือจะเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนไทยเข้าร่วมกองทุนในรูปแบบทยอยลงทุน และแบ่งการลงทุนเป็นกองย่อยๆ กองละไม่เกิน 1,000 ล้านบาท โดยกระจายการลงทุนไปยังกลุ่มธุรกิจเป้าหมายที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจตามนโยบายของรัฐบาล

กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีสัดส่วน GDP-SME ร้อยละ 40 เมื่อเทียบกับ GDP ทั้งหมดของประเทศไทย ขณะที่ต่างประเทศมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 80 ทั้งนี้ จำนวน SME ในปัจจุบันมี 2.7 ล้านราย ซึ่งมี SME ที่ยังไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนกว่า 1 ล้านธุรกิจ และหากสามารถสนับสนุนกลุ่มนี้ได้จะช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ประเทศด้วย เมื่อเปรียบเทียบกับด้านสินเชื่อที่ธุรกิจที่มีระเบียนมาก พิจารณาจากด้านอัตราส่วนหนี้สิน DE Ratio (Debt Ratio) เช่น

$$5 \times 3 = 15 = 20 \text{ ล้านบาท}$$

$$10 \times 3 = 30 = 40 \text{ ล้านบาท}$$

สมมติมีเงินทุน 5 ล้านบาท สามารถกู้ได้ 15 ล้านบาท เมื่อรวมแล้วเท่ากับมีเงินลงทุน 20 ล้านบาท แต่กองทุนดังกล่าว จะช่วยให้มีพาร์ตเนอร์เพิ่มขึ้นจาก 5 ล้านบาท เป็น 10 ล้านบาท ทำให้เงินลงทุนเพิ่มเป็น 40 ล้านบาท ซึ่งเกิดผลด้านตัวทวีคูณ (multiplier)

● แนวคิดของกองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs

1. ช่วยเหลือ SMEs ระยะเริ่มต้น (Seed & Start Up) ในการสร้างและพัฒนาธุรกิจ
2. ช่วยเหลือ SMEs ขนาดเล็กในการขยายธุรกิจและ SMEs ขนาดกลางให้เติบโตอย่างยั่งยืน
3. สนับสนุนให้ SMEs เข้าสู่ระบบ เพื่อการจัดระเบียบในด้านต่างๆ ให้ดีขึ้น

ทั้งนี้ แนวคิดของการเป็น Private Equity จึงเข้าใจว่าดีกว่าสินเชื่อ ซึ่งมีความยืดหยุ่นกว่าและทางธนาคารสามารถเข้าไปร่วมพัฒนาธุรกิจได้ ทั้งด้านการตลาด การบัญชี และด้านการเงิน เป็นต้น

- กระบวนการทำงาน (Process)

1. มีการประชาสัมพันธ์เรื่องกองทุนให้แก่ธุรกิจ
2. มีการทำ Pre Screen เพื่อป้องกันความเสี่ยงแก่ธนาคาร การทำ checklist การกำหนดคุณสมบัติ การทำความเข้าใจแก่ผู้ประกอบการ มีการพิจารณาเรื่องแผนธุรกิจ ข้อกฎหมาย โดยเฉพาะการบัญชี ซึ่งปัจจุบันมักมีปัญหาแม้กระทั่งผู้ประกอบการที่มีขนาดใหญ่

กระบวนการ Due Diligent ซึ่งการลงทุนในรูปแบบ Venture Capital มุ่งเน้นพิจารณาว่ามีความเสี่ยงอะไรบ้างที่อาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานในอนาคต และมูลค่าที่บริษัทจะเติบโต การพิจารณาระยะเวลาการคืนทุน ซึ่งจะพิจารณา 3 เรื่องหลักๆ คือ มูลค่าธุรกิจ บัญชี และกฎหมาย

กระบวนการดังกล่าวเป็นการคัดกรองและจะส่งผลย้อนกลับมาทางธนาคาร คือ สามารถนำไปช่วยเหลือ SME อื่นๆ ได้มากขึ้น ในกรณีที่ธุรกิจมีกำไร

3. ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) เป็นภาครัฐที่มีการร่วมลงทุนเริ่มแรก กองทุนที่ 1 จำนวน 500 ล้านบาท ปัจจุบันกองทุนที่ 2 จำนวน 500 ล้านบาท มีการทำสัญญาแล้วเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2560 ที่ผ่านมา (กองทุนที่ 3 ยังไม่ได้จัดตั้ง)

Private Equity Trust Fund แต่ละกอง มี Trustee ซึ่งมีบทบาทดูแลเรื่องเงินทั้งหมด ในแต่ละกองจะกำหนดวัตถุประสงค์ บทบาท และสิทธิต่างๆ Trustee มีบทบาทในการหา Trust Manager เพื่อบริหารกองทุน

- ข้อกำหนด

1. SMEs ระยะเริ่มต้น ร่วมลงทุนไม่เกิน 5 ล้านบาทต่อราย
2. SMEs ขนาดเล็กและขนาดกลาง ร่วมลงทุนไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อราย
3. สัดส่วนร่วมลงทุน 25% - 49% ต่อราย

- กลุ่มเป้าหมายของธนาคาร

ธนาคารเน้นกลุ่มธุรกิจภาคการผลิต (Real Sector) ซึ่งแต่ละธนาคารจะมีเป้าหมายต่างกัน เช่น ธนาคารกรุงไทยเน้นกลุ่มเป้าหมายที่มีขนาดใหญ่ ธนาคารออมสินเน้นกลุ่มเป้าหมายด้านเทคโนโลยีและกลุ่ม Start-Up เป็นต้น

- ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ

ธนาคารช่วยเหลือ SME ด้านการเงิน และร่วมมือกับหน่วยงานหรือพันธมิตรต่างๆ ในการพัฒนาธุรกิจ เช่น การตลาดกับกระทรวงพาณิชย์ การบัญชีกับกระทรวงพาณิชย์ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และสถาบันการศึกษาต่างๆ เช่น ร่วมกับโครงการ UBI เป็นต้น

- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ต้องการให้ธุรกิจเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาต่อ เช่น กลุ่มธุรกิจเกษตร พัฒนาเป็นธุรกิจเกษตรแปรรูป กลุ่มธุรกิจเกษตรแปรรูปพัฒนามาใช้นวัตกรรมเพิ่มขึ้น แต่เนื่องจากธนาคารเน้นกลุ่มวิสาหกิจที่อยู่ระดับฐานราก โดยเฉพาะภาคการผลิต ซึ่งผลผลิต (Yield) ของธนาคารอาจไม่ได้ดีเทียบเท่าธนาคารอื่นๆ แต่ต้องการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการมั่นคงและช่วยหาผู้ร่วมลงทุน (Partner) ผ่านการจัดทำกองทุน

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

1. ผู้ประกอบการมักประสบปัญหาด้านบัญชี ทำให้การสนับสนุนของธนาคารทำได้ค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับธนาคารออมสินที่สนับสนุนกลุ่มเทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งไปได้เร็วกว่า ซึ่งมีความเสี่ยงน้อยกว่า
2. กระบวนการของกองทุนมีหลายขั้นตอนมากเกินไป จึงมีการจัดตั้งกองทุนพันธกิจเพื่อลดขั้นตอน
3. การสนับสนุน SME ในกลุ่มทำธุรกิจรายใหม่ มักไม่ต้องการให้สินทรัพย์ของตนเองเป็นส่วนสินทรัพย์ของบริษัท ยังอยากเป็นเจ้าของคนเดียวอยู่หรือบุคคลธรรมดาซึ่งมีทัศนคติที่ยึดติดความเป็นเจ้าของรายเดียว ทำให้การสนับสนุนของกองทุนทำได้ยาก ปล่อยเงินยาก เพราะเปลี่ยนความคิดของผู้ประกอบการยาก แม้ส่วนใหญ่จะเห็นข้อดีของ Private Equity ก็ตาม

- กองทุนพันธกิจ

จัดตั้งขึ้นเนื่องจากเห็นปัญหาของ Private Equity ที่มีกระบวนการเยอะ เช่น ตัดเรื่อง Trust Manger แล้วทำการสนับสนุนธุรกิจโดยตรง ทั้งเรื่องการตลาด และบัญชี ปัจจุบันมีธุรกิจที่ประสบความสำเร็จมากขึ้น เช่น กาแฟวาปี (มีการปลูกกระแสบรรณด์ขึ้นมา) ธุรกิจเห็ดหลินจือ (ปัจจุบัน อย.รับรองเรื่องรักษาโรคมะเร็ง) การประสานธุรกิจที่มากกว่า Business Matching เช่น การสร้าง Ecosystem แก่ธุรกิจ การเจาะตลาดต่างประเทศ เป็นต้น

นอกจากนี้ ธนาคารยังเริ่มเข้าไปสนับสนุนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนต่างๆ โดยพยายามให้เข้าสู่ระบบมากขึ้น เช่น การจดทะเบียน เพื่อพัฒนาให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน เป็นต้น

- ข้อเสนอแนะ

1. ปัจจุบันมีการสนับสนุน SME เป็นจำนวนมาก แต่สนับสนุนแยกส่วนเป็นแต่ละหน่วยงาน ไม่ได้มีการทำร่วมกันอย่างจริงจัง ไม่เกิดกลไกหรือระบบร่วมกันซึ่งควรมีหน่วยงานเข้ามาทำหน้าที่เชื่อมโยงกลไกนี้
2. ธุรกิจในแต่ละขั้นของการเติบโตจะไม่ทราบวิธีการไปต่อ เช่น พอมีรายได้เพิ่มแล้วควรทำอย่างไรต่อ การพัฒนาธุรกิจควรทำอย่างไร กล่าวคือ ตรงรอยต่อส่วนนี้มักไม่มีผู้แนะนำหรือ Guide ให้
3. ธุรกิจมักมองธนาคารด้านการเป็นแหล่งเงินทุน ซึ่งธนาคาร SME ยังมีบทบาทด้านอื่นด้วย เช่น การพัฒนาธุรกิจ การร่วมลงทุน การให้คำปรึกษา เพื่อลดจุดอ่อนของธุรกิจ เป็นต้น

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.)

ผู้ให้สัมภาษณ์: 1. คุณพิชิต มิทรวงค์ ผู้เชี่ยวชาญฝ่ายพัฒนาผลิตภัณฑ์

2. คุณพรชัย จิรโสภณ ผู้จัดการอาวุโสส่วนพัฒนาผลิตภัณฑ์

วันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2560 เวลา 10:00-12:00 น. ณ ห้องไพฑูรย์ ชั้น 11

อาคารสำนักงานใหญ่ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

- ความเป็นมาของโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan)

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) ร่วมกับบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ได้เสนอประเด็นช่วยเหลือ SMEs เรื่องการเข้าถึงเงินทุนและสภาพคล่อง โดยกำหนดดอกเบี้ยต่ำที่ 4% เนื่องจากปี พ.ศ. 2557- 2559 ยอดการเติบโตของ SMEs ไม่มากนัก การดำเนินงานของโครงการ จึงเปรียบเสมือนเป็นการนำร่องให้กับรัฐบาล ทั้งนี้การเสนอโครงการแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 วันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2558 ผ่านการอนุมัติในหลักการของคณะรัฐมนตรี ส่วนที่ 2 วันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2558 เห็นชอบหลักการโครงการ

- วงเงิน 15,000 ล้านบาท

- สถานะ สิ้นสุดการดำเนินโครงการ/รับคำขอ ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559

ทั้งนี้มีการขยายระยะเวลาโครงการ/รับคำขอ 2 ครั้ง คือ

ครั้งที่ 1 เดิมสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558 เป็นวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2559

ครั้งที่ 2 เดิมสิ้นสุด ณ วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2559 เป็นวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559

- กลุ่มเป้าหมาย

ในช่วงแรกไม่ได้มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย แต่จากมติของกรม.และการพัฒนาโครงการระยะถัดมาได้มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย SMEs เพื่อให้เกิดความชัดเจนต่อการสนับสนุนมากขึ้น ซึ่งแบ่งกลุ่มเป้าหมายเป็น 4 กลุ่มคือ

1. SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว
2. SMEs New/Start-Up ที่มีนวัตกรรม
3. SMEs ขนาด S ที่มีแนวโน้มเติบโตไปสู่ขนาด M
4. SMEs ที่จะขยายธุรกิจเข้าสู่ตลาด ASEAN

- ข้อจำกัด

อนุมัติวงเงินไม่เกิน 15 ล้านบาท/ราย

- บทบาทของธนาคารต่อการช่วยเหลือ SME

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยมีพันธกิจหลักในการช่วยเหลือ SME ใน 2 ข้อหลัก คือ 1) การช่วยเหลือทางการเงิน และ 2) การช่วยเหลือที่ไม่ใช่ทางการเงิน ซึ่งระหว่างการดำเนินโครงการปล่อยสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ จะมีการสนับสนุนองค์ความรู้ต่างๆ เพื่อการพัฒนาผ่านหน่วยงานพันธมิตรควบคู่กันไป

- หน่วยงานพันธมิตร

ธนาคารจะให้การช่วยเหลือ SME ซึ่งเคยได้รับการสนับสนุนผ่านโครงการต่างๆ จากการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานพันธมิตร ทั้งนี้ หน่วยงานที่เป็นพันธมิตรหลักของโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำที่สำคัญ คือ 1) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม 2) หอการค้า 3) สภาอุตสาหกรรม

- ผลการดำเนินงาน

การสนับสนุน SME ทั้งสิ้น 4,577 ราย และอนุมัติวงเงินทั้งสิ้น 13,917 ล้านบาท

- ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการ

1. การทับซ้อนกันของนโยบายการปล่อยสินเชื่อ Soft Loan (วงเงิน 1 แสนล้านบาท) ช่วงปี พ.ศ. 2558 มีนโยบายการปล่อยสินเชื่อให้กับ SME ดอกเบี้ยต่ำเช่นกัน ซึ่งทับซ้อนกับโครงการ Policy Loan ส่งผลให้ SME ส่วนใหญ่ที่เคยยื่นคำขอต่อธนาคาร มีการชะลอคำขอ และเปลี่ยนไปยื่นคำขอโครงการ Soft Loan จากธนาคารพาณิชย์อื่นๆ แทน

2. นิยามกลุ่มเป้าหมาย “SMEs New/Start-Up ที่มีนวัตกรรม”

การกำหนดนิยามกลุ่มเป้าหมาย มีลักษณะเฉพาะเจาะจง ทำให้การปล่อยสินเชื่อเพื่อสนับสนุน SME กลุ่มนี้ยังมีจำนวนรายและปริมาณการปล่อยสินเชื่อไม่มากเท่าที่ควร

- จุดเด่นและจุดแข็งของธนาคาร

1. ธนาคารพาณิชย์ทั่วไปจะอนุมัติสินเชื่อโดยพิจารณาหลักประกันก่อน แล้วจึงให้ บสย. ค้ำประกันเพิ่มเติม แต่ทางธนาคารจะให้ บสย. ค้ำประกัน SME ก่อน แล้วจึงเพิ่มเติมเรื่องหลักประกัน

2. แม้การอนุมัติสินเชื่อจะมีปริมาณวงเงินรวมไม่สูง แต่หากพิจารณาจำนวนรายของ SME ในการปล่อยสินเชื่อจะพบว่าสูงมากกว่าธนาคารพาณิชย์อื่นๆ
3. การอนุมัติสินเชื่อจะให้แก่ SME ที่เป็นนิติบุคคลไม่น้อยกว่า 1 ปี แต่ธนาคารพาณิชย์อื่นๆ กำหนดที่ 2-3 ปี จึงเป็นการสนับสนุนให้มีการจดทะเบียนนิติบุคคลทางอ้อม

- ความยั่งยืนของโครงการ

ธนาคารจะพิจารณาจากสถิติของการเกิดหนี้เสียในช่วง 2-3 ปีหลัง นับแต่การปล่อยสินเชื่อ พบว่า NPLs ไม่เกินร้อยละ 3 ซึ่งค่อนข้างต่ำมาก แสดงว่า SME มีการดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง และยังมีความสามารถในการชำระหนี้สูง ส่งผลให้ NPLs ของธนาคารไม่สูง

ทั้งนี้ เนื่องจากสิ้นสุดการดำเนินโครงการไม่นาน ผลลัพธ์/ผลกระทบ (Impact) จึงยังไม่เห็นผลชัดเจน ยังต้องใช้เวลาในการติดตามและประเมินโครงการต่อไป

- ข้อเสนอแนะ

1. การดำเนินงานช่วยเหลือ SME ระยะถัดไปอาจมีการทำงานร่วมกับธนาคารพาณิชย์อื่นๆ เพื่อเสริมประเด็นในการช่วยเหลือ SME ที่ขาดไปหรือการเชื่อมช่องว่าง (GAP) เช่น กลุ่มผู้ประกอบการรายใหม่ (Seed) ยังมีตัวเลือกด้านแหล่งเงินทุนไม่สูงนัก แตกต่างจากกลุ่มผู้ประกอบการที่มีความเข้มแข็ง (Strong) ซึ่งมีตัวเลือกมากกว่า จึงควรมีการหารือกันระหว่างพาร์ทเนอร์ของธนาคาร
2. เนื่องจากที่ผ่านมา ธพว. มีจำนวนการอนุมัติสินเชื่อแก่ SME ที่มี บสย. ค้ำประกันมากที่สุด ฉะนั้นจึงอาจมีการทำงานร่วมกันอย่างเป็นทางการมากขึ้น เนื่องจาก ธพว. แบกรับความเสี่ยงเพื่อการสนับสนุน SME มากกว่าธนาคารอื่นๆ
3. บทบาทของ ธพว. ทำหน้าที่สนับสนุน SME โดยตรง จึงต้องการให้ผู้วางนโยบาย (Policy Maker) ที่ต้องการสนับสนุน SME เช่นกัน ตระหนักถึงบทบาทของธนาคารและมอบเครื่องมือเพื่อสนับสนุน SME หากมีการทำงานในระยะถัดไป

ธนาคารกรุงไทย

ผู้ให้สัมภาษณ์: 1. คุณปวิเวช สันตะวานนท์ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่อาวุโส
ผู้บริหารสายงาน สายงานธุรกิจขนาดกลาง
2. คุณสุตาพร ทองสาด ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่
ผู้บริหารกลุ่ม กลุ่มกลยุทธ์วิสาหกิจขนาดกลาง

วันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2560 เวลา 8.30-9.45 น. ณ ห้องไพฑูรย์ ชั้น 11
อาคารสำนักงานใหญ่ 2 ธนาคารกรุงไทย สำนักงานใหญ่

- **ความเป็นมาของโครงการ**
สืบเนื่องจากมติของคณะรัฐมนตรีที่มีนโยบายการสนับสนุนและให้การช่วยเหลือ SME ทั่วประเทศ ธนาคารกรุงไทยจึงให้การสนับสนุนเช่นกัน ตามมติของรัฐมนตรีในการจัดตั้ง Private Equity Trust Fund ที่วงเงิน 2,000 ล้านบาท
- **กลุ่มเป้าหมายของธนาคาร**
ธนาคารกรุงไทยมีการประชุมและวางบทบาทในการช่วยเหลือ SME ร่วมกับธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และธนาคารออมสิน เพื่อกำหนดกลุ่มเป้าหมายให้มีความเหมาะสม ตามภารกิจและบทบาทของธนาคาร นั่นคือ
 1. ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ธพว.) สนับสนุน SME ที่มีขนาดเล็กและเป็นกลุ่มที่มีปัญหา ขาดหลักประกันต่างๆ ที่ไม่สามารถขอเงินกู้จากธนาคารพาณิชย์ทั่วไปได้
 2. ธนาคารออมสิน สนับสนุน SME ที่เริ่มมีความเข้มแข็งมากขึ้น ต่อยอดจาก ธพว.
 3. ธนาคารกรุงไทย สนับสนุน SME ที่มีแผนธุรกิจชัดเจน มียอดขายต่อเนื่อง และค่อนข้างมีความพร้อม สามารถประเมินได้ว่าดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่องและมีความสามารถในการชำระหนี้ได้
- **กระบวนการทำงาน**
ปัจจุบันอยู่ระหว่างการตั้งกองทุนแรก และทำงานร่วมกับ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) และร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)
- **ปัญหาหรืออุปสรรคของโครงการ**
 1. กฎระเบียบในการก่อตั้ง Private Equity Trust Fund การก่อตั้งกองทุนดังกล่าวมีกฎระเบียบข้อบังคับจำนวนมาก ทำให้ต้องใช้ระยะเวลายาวนาน
 2. การเป็นธนาคารพาณิชย์ทำให้ต้องคำนึงถึงผู้ถือหุ้น ซึ่งต้องระมัดระวังในการร่วมทุนกับ SME

เนื่องจากธนาคารกรุงไทยเป็นธนาคารพาณิชย์ ทำให้ยังต้องคำนึงถึงผู้ถือหุ้น การเกิดหนี้เสีย (NPLs) การจ่ายค่าตอบแทนในแต่ละปี ส่งผลให้การช่วยเหลือ SME ยังมีข้อจำกัด เพราะต้องคำนึงถึงในหลายๆ ด้าน

- ข้อเสนอแนะ

1. การช่วยเหลือควรมีความยืดหยุ่นมากกว่านี้

เนื่องจาก SME ไทยในปัจจุบันยังไม่มีความเข้มแข็ง และธนาคารพาณิชย์ยังต้องคำนึงถึงกำไร และผู้ถือหุ้น ทำให้การพิจารณาเพื่อร่วมทุนยังค่อนข้างมีกฎระเบียบอยู่ ดังนั้น การช่วยเหลือ SME ไทยควรมีความยืดหยุ่นมากขึ้น

2. ควรมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่สนับสนุนเงินทุนแก่ SME โดยตรง เพื่อสนับสนุนมาตรการของรัฐบาล

การที่ธนาคารกรุงไทยไม่สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากข้อจำกัดด้านกฎระเบียบต่างๆ จึงอาจส่งผลต่อความต่อเนื่องของ SME หากมีหน่วยงานทำหน้าที่โดยตรง และมีกลไกในการตรวจสอบการทำงาน น่าจะทำให้มีความคล่องตัวมากขึ้น

3. การสนับสนุน SME มีเป็นจำนวนมาก บางครั้งอาจทำให้ SME ขาดความกระตือรือร้น

ปัจจุบันมีหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน SME จำนวนมาก หากมีการรวบรวมข้อมูลเพื่อสรุปมาตรการหรือนโยบายต่างๆ จะช่วยให้ลดการทำงานซ้ำซ้อนและเกิดการพัฒนางานร่วมกัน ตลอดจนแบ่งปันทรัพยากรในการทำงาน

บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)

ผู้ให้สัมภาษณ์: 1. คุณปานสิญา ยุกตะเสวี

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายการตลาดและพัฒนาผลิตภัณฑ์

2. คุณเจนวิทย์ วสะภาคย์

ผู้จัดการส่วนพัฒนารัฐกิจสถาบันภาครัฐ ฝ่ายการตลาดและพัฒนาผลิตภัณฑ์

วันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2560 เวลา 14:30-15:30 น.

ณ ห้องประชุม 6 ชั้น 17 อาคารชาญอิสระ ทาวเวอร์ 2 ถนนเพชรบุรี สำนักงานใหญ่

• ข้อมูลเบื้องต้น

บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) เป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง ทำหน้าที่ช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผ่านการค้ำประกันสินเชื่อ ช่วยให้ผู้ประกอบการ SME ที่มีศักยภาพ แต่ขาดหลักประกัน หรือหลักประกันไม่เพียงพอได้รับวงเงินที่เพียงพอกับความต้องการสร้างความเชื่อมั่นให้กับสถาบันการเงินในการอนุมัติสินเชื่อมากขึ้น

• ผลิตภัณฑ์ของ บสย. สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท

1. ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ได้กับทุกสถาบันการเงิน อาทิ โครงการค้ำประกันสินเชื่อ PGS ระยะที่ 5 โครงการค้ำประกันสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการ Micro Entrepreneurs ระยะที่ 1 โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาผลผลิตการผลิต (Productivity Improvement Loan) เป็นต้น
2. ผลิตภัณฑ์เฉพาะโครงการ ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่าง บสย. กับสถาบันการเงิน ภายใต้โครงการใดโครงการหนึ่งเท่านั้น อาทิ โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) เป็นต้น

สำหรับการคิดค่าธรรมเนียมการค้ำประกัน เฉลี่ยอยู่ที่อัตราร้อยละ 1.75 บาทต่อปี ซึ่งในแต่ละโครงการรัฐบาลจะรับภาระค่าธรรมเนียมให้กับ SME แตกต่างกันไป

- ข้อมูลโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan)

โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) มีวงเงิน 15,000 ล้านบาท เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SME ที่ประสบปัญหาขาดสภาพคล่อง ให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยมีวงเงินกู้ไม่เกิน 15 ล้านบาท สามารถให้ บสย. ค้ำประกัน โดยไม่ต้องมีหลักทรัพย์ ไม่เกิน 5 ล้านบาท ระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ 5 ปี ธพว. อนุมัติสินเชื่อแล้วจำนวน 14,017 ล้านบาท ให้กับ SME จำนวน 4,524 ราย และ บสย. ค้ำประกันสินเชื่อแล้วจำนวน 12,674 ล้านบาท ให้กับ SME จำนวน 4,378 ราย

- ประเด็นการดำเนินโครงการ

1. การกำหนดให้ SME สามารถใช้ บสย. ค้ำประกันในโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) ได้ไม่เกิน 5 ล้านบาท ทาง บสย. ไม่เห็นว่าเป็นข้อจำกัดของโครงการช่วยเหลือ เนื่องจากการสร้างเงื่อนไขส่งผลให้ความช่วยเหลือตรงตาม SME กลุ่มเป้าหมายมากขึ้น ตามจุดประสงค์ของโครงการที่เน้นการช่วยเหลือ SME ซึ่งมีขนาดเล็ก เนื่องจากส่วนใหญ่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน
2. ลูกค้ำขาดความเข้าใจในผลิตภัณฑ์ต่างๆ ของ บสย. แต่อย่างไรก็ตาม ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่จะรวมไปในแพ็คเกจของสถาบันการเงินต่างๆ ให้ลูกค้ำเลือก จึงไม่มีปัญหาความเข้าใจในส่วนนี้ แต่หากลูกค้ำเข้าใจผลิตภัณฑ์ต่างๆ ของ บสย. จะทำให้ตัวลูกค้ำเองได้ประโยชน์ และมีทางเลือกที่มากขึ้น
3. บสย. ให้ความช่วยเหลือเข้าถึงกลุ่มลูกค้ำเป้าหมาย ที่มีสัดส่วน NPL สูงกว่าในระบบ
4. ปัจจุบัน บสย. ใช้นโยบาย “first come first serve” แก่สถาบันการเงินพันธมิตร บสย. เห็นว่าทุกหน่วยงานต่างมีความสำคัญในการสนับสนุน SME ในลักษณะที่แตกต่างกันไป จึงต้องการให้ทุกหน่วยงานได้รับผลประโยชน์เท่ากันมากกว่าการให้แก่สถาบันใดสถาบันหนึ่งโดยตรง
5. บสย. มีการติดตามผล SME ที่ให้การค้ำประกันไป โดยหลังการปล่อยสินเชื่อ 1 ปี จะมีการ visit และแนะนำลูกค้ำไปยัง กสอ. สวท. สสว. หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เห็นว่าลูกค้ำควรรับความช่วยเหลือ

- ปัญหาและอุปสรรค

ปัจจุบัน บสย. ต้องทำเสนอโครงการเพื่อเข้าเสนอ ครม. ให้อนุมัติและรับเงินชดเชยจากสำนักงานงบประมาณภายหลัง ซึ่งล่าช้าและไม่สะดวกต่อการดำเนินงาน

- ข้อเสนอแนะ

1. ปัจจุบันสถาบันการเงินภาคเอกชนได้ประโยชน์จากการค้ำประกันจาก บสย. หากมีการปรับการค้ำประกันให้สถาบันการเงินเอกชนมีส่วนร่วมต่อการสนับสนุน SME โดยให้แบ่งกำไรมาชดเชยให้แก่ บสย. จะสามารถบรรเทาภาระของรัฐบาลได้ ดังเช่นประเทศอื่น ได้แก่ ไต้หวัน เกาหลี
2. การนิยาม SME ของ สสว. ในปัจจุบัน บสย. มีความเห็นว่า การแบ่งประเภทตามทุนจดทะเบียนจำนวนแรงงาน หรือสินทรัพย์ ไม่ได้เป็นตัวแบ่งประเภท SME ที่แท้จริง ควรยึดจากยอดขายหรือผลกำไรมากกว่า เพราะลักษณะการดำเนินธุรกิจ และโครงสร้างทางการเงิน แต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมไม่เหมือนกัน

3. แต่ละหน่วยงานยังมีความเข้าใจไม่ตรงกันในนิยามของ SME ดังนั้น ควรให้ทุกหน่วยงาน มีความเข้าใจตรงกันก่อน จะได้สามารถทำให้เกิดการดำเนินการแบบบูรณาการ ไม่ซ้ำซ้อน จะทำให้สนับสนุน SME ได้อย่างตรงตามเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
4. ไม่เพียงแต่นิยาม SME การกำหนดกลุ่มของ SME เพื่อสนับสนุน เช่น SME ที่เป็น Start-up ปัจจุบันยังคงไม่มีนิยามที่ชัดเจนมากพอ ทำให้การสนับสนุน SME ที่เป็น Start-up ของแต่ละหน่วยงานมีข้อกำหนดที่ต่างกัน สร้างความสับสนให้แก่ SME เป็นอย่างมาก

ภาคผนวก ค

อักษรย่อหน่วยงานและหน่วยงานรับผิดชอบ

ภาคผนวก ค

อักษรย่อหน่วยงานและหน่วยงานรับผิดชอบ

อักษรย่อ	ชื่อเต็ม
AEC	ASEAN Economic community
ADB	Asian Development Bank
B2B	Business-to-Business
BSC	Business Service Center
CEFE	Competency based Economies through Formation of Enterprise
CMMI	Capability Maturity Model Integration
DAC	Development Assistance Committee
EIRR	Economic Internal Rate of Return
EA	Executing Agency
e-Marketing	Electronic Marketing
FNPV	Financial net present value
FOCC	Financial Opportunity Cost of Capital
FTA	Free Trade Area
FIRR	Financial Internal Rate of Return
GMP	Good Manufacturing Practice
HACCP	Hazard Analysis and Critical Control Points
IA	Important Assumption
IRRs	Internal Rate Of Return
ISO	International Organization for Standardization
JBIC	Japan Bank for International Cooperation

อักษรย่อ	ชื่อเต็ม
JICA	Japan International Cooperation Agency
MOV	Means of Verification
NS	Narrative Summary
NPV	Net Present Value
OVI	Objectively Verifiable Indicators
OECO	Overseas Economic Cooperation Operations
OECD	Organization for Economic Cooperation and Development
OEM	Original Equipment Manufacturer
ODA	Official Development Assistance
ODA Loan	Official Development Assistance Loan
PPTA	Project Preparatory Technical Assistance
REM	Replacement Equipment Manufacturer
SIPA	Software Industry Promotion Agency
SMEs	Small and Medium-sized Enterprises
USAID	US Agency for International Development
WACC	Weighted Average Cost of Capital
WB	World Bank
กท	กระทรวงกลาโหม
กค	กระทรวงการคลัง
กต	กระทรวงการต่างประเทศ
กก	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
กษ	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
คค	กระทรวงคมนาคม
ทส	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ทก	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
นร	สำนักนายกรัฐมนตรี
พม	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
พน	กระทรวงพลังงาน
พณ	กระทรวงพาณิชย์
มท	กระทรวงมหาดไทย
ยธ	กระทรวงยุติธรรม
รง	กระทรวงแรงงาน
วธ	กระทรวงวัฒนธรรม
วท	กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ศธ	กระทรวงศึกษาธิการ
สธ	กระทรวงสาธารณสุข
อก	กระทรวงอุตสาหกรรม
สำนักงาน ก.พ.	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
สำนักงาน ก.พ.ร.	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
กคช.	การเคหะแห่งชาติ

อักษรย่อ	ชื่อเต็ม
กปภ.	การประปาส่วนภูมิภาค
กปร.	สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
กพร.	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
กพภ.	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
กรอ.	กรมโรงงานอุตสาหกรรม
กสร.	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
กสอ.	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
กอ.รมน.	กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
คต.	กรมการค้าต่างประเทศ
คน.	กรมการค้าภายใน
คปภ.	สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย
จร.	กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
ตช.	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ทด.	กรมที่ดิน
ททท.	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ทป	กรมทรัพย์สินทางปัญญา
ธ.ก.ส.	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
ธปท.	ธนาคารแห่งประเทศไทย
ธพ.	กรมธุรกิจพลังงาน
ธพว.	ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ธสน.	ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
บสย.	บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม
ปค.	กรมการปกครอง
ปตส.	กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดต่อเด็ก เยาวชน และสตรี
ปตท.	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
ป.ช.ป.	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ปภ.	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
พก.	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
พค.	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
พช.	กรมการพัฒนาชุมชน
พณ.	กระทรวงพาณิชย์
พณ.	กระทรวงพลังงาน
พพ.	กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
พศ.	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
พส.	กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
พอช.	สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน
สกท.	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
สมอ.	สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
สวทช.	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

อักษรย่อ	ชื่อเต็ม
สศ.	สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สศช.	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สศก.	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
สสช.	สำนักงานสถิติแห่งชาติ
สอ.	กรมส่งเสริมการส่งออก
อก.	กระทรวงอุตสาหกรรม
อย.	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
อส.	สำนักงานอัยการสูงสุด
กกต.	คณะกรรมการการเลือกตั้ง

ภาคผนวก ง

สรุปภาพรวมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ตามนโยบายรัฐบาลในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559

ภาคผนวก ง

สรุปภาพรวมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตามนโยบายรัฐบาลในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559

ประเภท SME	ประเภทมาตรการ	มาตรการ/โครงการ	หน่วยงาน	วงเงิน
Seed	สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan)	มาตรการสินเชื่อเพื่อสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของประชาชนรายย่อย (สินเชื่อ Nano-Finance)	ธปท.	80,242 ล้านบาท (สินเชื่อควดการณ์)
	มาตรการด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน	โครงการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อยกระดับคุณภาพการบริการให้กับ SMEs เพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	SIPA	N/A
	มาตรการด้านปัจจัยเอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจ	มาตรการเสริมการลงทุนขนาดเล็กของรัฐบาลทั่วประเทศ	กระทรวงการคลัง	40,000 ล้านบาท
	มาตรการด้านภาษี	มาตรการลดภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการ SMEs (ที่มีกำไร 300,001 บาทขึ้นไป)	กรมสรรพากร	-
	สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan)	โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan)	ธพว. บสย.	15,000 ล้านบาท
Start-up	สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan)	มาตรการสินเชื่อเพื่อสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของประชาชนรายย่อย (สินเชื่อ Nano-Finance)	ธปท.	80,242 ล้านบาท (สินเชื่อควดการณ์)

ประเภท SME	ประเภทมาตรการ	มาตรการ/โครงการ	หน่วยงาน	วงเงิน
	สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan)	มาตรการสินเชื่อประชารัฐเพื่อประชาชนโดยให้สินเชื่อผู้ประกอบการรายย่อยทั่วไป	ธนาคารออมสิน	20,000 ล้านบาท (3 มาตรการย่อย)
	สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan)	มาตรการประชารัฐเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินประชาชนภายใต้นโยบายรัฐบาล	ธนาคารออมสิน	17,614 ล้านบาท (ณ เดือนธันวาคม 2559)
	สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan)	โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ระยะที่ 1	ธนาคารออมสิน	100,000 ล้านบาท
	สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan)	โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ระยะที่ 2		50,000 ล้านบาท
	สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan)	โครงการสนับสนุนสินเชื่อนวัตกรรมที่ไม่มีดอกเบี้ย	สนง. นวัตกรรมแห่งชาติ	23 ล้านบาท (ก.ย. 2557 - ก.พ. 2560)
	สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan)	โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan)	ธพว. บสย..	15,000 ล้านบาท
	สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan)	สินเชื่อ OTOP หรือผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน	ธพว.	2,000 ล้านบาท
	สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan)	บริการสินเชื่อแก่ผู้ส่งออกขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	ธสน.	88,977 ล้านบาท (ณ เดือนธันวาคม 2559)
	การค้ำประกันสินเชื่อ (Loan guarantee)	โครงการค้ำประกันสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการ Micro Entrepreneurs ระยะที่ 1	บสย.	5,000 ล้านบาท
	การค้ำประกันสินเชื่อ (Loan guarantee)	โครงการค้ำประกันสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการ Micro Entrepreneurs ระยะที่ 2	บสย.	13,500 ล้านบาท
	การค้ำประกันสินเชื่อ (Loan guarantee)	โครงการค้ำประกันสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการ OTOP และวิสาหกิจชุมชน	บสย.	10,000 ล้านบาท
	การร่วมลงทุนในกิจการ (Venture capital)	กองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund)	ธนาคารออมสิน ธพว. ธนาคารกรุงไทย	6000 ล้านบาท
	มาตรการด้านภาษี	มาตรการยกเว้นภาษีส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่ (New Start-up)	กรมสรรพากร	-
	มาตรการด้านภาษี	มาตรการลดภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการ SMEs (ที่มีกำไร 300,001 บาทขึ้นไป)	กรมสรรพากร	-
	มาตรการด้านภาษี	มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนกิจการเงินร่วมลงทุน (Venture Capital)	กรมสรรพากร	-
	มาตรการด้านภาษี	มาตรการบัญชีเล่มเดียว	กรมสรรพากร	-
	มาตรการด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน	โครงการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อยกระดับคุณภาพการบริการให้กับ SMEs เพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	SIPA	N/A
	มาตรการด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน	โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาอาชีพและสร้างความรู้ทางการเงินแก่ผู้ประกอบการรายย่อยในชุมชนเมือง	ธนาคารออมสิน	20,000 ล้านบาท (3 มาตรการย่อย)

ประเภท SME	ประเภทมาตรการ	มาตรการ/โครงการ	หน่วยงาน	วงเงิน
	มาตรการด้านปัจจัยเอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจ	มาตรการเสริมการลงทุนขนาดเล็กของรัฐบาลทั่วประเทศ	กระทรวงการคลัง	40,000 ล้านบาท
	มาตรการด้านปัจจัยเอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจ	โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทย	SIPA	4.5 ล้านบาท
Rising-star	สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan)	โครงการ “เอ็กซ์ิมฟอร์เอสเอ็มอี” (EXIM 4 SMEs)	ธสน.	9,518 ล้านบาท (ณ เดือนธันวาคม 2559)
	สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan)	โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักรและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	ธนาคารออมสิน	30,000 ล้านบาท
	สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan)	โครงการสินเชื่อ 1 ตำบล 1 SME เกษตร เพื่อสร้างความยั่งยืนของภาคเกษตรไทย	ธ.ก.ส.	72,000 ล้านบาท
	สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan)	สินเชื่อ OTOP หรือผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน	ธพว.	2,000 ล้านบาท
	สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan)	บริการสินเชื่อแก่ผู้ส่งออกขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	ธสน.	88,977 ล้านบาท (ณ เดือนธันวาคม 2559)
	การค้ำประกันสินเชื่อ (Loan guarantee)	โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาผลผลิตการผลิต (Productivity Improvement Loan)	บสย.	20,000 ล้านบาท
	การค้ำประกันสินเชื่อ (Loan guarantee)	โครงการค้ำประกันสินเชื่อในลักษณะ Portfolio Guarantee Scheme ระยะที่ 5	บสย.	240,000 ล้านบาท
	การค้ำประกันสินเชื่อ (Loan guarantee)	โครงการค้ำประกันสินเชื่อในลักษณะ Portfolio Guarantee Scheme สำหรับผู้ประกอบการใหม่ (PGS New/Start-up)	บสย.	10,000 ล้านบาท
	การร่วมลงทุนในกิจการ (Venture capital)	กองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund)	ธนาคารออมสิน ธพว. ธนาคารกรุงไทย	6000 ล้านบาท
	มาตรการด้านภาษี	มาตรการลดภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการ SMEs (ที่มีกำไร 300,001 บาทขึ้นไป)	กรมสรรพากร	-
	มาตรการด้านภาษี	มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศ	กรมสรรพากร	-
	มาตรการด้านปัจจัยเอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจ	มาตรการเร่งรัดการลงทุน	BOI	N/A
มาตรการด้านปัจจัยเอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจ	มาตรการเสริมการลงทุนขนาดเล็กของรัฐบาลทั่วประเทศ	กระทรวงการคลัง	40,000 ล้านบาท	

ประเภท SME	ประเภทมาตรการ	มาตรการ/โครงการ	หน่วยงาน	วงเงิน
	มาตรการด้านปัจจัยเอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจ	โครงการส่งเสริมมาตรการเข้าถึงแหล่งทุนและสิทธิประโยชน์ (Access to Funding Sources and Incentives Promotion Project)	SIPA	1.550 ล้านบาท
	มาตรการด้านปัจจัยเอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจ	โครงการส่งเสริม Digital Marketing สำหรับ SMEs ไทย	SIPA	4.5 ล้านบาท
	สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan)	โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan)	ธพว. บสย..	15,000 ล้านบาท
Turn-around	สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan)	มาตรการสินเชื่อประชารัฐเพื่อประชาชนโดยให้สินเชื่อผู้ประกอบการอาชีพอิสระรายย่อยทั่วไป	ธนาคารออมสิน	20,000 ล้านบาท (3 มาตรการย่อย)
	สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan)	โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan)	ธพว. บสย..	15,000 ล้านบาท
	สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan)	สินเชื่อ OTOP หรือผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน	ธพว.	2,000 ล้านบาท
	มาตรการด้านปัจจัยเอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจ	มาตรการเสริมการลงทุนขนาดเล็กของรัฐบาลทั่วประเทศ	กระทรวงการคลัง	40,000 ล้านบาท
	มาตรการด้านภาษี	มาตรการลดภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการ SMEs (ที่มีกำไร 300,001 บาทขึ้นไป)	กรมสรรพากร	-

ประมวลผลโดย มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

- หมายถึง ไม่มีงบประมาณการดำเนินงาน เนื่องจากเป็นภารกิจของหน่วยงาน

N/A หมายถึง ไม่ทราบงบประมาณการดำเนินงาน

เกณฑ์การให้คะแนน CIPP Model

ภาคผนวก จ

เกณฑ์การให้คะแนน CIPP Model

		Access Funding	Trust Fund	Policy Loan	Digital Mkt	Tax Revenue	ภาพรวม มาตรการ
บริบท (Context)	เหตุผลความจำเป็นของโครงการ	100	100	100	100	100	100
	ความสอดคล้องกับแผนฯ 3	100	100	100	100	100	100
	ความสอดคล้องของเป้าหมายกับความจำเป็นของโครงการ	100	100	100	100	100	100
	นโยบายการดำเนินโครงการ	75	75	100	75	100	85
ภาพรวมบริบท (Context)		93.75	93.75	100	93.75	100	96.25
ทรัพยากร (Input)	ข้อตกลงแนวทางการดำเนินงาน	75	75	100	100	100	90
	กรอบงบประมาณ	100	50	75	100	100	85
	ระยะเวลา	100	100	100	75	100	95
	ความสอดคล้องระหว่างมาตรการกับเป้าหมาย	100	75	100	100	100	95
ภาพรวมทรัพยากร (Input)		93.75	75	93.75	93.75	100	91.25
กระบวนการ (Process)	แผนงานการดำเนินโครงการ	100	100	100	100	100	100
	ปัญหาของโครงการ	100	100	100	100	100	100
	ความเหมาะสมของวิธีการดำเนินมาตรการ	100	75	75	100	100	90
	การจัดทำโครงการติดตามและประเมินผลโครงการ	50	100	75	100	75	80
ภาพรวมกระบวนการ (Process)		87.5	93.75	87.5	100	93.75	92.5
ผลลัพธ์ (Product)	ผลผลิตที่เกิดขึ้น: วัตถุประสงค์	100	50	100	100	100	90
	ระดับการพัฒนาของวิสาหกิจที่เข้าร่วมโครงการ	50	75	75	50	75	65
	ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ	100	50	100	75	75	80

		Access Funding	Trust Fund	Policy Loan	Digital Mkt	Tax Revenue	ภาพรวม มาตรการ
	ความมีประสิทธิภาพและแนวโน้มความยั่งยืนของผลการ ดำเนินโครงการ	100	75	75	100	100	90
	ภาพรวมผลผลิต (Product)	87.5	62.5	87.5	81.25	87.5	81.25
	ภาพรวมมาตรการ	90.63	81.25	92.19	92.19	95.31	90.31

- สีเขียว หมายถึง การดำเนินการเป็นไปในแนวทางที่ดี
- สีเหลือง หมายถึง การดำเนินการยังมีข้อพึงสังเกต
- สีแดง หมายถึง การดำเนินการต่ำกว่าเป้าหมาย การขาดการสนับสนุนตามความจำเป็น หรือไม่มีการดำเนินการ

เกณฑ์การให้คะแนน ผ่าน CIPP Model	Green	100
	Yellow	75
	Red	50

เกณฑ์การชี้วัด	Red	50-70
	Yellow	71-85
	Green	86-100

มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (มูลนิธิ สวค.)

เป็นองค์การหรือสถานสาธารณกุศล ลำดับที่ 404 ของประกาศกระทรวงการคลัง

เลขที่ 1175/2 ซอยกรุงเทพ-นนทบุรี 39 ถนนกรุงเทพ-นนทบุรี แขวงวงศ์สว่าง เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800 โทรศัพท์ : 0-2587-9788 โทรสาร : 0-2587-9799, 0-2587-9766

Fiscal Policy Research Institute Foundation

1175/2 Soi Krungthep-Nonthaburi 39, Krungthep-Nonthaburi Rd., Wong Sawang, Bang Sue, Bangkok 10800, Thailand.

Tel : +66-2587-9788 Fax : +66-2587-9799, +66-2587-9766